Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Hieronymi in Ezechielem libri VII-XI - Cod. Aug. perg. 201

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [9. Jahrh.]

urn:nbn:de:bsz:31-60806

Visual Library

Jeronimus in ezechielem
Apparatus liber vij. ſm ſm
vsq; ad XI. inclusive.

Aug. CCI

M

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ub moñ augie maiorſ.

INCIPIT LIBER VII HIERONIMI PRSBI IN EZECHIELEM PROTHEMA

OLIM PUERI LEGIMUS NIHIL TAM FACILE est quin difficile fiat qđ imitari faciat. Fateor me explanationes in hiezechielem multo ante tempore promisisse & occupatione deteto huic orbe uenientium implere nonposse. Dum nulla hora nullumque momentum est In quo non frm occurrimur turbis. Et monasterii solitudine hospitii frequentia commutamus In tantu ut aut claudendu nobis sit hostium. Aut scripturarum perquas apte emendae sunt fores studia relinquenda. Et agri lucrantur immo furantur noctium operibus quę hieme propinquante longiores esse coeperunt. Haec adlucernulam quale cumque sunt dictare conamur. & aestuanteſ animi taedii Inter pretatione digerere. Nec lacramus aequidam forsitan suspicantur frm suscriptionem. Sed moratum causas simpliciter confitemur. Praesertim a occidentalium fuga et eoy locorum confragatione nuditate atque uulneribus Indigentiu rabiem preferat barbarorum. Quos absque lacrimis et gemitu uidere non possumus. Illamne quondam potentia et ignoratione diuitiarum adtantam inopiam peruenisse. ut tecto et cibo & uestimento Indigeat. Et tamen ne quaquam duri quorundam atque crudeles animi mollientur. dum pannos eorum & risa cinulas discutiunt. Aurum Incapti uitate quęrentes. Accedit ad hanc dictandi difficultatem. quod caligantibus occulisse nec tute & aliquid sustinentibus beati usus ac. ad nocturnum lumen ne quaquá ualemus hebreorũ uoluminа relegere quae etiam ad solis diei que fulgorem. litterarũ nobis par utitate certantur. Sed & greco rum commentarios. frm tantu uoce cognoscimus. Nulliq dubiũ qđ alienis dentibus commollita cibi. uescentibus nausia faciant. Unde obsecro te filia custos chium. ut istaque notationum stilo cudamus. Et ad quae emendanda spatium uix habemus. Idest septimum In hiezechielem librum. Post Inter uallа susciпias. et ut liber ante dixi. librorum breuitas. ut longitudo Inter se fuerint Inaequales. ustionũ Immo. IIIIoor ce wn. breuitati Imperes ac longitudini dũ & iuncta nolim separare. & dissonantia Inuitam

aptare cogeriem

Et factus est sermo dñi ad me dicens: Fili hominis pone faciem tuã contra uiã austri: et stilla ad affricum: et prophetа ad saltum agri meridiani: et dices saltui meridiano: Audi uerbum dñi. Haec dicit dñs dñs: Ecce ego succendã in te ignẽ: et conburã in te omne lignũ uiride: et omne lignum aridum: non extinguetur flamma succensionis: et conburetur in ea omnis facies ab austro usque ad aquilonem: et uidebit uniuersa caro quia ego dñs succendi eã: nec extinguetur: et dixi: ah ah ah dñe dñs ipsi dicunt de me: Num quid per parabolas loquitur iste?

LXX: Et factus est sermo dñi ad me dicens: Fili hominis: obfirma faciem tuam super heman: et respice ad dathan: uaticinare super saltum ducem nageb: et dices saltui nageb: Audi sermonem dñi: Haec dicit dñs: Ecce ego succendã in te ignem: et deuorabit in te omne lignum uiride et lignũ aridum: non extinguetur flamma succensa: et arrodebit in ea omnis facies austri usque ad aquilonem: et cognoscet omnis caro quia ego dñs succendi illam: non extinguetur: et dixi: nequa quã dñe dñe: ipsi dicunt ad me: nonne parabola est quae dicitur haec? Quod significet pone uel obfirma faciem tuam supra plenius diximus: Obfirmatione enim uultus opus est: et frontis duritia: quae imperantur: ut prophetae loquantur in te uidua: Maxime cũ ad tecta populi mutatur in luctum tristitia uertenda sint: THEMAN autem: et DATHAN: et NAGEB: et ceteri uirũ nageb. Proquo septuaginta: ἀπὸ τοῦ ΝΟΤΟΥ ΤΗΝ interpretati sunt: Quod sonat in hebreo expressit nostra translatio: quod que dicere ducem nageb. Melius habet in hebreo: agri uel regionis meridianae. Non enim sane utputauerunt LXX. qui uerbum ducem et principem sonat: Sed sciendum est: qui proprie agrũ regionemq; signat: et propter deleb: et reš: litterarum similitudinẽ: errorem inoleuit. Loquitur autem sermo diuinus prophetae: Saltus contra hierusalem quae bestiarũ et ferociũ hominũ habitatio est: quod succendat eum omnia q; ligna illius concremetur. Nequa quã arbores uocans quae fructus indigebant. sed ligna quasi incendio preparata: primũq; conburenda in hoc eodẽ propheta legimus: Fascis meus in te incipite: et postea aridũ: qui nihil in se poterat habere utrale. Sed ut delicet simul et peccatores utrali capiantur

mala morte effugiant. alii supplicii tradantur eterni. Quodq; infert
ab austro usque ad aquilonem. Hoc indicat ab hierusalem usque ad
babilonem. Ut omne iter per gentium incapriuitatē gladio fame pestilentia
ruentium cōpleatur. Hi sē qui in babilone sunt. hierusalem ad austrum
sita est. Quomodo ergo contra nō illa hieremie que significat hierusalem. A facie
aquilonis. Id est babilonis succendetur. Et pulchre in principio. Scilla
inquid ad affricū ut non tota diuina uideatur effusa. sed stilla quae dā
et pars. Si autem in stilla tanta sentia. quid putandū est in libris ac sermonibus
diuinis. Ut omis caro quae ustura est saluetur dī. Per siluarū incendū
& flammā que nullius extinguatur auxilio. Cognoscat qd ipse dñs sit qd in
tellegens propheta. Respondit. a h ah ah dñe dē. Vel ut lxx. transtulerunt.
Ne equa quā dñe. Et infert. Ipsi dicunt ad me. Nūquid non per parabolas lo
quitur iste. uel parabola est ista quae dicitur. Et est sensus. Planius loquere.
Non intellegimus p parabolā quid loquaris. Aperto sermone dic nobis
pande sententiā. Potest autē tropologice. Theman. & Nageb. & dā rom.
aegipti⁹ intellegi. Legimus enī in danihele crebro austrū p egipto accipi.
Aegiptus aū refertur ad mundi istius angustias. Prophetat igitur hiezechiel
quae mundo uentura sint mala. que sāctū uocat pomiferas arbores non haben
tē sed habitaculū bestiarū. De quo & in nucesimo octauo psalmo dicitur. Vox dñi
perficientis ceruos & reuelabit condensa siluarum. Iste sunt siluę & saltus
quas plus deuorauerunt in proelio de sexercitu absalon. quā interfecit gladius.
Succendetur q; in sāctis pruni ligni uiridis & siccati. Et qui uiuunt in malo
et in quibus fuerat mortui sint. Qd q; dicitur. & comburetur in ea omis facies ab austro
usque ad aquilonē. Hoc dicit ab his qui feruente spū uidebant usq; ad eos qui ores
sent in iniquitate & refrigerata caritate multorū. calorē pristinū perdiderunt.
Ita ut omis caro p spiritū flammā dñi non sentiat. Precatur q; p pheta. Ne fiat qd
dñs comminatus est. Hoc est ne succendatur saltus & ligna eius concrementur.
Ut aut ad hoc accipiant locū poenitentiae. aut sibi non imputent. necessitatis fortia nun
tiandi. Presertim cū populus eam non intellegat. & obscuritate dictorū magis ad insaniā
prouocetur. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hominis pone faciē tuā
ad hierusalē. & stilla ad sanctuaria. & p phetā contra humum israhel & dic ei terrae
isti. Haec dicit dñs dēs. Ecce ego ad te. & educā gladiū meū de uagina sua.

& occidã inte iustũ & impiũ. Proeo autem quod occidi inte iustum & impiũ.
Et gredietur gladius meus de uagina sua ad omnẽ carnẽ a austro usq; ad
aquilonẽ. Et scient omis caro quia ego dñs eduxi gladiũ meũ de uagina sua
Inreuocabilẽ. lxx. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Id circo uaticina
re fili hominis & obfirma faciẽ tuã contra hierusalẽ & aspice ad scã eoz & pphẽa
sup terrã isrl. & dices ad terrã isrl. Haec dicit dñs. Ecce ego ad te. & educã gla
diũ meũ de uagina sua. & interficiã ex te iniquum & iustũ. sic egredietur gladius
mis de uagina sua. sup omnẽ carnẽ. a meridie usq; ad aquilonẽ & cognoscet omis caro
quia ego dñs eduxi gladiũ meũ de uagina sua. non reuertet & ultra. Quia supra
dixerat. Ipsi dicunt deme. Nũquid non p parabolas loquitur iste. Et tra tã populi
sententiã flagitabat. Id circo dñs id quia p metaforã. siue parabolã. Et
alu uertere. q uerbũ est locutus. Nunc manifestius loquitur. saltus. nageb. & darom
& theman. ẽe hierusalẽ. & ẽe plũ illius scã scoz. Et omnẽ terrã ueda ec. flammãq;
que conbusturam sit saltũ intelligi gladiũ deuorantẽ. q ueducturus sit de uagina sua
ut interficiat impiũ & iustũ. Hoc est enĩ ligniũ uiride & aridũ. Unde & dñs. si ligno
aut uiride tanta facturus. In arido quid facturus. Pro quo nescio quid uolentes septuaginta
inquiunt & iustũ. Interpretati ibi dixerat sunt. quasi nouelle uirentis significet. Quod ibi dixerat
& uidebit omnis caro quia ego dñs succendi eã. Hoc ẽ siluã siue flammam nes tingues cui. Hic alius
uerbis loquitur. Et uidebit omis caro. quia ego dñs eduxi gladiũ meũ de uagina sua Inreuocabilẽ.
uere enĩ contra hierusalẽ non est flamma sopita. nec ẽ tenuit incendiũ. Nec requiescit gladius
quia modicũ tẽpus in medio. & hierusalẽ cũ tẽplo suo babilonio igne succensa est.
Et tu fili hominis. In gemesce in contritione lũborũ. & in amaritudinibus in gemesce coram eis.
Cũq; dixerit ad te quare tu gemis. dices. p auditu quia uenit. & tabescet omne cor. & dissoluentur
uniuersae manus. & infirmabitur omis spũs. & per cuncta genua fluent aqua. Ecce uenit. & fiet ait dñs.
lxx. Et tu fili hominis. In gonesce in contritione lũborũ tuorũ. & in dolorib; geme. In conspectu eorũ
erit. quasi dixerint ad te quare tu gemis. Et dices. Propter nuntiũ quia uenit
& comprehendetur omne cor. & dissoluentur uniuersae manus. Et exanimabitur
omnis caro. & omnia spũs. & omnia femora polluentur humore. Ecce uenit. & fiet ait
dñs dñs. Primum dixerat uaticinare. uel stilla ad austrum. & affricum. & meridiem
& ad saltum meridianum. Quod quia uidebatur obscurum. & dicta p phẽa populus nescie bat. Secundo ponitur manifestius saltum meridianũ esse hierusalem. Et omis
infructuosos arbores ad quarum radices securis posita sit. habitatores eius. Gladiumque

interpretari p incendio. Sermo iubetur pp hec. ut tota cernibus illis nec interro
gantibus curiosa aliqua cognatur sit. faciat per eque interrogetur. Et respondeat
que dns est locutus. Ingemesce inquit & cheiolare non leuiuoce. nec dolore
moderato. sed in contritione lumborum. ut gemitu fauis & amaritudinis uiscerib⁹ & amari
tudine animi proferatur. Et hoc faciet coram eis. Vtq; cū te interrogauerint
cur tanto gemitu conteraris. & quid tibi mala acciderint ait sic ingemesces
tuens meo sermone respondeas. Ideirco plango. & dolore cordis mei dissimu
lare nequeo. quia audiui quis ep̄ meis auribus insonuerat opere completur.
Et uenit imminens iudicium babilonii fortitudinis & exercitus. qui cū uenerint &
uallauerint hierusalē. tunc tabescet omne cor. & dissoluentur uniuersie
manus. ut occupante pauore mentes hominū nullus audeat repugnare. In
firmabitur enī omnium bellatorū ipsi. Et tanta cunctas occupabit trepidatio
atq; formido. ut timore cogente arcus & cuspides dissoluantur. Et uesica hu
more tenere non ualeat. Et aut urina genua polluantur. Naturale est enim
ut timore cogente uesica laxetur. & aduersus hominis uoluntatē umor defluat.
Qd quidē & in morbo magnitudine accidere solet. ut post quā aures deficerint
egrotantiū. non solum genua. sed & lectuli polluantur. Ecce inquit uenit & dies
predicit. & opere complebit. ait dns. Non ego sed dns est locutus. Scio quenda
in contritione lui boni & fluenta aquis multa testimonia replicasse. ut pp hec
ea fierent. implere & cur. & amaritudo animi & dolor mentis inter nuptias
femineum genus polluant. Sed haec exposita ad p̄sentē non pertinent locū.

Et factus est sermo dni ad me dicens. Fili hominis. pp hec a. & dices. Haec
dicit dns dns. Loquere gladius gladius & acutus est. et limatus. ut caedat uictimas
& acutus est. Et ut splendeat. limatus est. qui mouet sceptrū filium meum succidit omne
lignum. & dedi eum ad leuigandum ut teneatur manu. Iste & acutus est gladius
& iste limatus est. ut sit in manu uulnerificientis. Clama & ulula fili hominis quia
hic factus est in populo meo. hic in principes ducibus israhel. qui fugerant. gladio
tradita sunt cū populo meo. Ideirco plaude super femur quia probatus est. Et hoc
cum sceptrum subuertere. et nonnere dicit dns dns. Tu ergo fili hominis pp hec a.
& percute manu ad manū. Et duplicet gladius & tripliceter gladius interfectoꝝ.
Hic est gladius occisionis magnae. qui obstupescere cor facit. & cor de tabescere.
& multiplicat ruinas. In omnibus portis eorum dedi conterere gladio acuto.

ēlimari adfulgendū amicta adcaedem & acuere uade addexteram
siue adsinistram quocumq; facierit est apertus. Quin & ego
plaudā manu admanū & implebo Indignationē meā. Ego
dñs locut̄ sum. Multum est si utram que pona edītionē & Librorū
extendatur longitudo maxime ubi aut nulla aut parua distantia est.
Ponā igitur nonnulla que discēpant. Proco qđ nos diximus qui mo
uet sceptrum filii mei. succidisti omne lignū illi transfuler̄
Inter fice. contempne repelle omne lignū. Rursū ubi
nos dixim⁹ Qui fugerant gladio tradit̄ sunt. & illi. & alii trans
tuler̄ hospites mei siue habitatores. & ubi nos diximus. plaude
sup femur illi posuer̄ percute manū. & ubi transtulimus & hoc
cū susceperum sub uertere illorū hab & aedito tribus repulsā ē.
Loquitur autem adgladiū na buchodonosor ut ueniat contra
hierusalem & exacuatur atque limetur. Multos enī esse
cedendos. & ad ipsū apostropham facit. Tues qui moues sceptrū filii mei
Imperiū crudelis populi ist. & omne lignū succidis. uinuersā populi multitudinē. Dedi inquit istū gladiū
ut teneatur manu na buchodonosor. & iste In manu uiri ro
bustissimi. Unde ō prophēta clama & ulula. & mala Instantia
uocis. lamentatione testare. Hic gladius nulli pepercit nec
alique Inminentium malorū reliquit expertem. factus est Inpo
pulo. factus Inducibus ist. factus In hospitibus meis. de sacerdotib;
qui habitabant Intemplo meo. Id circo percute femur siue manū
et habitum plangentis adsume. Hic enī gladius p batus ē mihi.
& hoc cū susceperū meū regnū qđ sub uertere qđ ultra non
erit. & In sede chia rege finietur. & rursū tibi p phēta iubeo
ut qui femur percusseras prostupore et miraculo. Per
cutias & manus. ut non solum semel. sed secundo. ac tertio
gladius ueniat ad interficiendum. Primo enī uenerat na
buchodonosor. quando tulit hiechoniā. & secundo quan
do regnabat Ioachim. Tertio quando sedechias. & hic est gla
dius triplicatus. quando facta est magna occisio.

et intantū multiplicauit ruinas: ut obstupescerent
animo & corde tabescerent. et in omnibus portis ecc̄y
daret conturbationem. Precipitur ergo illi. Hoc
est gladio acuto & limato ad fulgendū amicto q; &
expedito & parato ad caedē. Vt uadat siue ad dexte
ram uoluerit siue ad sinistrā. Quocūq; aut facierit ue
placuerit. Audacter ingredere. me habens ducē. me
aduitorē. Ego plaudā manu ad manū. ut seuiente
contra aduersarios meos quasi fautor tuos & exortator instigē.
ne dubites ne formides. et patrata mea qd passus est sen nacerib.
Ego dns sum locutus: meae minister et uoluntatis meā comple sententiā.
Possumus upta anagogen. Gladiū acutū paratūq; ad caedem. Accipere
diabolū. de quo aut apostolus. Tradere huiusce modi satane in in
teritū carnis. ut spūs saluus fiat. Et in alio loco. himineus & alexan
der quos tradidi satanę ut discant non blasphemare. Et in psal
mis scriptū est. Misit furorē. et irā et angustiam. inmissionē per an
gelos pessimos. Hunc quidam putant gladiū & inmanitatem fuisse
angeli. quando subdauid. percutiebatur hierusalem. A luae autem & de illo
dicit gladio suspicantur. De quo in euuangelio scriptū est. Non ueni pacē
mittere super terram sed gladium. Et diuidere inter se omnē consanguinitatis
affectū. et mali corruant et sēi resurgant. Sed hoc impium est credere. de gla
dio saluatoris. Et non potuit de diabolo qui dnī in ecclesia sceptra subuertit. Qui
inter fecit cunctos in populo. & duces & hospites dī. Et tunc adhuc conprobatur
quando iudā proditorem. et similes eius subuertit. Qui post quā comedit
buccellā intrauit in illū satanas. Duplicatur q; & explicatur gladius inter se
torum. ut soluatur peccatū hierusalem. quia suscepit de manu dnī dupli
cia peccata sua. Gaude autem dns & exultat. et hortator est gladii seu
ueris ut uadat siue ad dexteram siue ad sinistrā. Et quo cumq; eum faciei
sue tulerit aspectus. Et inter fecta mali remaneant boni. Et imple
atur illud qd scriptum est. Quid paleis ad frumentū dicit dns.

Et factus est sermo dni ad me dicens. Et tu fili hominis pone
tibi duas uias ut ueniat gladius regis babilonis. De terra una

Egrediuntur ambo. & manu capiet coniecturã. Incapite uie ciui
tatis coniiciet. Uiam ponet ut ueniat gladius adrabbath. filiorum ammon.
Et adiudam Inhierusalem munitissimam. Stetit ergo rex babilonis Inbi
uio. Incapite duarum uiarum diuinationem que rens. commisscens
sagittas. Interrogauit idola. exta. consuluit addexteram eius facta
est diuinatio super hierusalem. Ut ponat arietes. Ut aperiat os In
caede. Ut eleuet uocẽ Inululatu. Ut ponat arietes contra portas.
ut conportet aggerem. ut aedificet munitiones. Eritq; quasi con
sulens frustra oraculum Inocculis eorum. & sabbatorum otio Immutans
Ipse autem recordabitur Iniquitatis adcapiendum. Id circo haec
dicit dñs ds. Pro eo qđ Inmemoriam reuocastis Iniquitates uras. Et
reuelastis preuaricationes uras & apparuerunt peccata ura
Inomnibus cogitatu omnibus uris. Pro eo Inquam qđ Inmemoriam reuocastis
manu capiemini. Scio me Inhoc loco Iuxta septuaginta Inter pretes
multiplicem legisse expositionem. Rabbath filiorum ammon. refertur adgen
tem populũ. Iudam uero & hierusalem adeos qui sub xpi nomine congregan
tur & factus dein nominis dignitatem. Regemque confusionis diabolum stare
Inomni uiarum capite et Insidiari Inoccultо. Impletaq; illum uersutiam
scandalũ posuerunt mihi. Et stare eum Inbuuo. uel eos qui fuisse tenere cupientem
uel nouum sibi adquirere seruitium. Et semper addexteram pergere. Adeos
scilicet qui Indextera parte sunt positi. Ut expugnet eos. Ut exuatur Incaede.
ut aries ictibus & congestione operum terre norum capiat miseram hierusalem.
Et primo quidem ut uideatur eam Inhil agere & frustra conari. Illo uero recor
dante Iniquitatis eorum. qui In ecclesia commorantur. Immo malis operibus
reducunt aduersarias potestates Inmemoriam sceleru pristinorum. per quae fiunt omnia
peccata populi & cogitationes eorum. Et uelut eo capiuntur. quia nouis uetera
delicta cumulantur. Haec alius dixerit. Nobis coepta Instoriae ueritas prosequenda
est. Cum Inquid dixisset & mihi sermo diuinus Prophetia fili hominis & loque
re adgladium. Et dic. gladius. gladius. Et cetera quae pphetia gladii continent.
Secundo factus est ad me sermo dñi dicens. Ut fili hominis scire queas iste sit
gladius. & aperuit psonam discere gladii uenturi. Iusticia quae dico.
pone duas uias ut pillas gladius ueniat. regis babilonis. Quae egredientur

quidem uno teneret chaldeor. Sed cum ueneret per desertum & solitudinem
ad burum terrae arabiae quae apellatur filiorum ammon. Quam non ina ua
hierusalem ducit ad dexteram partem. Sinistra uero ad rabbath filiorum ammon.
quae est ciuitas metropolis. Et hodie ph la delphia nominatur. Memor inquid
interitionis quae accidit regi assirio. quando centum octo ginta quinque
milia una nocte sunt caesa. Formidabit ad partem dexteram declinare.
et ire contra muros sanctissimam hierusalem. Sed stabit in ipso compito. et per
genetis fiet oraculum consulet ut mittat sagittas in pharetram. Et commis
ceat eas inscriptas siue signatas nominibus singulorum. ut uideat cuius sagit
ta exeat & quam prius ciuitatem debeat oppugnare. Hoc autem greci
BHLOCANTIAM. Siue PABLOCANTIAM. nominant. Interrogauit igitur idola
tra consuluit. ad dexteram facta est diuinatio eius. Ut pergeret contra hieru
salem & oppugnaret eam. Aggeres conportaret. Arietes poneret. Aedificaret mu
ros ciuitatem que concluderet. & incaedi aperiet os suum. Et fremitum
bellantis et ululantis exercitus concitaret. Hoc inquid faciens uidebatur
habitatoribus hierusalem oraculum frustra consulere et quasi sabbatorum otium
tenere. Ludere uidelicet. & nihil operis perpetrare. Rex autem babilonis non his
fortitudine. sed iniquitate populi confisurus est. quam eos scit offendisse dn̄m.
Et peccata patrum nouis cumulare delictis. & preuaricationes eorum omnibus patu
isse. Et decreto non delebuntur destructa. quia confidet de iniquitate hierusalem.
Haec iuxta hebraicum. Aquo lxx. non tam sensum quam uerbis impleriq; discor
dante. Tu autem profane impie dux isrl. cuius uenit dies in tempore iniquitatis
pre finito. Haec dicit dns ds. Auser cidarim. Tolle coronam. Nonne hoc est quae
humilem subleuabat. & sublimem humiliabat. iniquitatem. iniquitatem. in
quitatem. Ponam eam. & hoc non fiet donec ueniat. cuius est iudicium. & tradam
ei. lxx. Et tu profane inique dux isrl cuius uenit dies in tempore iniquitatis
finis. Haec dicit dns ds. Abstulisti cidarim. & posuisti coronam. Haec non erit
simulis. humiliasti excelsum & subleuasti humilem. iniquitate in iniquitatem.
Ponam eam nec hoc talis erit. donec ueniat cui debetur et dabo ei. Simmachus
hunc locum ita interpretatus est. Tu autem profane inique dux isrl. Cuius uenit
dies in tempore iniquitatis constrictus. Haec dicit dns ds. Abstulit cidarim. &
tulit coronam. Neque hoc. neque illud. humilem subleuabit. & sublimem

humiliabit · Iniquitatem · Iniquitatem · Iniquitatem · faciem illud · Et hoc
non fuit · Iste cuius iudicium est · quam dicitur sum · Post urbis hierusalem ·
subuersionem · et captiuitatem populi · Adducem ist sermo dirigitur ·
quem nemini dubium est · significari sedechiam · Inquo regum ist de
stirpe dauid · Imperium finitum est · Uenit Inquit tibi dies quae longo
tempore prefinita est · Inde et propterea · sacerdotium et regnum Interiit
populi iudaeorum · Ciclaris enim · Insigne pontificis est corona · Hoc est diade
ma regis · Indicium · Nonne haec est ciclaris · et haec corona quae nihil fecit iudicio ·
Sed admirationem regis babilonis quos uolebat & abrabat · et quos uolebat
humiliabat · Propterea non semel · Nec septuagincta bis · sed tertio Iniqui
tatem ponam tibi In perpetuum · Quae non statum tibi repromissa est · sed donec
ueniat xps cuius est iudicium · Et traditur ei pater regnum & sacerdotium uel eccle
siam degentibus congregatam · Non enim pater iudicat quemquam · sed omne iudi
cium dedit filio · Et In alio loco · Dns ait · iudicium tuum regi da & iustitiam tuam
filio regis · Iste est cui repositum est imperium · et sacerdotium sempiternum ·
De quo loquebatur & iacob · Non deficiet princeps de iuda · neque dux de femo
ribus eius donec ueniat cui repositum est · & ipse erit expectatio gentium ·
In eo loco ubi nos Interpretati sumus · Nonne haec est · Pulchre transtulit sim
machus · Neque hoc · neque illud · Quia enim dixerat aufer ciclarim
tolle coronam subripuit · neque hoc neque illud est · Id est regnum et sabbatum & sa
cerdotium · Unde qui postea ante aduentum xpi reges fuerunt pariter et sacerdo
tes · Quorum unus hirtacus pontifex diadema capiti suo Inposuit
frustra sibi & hoc & illud · uoluit uindicare · cum regnum ei non debere &
post sedechiam · Sed illi cui repositum erat & qui fuit expectatio gentium ·
De tribus loquitur & malachias · Uos sacerdotes qui contaminatis
nomen meum · Et post paululum · Non est uoluntas mea In uobis ·
et munera non suscipiam de manibus uestris · Ab ortu enim solis usque ad
occasum · magnum est nomen meum In gentibus · & In omni loco sacrifi
catur & offertur nomini meo oblatio munda · Quae munda oblatio
sine sanguine hircorum arietum atque taurorum · In xpi completur
aduentu · Quando uenit desideratus gentibus · Et ortus est sol iustitiae ·
In cuius pennis est sanitas · Et tu fili hominis propheta & dic ·

Haec dicit dñs dñs ad filios ammon. et ad opprobrium eorum. & dices.
Mucro mucro. euaginatus ad occidendum. limatus ut interficias & fulgeas.
Cum tibi uidentur uana & diuinantur mendacia ut dare tis super
colla uulneratorum impiorum. quorum uenit dies in tempore iniqui
tatis finitae. Reuertere ad uaginam tuam. in locum in quo creatus
es. in terra nativitatis tuae. iudicabo te. et effundam super te
indignationem meam. in igne furoris mei sufflabo in te. daboque
in manibus hominum stultorum. & fabricantium corruptionem.
ignis erit cibus sanguis tuus erit in medio terrae. oblivioni traderis.
Quia ego dñs locutus sum. Gladium regis babylonis fecisse in capite
duarum uiarum in compito duarum. ut ariolum faceret & sinistrae. Quarum altera duce
bat hierusalem. Altera ad rabbath filiorum ammon. Et egisse sortem
ut pergeret prius contra hierusalem. Supra legimus. Quam expug
nata & capta. Regnum quoque. & sacerdotium eius in externum periisse
prenuntiat. Residuum erat filius ammon. Et ipse diuisionis ordo posce
bat quid de sinistra uia factum esset. Unde imperator prophetae
ut loquatur ad filios ammon. & ad opprobrium eorum qui dicti sunt ipsi capiendi
sint. Et ad eundem sermonem. gladium dirigit. Omnes mucro mucro qui pa
ratus es ad caedem. qui limatus ut fulgeas & interficias. Licet tibi dico
la respondentur. & diuinum sit. omne quod ad demonibus respondetur.
Ut uidelicet uulneratorum inminentes cruciatibus & per te compleret
quod multo tempore dñs fuerat comminatus. Tamen explicito
opere tuo quod egisti contra filios ammon. Reuertere ad uaginam
tuam. id est in babylonem ad locum in quo factus es & creatus. Ut
in terra nativitatis tuae iudicem te & effundam super te indignationem meam.
Et medorum atque persarum uirtute capiaris. Qui plenius in Esaie uo
lumine dicitur. in uisione contra babylonem. Ecce ego suscitabo super eos
medos. Et post paululum. Et erit babylon illa gloriosa in regnis inclita in superbia
chaldeorum sicut subuertit dñs sodomam & gomorram. non habitabitur
usque in finem. Et quia semel sub persona gladii de rege in imo regno babylo
nis loquebatur. seruat. καὶ τὰ ὁπαδ. in igne in quit furoris mei sufflabo
in te. ut faciam te igne consumi. & tradam in manibus hominum stultorum.

et inperitorum qui artem non habent cudendi gladios
et acuendi · ut nequaquam ultra accuaris · lumens & fulgeat
ad occidendum sed si gnis et bus sanguisq; tuus quem fudisti
cunctis spectantibus inter portus reclude · et tradaris ad eternae
oblivioni · & pereas in perpetuum · quia ego dns locutus sum ·
Cuius deposse facere est ¶ Et factum est verbum dni ad me dicens;
Et tu fili hominis nonne iudicas civitatem sanguinum · & ostendes
ei omnes abominationes suas · Et dices · Haec dicit dns ds · Civitas et
fundens sanguinem in medio sui · ut veniat tempus eius · et quae fe
cit idola contra semet ipsam · ut pollueretur · in sanguine tuo · qui
acte fuisti · Delinquisti · et in idolis tuis quae fecisti polluta es et ad
propinquare fecisti dies tuos · & adduxisti tempus annorum tuorum ·
Propterea dedite opprobrium gentibus · et in risionem universis terris ·
quae iuxta sunt · & quae procul ate eum phabunt dece · sive in lu
dent tibi · sordida · nobilis · gliandis inter tu · Ecce principes isti · sin
guli in brachio suo · fuerunt inter ad effundendum sanguinem · Patrem
et matrem contumelias fecerunt inter · Sive patri & matri maledix
erunt · Advenam calumniate sunt in medio tui · Pupillum & viduam
contristaverunt sive oppresserunt apud te · Sanctuaria mea spreuisti ·
Sabbata mea polluisti · Viri detractores sive latrones fuerunt inter ·
ad effundendum sanguinem · & super montes comederunt inter ·
sceluś · Sive ut significantius in hebreo habet · Zemma · Hoc est incestu
operati sunt in medio tui · Verecundiora patris discooperuerunt inter ·
et in munditiam menstruate humiliaverunt inter · Et unus quisque in
uxorem proximi sui operatus est abominationem · Et socer nurum suam
polluit nefarie · Frater sororem suam filiam patris sui oppressit ·
sive humiliavit inter · Munera acceperunt apud te ad effundendum
sanguinem · Usuram & super abundantiam accepisti · Et avare proxi
tuos calumniata es mei q; oblita es · ait dns ds · Ecce sic conplosi · manus
meas super avaritiam tuam quam fecisti et sup sanguine qui effusus est
in medio tui · Numquid sustinebit cor tuum · aut prevalebunt manus tue
in diebus quos ego faciam tibi · Ego dns locutus sum · Et faciam · & disp gam

te In nationes. & uentilabo te In terras. & deficere faciam In mundo ciuitatem
tuam aie. & possidebo te In conspectu gentium. Sive iuxta aquilae
primam editionem & theodotionem. Et contaminabo te. Uel iuxta
symmachum & quil In erabo te In conspectu gentium. & scies
quia ego dns. Et tu aie fili hominis. Utar enim consuete aie
uocabulo ludica ciuitatem sanguinum & ostende illi omnes ab omi
nationes suas. Ut sciat se In minentem captiuitatem merito sustinere.
& In multas sanguinibus adduxisse tempus ruinae suae. Primum om
nium sceleron pro dō Idola uenerata es. & adorasti opera mecnum tuam.
Et ad propinquare fecisti tempus amoy tuoy quod multo tempore dice
batur & differabatur. ut aggeres paenitentiam. Tuautem In paenitens
cor tuum thesaurizas tibi iram In diem irae. Idcirco dedite ppropriam
gentibus & In lusionem uniuersis terris quae In circuitu tuo sunt. Tam
iuxta quam procul quae triumphabunt de te. sive In ludent tibi. Sordida
nobilis grandis In teritu. Sordida quia munda esse desisti. Nobilis In malo.
quae quondam In bono cunctas urbes nobilitate superabas. Grandis inte
ritu. Ut quanto sublimius eras. tanto fortius rueres. Et Interim ut cetera
preter mittam. pauca numerabo quae In te fuerunt. Principes tui non
iustitia sed roboris. & brachii fortitudine ludicantes. fuderunt In te In nocuum
sanguinem. Alii patrem & matrem contumelias affecerunt. sive maledixe
parentibus. scriptura dicente. Qui maledixerit patri & matri morte mo
riatur. Aduenam & peregrinum. oppresserunt In medio tui. Quasi non
illis sufficeret & pro omni angustia peregrinatio & ciuium patrie. Pupillum
& uiduam contristauerunt sive oppresserunt apud te. Ut quo rum om
ne presidium est In legum iustitia. non solum contristarentur sed oppri
merentur aie. Sanctuaria mea sive sca contempsisti. & sabbata mea
polluisti. Ut non discernatis In ter scm & pollutum. In ter decretum
religionis diem orationemque sabbati. ad culturam dī. & ceteros dies quibus
operari & seruire carnis necessitatibus lege permissum est. Uiri detrac
tores. sive iuxta symmachum & theodotionem dolosi. quod In ebreo dici
tur rachil. & homicidae erant. In te ut plasphemarent dm. sive cuncta
dolo agerent. aut uiolentia. Et comederunt In montibus alta sapientes.

et elevati contra dñm superbia. Scelus sive incestum operati sunt inme
dio tui. Ut quod triangulis quoque & secreto raro fit quando analis con
scientiae hominum detrectantur. hoc tu in propatulo fecerit. Quod sit autem
incestum sequens sermo significat. Verecundiora patris nuda verunt inter
Nouercae contra fas & licitum copulata. & in mundam menstruate humilia
verunt inter. Non parcentes naturae. nec inducias dantes turpitudini
Et adjxorem proximi sui adinquinantes. Quod & hoc scelere ratus est socer gar
sit innurum. & fi sororis sure nescium. Ut non uterinam sed de eodem patre
violaret sororem. Acceperunt munera. ut innocentem sanguinem funderent.
necessitatem pauperum verterunt in lucrum. ut usuram acciperent. & super
abundantiam. Et propter auaritiam. amicos calumniata sunt. Hoc autem
inquit fecisti. O hierusalem quia mei oblita es. Memoria enim dñi excludit
cuncta flagitia. Unde habitum dñm trascendis adsumpsi. & complosi manus
meas contra auaritiam tuam & contra sanguinem qui effusus est in medio
tui. ut intellegas & mente cognoscas. utrum uel animo uel manibus possis
meam tractum diam sustinere. Ego enim dñs locutus sum & ego faciam ut post
quam capta fueris hierusalem dispergamur in nationes. & uastalem in aerem
quasi inutiles paleas huc illuc; rapiendas. Tamen; clementiae sum ut seruata
mei veritatur inmisericordiam. Omnia enim faciem. ut deficiat in munda
tia tua ute & recipias pristinam puritatem. Quam cum receperis. possidebo te
in conspectu omnium gentium. Et cum posses sa fueris eone. tunc intellegas
quod ipse sim dñs. Sin autem inter pretationem simmachi. & theodotionis
sequimur. Quorum alter ait. Et uulnerabo te sive confodiam. Alter con
taminabo te. in conspectu gentium. Ad malam partem cuncta referenda sunt.
Quam quam illud huic sensui contrarium sit quod supra dicitur. Et deficere
faciam in mundiciam tuam ait. Defectio enim immundiciae restitutio pur
itatis est. Utramque editionem patiter disserui. ut librorum magnitudinem
declinarem. Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Fili hominis versa est
mihi domus israhel in scoriam. Omnes isti. aes. & stagnum. & ferrum. & plumbum
in medio fornacis. scoria argenta facti sunt. Propterea hec dicit dñs. eo quod
omnes uersi estis in scoriam. Idcirco ecce ego congregabo uos in medio hierusalem con
gregatione argenti. & aeris. & ferri. & stagni. & plumbi in medium fornacis

ut succendam in ea ignem ad conflandum. Sic congregabo in furore meo & in ira
mea & requiescam & conflabo uos et succendam uos in igne furoris mei. Et con
flabimini in medio eius ut conflatur argentum in medio fornacis. sic eritis in
medio eius. Et scietis quia ego dns effudi ira indignationem meam super uos.
Uerbum hebraicum. sig. Symmachus scorium. Aquilae prima editio.
ΕΤΕΧΦΑΛΟΝ. & ΤΗΚΑΡΤΟΝ. Quod uterque acinum uinacei significare inter
pretati. Secunda autem eiusdem transtulatio & septuaginta uertere commixtionem.
Porro scoria sordes & purgamenta metallorum sonat. Et consequenter captiua
tate uicina in mo iam immunente urbis & ciclo ignis adhibeat. Ut sub transla tio
ne conflationis purum argentum remaneat. Quod aere. ferre. stagno plumbo q;
impetum fuerat ex uiolatum. Quorum cera. aes. stagnum & plumbum fusilis mate
rie sunt & igni soluuntur. Ferrum uero inter incudem & malleum molliscit atque
tenuatur. et diuersas accipit formas pro ut uoluntas artificis fuerit. Sicut igitur
argentum quod supra dicta metalla uiolarum in fornacem mittatur. Ut ablatis
sordibus & adulterinis materiis purum remaneat. Ita inquit congregabo uos
in medium hierusalem. Et babilonia obsidione circumdabo. ut succendam in uobis
ignem ad conflandum. Quodque ibi flammarum ardor immensus. Hic fames & pesti
lentia faciet. Ut post quam congregauero uos atque succendero in igne furoris
tunc requiescam & contempti dolorem penarum earum ultione compescam.
Et hoc totum faciam. ut post quam fudero indignationem meam super uos finis ui
cruciatus mei noscatis. Et scietis quia ego dns sim iudex omnium & retributor.
Quod autem dicatur esse conflator. Et in multis quidem aliis locis. sed max
ime in malachia & esaia legimus. Quorum alter. Ecce inquit dns egredietur
quasi ignis conflatoris & sicut herba lexiuium & sedebit conflans quasi
aurum et argentum. & conflabit filios leui. Alter. et lauabit dns sordes filiorum
& filiarum sion. & sanguinem mundabit de medio eius. spu iudicii. & spu com
bustionis. Et puto illud sonare quod in psalmis dr. Proba me dne & tempta me.
Post quod infertur. Ure renes meos & cor meum. Ut uniuersa uitiorum noxia
inme humoris puncta siccentur. Quod de hierusalem intelligimus. Intellegam in
de animarum statu quae purae adeo conditae sunt. Earumq; insensu atque
sapientia. Et argentum in sermone atque eloquio susceperunt. Ut quod men
te conceperunt uerbis explicent. De argento legimus. Eloquia dni eloquia casta

argentum ignē examinatum probatum terrae purgatum septu
plum. De auro similiter & argento sexagesimus septimus continet
psalmus. In quo scriptum est. Si dormiatis inter medios cleros
pennae columbae deargentatae et posteriora dorsi eius in pa
llore auri. Omnis enim gloria filiae regis intrinse
cus. Quae loquitur in cantico canticorum. Introduxit me rex
in cubiculum suum. Qui inter duo dormiente requiescent
testamenta. Statim assumit pennas columbae deargentatas
aurique in cordis thesauro fulgore radiabat. Ad hunc sensum
reor et illa ē referenda quod peccatoribus et qui meruē
offensam dī caelum aeneum terram fecit ferream. Et maxime
terram aegypti. de qua eduxit dñs israhel quasi de fornace fer
rea. In zacharia quoque iniquitas sedet super talentum
plumbi. Et in habacuc cantico dicitur. Demersi sunt quasi
plumbum in aqua uiolentissima. Grauium enim peccatorum
pondere premebantur. et loqui poterant. quasi onus
graue. grauate sunt super me. Quomodo autem auri spe
ciem adulterina aeris similitudo mentitur. sic argenti
candorem stagnum simulat. Quod simplex et rusticus non
facile dinoscit. Et sepe accidit ut aurum & argentum here
tica prauitate commixtum. igne ipse sci & dñi iudicio sepa
retur. & purum aurum remaneat et argentum. de quo
dicit propheta. Decti es aurum et argentum. Ipsi autem fecer
unt es babal. Cui simile est. Et duxi eos in argento & auro. & non
erat in tribubus eorum infirmus. Finisque poenarum omnium
fit nosse quod ipse sit dñs. Lapidem stagneum. siue massam
stagneam. et in zacharia legimus. Que quid significet. suo loco
inter pretandum.

Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Fili hominis
due et tues terra immunda. & non conpluta in die furo
ris. Conluratio prophetarum. in medio eius. sicut leo rugi
ens. capiens que predam. Animas deuorauerunt opes.

et pretium acceperunt. Viduas eius multiplicauerunt
in medio illius. sacerdotes eius contempserunt legem meam
et polluerunt sanctuaria mea. inter sanctum et profanum
non habuere distantiam. et inter polluctum et mundum
non intellexerunt. et a sabbatis meis auerterunt oculos
suos. et coinquinabar in medio eorum. Principes eius
in medio illius. quasi lupi rapientes predam ad effundendum
sanguinem. et perdendas animas. et auare sectanda lucra. Prophetae autem eius linebant eos absque temperamento. uidentes uana. et diuinantes mendacium eis dicentes. Haec dicit dns ds. cum dns non fuerit locutus. Populum
terrae calumniabantur calumnia. et rapiebant uiolenter.
egenum et pauperem affligebant. et aduenam opprimebant calumnia. absque iudicio. Et quaesiui ex eis uirum qui
interponeret maceriam et staret oppositus contra me
pro terra. ne dissipatem eam. et non inuenit. Et effudi super
eos indignationem meam. in igne irae meae consumpsi
eos. Viam eorum in capite eorum reddidi ait dns ds. Poterat
diligens auditor inquirere. quae esset scoria. quae argenti uiolauerit puritatem. et aere. plumbo. stagno ferroque
miscuerit. Quod ibi igitur sub persona urbis et fornacis expressum. Hic sub specie terrae quae non sit rigata nec pluuia susceperit praedicatur. Pluuias illas de quibus scriptum est. Mandabo nubibus ne pluant super eam imbrem.
Quem expectamus. quando datur nobis pluuia temporanea et serotina. De qua scriptum est. Pluuiam uoluntariam
separabis ds hereditati tuae. Dies autem furoris est. quem sibi
unusquisque congregat multitudine peccatorum. Scire cupimus quae sit urbis scoria. quae terrae duritiae. et plene uel
priuum sentiamus. Conspiratio inquit prophetarum
siue iuxta septuaginta. Ducum. in medio eius habentium similitudinem leonis. De quo scribit et petrus. Aduersarius noster diabolus.
quasi leo rugiens. circuit. Qui leo omnesque sortes eius. non queunt

corpora deuora re· sed animas· Accipiunt que mercedes
et pecunia cuncta dilicant· Quod in illo quidem tem
pore accidisse populo Iudeorum· nulli dubium est· Propter
sacerdotes enim et principes· & prophetas· adduxit dns
super eos malum· Sed In nra hierusalem hoc sepe conspi
cimus· qui ex ra septuagima deuorant animas· Inpocentu
et pretium accipiunt· ut multas uiduas faciant· quae spon
sum dnm̄ perdiderunt· Horum autem prophetarum· factio
est· & conturbatio· ut In uicem sui fautores sint· et om̄a turpi
lucri causa faciēt· Sacer dotes· qui presules· esse debe
rent· & & quorum ore norma legis Inquiritur· uolant sicut
Nullam que Interim & pfanum· nisi pecuniae habent distan
tiam· Auertunt occulos a sabbatis· Et di requiem quae In nostra
scriptura est non recognoscunt· Nec dicunt cum pphet· Re
uela oculos meos & considerabo mirabilia de lege tua· Neque illud
apostoli· Nos autem om̄s reuelata facie· gloriam dni contempla
mur· Inter tales prophetas· & sacerdotes· medius
dns Inquirit· de quo scriptum est· Medius autem Inter uos stetit
quem uos Ignoratis· Prophetae igitur siue duces· leonibus comparan
tur· Principes autem quos Inferioris gradus homines Intelligim
Luporum Imitantur rapinam· ut effundant sanguinem· non
corporum· sed animarum· Et auare sectantur lucra· Nequa
quam illo contenta· quin et uinum· altari· uinum de altari· Sed
postquam ad ministerium di accesserint· croci· diuitias con
gregant· Prophetae quoque illis quae uentura sunt· pre
nunciant· timebant eos dic; temperamento· De quo & suppa
dicimus uaticinantium prophetarum· Qui absque commix
tione palearum leuerunt parilem· qui Imbribus dissipa
tur· Istius modi uidet uana· & non tam prophetant· quam
diuinant mendacium· Dicentes terrae miserabili· Haec
dicit dns· Ista promittit· Cum dns non sit locutus ad eos· Po
pulus autem terrae nequaquam di· sed terrenorum ope
rum principum ac sacerdotum aemulator existens· per ca

calumniam et potentiam cuncta faciebant. Populus autem ter
me nequaquam dñi secterit eorum operum principium
ac sacerdotum aemulator existens. Nondum est sed pau
peres opprimens. De quibus scriptum est. Pauper
autem non sustinet comminationem. Et redemptio
animae uiri propriae diuitiae. Aduenam quoque atque
peregrinum qui nec dum cunis ecclesiae fuerat effectas
sectantium auctor. Habens initias fidei opprimebant
calumnia. Ut post quam circumissent mare et aridam. ut face
rent unum proselytum facerent eum filium gehennae. Inter
tanta autem uitia et scelerum multitudinem quem sui decessorum
qui irae meae posset resistere. Et instar moysi et aaron et sa
muelis. Igni meo et incendio se opponere et non potuit reperire.
Unde loquebatur ad moysen. Dimitte me. et delebo populum
istum. Et quia resistentem mihi. retinentemque me non potuit
repetire. Propterea totam effudi super eos indignationem
meam. et consumpsi illos non absque mensura atque iudicio.
sed ut redderem uias eorum in capita illorum. uel propria pec
cata quae fecerant auctoribus tribuens. uel certae in capita
populi ducis. principis ac prophetarum. quorum nullus fuit qui
irascenti dño auderet resistere. et quorum causa terra squalida
atque deserta in brem dñi suscipere non meruit. Et factus est ser
mo dñi ad me dicens. fili hominis. duae mulieres filiae matris sum
us fuerunt. et fornicatae sunt in aegypto. in adolescentia sua for ni
catae sunt. ibi subacta sunt ubera eorum. et fracta sunt mamme
pubertatis earum. siue ut in lxx. continetur. ibi ceciderunt
ubera earum et ibi defloratae sunt. Nomina earum ooolla
maior. siue senior. et ooliba soror eius. et habui eas. siue factae
sunt mihi. et pepererunt. filios et filias. Et nomina eorum sama
ria ooolla. et hierusalem ooliba. fornicata est igitur ooolla super
me. et insaniuit. siue abiit ad amatores suos in assyrios qui ad pro
pinquabant ei uestitos hyacinthinos. principes et magistra
tus iuuenes cupidos. siue electos uniuersos

equites · ascensores aequorum · et dedit fornicationes suas
super eos electos filios assiriorum uniuersos · & in
omnium super eos inmundicias · in immundicijs · sue ad im
uentionibus polluta est · In super & fornicationes suas quas
habuerat in egipto non reliquit · Nam et illi dormierant
cum ea in adolescentia eius · & confregerant ubera puber
tatis illius · sue et ipse deuirginauerant eam · et effuderant
fornicationem suam super illam · Propterea tradidi illam in
manem in manus amatorum suorum · in manus filiorum assur super
quorum libidinem ipsi discooperuerunt ignominiam
eius · filios & filias illius tulerunt · & ipsam occiderunt gla
dio · et facta est fama mulieres · sue facta est in ore
ne mulierum · et iudicia sue ultiones & fecerunt in ea · Dude
cim tribus isti · que fuerunt ante in egipto · postea ee diuisas in
duas · & decem tribus · apellatasq; iudam · & isti · Regum · & πκρα
λιπ ος ηγον · scripturae testatae · Iudae regnauit de stirpe dei · ro
boam filius salomon · in hierusalem · ubi erat templum et sacerdo
tes et magna pars tribus leui · Decem aũ tribubus in samaria ·
hieroboam filius nabad de tribu effraim · & ioseph · Quoz sama
ria oolla nunc apellatur · qđ in lingua nra · sonat tabernaculum ·
Hierusalem uero ooliba · hoc est tabernaculum meum · in eo siqui
dem & in decem tribubus erat tabernaculum · non dñi · sed dolos ·
Auteos enim hieroboam · ut populum auerteret · a cultu dñi · uitulos
collocarat · in dan · & in bethel · Dicamus ergo singulas · Duxe
re mulieres samaria & hierusalem · filiae fuerunt matris
unius deiserũt stirpe generate · & fornicatae sunt in ae
gipto in adolescentia sua · Neq; enim accepissent legem
eductae de egipto / nimirum sine prohibente eos uenera
ri idola · nisi in egipto fuissent · aegyptia portenta uenerate ·
Poterat aũ mater ambarũ ee cethea · De qua supra legimus ·
patre ũr amorreus · & mate uxa cethea · Sed & quando dr · Vnus
quisq; abominationes aegypti auferte a oculis suis · Hoc
significat · qđ in aegypto erant idolis seruierit ·

& ibi ceciderunt siue fractae sunt ubera uirginitatis ei. Maior q;
samaria dr & seniores. Vel propter multitudinē decē tri
buū. Vel qua post mortē moysi de ephraim tribu hesu
filius naue pōpulo prefuit. Unde & hiero bo am qui
scidit eas a domo dauid fuisse legimus. Et habuit eas di
ssiue factae sunt eius. quando ingemuerunt a boperibus
egypti luto prius & lateri seruientes. Quae postea
illi filios & filias uel in solitudine. uel in repromis
sionis terra genuerunt. Primu q. formica est a
alia id est samaria superdm quando insanum missi
os quae stulterunt hia cum hinnis. & non quos libe
de populo. sed duces & magistratus. Hae uerte confectos.
seduxerunt omes aequites electos quorum secuta est idola
& quib. contra missionem di postulauit auxiliū. quae
nerunt & polluerunt eam. Vnde quid in adulescentia
fecerat in egypto non reliquer &. Nam egypti con
cubuerunt cum ea in adolescentia eius quorum simu
lacra uenerata est. Ibi q; deuirginata est. & con
fracta sunt ubera illius. Et tanta fuit abundan
tia fornicationis ut non formicam cum ea. sed formica
rum examen suum effudisse dicantur. Propterea tradita
est ipsis amatoribus suis. fal. & theglath. phallasar.
& salmanassar. In quorum insanum libidi
nem. & ipsi discooperuerunt ignominiam eius. tpo.
πορνικῶν &c. Quasi mulieris meretricis. Reuelatio
au urbis captiuitatis est. qui filios & filias earum duxe
re captiuas. & ipsam gladio trucidarunt. Haut om
nium mulierum exemplum regulare sit. & mala pa
rem cunctarum sermone celebretur. quae uidens
& ultiones fecerunt in ea. ut nihil in ea illa salutis ei
linquerent. Sedus q. hodie decem urb. captiuita
tem tenent in montib. urbibus q; montorum. ad
quas trans latae sunt. Iuxta. ΑΝΑΤΩΤΗΝ. Ioseph pro

Iam pridem sermone celebratur. & fiunt
famosi in terra sicuti dogmata. Nam in exemplo
omnium feminarum tur prudo illius pueritiae.
Quod cum audisset soror eius oliba plurimum dis
insaniuit libidine. & super uisione suam supformica
tionem sororis suae ad filios assyriorum preburum
pudenter. ducib. & magistratib. adsetamentib. in
dutis uestibus uaria siue praetiosa. equitib. quae
habuerunt equos & adolescentib. forma cuncte e
gregia. & tuncti qd pollutae est & uniuersa ambarum.
& auxit formicationes suas. Cumq. uidisset uiros de
pictos in pariete. imagines caldeorum expressas
coloribus. & accinctos balteis renes. & tiaras tinctas in
capitib. eorum formaducum omnium similitudine
filiorum babilonis terraeq. chaldeorum unde orti
sunt. & insaniuit super eos concupiscentia oculorum
suorum. & transmisit nuntios ad eos in chaldeam. Cumq.
uenissent ad eam filii babilonis. ad cubile mamma
rum. siue diuersorium. polluerunt eam fornicis
sus. & polluta est mens & satiata est. siue recessit
anima eius a illis. Denudauitq. formicationes
suas. & detexit operum ignominiam suam. & recessit
anima mea ab ea. sicut recessit anima mea a so
rore eius. Multiplicauit enim formicationes suas
recordans dierum adolescentiae suae. quib. formica
ta est in terra aegypti. & insaniuit libidine super
concubitu eorum. quorum carnes sunt ut carnes
asinorum. & sicut fluxus equorum fluxus eorum
siue uerenda equorum uerenda eorum. & uisitas
ti sceleris adolescentiae tuae. quando subacta sunt
in aegypto pro uberatua. & confracta mammae pu
bertatis tuae. Iuxta literam. facilius inter
tatio est. Qd uidens oliba. id est hierusalem

unquā eam dī tabernaculum sororis pla
gas nonest exemplo commonita ut retraheret ab
errore pedem suum? Solauten germanae formosa
onem? Illuni semel & sorori idola fabricata est: inde
& bethel? Ista ūi crebro? in excelsis & in templo dī adora
uant statuam in babylone? & cum assirijs fornicata est?
Idolum ūi babel siue bel? & cum egyptijs dicam baalis ar
morum religio est consecuta in hanc eorum patris amnobe
li filia? & fornicationem suam assirijs prebuit impu
denter ducib? & magistratib? quindutam uestitu
ra & multi coloris equitib? adolescentib? forma
cunctis egregia? Ita utrarumbarum sororum una fieri
fornicatio? Ideo ūi aux hierusalem fornicationes
suas quod uidens impudicitia? magnes chaldeorum
insanum libidine? & fornicatorum uestitu q? decep
ta? misit ad eos nuncios auxilium postulans? qui
uenerunt & polluerunt eam? & cum ea uoluptas
non est perpetua sedata affert finem? pollutam
& furentem a se? recessit ab eorum facie? Unde
& ego cernens tam prudentes & fornicationes omnib?
publicatas? recessi ab ea? Unquā sororis scelera uicerat
pocinarum quoq? sororem magnitudine superat &? que
tanto pejoratus sunt? ut uno tos errore adolescentiae
sue ingraui oriam aetate committere? & aegyptia
na inchaldeorū quoq? libidine seruare? Insu
per etiā quendam in concubitu aegyptiorū? quorum
carnes sunt ad similitudinem asinorum? & ut largos
seminam fluxum sine uerende tam grandia? ut e
quorum superent deformitatem? Necessium scelus
adolescentiae eius? Imo peius est postquam fece
runt mihi? ut & in heremo & in ara repressionis fece
rant & antiquam libidinem unquadeurgnata est? & fac
ti sunt ubera eius? & omnis decor perit unguium

Porro secundum tropologiam difficile
intellegentia. quomodo ecclesia hereticam uncet
libidinem nisi forte possimus hoc dicere qđ secuus qui
scit uoluntatem dñi sui & non faciens. uapulabit mul
tis. Et quod hereticis foris nefanda cõmittam. &
ea arca in noe naufragio pereant. Ecclesia ecclesia aut
siueram fidem sequentes assyria atq. chaldea um
tenetur ultra. & discolores sequantur imagines pecca
torum: maioribus dignissime cruciantibus. Annon mittimus
nuntios ad chaldeos quum pranitur quasi demones.
quando pandimus eis atq. prebemus frangenda impe
rare ubera ubimentis hospitium est. & futuram uolup
tatibus abalius transimus adalias. & nouam formica
tionem quam mercibus cum numerum desiderauimus. &
ydolatriam uenimus rabiem. upost multa tempora do
minicae seruitutis reuertamur ad egyptum. &
ea faciamus quae in seculo fecimus antequam nom
fidei acciperemus. Propterea oliba. Hinc dicit dñs. Ecce
ego suscitabo omnes amatores tuos contra te qui bus sanata
est anima tua. & congregabo eos aduersum te undique
bus. filios babilonis & uniuersos chaldeos. nobiles tyri
rannosq. & principes omnes filios assyriorum. uniuer
sos formosa egregia. duces & magistratus uniuersos
principes principum. & nominatos ascensores equorum.
& uenient super te instructi curru & rotarum ubrmitudo po
pulorum. Lorica & clypeo & galea. armaturam contra
te undiq. & dabo eis iudicium. & iudicabunt te iudicijs suis
& ponam zelum meum inte quem exercent tecum furore
assumptum & auferent nasum tuum & auriculas praecident. & quicquid tui fuerit
gladio concident. Ipsi filios tuos & filias tuas capient
& nouissimum tuum deuorabit ignis. Et denudabunt
te uestimentis tuis. & tollent uasa gloriae tuae &
relinquent te nudam & ignominiosam. Et reuelabitur
turpitudo fornicationis tuae

de terra aegypti. nec leuabis oculos tuos
ad eos. & aegyptum non recordaberis amplius. lxx.
Propterea obliba. Haec dicit dñs dñs. Ecce ego suscitabo amatores tuos contra te aquib. recessit anima tua: & adducam eos ad uersum te per circuitum. filios babylonis & omnes chaldeos. phecod. & soe & coa. & omnes filios assyriorum cum eis. iuuenes electos. duces & magistratus. omnes tui tanq. & nominatos equites & inequitantes cum eis uenientes super te ab aquilone. cum rotis & cum multitudine populorum. cetra. & pelta & mittent contra te in circuitu. & dabo ante faciem eorum iudicium & iudicabunt te iudicium suum. & dabo zelum meum contra te & facient tecum in ira furoris. Narium tuum & aures tuas auferent. & reliquos tuos gladio cadent. & filios tuos & filias tuas tollent. & residuos tuos deuorabit ignis. & nudabunt te uestimento tuo. & assumpta gloria monstrabo. & auertam impietatem tuam a te. & fornicationem tuam de terra aegypti. & non eleuabis oculos tuos ad eos. & aegyptum non recordaberis amplius. Quia aegyptiorum carnium recordata es & immunda turpitudinem gentis uirmundae quae omnium bestiarum simul adtraxerit uti. Propterea adducam contra te amatores tuos quorum satiata complexu recessisti ab eorum foedere. inquinatus prius amor fuerat una cum odio uertet eris. & filios inquam babylonis omnes q. chaldeos nobiles terranos & principes quib. in hebraico habet. phecod. & soe & coa. quasi multi gentes orientis intellegunt cum huius cognomodi nomina nec in regum uoluminibus nec in paralipomenon. nec in hieronymi quidem quae scribunt captiuitatem hierusalem adtingat quoniam scripturae sanctae loco minime habeantur. Haec mirum fuit

Ipsa hebraica
patuerunt no
mina. cum simmachi
hus quoq; & theodotio
meadem uerba consentiam.
mnes inquit assirios equites & iuue
nes forma egregia. duces ac magistratus. siue
tristatas quos nos principes principū interpre
tamur. Dequib. & in codo legum electos ascensores
tristatas. pquib. Latina simplicitas ternos frustores.
pstituens nomen est apud hebreos secundi gradus. post regā
dignitatem. dequib. scriptū est. Verum tamen ad tres non
puenit. Qui principes equitum peditumq; erant & tri
butorum. quos nos magistratus utriusq; militiae
& praefectos annonariu titulo nominamus. Omis
inquit in curribus & in equis lorica armati galea & clippe
o obsiderunt te per circuitum. & dabo eis iudicium. ut
quos reliqueras & quorum irritum feceras pactum
abbas iudicetis. & iudicabo te iudicio iuris quasi
adulteram. & ponam inquit zelum meum in te qué
exercent tecum in furore. Zelus enim meū est
inter hostes fidei etiam non seruate. Narum in
quit tuum & aures tuas praecident quasi adultе
rae & deprehensae in stupro. ut deformata pla
cere desistas. Quomodo enim in facie omnis pul
chritudo oris in narium decore consistit. & in au
ribus equib. in feminis iuuenes & margaritā pendet.
ita dignitas regis & iudicum quae in more aurib. q. sig
natur. eorum gladio praecidetur. Ipsi filios tuos
& filias tuas capient. Tuos inquit & tuas. non meos
& meas. quia de adulterio generatissimi. & sce
lera. orabuntur incendio & denudabo inquit te uestimen
tis tuis quib. te ornaueram. & quasi gloriae tuae

quaeritbi ad
cerimonias tem
pli aurea argentea q.
concesserat: dequib. scrip
tum est: Ego dedi eis aurū &
argentum & ipsi fecerunt ea baal.
Haec aū oīa faciam ut perdita pulchritudine &
multu uenefico deturpato quiescat aliquando
sceleſtuum & fornicatio quam didicisti & exer
cuisti in aegypto: ut post quam naresq. aures q. per
diderīs nequaquam audeas oculos tuos leuare ad ea
deos & amatoribꝫ pristinis ostendere foeditatem
tuam: nec recorderis amplius aegyptiorum libidi
nis: quorum magnitudine carnium delectabaris.
Quae uniuersa dicuntur sub translatione adulte
re & ꝓpter adulterium deturpatae: ut nequaquā
ultra gloriāt ur indecore suo: sed ex uberescat in foe
ditate: quam magnitudine meruit uoluptatum.
Quicquid de hierusalem ponit hic dicitur: & ad animā
referri potest: quae cum tumb: diuncta complexu
post ea adulteraut inultra & recessit ab eo: Et pate
fact q̄ sunt uniuersis sceleribꝫ eius denudata est atq. turpa
ta: & ostensa omnib: ut ab scelere suo aliquando desistat
Nec gloriāt ur unoquoq. dignitate: sed ꝓ mali conscien
tia & recordatione aegypti oculos ultra ad caelū
non audeat attollere. Unde & nasus ei precidit ur
& aures amputantur: qua odorem & bone flagrantē
uertat in foetorem: & audierat iudicium sanguinis
q̄ non solum de odore & audit us: sed de cursuq̄. intel
legimus: Quo quia male fuerant abusi samson &
sedechias priuantur: Surdum quoq. dr & mutum fe
cit: ne lingua eorum per transeat usq. ad terram:
Et tractus omnis auferetur in his: qui ultra modum pertinet ꝑ

dederunt. ℣ Et haec fient. ut igni cuncta purgen-
tur. & pereat aegypti fornicatio. nec ultra oculos su-
os ad mala possit attollere. ℣ Qua haec dicit dns ds. ℣
ecce ego tradam te in manus eorum quos odisti. in manus
de quibus satiata est anima tua. & agent tecum in
odio. & tollent omnes labores tuos. & dimittent te
nudam & ignominia plenam. ℣ Scelus tuum & fornica
tiones tuae fecerunt haec tibi. quia fornicata es p
gentes inter quas polluta es in doliis earum. ℣ In via
sororis tuae ambulasti. & dabo calicem eius in manu
tua. ℣ Haec dicit dns ds. Calicem sororis tuae bibes profun
dum & latum. eris in derisum. & in subsannationem
quae est capacissima ebrietate & dolore repleueris.
& calicem mororis & tristitiae. calicem sororis tuae
samariae. & bibes illum & eporabis usq. ad feces. &
fragmenta eius devorabis. ℣ Et uberatua lacerabis.
siue ut lxx. transtulerunt festuitates & neomoenias eius auferam. quia ego locutus sum ait dns. ℣ Propter-
ea haec dicit dns ds. ℣ Quia oblita es mei & projecisti me
post corpus tuum. tu quoq. porta scelus tuum & fornica-
tiones tuas. ℣ Prodest & hierusalem inimicitias habere
contra assyrios atq. chaldeos. & nequaquam aegypti
recordari. sed tradi ei in manus ad poniendum quia illum
oderunt. ℣ Quib. ante nomerabatur nisi sanata fuerit
deest anima eius. ℣ Postquam penituerit ueterum pec-
catorum. ℣ Tunc purgatur suppliciis & perdat omnes
labores quos ante meretricia conquisiuit. uideatq.
nuditatem suam & ignominiam. & sciat qd haec cun-
uersa nonei dns fecerit. sed fornicationes suae quibus
fornicata est per gentes. quas supra enumerauit. ut
earum coleret simulacra. ℣ In uias ait sororis tuae sa-
mariae ambulasti. propterea debes calicem illius bibe-
re cuius peccata secuta es. ℣ Calix aũ qd sepe accipiat

ppoenis atq; supplicijs. multa exemplasunt. dequib. il
lud est. Calix inmanudni. uini meri plenus mixto. & trin
clinauit exhoc inhoc. uerumtamen fex eius non est exina
nita. bibent exeo omnes peccatores terrae. & trinesaa
calix ruinae. & poculum furoris dr̄. Et adhieremiam
loquitur dicens. Accipite calicem uini meri demanu mea
& potionabis om̄s gentes adquas ego mittam te. & bibet
& uomet & insanient. Sicut enim quaedam dantur
cathartica autnoxius umor quinest corporib. egerat̄.
sic & dn̄s dat calicem tormentorum meracissimum. Ut
quic quid fellis amarrtudinis est auferat apeccatorib.
& pristinae eos restituat sanitati. Et ipse calix erit
p fundus & latus. & p fundus poenarum magnitudine.
latus tempore captiuitatis. Quando aū ait Inebria
ta fueris & dolore comprehensa. & biberis calicem usq.
ad feces. Et imtantum hauseris ut fragm̄nta q̄q. ipsius
calicis deuores. Tunc tae bitte formicationis pristinae
& lacerabis ubera. quae fracta fuerant inaegy pto. &
quae ab amatoribus tuis subacta atq. conlusa sunt.
siue om̄s festiuitates & neomoenias tuas auferam. ut
p sollemnitate atq. laetitia aeternum planctū habe
as & merorem. Quaigitur ista feceris & oblitaes mei. &
precipitime post corpus tuum siue retrorsum. p̄ter cor
poris uitia. uel post genitalia. quib. turpitudinis for
ditas indicatur. propterea porta scelus & impietatem
tuam. uidelicet supplicia quae propter impietatem &
scelera meruisti. Potest hoc quod dicitur & potabis usq.
ad feces & fragmenta eius deuorabis. Significanter
intellegi super hierusalem quae calicem samariae soro
ris suae bibit nouissima. & quasi feces tormentorum
eius usq. adfundum epotauit. Et tam dn̄s ad me dicens.
fili hominis numquid udicas oollam & oolibam & admo
nias eas scelera uel imquitates earum. & qua adultrae

sunt & sanguis in manibus earum. Et cum idolis suis adul-
mueruonib. suis fornicatae sunt. Insup & filios suos quos
genuerant mihi obtulerunt eis ad deuorandum. siue tan-
quam parum duxerunt peccatis. Sed & hoc fecerunt mihi. Polluerunt
sanctuarium meum in die illa & sabbata mea profanauerunt.
Cumq. immolarent filios suos idolis suis. & ingrederen-
tur sanctuarium meum in die illa ut polluerent illud.
etiam haec fecerunt in medio domus meae. Miserunt
ad uiros uenientes de longe. ad quos nuntium misis-
Itaq. ecce uenerunt quib. te lauasti. siue cum uenisset
statim lauabaris & circumlinisti oculos tuos. & or-
nata es mundo muliebri. Sedisti in lectulo pulchro.
& mense ornata es ante te. Thimiama meum & un-
guentum & oleum posuisti sup eam. & uox multitu-
dinis exultantis erat in ea. siue & uoce composita per
sultabat. & in uiris qui de multitudine hominu adduce-
bantur. et uenientes ad eos de deserto. siue ebrii de deser-
to. posuerunt armillas in manib. suis. & coronas speciosissi-
mas in capitib. suis. Et dixi ei quae attrita est in adulte-
rio. Nunc fornicabitur in fornicatione sua. & iam ab
eo. Ingressi sunt ad eam quasi ad mulierem meretricem.
sic ingrediebantur ad oolla & ad oolibam mulie-
res nefarias. siue ut facerent iniquitatem. Uiri ergo
iusti sunt hi iudicabunt eas iudicio adulteratarum. Et
iudicio effundentium sanguinem. quia adulteraе sunt
& sanguis in manibus earum. Haec enim dicit dns ds.
Adduc ad eas multitudinem. & trade eas in tumultum &
in rapinam & lapidentur lapidib. populorum. & con-
fodiantur gladiis eorum filios & filias earum interfici-
ent. & domos earum igne succendentur. Et auferam scele-
stus siue impietatem de terra. & discent omnes mulieres ne
faciant secundum scelus uel impietatem earum. Et red-
dunt scelus siue impietatem uiam super uos. & peccata ido-

lorum uirorum portabrat. & sci & ris qua ego dñs dr.
Vr sepe commonui. parua inquib. septuaginta editio
discrepat ab hebraeo ex latere copulaui. Lectoris fasti
dio prouidens. Consequens autem erat utqui samariae
& hierusalem adulteria separatim descripserat. pariter
earum supplicia nunciaret. Oia autem dicuntur quasi
adulterae. et facta. ΑΝΑΚΕΦΜΑΙΩΣΙ. breuiter earum
scelera proponuntur. ut recte uxta legis imperium
in adulteris lapidatio populi consequatur. Quia
igitur adulterae sunt. iustum pronunciam sententiam.
Sunt enim moechatae in idolis & sanguis in manibus
earum. & forum uidelicet. quos idolis immolarunt.
ut filios quos mihi genuerant daemonib. consecrarent.
Nec hoc fecerunt foris & in montib. ac lucis ut sepe face
re consueuerant. sed ad extremum polluerunt tem
plum meum. ut statuam baal meo ponerent. & sabba
tamea profanauerunt. ut nec luci nec temporis cul
todiret ur apud eas religio. Sed nec presentib. tantū
adulteriis contentae erant. neq. sufficeret eis quod
filios meos postquā immolauerunt idolis sua facere
daemonum. sed peregrinis quoq. uoluptatibus la
ciuientes. assyriorum atq. chaldeorum simulacra
uenerata sunt. Quicumuenissent ooliba hierusalem.
omnem adulterae habitum impleta sup eos. ut lauaret
corpus. oculos stibio linires. ut adsumeret cultum mu
liebrem. sederes in lectulo libidini preparata. epulis
proponeres quibus fractas ad libidinem uires reparares a
matorum tuorum. thymiama meum & unguentum quod
mihi specialiter ut serram fieri. & exterminari animam illi
de populo quae in priuatos usus hoc facere uoluisset. tu
offeres idolis. ut congregares frequentiam populorum.
siue omni genere musicorum caneres. ut non solum usu
sed & auditu & odoratu. & cunctis sensibus placeres ama

torib. tuis quinetiam ad te ebrii. ¶ Nonurbanae
alicuius elegantiae. sed de deserto desolitudine rus
ticum & latronum habitum praeferentes. ¶ Et tu tan
tam exarsistis. o sorores pessimae insaniam uoluptatū
uestrarum millas uestras & discruminalia inponer & is mambus
& capitib. amatorum uorum: siue uobis ipsis ut
plene ornatu turpemini. ¶ Quam obrem dixi ei. t
hierusalem uel samariae. tu tamq. ¶ Sic adtenuistis
fontem. ut nequaquam secedo polluamini t martium.
t hominum ut etis aspectum. ¶ sed instar meretricū
publice prostituamini quingressi sunt ad uos. qua
si ad meretrices certatim uos polluere cupientes.
I radam igitur uos his ad puniendum. quib. ultro
tradite estis ad detupandū. lustienī uiris. ineo
qđ adulteram & parricidam meum berte discutiat.
Haec enim dicit dns ds. ¶ Mon tu uocis tuae congrega
ad eas. o prophēta multitudinem populorum. ¶ Et
primum diripiatur earum uniuersa substantia.
deinde lapidentur & confodiantur gladiis. & filii
earum. & filiae trucidentur. & domus ardeant. ¶
Et haec omnia fiant. ut auferatur de terra impie
tas. & discant omnes mulieres uniuersae q. puniti ae
poenis earum similia deuitare. ¶ Ut post quam receperi
tis quae mereremini. & portaueritis scelera idolorum
uorum: tunc cognoscatis quod ego sum dns. ¶ Haec
dū omnia τροπικως. & sub tropo adulterarum
dictas contra samariam & hierusalem: quod assy
rius traditae atq. chaldeis ductae sunt in captiuitatē
& urbes earū incendio conciemarunt. Interfecti sunt
populi quippe daemonum simulacra uenerati sunt.
Possunt haec & post aduentum xpi intelligi. qđ uni
uersi de populis nationum ipsi samaritis & iudaeos
compassione sui iudicent. & tradant eos ad deuoran

dum: quib. dñs dixerat relinquā &ur uobis dom
ūra deserta; ℞quando uideritis circumdari exer
citu hierusalem scitote quia adpropinquabit deso
latio eius; Usq. hodie enim adulterata sunt. & to
tus orbis lapidib. opprimuntur: quo miser nuntios
adeos quiesam prōcul. & dicere non poterant ego dś
adppinquans. & non delonge dicit dñs. & praeparauerunt
se Amatorib. suis daemonib., & omnem cultum atq. orna
tum quem adō acceperas naturali bono. uertē in cultū
daemonum. ℞ to pera sua decorem q. quem in armillis & di
adematē intellegimus. adulteris amatorib. praebuerunt.
quorum poena gentib. timorem. Immo his quiex gentib.
crediderunt nesimilia patiantur sicā fecerunt quae sema
ria fecit & hierusalem. aquib. tunc auferentur impieta
tes cum receperint scelera sua; ℞ tudamen qđ postrū est
ante uultum mōrsi ab stulerunt a bocculis suis. ut cognos
cant qđ ipse sit dñs ihs xps quem dī filium negauerunt;
Et factum est uerbum dñi ad me, In anno nono in mense dec
mo decimamensis dicens. fili hominis. scribe tibi nomen di
ei huius. In qua confirmatus ē rex babilonis aduersum hie
rusalem hodie. & dices p puerbium ad domum irritatricē
parabolam. & Loqueris ad eos. ℞ Haec dicit dñs ds. Pone olla
pone inquam. & mitte mea aquam. ℞ Congere frusta eius
in ea omnem partem bonam. femur & armum electa ossib.
plena. pinguissimum pecus adsume. ℞ Compone qq. strues
ossum sub ea. ℞ Efferbuit coctio eius. & disco cta sunt ossa
illius in medio eius. ℞ Propter ea haec dicit dñs ds. Vae ciu
tati sanguinum ollae cuius rubigo in ea est. & rubigo eius
non exiuit de ea. Per partes & partes suas eice eam., Non
cecidit super eam sors. sanguis enī eius in medio eius est.
sup limpidimam petram effudit illū. ℞ Non effudit illū sup
terram. ut posset operiri puluere. ℞ Ut super ducerem
indignationem meam & ultionem ulciscerer. dedi sanguinē

eius super petram lapidissimam neoperiri&ur. ℣ Propterea haec dicit dns ds. Uae ciuitati sanguinem cuius ego grandem faciam pyram congere ossa. quae igne concendam. consumentur carnes & conco qu&ur a
- nuersa compositio. & ossa tabescent. ℣ Ponequoq. eam super pruinas uacuas ut incalescat & liq. fiat aes eius. & conflet&ur in medio eius inquinamentum ei. & consumm&atur rubigo eius. ℣ Multo labore sudatum est. & non exiit de ea nimia rubigo eius. Neq. ignem inmunditia tua exsecrabilis. quia emundare te uolui et non es mundata a sordibus tuis. sed nec mundaberis prius. donec quiescere faciam indignationem meam in te. ℣
Ego dns locutus sum. Uenit & faciam. non transibo nec parcam. nec placabor. ℣ Iuxta uias tuas. & iuxta adinuentiones tuas iudicauit te dicit dns. ℣ Lxx. Et factus est sermo dni ad me. In anno nono in mense decimo decima mensis dicens. Fili hominis. scribe tibi diem ab hac die qua obfirmatus est rex babylonis super hierusalem ab hodierna die. & dic ad domum exasperantem parabolam. & dices ad eos. ℣ Haec dicit dns ds. ℣ Pone lebetem. & infunde super eum aquam. & mitte in eo diuisiones omnem uiam suram bonam. crus & humerum carnib. separatis a bonis ib. de electis pecoribus. adsumpta. & incende ossa subter eum. ℣ Ferbuit. & coctae sunt ossa eius in medio illius. ℣ Propterea haec ad onai dns. Uae ciuitati sanguinum lebes in quo est rubigo in eo. & rubigo non est egressa ex eo. ℣ Per partes suas protulit. non cecidit super eam sors. quia sanguis eius in medio illius est. ℣
Super leuissimam petram posui illum. non fudi illum super terram ut operiri&ur terra. ℣ Ut ascenderet furor in ultionem ultionis. dedi sanguinem eius super limpidissimam petram ut operiri&ur terra. ℣ Propterea haec dicit adonai dns. ℣ Uae ciuitati sanguinum. & ego magni

ficabo turrem. & multiplicabo ligna. & succendā
ignem. uttabescant carnes & imminutur ius. & os
sa conc[re]mentur. & st & sup carbones suos. Incen
sa est unxuratur et frigatur ae seus. & conc[re]me
tur immedio illius immundtia eius. & defica at ru
bigo eius. Humiliabitur rubigo. & non exiet dece
multa rubigo eius. Confundatur rubigo illius immun
dicia tua Zemma. Preco qd contaminata estu & non es emundata
ab immundtia tua; Et quidem si infuerit emundata ultra donec
impleam furorem meū in te ego dns locutus sum. & uenā & faciā;
non differā. nec miserebor nec deprecabilis ero; secūn uias tuas
& secūn adinuentiones tuas iudicabo te dic adonai dns
Q uāq; pleniq; de hac exhortatione addita fr. & uerbū ebraicū Zem
mā. Proquo nos exsecrabile immundtia intellexisse sumus. illudq;
abes addidisse qd in ebraico nā habet; Et robelo pnotandū e. Propter
ea ego iudico te iuxta sanguinē tuū & iuxta cogitationes tuas
iudico te immunda. atq; famosā. immia adhibendū; Dic eam
ergo desingulis; nono anno captiuitatis regis ioachin. quinto
enim & orsus est pphetare et decimo mense eius de nonia anni
decima die mensis decimi. factū est uerbū dni ad e Zechi el
pphetā in babilonis regionibus constitutū. Et dic ei. fili hom
nis scribe tibi hanc eande die. & scito qd rex babilonis hodie
in regione iudee obsidere coperit hierusalē et uallare eā exer
citu & obsidionē ista pparabolā describe atq; puerbiū. quae
in presenti loco metaphorā translationēq; significat; Pone
inquit ollā aneā. ideest lebetā. & mitte meam aquā. & pin
guissimas animantiū omne corpus infrusta concide. tam
femur quā crus et armū carnesq; diligenter a bossibus sē
para & carnibus missis in lebetem ossa pone. uel compone
sub lebete. et fac struem. et cumulos ossium intes fer uescat
non semel sed frequenter coctio lebetis et dissolu quantur
carnes in eius et ossa subter incendio contrem entur;

Vis aut pphēa scire quis iste lebes uel que carnes aut ossa loquere.
Hec dicit dns. Ve ciuitati sanguinū idest hiezm lebeti cuius rubigo
idest malitia nimia ē; educet ignis subpositus sit eam rubigo eius
nō exuat decā; Perseueranter enim & iam capta atq; cruciata impris
tina scelera; & partes eius gillatim consumite eam nemo remaneat
insalutē; nonccidat sup eā sors; ut aliqui pereant. et alii saluerentur.
sed cunctis communis uenit interitus; Sanguis enim eius idest ho
micida eius in medio illius fuit; Que sanguinē effudit
sup limpidissimā petram ut appareret omnib; nec terra operiret aut pul
uere ne transire uidelicet indignationē meā. sed sup aptissimū sangui
nē ultio properet. Nature est enī ut si sanguis fundat in terrā combibat
humus humorē sanguinis. uel paulati terra operiat & puluere; Cū
aut sup limpidissimā petrā et nullam habentē foueā sanguis fuerit
effusus labat et elatā oprimat sedē; Hoc aut indicat qđ non occulta sed
publica fecerit homicidia; Secm illud qđ dicit ad eum sanguis fris tui
clamat ad me; Pter ea dic ciuitati sanguinis sed non unius sanguinū
sed multoq; Ecce ego grandē intemperiē faciam sue educā torrē
quē ulgus tritionē uocat; Et consulā carnes inte molles et teneras sed
durissimas; Ossa quoq; succendā ut nihil inde remaneat qđ non cremet
incendio; Cūq; et carnes et ossa consumpta fuerint et cremata ipsū
lebetē uacuū pone sup prunas ut aes quoq; illius rubescat et transmutet;
Et cum consumpto rubigo quoq; illius pereat; Idest ciuitate incendio
concremata malitia eius ut urbe dispereat; Sed qđ p deū fecisse
qđ iussu ē nec pigneq quidē rubigo atq; malitia lebetis eius urbis potuit
auferri. et p manet mea immundicia scelesta et execrabilis; hoc
enī Z emma significat; Et apostrophā adipsū lebetē. idē adipsā
urbē facit mundare te uolui. et nes mundata a sordibus tuis nec ul
tra poteris emendari donec inte compleā indignationē meam.
ego dns locutus sum. Et sententia mea ut pareat fieri. Venit
iam urbis obsidio fatiā qđ minatus sum; nec transibo sicut sepe feci
scelera tua. et ultra ut parcā nec placabor tibi et tua simultates cauerisi
pcessū tuas et adinuentiones tuas reddā tibi immo iudicabo
te iuxta operū et cogitationes tuas; Utinā hoc quoq; ostendā

clementiā tuā Instar medici qui putridus nparcit carnib; ut
sana membra saluent; nparcit ut parcat; Crudelis ē ut mire
retur: nec consideret patientis dolorē sed ut uel neris sanitatē
Iuxta illud euangeliū magis uolens unū perire mēbrū quā totū
corpus infici: Nomandū quoq; quomodo a principio pphetiae
usq; ad psentē diē quando obsideri coepit hierusalē p ordinē
captiuitatis uenit primū gladius postea; deinde uae ponunt
ammon etiam quarto adextera partē sors cadit nabucho
donosor; consultatur in auguriis argentū aes stagnū plūbū ferr
rum; tm quoq; non cpiuntur sed semb occubatur; Post ea sub no
mine duarū sororū oolle et oolibe samariae et hierm peccata
narrant quomodo illa sit capta et ista capienda; ad extremū nono
anno decimo mense decima die missis in captiuitate posito ezechiel
ehis qui cū eo erant et trucidet rex sedecī rege babylonia; Ostendit quae
duae urbs coeperit obsideri. Et similitudo lebetis ponit, unquomodo
carnes & ossa ēgesta in lebete incendio concremantur. sic ciuita
tis cāsius interitum sit ciuib; et nullus remaneat eoq; qui
obsessi sit qui in fame gladio pestilentia consummantur;
Et pars reliqua captiua ducatur in babilone; Potest haec eadē
pphetia et ad tempus ptinere dominicae passionis; Ppter quā ex
ercitu circumdata est hierm; et in fectis filii eius et obsidente tito
filio uespasiani ad salute nullus euasit reprobi; subito. Et post
quinquaginta annos sub adriano ciuitas ferro igne cōsumpta ē.
Psentē aut captiuitatē quando ezechiel in babilone ista cerne
bat et hieremias in prouincia ponit; uolumus siu; Quid tu uides
hieremia? Quirespondens ait; Ollā succensā facie eius a facie aqui
lonis; Sunt q; iuxta tropologia totā loci istū ad consummationē
sēculi transferant nouūq; numerū q; in scripturis sacris poenarū et
doloū est et semp sequitur iustitia decimi missis et decimae de
mtiae temperant; Ad circo eū adhibent egotantib; poenae ut do
lore sanitas consequatur; Mundus ergo q; in maligno positus ē
die iudicii q; duno igne succendit et ciuitas sanguinū ponit sup
carbones ignis Ut impleat q; scriptū est mesau;

Habes carbones ignis sedebis sup eos. Iherum tibi in aduersio;
Illud quedifficile est quamodo cū carbones & ossa consummant
quib; plenisē etiā pharisei quib; dns loquitur in euangelio; Ue
uobis scribe etpharisei quisimilis estis sepulchris dealbatis qui
intus plena sē spū ei tia etossib; mulioꝝ, Nunc dicat quodrubigo
sordesq; mundi consumpte nst; Sedetia post iudiciū seuerissimē
malitia remaneat. Quodfacile solui. Sumtellegamus illud apos
toli; Concluisit ds oīa subpeccato utomnib; misereat. Uanitati
enī creatura subiecta ē; Exponit sanguis quieffusus est inppatulo
creature unius. utomnius celera pateant. Petra aut limpidissima
possumus accipere eudem saluatorē quae sequebatur insolitu dine
Pplm isst. dequa scriptū ē. Bibebant aut deconsequenti eos petra
Petra aut erat xps. qd illo oīa reuelentur. cumplentur qd scriptū
est; Nihil occultum qd nō reuelet; Dicq; sē dns misereri nec mundi
preterire peccata neq; parcere ipius nec placari utiuae pereunt impioꝝ
sedm illud qd in primo psalmi fine ponit; Et cū impioꝝ peribit; Et
factū est uerbū dni ad me dicens; Fili hominis ecce ego tollo ate
desiderabile oculoꝝ tuoꝝ inplaga et nplanges neq; plorabis neq;
fluent lacrime tue. Ingemesce tacens mortuoꝝ luctu nō facies
corona tua circa ligata sit tibi et calciamenta ery in pedibus tuis
nec amictu ora uelabis nec cibos lugentiū comedes; Locutus sum ergo
ad populū et mortua ē uxor mea uespere; Feci quamane sicut pcepe
rat mihi, Et dix ad me ppls; Quare nūdicas nobis quidista signifi
cent quae tu facis. Et dix ad eos; Sermo dni factus ē ad me dicens;
loquere domui isst; Hec dic dns ds; Ecce ego polluā sanctuariū meū
superbiam imperii et desiderabile oculoꝝ uroꝝ, et super quo pauet
anima ura. et filii uri et filiae quas reliquistis gladio cadent;
Et facietis sicut feci ora amictu; non uelabitis et cibos lugentiū
nō comedetis; Coronas habebitis in capitibus uris et calciamenta
in pedibus. nplangetis neq; flebitis. sed tabescetis in iniquitatib;
uris et unus quisq; gemet ad frm suū et eris ezechiel uob in
portentū; iuxta oīa quae fecit; facietis cū uenerit. Et scie
tis quia ego dns; Et tu fili hominis; Ecce in die quo tollā

abeis fortitudinē eoꝝ et gaudiū dignitatis et desideriū oculoꝝ eoꝝ sup quo requiescunt anime eoꝝ filios et filias eoꝝ. In die illa cū uenerit fugiens ad te ut adnuntiet tibi. In die in qua illa aperietur os tuum cū eo qui fugit et loqueris et ultra silebis ultra et eris non parens eis; et sciet quia ego dns. LXX. Et factus est sermo dni ad me dicens: Fili hominis. ecce auferā a te desiderabile oculoꝝ tuoꝝ in plaga siue impetratione nō planges neq; flebis; nec uenient lacrime tibi gemitus sanguinis tui et luctus et. Crines tui colligati sup te et calciamenta tua in pedibus tuis. nec cōsolaberis in labiis eoꝝ et panē hominū non comedes; Occinctus sum ad propalū mane et feci sicut preceperat mihi. et mortua est uxor mea uespere; Et feci mane sicut preceptū est mihi, Et dixit ad me ppls. nonne adnuntias nobis quid sit hec quod tu facis? Et dixi ei. factus est sermo dni factus est ad me dicens; Die ad domū isr. Hec dicit adonai dns. ecce ego contaminabo sanctū meū superbiā fortitudinis ure desiderabile oculoꝝ uroꝝ et quod parcunt anime ure filii uri et filie ure quos reliquistis in gladio cadent. et facietis sicut feci. ore eoꝝ non cōsolabimini et panē uiroꝝ non comedetis. et cornua ure sint calciata in pedibus uris. Non plangetis nec flebitis. et consumemini in iniquitatibus uris. et cōsolabitur unusquisq; fratrem suum; et eritis eis quasi uobis imperitus sed magna que fecerat facietis. Cumq; uenerit hec cognoscetis quia ego adonai dns; Et tu fili hominis. nunquid non die quando abstulero ei fortitudinē eorum. et desiderium gloriationis eoꝝ desiderabilia oculoꝝ eoꝝ. et elationē animē eoꝝ filios et filias eoꝝ. die illa ueniet qui saluus factus fuerit ad te ut adnuntiet auribus tuis. In die illa aperietur os tuum ad eum qui fugerit. et loqueris. et neq; ultra silebis ultra et eris non parens eis. et cognoscent quia dns; Super ille leberis et succensio obsidionē uris ostenderat. nunc capta ea atq; delenda. et omnē ppl̄m uel interfectū gladio. uel ductū in captiuitatē. Pphetabilis sermo restituit; Et primū iuxta consuetudinem nram in stipendia fundamenta iacimus.

fili inquit hominis ecce aufero ꝑ deconspectu oculoꝝ tuoꝝ quicq̄d
desiderabile ē. et non feres nec plangis neq; plorabis nec fluent lacrimæ. dolore cordis osten
dent; Sed si forte nimio fueris mœrore superatus tacitum habeto
gemitū nec quiquam prumpat in uba mortuoꝝ luctū nō facies uelut
uentre; Lxx gemitus sanguinū remū luctus ē; Et quod ostendit
uxore ēius ee mortuā; Tractum eni sequitur; Et mortua ē uxor
mea uespere; Quod ꝑ prie ad coniunctionē remum ꝑtinet;
Nihil uiro uxore bona amabilius quando hominꝫ uidetur
ē tam dñi lege coniungit. etiā cūcta corpus efficit; Quodq;
sequitur corona tua circū ligata sit tibi et calciamenta tua in
pedibus tuis hoc significat; habebis comā quā undetur
luctu et calciamenta in pedibus qualugentes solent abicere;
Unde et david absalon filiū fugiens et penitens sup nece uri
nudis pedibus incedit; Aiunt hebrei huc usq; babylonios ma
gistros legis ꝑcepta seruantes decalogum scriptū in mem
branulis circū dare capiti suo; Et hæc ee quæ iubent ante oculos
et in fronte pendere. ut semp uideant quæ ꝑcepta sūt; Et quia
et sacerdos erat nequaquā eum debere deponere coro
nā gloriationis sed ligatā habere In capite. hoc illi dixerunt;
Nos aut uctra Lxx. coronā capillos intellegam' cesariē; Licet
et scriptū sit in pphetia nequaquā um hebraici sermonis
ꝑ pressi fuerint; nec amictu inquit ora uelabis nec ab os lu
gentiū epulas quæ solent in luctu fieri operiant uultum
Atque greci ΠΕΡΙΑΠΤΟΥ uocant aconitatoribus accipi
ant; Locutus sum inquit ad ꝑplū quæ mihi dñs imperat.
Et uespere mortua ē uxor mea oculoꝝ desiderabile lu
boꝝq; et sanguis luctus; Et manè dixi altera mane
feci oia quæ mihi fuerant imperata; Interrogauit me
ꝑplus cur contra morē omnium fecerim; Causasq; quæ rem ob;
tam patientiæ; Respondi sermo dñi qui ad me factus ē.

ut ad populu ist loquerer ista p̄cepit; Ecce ego idē iā nunc polluā
sanctuariū meū ut incendatur templū, et uirtus alienigenis pateat ac
profanis. et unquo habetis superbiā hoc ē confidentiā et spē hac desi-
derii salutis urbē, Et adhuc obsidionē urbi animae formidabit, filios
quoq; et filias quos uobis fames ac pestilentia reliquos fecerant
consumā gladio. quecunq; ego feci et facietis uos; quando consu-
etudo seruet̄ur in luctu mediū dolorē; quando aut tota
malor incubit necessitas ut omni plorator maior sit unus quisq;
de sua nece sollicitus ad alios qua insistit pcussu miseras fingere
nesciat; Nihil inquit facietis quod solet in luctu fieri sed urbe
ploq; succensi. stupebitis ad malos magnitudinē; nec ad
tondebitis nec nudis incedetis pectibus. nec plangetis. nec amic
tu ora uelabitis. nec cibos accipietis ad consolantib; sed tabes
cetis. et consumemini in iniquitatib; uris; Et uos liberi habe
bitis gemitu ne offendatis ultos superbiā sibi publicē flere uide
mini. hoc ut ezechiel ppta sit uobis Importunū et noua que
illi in morte non fecit uxori sine suo euersione urbis et templi
nūciatis; Et adhuc apertius; Quid inquit filii hominis, In tempore
quando abstulero abeis fortitudinē eoꝝ et templi uoluptatē con
fidentiā et gaudiū dignitatis et quae spē sola habebant ac desi
derii in quo requiescebant animae eoꝝ. In sup filios eoꝝ et filias.
Subaudit̄ et superiorib; abstulero. eo inquit tepore cū uenerit ad te
debiert̄m. fugiens uel quicunq; uenerit dicens; Urbē ce sub usa. tunc
quippiā tacere eras et gemitu liberū habebas et tanta eras patien
tiae. ut in uxoris nece et tanto dolore lacrimā non emitteres; Ap
perios os tuū et loquaris nō adeū quicunq; uenerit sed cum. uq; aliq; tu
uentura p̄dicere eras. ille nunciet tibi p̄fecta et ultra nō tacebis sed arguet
eos et eorū cuncta illius merito puenisse. hactenus illius importu
nū. iuxta illud quod in zacharia scriptū ē. Percutiā uirū et dispergen
tur; Et dns alibi loquitur; In manib; pphar̄ assimilatus sū
Haec iuxta historiā dicta sint ueniamus ad anagogen; Sed nō
uolentib; usa nr̄a fuerit cauta lectoris prudentia. Filii hominis
dicit dnm saluatorē. nulla dubiū qui extrema hora; hoc ē

adaeſperā mundi huius uxorē priſtinā pdidit nec fleuit eā nec amictu ora uelauit nec ꝙcepit illā hominū conſolationē Et hec uentura p̄ dȳ mane quę completa eſt ueſperi Et rurſum mane inſecdo aduentu facta ꝓbauit quę uentura p̄dixerat ſcūarū udeoꝝ etꝯ deſideratiſſe habuerunt moculis Et ſuꝑ quo tremebant animę eoꝝ eē pulluta filios quoq; eoꝝ et filias romano gladio concidiſſe Quod aut dicitur coronā habebunt in capitib; uris et calciamenta erunt impedibus ad illā partē referēdū quod nequaquā lugere debeant nec ſigna luctus aſſūmere poſt quā pumbrare ceperint uerecūdē Et nazarei quidā facti fuerint Et cunus quiſq; ſuꝑ fratri ſuo conſolabitur Et rurſus ech el quę confortauit dſ patrē eius Inportentū uentura p̄nuntians Et poſt quā ſubuſa fuerit hieruſalē templūq; ſuccenſū et hoc totū ſimulduſ audierit eccliſpio iſrl quę orbis terminos colit Tunc uba dñi opere completa habebunt libertatē et pollutio ſcūarū eius lege completa uel de cōſtructa ſcdm occidentē lucernā aptā ſit euangelii gloria et cognoſcat iſrahel qđ ipſe ſit dñs eoꝝ quibęc mane uentura p̄dixerit et ueſperi atq; conſūmatione mundi eē cōpleta ſuo ꝓbare aduentu EXPL LIB VII INCIP LIB VIII HIERONIMI PRI IN EZECHIELE PROPHETAM

Quod aliuſ ꝓfit inꝑphetaſ in hāc dictatio dī iudicii eē eoꝝ conſcientiae qui omiſſis declamationib; ac plauſū et compoſitione uerboꝝ cupiunt ſcire qđ eoꝝ ſermo uel narret p̄teritū uel p̄ſens arguat t p̄dicat eē uenturū Nob interim primū ꝓdeſt Dū enī hoc facimus et nihil aliud cogitamus Inmodū ſuꝑbie explanationis adgredimur Et dieꝝ miſerias noctiū ſtudio compenſamus paſcit animus et oblituſcitur ſeli calamitatum Quod extremo fine iā poſitū congemeſcit et parturit donec quiescat et de medio fiat et pedeſtrium quāndā ferrei fragilitate digitoꝝ ficti lu conterantur cadit munclus et erectā flectitur Perierunt diuitię et nequaquā ceſſat anaritia congregare feſtinant quę ruſſi ab aliis occupent Aruerꝝ lacrimę peccatoꝝ ablata ē multi quę petant pauci qui tribuant Nec erubeſcim̄ paupertē uili palliolo p̄ferentes

Croesi opibus incubare famemq; et inter tam plurimos viris custodire thesaurus sedem illi dimte purpuratu qui nichil aliud nihil fecerit neq; eni impinat eius et mquantatel scriptura testatur. Crudelitas eius atq; superbia nihabe modum. Lazaro ante fores iacenti atq; semineci nec a quide ussit dari quae cadit. picturis. Quanta nunc lazari iacent et quanta purpura eius uestiu coloribus pregustur. ne inuisus quide pprios utentiu quae pertura conseruant. Haec ungo xpi custodiu ecclesiis abundantia est locuu sit et populo liberius qua humilitatu nre conuenit dixerim. Ceteru octauus ine zechiele liber qui filios ammon egentiu receptu increpatione continet et cuncta eius furiosq; hoc habebit exordiu. Et factus e sermo dni ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam contra filios ammon et prophetabis de eis. et dices filiis ammon. Audite uerbu dni di. Haec dicit dns de. Pro qd dixisti euge euge super sanctuariu meu quia polluta e. et super terra israhel quia desolata e. et super domu iuda quo ducti sunt in captiuitate. Idcirco tradam te filiis orientalib. siue eden in hereditate. collocabit. castella tua in te ponent in te tentoria sua ipsi comedent fruges tuas. et ipsi bibent lac siue ubertate tua. Daboq; rabbath in habitaculu camelo. siue cunctate ammon in pascua camelo. et filios ammon in cubile pecoru. et scietis quia ego dns. Quia haec dicit dns ds. Pro qd plausisti manu et percussisti pede et gauisa es ex toto affectu siue in contumelia ex animo tuo super terra israhel. Idcirco ego extendam manu mea super te et tradam te in direptione gentiu et interficiam te de populis et perdam de terris et conteram te et scias quia ego dns. Capta tobsessa hieru sale post quam uenit in babilone qui ponerent ea dere. et nuntiauit urbe in ea. et quia circumdat circumplo et subuersu iuxta consuetudine omniu pphetaru aduersu ceteras incircumcisa nationes. que insultauerant ruinae hierl. repliq; in medio. sermo conuertit ppheticus. Primuq; contra filios ammon. qui habebant metropolim nomine rabbath. que hodie a rege aegipti ptolomeo cognomento phila delpho qui arabia tenuit cui iudea phila

delphia nunciputa ē. Fili mquid hominis pone sue obfirma
frōtē tuā contra filios amon. quideloth stirpe geniti sunt. Et dices
ideos. H. ecce dīe dnī dī. Q sunt empplete uerba sēdni. deobfirma
tione multus. Inhoc eo dē pphēa plenius disputauim. proco qd
dixistis euge euge. sue insultastis. ergnuisti estis quia templū est cū
arū meū hostili ingressione pfanatū est. et sup tra ifrl quo desola
ta ē. Et spialit sup domū iuda duas tribus que nunc ducte sē
incaptiuitate. Propterea ergo trada te filiis cedem quos orientales
interpati sum. nulliq. dubiū ē madianitas. et totam heremu uasta
tē adiacere terre arabie quihabent camelos. ingressoq. omniq.
et aprias multitudines ecclis opibus uacuitatis. Qd et terra isrl
manifestū libro accidisse narrat historia quando uenerit madia
nei et depasti sē usq. gazam omis regiones eor. κε τα φοβητικω
Ergo pmadianeos hismahelitas et aggarenos qui nunc sarace appel
lantur adsumtes sibi falso nomine sarrae. Quos salutē deingenua
et domina uidentur ē geniti. scriptum significat dicturq. de rege na
bochodonosor. cuius exercitu. qd uenit et cepit urbē rabbath.
que uel ppie hoc apellatur nomine. uel obmagnitudinē. Rabbath
enī maxima dicitur. Et nec dubium nabochodonosor subuertisse
arabiā. Postquā capta ē hierusalē supra scriptum refertur. Et tu fili
hominis pone tibi duas uias. amonetheritim. ueniat gladius regis
babilonis. Et ierit incipite ab una ciuitatis comq. et uia ponet. ut ueniat
gladius a rabbath. filioq. ammon. et ad iudā in hierlim munitissimā
et turrita. H. ecce dīe dnī dī. ad filios amon. et ad pphetā eor. Ueniem ergo
filii cedē. et collocabunt caulas suas quasi pastores figentq. tentoria
ipsi uastabit fruges tuas. et bibent lac. et uberitate terre immissis gregib.
camelos et omnia ppla. hēa ut sint filii amon in cubile pecorū. et alios
necessitate intelleganti qd ipse sit dns qui et futura p dixit. Et tu fieri
impetuit nec hoc sufficit filius ammon. ut insultarent. et dicerent
euge euge sup templo et ciuario dni. qd polluta et erat diuersarū intro
itu nationū. et sectanta fuit insultandi lasciua. ut metus simul
simul pplis manib. et pedib. concrepares. et toto corde clama
ret affectu. eo qd terra isrl esset desolata. Propterea hec dicit dns

neq; palia mmisteria sedipse dns ostendens manu sua adq; cum endu
trader eum indireptione. Nequaqua camelis et ouiu gregibus sed ma
nifestus gentib. undeppl; numero poenitus eraducatur et perat et re
digat adnichilu, et post qua commissa fuerit tunc intellegat qdipse
sit dns qui cuncta diiudicet et nomis sui habeat potestate. Possum
uxta tropologia filios amon intellere qui de loth inspe lunca ge
neratu st semine et generatu inebrietate et incestu oms hereticos;
Dequib. dic apostulus iohannes. Ex nob exierut sednonfuerut ex nobis
pmansissent utiq; nobiscu. Isti declinatione orti st; hoc enim loth
in lingua nram uertitur; Quia oms declinauerut simul inutiles fac
ti st; nec quisquam bonu nec usq; adunu. Ad dusu hos ponitur sive ob
firmatur facies pphe alis ut eos sua austoritate crepat; et duc eis;
qua insultastis ecclesie mee tepore persecutionis duisq; utroru
qd pollutu eet sciaru meu sive exputio quimihi seruiebant sive hosti
li crudelitate quimeos pseq;bant; et ira quoq; usq; sensus iudeor dn
ee desolata utru tu choro. et quo filii dom iuda dom dnm confitemur
Inqua e uera fides et recta confessio ducti sunt incaptiuitate; et seruire
dno desiery; Id circo oms insultans traderi filis orientalibus qui
de uero lumine se pferu et tradere in hereditate utru quoq; discas
dnm confiteri; et p translatione ducatur; Qd filii orientis ponant sup
eos caulas suas et figant tentoria edibant lac et comedant fruges et
cuncta quonda supbie fiat inhabitaculu camelor; quipossint depo
sito onere peccatoru intrare pforam acus et cubile pecoru que
reguntur a pastore bono; Utru hoc fecerint. mxta et tradit ori
entis pastorib; intellegant qdipse sit dns. Rursumq; exprbrat eis
quare insultauerint nimio cordis affectu ruinis ppli di. et terra
ist pmanerint omnino deserta. p quo mereantur manu ultis et ma
di. utqui excesserint modu exultationis et gaudii sup ruina domus
iude. Nequaqua tradant filii orientis. sed sint in direptione cunc
tary gentiu et mficiantur de pplis et pereant et conterant. et ne
quaqua desurpe abraham sed de semetis natiomb; ee credendi sint,
et tunc malor; cognoscant magnitudine et contritione sua et un
tersectione ppli quia ipse sit dns; Qd generalit de ecclesia intel

lxx mus sup unū quoq; sc̄z intellegi potest; Adquos prima gaudent
scti homines et aduersariae potestates simulq; temporis p̄ diderint
pudricia dū malis consalationē suos scelere putant sip̄ ures habeant
consortes criminū aq; subplitii; Et hoc nemo fecit nisi fuerit
filius ammon hoc ē filius p̄pli qui in declinatione generatus ē;
Hæc dic̄ dn̄s ds̄; Peo qd̄ dxer̄ moab ecce sic̄ omis gentes do
mus iuda; Idcirco ecce ego aperiā humer̄ moab de ciuitatib;
inquā eius et de finib; eius Indita tibi bethiesimoth et beelmeon
et cariathaim filius orientis cū filius ammon et dabo eā in hereditā
tē ut nō sit memoria ultra filios ammon in gentib; et in moab ſ
cū indita et sciant quia ego dn̄s. LXX. Hæc dicit adonai dn̄s;
Peo qd̄ dx̄ moab et ecce ecce sicut omis gentes dom iuda Idcirco
ecce ego dissoluā humer̄ moab de ciuitatib; p̄ munitiones eius et elec
ta tibi domui bethiesimuth sup fontē urbis maritimae filios ori
entis sup filios ammon Dedi ei in hereditatē ut nō sit memoria
filios ammon in gentib; et in moab fatua ultiones et cognoscent
quo ego dn̄s; Hoc qd̄ nos imputati sumi et ecce; In lxx nō habetur sed
de theotionis editione additū ē; ridicula uero in hoc loco hebrei nar
rant fabula; Post quā urbs capta templuq; reseratū ē filiq; ammon
et moab et ecce Ingressi sū templū; Uiderq; cherubim protegentia
propitiatoriū dxer̄ sicut cunctae gentes colunt simulacra sua et ui
das habe& suae regionis idola Et idcirco inquiunt irat' ē dn̄s et eos
tradidit captiuitati; Nos aut hoc dicem' qd̄ christi missi transierint
domui iudae quando a chaldeis capta ē putantes sicut in ceteris
gentib; nō fuit auxiliū di Et ita regnū iudae et hierm di p̄sidio des
titutū patuisse babiloniae potestati Idcirco nō multo post tempore
sed in p̄sentiarq; dn̄s comminat sed humer̄ robur uidelicet et forti
tudinē moab detruncatib; ei desolatiuū siue apturū ita ut ipsos
quoq; babilonios uastator intro at; Et ciuitates immo ab ea desis
tant et finib; ei accernimus urbes indite destruuntur; quar̄
ponit nomina bethiesimoth et beelmeon et cariathaim p̄q̄b,
nescio qd uolentes lxx imputati sū domui bethiesimoth. cui hoc
uocabulū nulla deserta significet; Beelmeon quoq; usq; hodie

Immo ab ueteri maxime quę illi uetery sup fonte ecuriarham
ciuitate martima tradiq; eupsę cū filiis orientis babilonis
Uidelicet iuxta illū sensū quę contra filios ammon impetrati
sum; Et dabo inquid moab inhereditate unquomodo filios
ămon nęst memoria ultra in gentib; sic etiamo ab ultionem
finā atq; iudicia cognoscant quod ego sū dns qui uidā
tra duci ppeccato. et filios ammon. et moab ultra finā
Usq; hodie moab quimpetrat ex patre esset quimplos uer
titur et hirsutū dispicit et contēnit domū uida inqua uera
confessio ē expirat tā facile ea posse subuerta quā ceteri
subuertunt urbiū munimēta. Unde dns cōminat apturū
sesiue deserturi omnē fortitudinē moabitarū. inuictatē
habere desistant. Et nequaquā indialectica arte confidere
Sed cuncta illius terminū quos pmissione fluctuū uocat pmun
toria. Definuant crudire atq; electe tre; Bethiesimoth
que impetrat dom solitudinis atq; deserta. et beelmeon. que
et ipsa uerti habens fonte sine sup fonte. et cariathaim
quę lxx. ciuitate maritima transtuleri perierunt. Quā uis
eni habeant robore pugnatoq; et undiq; pgant. ut plui in te
pugnandi. Et ex omni parte circū septi munitiq; gradiant.
Tam inclita eoq; tra nęst. dom habitationis; sed dom solitu
dinis. Quę atq; seportant habere fonte scientię et urbē maritī
mā que cunctas sustinere possit sedi tempestates. portentū
sibi et fortitudinē promittentes. tam illuc conuertentur. ut
ipsi tradant filios orientis uero in xpo luminis; sic tradit si
filii ammon. quisibi inherentia multitudine confidebant.
Et considerem pfectū atq; impsā commutatione clemētiā
di utpadant cū filiis ammon. filiis orientis inhereditate.
et nequaquā hęresis ulla nominentur in gentib; sed factū
immo ab ultimis cultoribus; p adoptionem rerum fine cog
noscant dnm ee q cuncta dispenset. Ad adp bandū aut
quia moab impsenti loco sup philosophoy intellectu sup
bia. Dequib; dicit dabo sapientiā sapientiū et intellectiā

intellegentiū reprobabo. Pauci deprehensi exempla replicari
dati. Amos loquit. Haec dicit dns super tribus impietatib moab
et super quattuor non auertam eum. Pro eo qd combusserit ossa regis
idumee in cinerē. Vere enī quicquid in scto dogmatū
uersetur e quicquid aduersū scientiā primo expugnatur esse
robustū. hoc dialectica arte subuertit et furor incendii ma
nere faullasq; dissoluit. neq; bē nubili qd putabat ee for
tissimū. Sedet esaias superbiā arguit moab dicens. Audi
uim contumeliā moab. contumeliosius e nimis superbiā
eius abstulit. Hieremias quoq; contra omes nationes
nationes p̄priæ loquitur ad moab. quo confidebas in immu
nitionib tuis et post paululū habebis fiduciā in gloria
tua. Ezechiel, quomodo dictus fortes sum ac deinde,
Luctu e dies moab ut uenerat eo altitudo eius uelos nimis et
manifestus. Dicit, quomodo contritus est baculus glo
riosus uirga magnificentiæ. et ezechiel, contritū e cornu
moab. Haec aut dicunt ut sub nomine moab stultam sibi
mortalū se efferens superbiā conterant. Haec dicit dns dns. Pro eo qd
fecit idumea ultionē ut se uindicaret delictis iudæ pecca
uit; delinquens et uindicta expetit deus. Idcirco haec
dicit dns dns. Extendā manū meā sup idumeos et auferā de ea
hominē et iumentū et faciā eā desertū ab austro. et quasi in dedan gla
dio cadent. Et dabo ultionē meā sup idumeā in manu pp̄li mei israhel
et faciēt in edom iuxta iram meā et furorē meū et cognoscent
indignationē meā dicit dns dns. lxx. Haec dicit adonai dns. Pro eo qd fece
idumea ut ulciscerent ultionē de domo iuda et memorati
remuerint malū ultionis. Propterea haec dicit adonai dns.
Extendā manū meā sup idumeā et interficiā de ea hominē et pe
cus. et ponā eā desertā et de theman. usq; in dedan gladio cadent
Et dabo ultionē meā sup idumeā in manu pp̄li mei israhel. et faciēt
in idumea iuxta iram meā et furorē meū et cognoscent ultio
nē meā dicit adonai dns. Supra duo pp̄osuerat pro eo dicit ezechiel

moab erscip. et post ea desert. tacens comm moab tamꝫ locu
tus ē. Nunc reddit cepta ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ. qd scir hoc ē idūea
fecerit. qd etiā ercir credo ercidumea eduma una gens ap
pellentur; Nā ambigēt quis ecclesiā habuerit scripturarꝫ,
erudierit pph. Nisi tacēt tacēa esaia hieremia amos. qui
contra idumeā eduma credo uaticinati sūt. Abdias prophe
tā pphetiā comm hanc dirigit nationē quē inpetimus
olim disserum; Arguit igit scir quia hispidus erat pilosi
nom accepit; et credo sanguinaria quo blemmulae rubē coe
tionē primogenita pdidit; et abedulue sorores uocabulū ē;
esau quoq; facta imperant. Et hoc sciendū qd hebreo nūqua
scribatur idumea sed semp edō; quē idumeū exp̄essit greca
translatio; Nequaquā ergo idūea unquam ab locus est sed scir
ultionē defiluit iuda. Et ecce unq; siue memoriā pristinū doloris
renuit ultionē deest capere. aquib; munero subplantatus ē;
Idcirco nūq angelos neq; pal̄ quē liber sedupse dns manū gren
dens sup idumeā abstulit deca homine ercumq; ecce tales
illusit legit. undesertū; Idē theman quā nos mustū uertim
De qua ezechiel in urbe dedan mactet gladio cadent; Cumq;
illi desert iuda ultri fuerint. Ego dabo ultionē sup idumeos p ma
nū siue In manu ppli mei isrl. et ablui obprimant. Inquos ex
ercere undictā qfaciem medo siue idumeā uxta uā et furo
rē meū ut meū explent indignationē. Et manus ppli mei
isrl in ulcionē gentē mea ira. desert. et intelleg ut contra mi
quā ultionē idumea meā usta fuisse undictā dē adonai dns
Secundū tropologiā hic mihi sensus uidet. Idumea trena apel
latur. et ecclesia quae consurgit contra spm. ut non faciam ea
quae spūs sc. et anima. Immēdi tullio posita adsc rubere festinat
nulq; ultionē reddere quib; prius subdita fuerat. filius iuda
et ecclesia dē dolorū antiqui qd in p̄bris fuerit potestatis et credo
undictā. expectet dees qui et edomes, id carne spm sequebant.
et p̄ea apse dns filios iuda ultor existens. gerendit manū sup

idumea· eraufert deus hominē eruīmum quicquid uel mao
nis uidet habere uel simplices fidei mea religat insolitudinē,
ecclesiam· que impiam deficiens ecclesiam· que ecclesia cognatio
nē sonat· omis gladio imficit quēposuit immanā ppli sui ifit
ut subuertat edom eam sentiat dñi ac furore eius intelligat um
dictā eius adhoc effectā esse· ut seruiat domui iudē· Hoc ē illud
de quo et apostolus disputans scribens· Iacob dilexi esau aut
odio habui· Diligit aut iacob qua carneū atq; frenū subplan
tat et supernat· et benedictiones illius meretur accipere· Pri
mū enī uncta carnē et postea uncta spīm uidemus· ante uitia
deinde uirtutes q̄b uitia subruunt· quia ad positū cor homi
nis admalitia apurrita erroresq; adolescentie· etas matura
amdempnat· Unde et dauid· Dilecta inquid iniquitatis et ingre
ssus meas memet memineris· Et tam sciendū q̄d iacob primatū ac
cepit benedictionē esau et dam· Et ad extremū dr· deo seruus
eius frīs tui· et post quā spiritus caro subiecta fuerit illiq; am
bitu caro ee desistat· et idumea transeat in iudeam· Haec dic
dñs dē· Pro qd fecerūt palestini in ultione et tota animo
mīficientes· et implentes inimicitias ueteres· Pp̄ea haec dic
dñs dē· Ecce ego extendā manū meā sup palestinos· et interficiā
mīfectores· et dā reliquias· Martimae regionis· faciamq;
meas ultiones magnas arguens in furore· et scient quia ego dñs
cū dedero unditā meā sup eos· Lxx· Pp̄ea haec dic adonai
dñs· Pro qd fecerūt alienigene in ultione· et asscauerūt undictā
insultantes· et animo uendicare usq; in etnū· Pp̄ea haec dicit
adonai dñs· Ego extendā manū meā sup alienigenas· et dissi
dā siue mīficiā cretenses· et dā reliquias littoris· Et faciā in eis
ultiones magnas in undictā furoris· et cognoscent quia ego
adonai dñs· cū dedero ultionē sup eos· Post filios ammon no
ab etsebt quispiā sit idumee· et gloth et esau pplo ismt et domui
iude cognationē sociatē· Uenit ad philistiī quos Lxx·
allophilos· idest alienigenas· et ipsi uel et generali

nomine omniū gentiū quæ ñt degenere iudeoꝝ sed specialiter
ris siue quæ nunc dicitur palestina: mutata fē littera usta gre
coꝝ consuetudine impi. Sicut apud nos ꝑ hebraico. fascha. grece
etiam ꝑ ascha celebratur. Ꝑ hilastum imperantur cadent mes poc
lo quæ cepisti de manu dei babylonis calice inebriato ft et euomuit. &
to animo insultant. Immicitiarꝝ contra israel. Ut recte ꝝ recordan
tes quibus adi pplo diuisit. Cuiꝙ dns dicat mihi unde dicā ego
retribuā die dns. Ipsi sē ulciscunt. inimicitiaeme ꝙ complemē ant
qua odia. ꝑ quæ extenda sup semanu dni semente qui im
ficiet hinfectores. Ꝑ quo. lxx. nebdo quidno lemes creuerisse im
potu ft. Cui etaquila exsimmachus ecthcothonio ipsū uerbū
hebraicū chorethum. t infectores. et infectione uerterunt.
Non solū in psenti loco. Sed etiā in sophonia ubi contra pales
tinos ista dicunt. gaza derepta erit. et ascalon in desertione
azotus eraccaron heradicabunt. Ue habitatoribꝫ fumi
culo maris accolæ creaturā. Uerbū dni uos chanaan terra
alienigenarꝝ. et dispdā uos ꝙ habitatione erit creta inpa
bulū pastoꝝ et cubile omū. et hinc eni cū lxx. creta uertit et ce
ri translatores ὀλέθρον pon. i deest infectione t ꝙ dictione in
ptatu ft. Dequo insupra dictū. pphēta dō prestante qd nobis
usū ē dicam; Unde et duarꝝ legionū dd quarꝝ una appella
batur fulchi et altera cerethi ultima abeo qd inficerent
atq; iugularent. chorethum hoc ē infectore nom accepit;
Ꝑ dmq; dns omīs reliquias marinæ regionis quæ alsis tundā
fluctib; eam dictas nō paruas sed magnas facit in furore ut
furor eius finē habeat misericordiæ. t ꝙ postquā ultionē fecerit
arguens cū furore. Tunc cognoscant palestini qd ipse sit dns
Et factu ē in undecimo anno prima siue una mensis; Factus ē
sermo dni ad me dicens. Fili hominis pro eo qd dixē tyrus siue
sor de hierusalē euge confracte ft porte pploꝝ siue gentes
quæ fuit plena deserta ē. Ꝑ quē ea habet die dns dicens. Ecce ego
sup te tyrē. et ascendere faciā ad te gentes multas

siant ascendit mare fluctuans; Et dissipabunt muros tyri et
destruent turres eius et radam sive ventilabo pulverem eius de eo
et dabo eam in limpidissimam sive nudissimam petram siccatio sagenarum
erit in medio maris quia ego locutus sum ait dns dns et erunt in direptio
ne gentib; filiae quoq; eius quae sunt in agro sive in capo gladio in
terficientur: et scient quia ego dns; Consequenter prophetae ordo con
texitur: loquitur erat contra filios ammon et moab et seir quippe
st idumei et philistiim qui et minore cum funiculo maris eundem
limitem tenent; Post palestinos eis succedit foenices regio: cuius me
tropolis et quasi mater tyrus quae appellat hebreo sermone sor;
et quia capta et ipsa grauissime est subruenda addit Confracte portas
populi ego portus rutissimus habeo; illaq; subruta omnis mul
titudo conuersationis quae illius regebatur arbitrio; et quia illa deser
ta est; id circo ego implebor sive quae plena fuit ame redigetur
insolubilitatem; igitur ista dixisti et quasi hiertm quasi iudicio pro
peccatis subruta es et consultasti; Propterea haec dicit dns ecce ego
adducam super te nabuchodonosor regem babilonis regem regum
aquilonis de equis et curribus et de equitibus et de populis plurimis
ascendere faciam contra te babilonios et cuppluimus nauomb; quae
obpugnationem tuam et turres destruent in ramis tuis quasi adsolu
con cidant et expulsus illius radat sive imperterritus uarias uentilabitur
et sic humiliabit superbia tua nudissime comparet et tantaq; erit uasta
tio quondam frequentissima solitudo ut sagenae piscatorum expandantur
et siccent in medio eis ego enim locutus sum dns; quia ista non
possunt et praeda ea in direptionem gentib; filiae quoq; eius quae sunt
in agro sive in capo hoc est in foeneris timore urbes et oppida uici
aq; castella interficient gladio; ΚΕΤΑΦΟΡΙΚΩΣ quae quasi filius
appellatur in fectione ponat gladium inter et fine cognoscamus
me eadem quidem ista percepi. Potest igitur tropologia quia sor
nom hebraicum uertit in angustia omnis enim aq; perturbationis
occupata est sor appellata quae quando uidetur prius unus aq;
peccatis dei iudicio subruta hiertm in qua fuit templum et pacis insig
nia extrahat et ad sepulturae urbis quandam inclitae imperii transferendum;

qd ex eo contrarius dogmatib; accipit ex hominib; scti; quando
uiderint hominē scm̄ pnegligentia ee plapsū gaudent eni
exultant quasi alioq; ruinae suae resurrectio sit; Propea dns
cōminat qd ipse contra huius cemodi hommes dimicet et as
cendere faciat contra eos instar marinoq; fluctuū plurimas
nationes quae destruunt inest quicquid munitissimū et firmū
undet; Et tota oma eoq; armata sub uitat et impulueret redigant
sagenas quoq; et retia qb; prius decepta multitudine piscant
cessare faciat. et in deserta urbis solo expandi atq; siccari. ut pillus
alii subeant piscatores quos dns adpiscandū misit; sed et filias
ei quae prius quasi in halitu mo seruebant ex mysticis secretoribus q;
doctrinis nulli facile credebantur p ceruicas prehendas q; impu
plicū et ecclesiasticae mucrone trāsfodas. Ut cum intellegant
qd ipse sit dns qd ecclesiam p peccatis parū p relige et ruinis pro in
sultatione ei et gaudio munimina destruxe. Quia haec dic dns:
Ecce ego adducā ad eā ruinā siue ad tres sōs nabochodonosor regē
babilonis ad aquilone regē regū. cū equis et curribus et equitib
et coetu pploq; magno filias tuas quae te magno gladio inficiet
et aream dabit te munitionib; et comportabit te aggere in giro
et elebit contra te clipeū et cuneas et aries et ruet siue lanceas tempe
rabit in muros tuos et turres tuas destruet in armatura sua. In
undatione equoq; ei et operiet te pulus eoq; asonitu equitū et ro
tarū et curruū mouebunt muri tui dū ingredit⁹ fuerit portas
tuas quasi p muros urbis dissipate siue quasi ingrediens urbē
de campo. ungulis equoq; suoq; conculcabit oēs plateas tuas. pplm
tuū gladio cedet et statuae tuae nobiles in terrā corruēt siue substan
tia fortitudinis tuae in rapinā deducent uastabit siue uastabit opes
tuas. diripiet negotiationes tuas. siue spoliabit substantia tua;
et destruet et destruent muros tuos et domos tuas. p clarus siue de
siderabiles subuertet siue uertent; et lapides tuos et ligna tua siue
pulueres tuū in medio aquarū ponet siue in medio maris iacebūt;
et quiescere faciā multitudinē cantarū tuoq; siue destruet

multitudinē musicoꝝ tuoꝝ et sonitus cythare tuę et
organoꝝ tuoꝝ nō audiet amplius et dabo te in limpidissimā et
nudissimā petrā. Siccatio sagenarū erit nec ædificabitur ultra
quia locutus sū ego dns ds. Utrūq; editionē et more communi;
et unquib; discrepant et latere copulam breuitate uoluminum
pudens. ergo qđ dicit. Ascende faciā adte gentes multas. sic
ascendit mare fluctuans. facit tritus indurationē gentib;
nunc ponit manifestius. qđ nabuchodonosor rex babilonis
adduxit dns abaquilone regē regū cū equis et curribus et cū in
finita exercitus multitudine quę prius subdidit tyro multore
ciuitates et castella subuertit. et post ea possideri faciat tyrū
ualleq; ei exercitu egregie communitionib; et muris et ba
stib; impugnet muros et destruat; et tanta sit multitudo equi
eius. ut puluere equitatus eius tua muri exercitus tui et q;
strepitu et equoꝝ hinnitu urbis fundamenta mouebit. et ingre
diat ciuitatē dissipatis muris quasi de capo securus ingrediens;
tantaq; securitas sit uincentis exercitus. ut plateas tyri conculcent;
equoꝝ ungule et omnis populus in medio corruat ciuitatis. et statuā
quondā nobilis simę uniuersā substantia in terrā corruet. in nihilq;
pristinā duraturę et expugnatę urbis seruet. sed et muros
domos quoq; nobiles destruant. et tanta sit ruina et spurcitia
ut lignum et lapides et residuū incendio fuerint. In medio
mari perfruant. et uel nabuchodonosor. et ipse dns q̄ est
cepit facit. uniuersā urbis lętitiā quę prius in can
tico et psalterio personabat. et cithara usq; subuersa
sit. Siccatio sagenarū. Qđ aut sepe nec ædifi
cabitur ultra. uidet facere questionē quo
modo iste ædificata qua die cernimus
fœnicis nobilissimā et pulcherrimā
ciuitatē. ex quo qđā uolunt in ultimo
tempore hęc tyrus ee passura quę prius
fuit. ædificanda. sed quomodo

nabochodonosor ꝓsonā seruare poterūt ꝑsertim cū legam in scīp
tib: nabochodonosor obpugnasse tirū et laboriosiū nō accepisse mercē
dē: et ꝓ ea tradi ei aegyptū qua di sententiae mīri obpugnatio
ne seruerit; grecas etiopicāq; maxime q; nicolaū damascenū et alios
barbaros; aiunt seq; huic historiae contra dicunt legisse historias.
enihil sup obpugnatione achaldeis muenisse tirīae cuncta eā
ꝓbare possim; multa dici inscripturis facta q; ingrecis uolumini-
bus inuenianṫ: nec debere nos eos; auctoritati adquiescere. quos
ꝓfidā emendatia detestaṁ. Potest ergo qd dr̄ neo ædificiberis
ultra sic accipi: qd neq; aqua ultra sit regina ꝑplex: nec ꝑpriū
habeat imperiū quomodo habuit subitā: et ceteris regib: sed ut
chaldeis uel macedonib: uelut olomeis: et ad postremū nomi-
nis regib: seruitum sit; nulli aut ambiguū iuxta ANATUS IHV
nabochodonosor regē babiloniis q uenit ab aquilone diaboli
intellegi: qui cāsit uentus durissimus et sinist nomine dr̄ uocat
ꝑsumens sibi nominis dignitatē: et ē rex regū: omniū q regnorū
que ostendit dño: dr̄ q; ad eū. Hæc oīa mihi tradita sūt quae
dabo tibi: si ꝓcidens adoraueris me; ille habet æquos et curru
de quib: scriptū ē: Fallax æquus in salute: et dormiet omis quus
cendens æquos: et in alio loco: Equū erascentē ꝓiectus in mari:
ille filius animas inangustia et in quodā peccatoꝝ carcere
positas intellexit in agro cāpoq; latissimo et in rauidat tirū
in munitionib: suis ut nec laus ā teneat et nullus ex ea ba
bilonii regis euadere possit: imperiū desitum mu
ros turres q; subuersa: et quic q d forte habuit
in dogmatib: inundatione equos q; et ascensu
equitū potarit q; et curruū strepitu premens
et: et ingredietur portas eius nullo ꝓhibente:
et plateas cunctis quadrata et speciosa
ua ē quae duc admirantē: equo ri
et calcabit ungule unius aq: sub
stantia siue statue nobilis et ab:

Dnicō

sibi imagines fingery falsitatis dequib; scriptū est; Dñe in
untate tua imaginē eoy dissipabis adhūc deicies edestruens mu
ris domi quoq; nobiles subuertetur quas sibi pannerat. etinquib;
exultabat atq; in manta desolationē uenient in lapides eius et lugna
quib; edificauerit muros et omnia construxerit pruant impfun
dū canticaq; ei et musica quib; sibi insapientia huius scti con fide
bat. et omnis citharizantiū sonus in audiet amplius et post hā
bit. et erit humilis ita ut iste siccatio sagenarū et ultra in edificet
. quia admīstrationi tradita nabo chodonosor omnino subiugabē;
Ita qd et apostolus dic. quos tradidi satane ut discant nō blasphe
mare. Vox difficilis est. et prudens lector ac diligens debet ignos
cere labori meo. Ac ut melius q̄ potuerit inuenire. et ego inci
piam transibo sententiam. quomodo nouerit uenia qua mihi tribuit
se ab alius acceptoq;. Haec dic dns dns Ezechiel; nūq̄d in ascendit ru
ine tue et gemitu interfectoq; tuoq; cū occisi fuerint in me
dio tui cōmouebunt insule. et descendent de sedib; suis omis
principes maris. et auferent ornatus suas. et uestimenta sua uaria
abicient. et induent stupore. In terra sedebit. et contremet subre
pentino casu tuo admirabit; et assumet super te lamentū dicent
tibi. quomodo periisti quae habitasti in mari urbs inclita. quae
fuisti fortis in mari. cū habitatoribus tuis quos formidabat om
nis. nunc; Stupebit naues in die pauoris tui. et turbabit tur
insule in mari. eo q̄d nullus egrediatur de te. lxx. Quia haec
dic dns dixit. nonne a uoce ruine tue cū gemuerint. uulnerati
tui. cū euaginatus fuerit gladius in medio tui. cōmouebunt
insulae et descendent de sedib; suis omis principes maris. et auf
ferent coronas suas; et uestimenta sua uaria nudabunt. Et furore
in siment. In terra sedebit et exformidabit q̄ dictione tua. et gemet
super te lamentū et dicent tibi; quomodo periisti et dissipata es in
mari. urbs laudata quae fuisti fortis in mari ipsa et habita
tores eius quae dedit timorē suū omnib; habitatoribus suis. et exfor
midabit insule in die ruine tue. et turbabunt insulae in mari

mecum tuo; Primū ipsa hystoriæ uerba pandam̄ breuissima ꝛ̄ꝛ̄
iaꝗ ꝑdcēi sensū doctoꝝ aperiemꝰ: hæc dñs adonai dñs zi ro qui
appellat̄ sor. Nūquid indieruma tua quando nabucho donosor
obpugnare cōrueris eam gemitu uulneratoꝝ siue mīfectoꝝ doce
si fuerint immedio tui cōmouebūt̄ insulæ et descendent omēs reges
de sedib; suis et auferent̄ uestimenta picta sua et uestes ꝑciosissimas et
indumenta uarietatis non induent se. et stuporis magnitudine uestient̄ humana. atq; humi
tate directa sedebūt̄ in ra. et cōtristabūt̄ uidentes cōtristabūt̄ sibi similia for
midabūt nihilq; putabūt in se bonū ee ꝑpetuū. Sed econtrario adsu
mūt super lamentū et flebile carmen cōmemorabūt dicentes: quomodo
periit quæ habitabat in mari urbs inclita siue laudata. et fortis eius
fuisse insulā et nullū habuisse detrimentū introitū ingredientis latinus q;
et barbarus historias legim̄: sed post eū nabuchodonosor rege babi
lonis uelut̄ nūnulli adfirmant abalexandro rege macedonū iactos
esse. iggeres. et obpugnatione uineis q; et arietib; locū ꝑparatū. ac
deinsula facta ee pæne insulam. Tu igit̄ ostende ostende quæ quon
dā fuisti meuentis fortissima insulis siue muris, omnibus uocife
laudata cum habitatoribus; tuis quos unusquisq; timebant quomodo
subito corruisti. nunc stupebūt̄ siue pauebūt̄ super insulæ. et turbent
melius habet̄ in hebræo. Naues in dia pauoris eorum tuæ. et turbabunt̄
insulæ in mari. Vnde consequentius ē supra naues legere
nec ēdo ponant̄ insulæ eo qđ nullus egrediat̄ exercitus siue urbis ex tran
quillery. In die egressionis tuæ. quando fuerit ducta captiua hæc
breuiter quasi quedā in hystoria iacta sint fundamenta. nunc spiritale
nutem̄ culmen imponere fingē aliquæ diu seruata puditia mul
tis floruisse uirtutib; et postea in aliquo graui mortalia; pec
cato esse conlapsa. nūne adsumptū ruine eius infectaq; uir
tutū omnis insule mouebunt̄. In mundicie qui salsis amarisq;
humus fecundi tundunt̄ fluctib; descendent de throno superbiæ suæ
omēs qui in scelū humus salsugines principes uidebant̄ et humiliter

deren auferent diademata de capitib; suis que uidebant bonis
operib possidere et uestimenta uaria dubitate uirtutu abicient.
Et induent stupore siue timoris magnitudine quodā modo ui
debunt insanu se debere q; humu et stupentes supr repentino casu eius
admunbunt. Intantu uoms assumant planctu et lamentatione sup eu
qui corruit. et dicant; quomodo perista qui prius saluus erat. quomodo
deo corruisti. quinimo tempore steterat. quumnam huius sti
uter oms inclitos putabaris qui eras cunctos opmone robustus;
et habitator es tu tyre hoc cogitationes fortissimae adūsu oma
ignita diaboli iacula resistentes. que prius erant formidini ommb;
adūsarus uerse fit Instupore; si naues oms undelice sci quibuus sci
fluctib; transeunt. Obstupescunt cū uiderint concidisse In die pauo
ris et ruine tue. et turbabunt insulae; nec ipsae similu sustineant.
Ubi enī ruine. exempla iusto; fit dum oms infirmo et imbecillo structu
fluctuantiq; uestigio Inisto selo cōmoramur et nuq̄ enī certa
secura q; uictoria quando egredient exte quipriu steterant t inexitu
tuo infine & consūmatione tua, ni enī experti es sed exp̄sentib; iudi
cari, Cauendū q; et semp timdū ne ueteres gloria et solida firmitate
unus hore p̄celle subitat, quia haec dic dns ds; Cum dedero te urbē
desolata sicut cuitates quae n habitant. et adducero sup te abyssū et o
peruerint te aque multe. et deduxero te cū his qui descendunt in la
cū. siue ad eos qui descendunt in fouea adp̄plū sempiternū et collo cauero
te in terra nouissima siue in p̄fundo terrā sic solitudines ueteres cū his
qui deducant in lacū siue descendunt in fouea ut n habiteris. et de
dero gl̄am in terra uiuentiū. admīnlū redigā te siue p̄dmone dabo
te et n eris. et requisita n inuenieris ultra in sempiternū dic dns ds; Cū
superiorib; iunge que dicta sit; quando te dedero. o tyre urbē imp̄e
tuā desolata sic cuitates alie: que ommno n habitant. et adducero
sup te abyssū et operuerint te aq; multe. et hostiū infinite multitudi
nes; uel certe q ad sula loquit et urbē in insula constructa ΤΡΟΠΙΚΩC.
aduārioy frequentia abyssi fluctib; comparat. et deduxero te cū his
qui descendunt in lacū siue in fouea ad eos qui in inferno sc̄; De quib;

empsalmis legim̃. Introibt mihi seruore tre tradent̃ inmanus gla
diatores uulpiū erunt. Adpplū sēptimū ubi fletus oculoꝝ & feruo
dentiū: exposuero te mīm nouissima inqua antiquus draco consti
tutus est. et sic uereres solitudines atq; deserta ubinulla bonorū
retardatio sedpoena erunt sempitēa: neq; te fecero suscitari īt
ra uiuentiū. Dequa scriptū ē. beati mites quo ipsi possidebt̃ trā
ternalio dicq: Placebo dño in regione uiuentiū. Tunc recedet sin
nihili siue perbis inētiū. et ultra nēris: scdm illud qd malo psal
mo scriptū ē. Dimitte mihi ut refrigerer prius quā habeā exampli
us ñero; n quo ee desistat quimpoemus ē sēptimus: sedquo quido nīm
uit inscriptum: seis dicat̃ nsubsistere. Unde & hester contra idola
loquens; n etra dis inquit sceptrū tuū his quinō ē; unq; erant quib;
obsequat̃ nequadat̃: sed dō nerant, quiuir tuus: et uiuentiū dō ee
cessauit: et hoc notandū qd querit̃ ti rus: abeo quent̃ quere
re et saluū facere qd perierat; et nāginta nouē ouib; immontib;
derelictis querit̃ una et roneā ouē. Mulier quoq; que una dra
mā p diderat̃ querit̃ et inuenit̃ et uicinas conuocat ad letitiā sor
tem̃. Sinaut̃ requisita nīnuenit̃ ti rus: n est quaerenus unū sedet
quibono pastoris fugerit manū; et ultra inquid non erit̃ In sem
pternū: siue in hebraico: ladām. et angreco. AIWN. scribit̃ unū scīm signi
ficat̃ iuxta illut̃ esaie quipost lxx. annos dic̃ti rus restituenda in in
tegrū statū. Annus aut unū scīm: idest humane tēp; etatis: septua
ginta annoꝝ numero: subputari. Psalmista dicente. Dies annorū
nroꝝ inplis septuaginta annis. Sin aut̃ inpotentiatib; octoginta anni
qd quid supra laboret dolorē; hoc ce TA QPAC IIK WC. Breuit dixe
dixim̃us: qd eradeos referri: poterit̃ qui manducata huius scli constitu
ti deducunt̃ adinferos: et operiunt̃ abissi fluctibusq; poenaꝝ et erro
hunt̃ adinferiora tre. et his copulant̃ quinuicem solitudine fe et de
ducunt̃ in lacu siue in fouea sempitna: ultra inh abitent aspuscio;
Deqb; scriptū ē. Impius cū ceciderit ingfundū malaꝝ contēnit. Nec de
cetero erunt īm uiuentiū. sedperibt̃ et redigent̃ adnihilū: et do ee
cessabunt̃ quib; testimonius abutuntur. qui dicunt impioꝝ et per

carū poenas ēe ꝑpetuas. quiquesitu adō nō inuentu. etnec̄no ē cessa
runt. quia suo uitio ꝑdiderȳ eum. Quidē ego sū uita. et factu ē uer
bū dn̄i admeducens; tu ergo fili hominis. assume tibi tyrū lamtū
edicet tyro qui habitat in introitu maris negotiationi ꝑplor̄ adin
sulas multas. siue ab insulis multis; hec dic dn̄s. Tuo luero tota
ꝑfectā. contra tyrū siue sup lamtatione tyri uno sermone comphen
dere. et longū futa. et sensu lectoris obscurē. Dum oīa simul nō po
test mīc retinere. Precipȳ in quib; ab hebraico in hoc loco lxx
editio discrepat. hoc qđ addidȳ. que subtrahȳ. et traq; nr̄a exposi
tione contenta. et sic ubi dissonant. explicare copulabim ꝑfectā
omnīu do sententia relinquentes. et quid nobis uideat in singulis bre
uit admonebim. Quiplangit. adhuc cum ē. et aquo plangit. Unde
et samuhel flebat. aut; plangebat sup saul. et apostolus paulus lamtat.
et luget supbos quifornicati sūt. et negēt penitentia. et hieremias la
mtationes sup eusione hierlm quatuor scribit alphabetis. habitat
ergo in ista littera tyrus siue sor. In introitu maris. qđ prius insula
fuit. et qđ portu tutissimo de alto uenientes recipit naues. erat ne
gotiatio ꝑplor̄ ad insulas multas siue do insulis multis. qđ quidē usq;
hodie ꝑseuerat. utrorumu imilla ꝑpemodū gentiū exercentes
commertia. Coepta aut imitatione sequentes. quicquid decreto
dicit. referamus; ad ER NOX HN. id est angustias istius mundi qui
in maligno positus ē. et uarius perturbationib; quasi fluctib; coartat
aut; ꝑcutit. Detutus cemodi negotiatorib;. et in psalmo mistico
sermone narrat. qui descendut mare in nauib; facientes operatio
nes in aquis multis. ipsi uiderȳ opera dn̄i et mirabilia eius in profundo.
O tyre dixisti ꝑfecti decoris ego sū. siue dixisti circū dedi mihi ego de
core et in corde maris sita. Primū crimē tyri. si quid uidet habere
boni. n̄ dilipicare sed siue et omnē pulchritudinē quā illi dedi uīs
uentes regionib; propriā estimare diligentia. aut; in tumis; Dic eū
ꝑfecti decoris ego sū siue ego mihi circū dedi decorē cuius mor
de hoc ē in medio maris sita. et quasi insula mouent. et fluctus et
erundary inlisionib; confringit. qđ aut cor maris in duū.

significet. Et alle ppheticus sermo demonstrat, ꝙ ꝑ ea nonnumquam ebrius dum turbatur ira aut ebria fuerit ira. et transl. mortes in corde maris sonuer. et barathrum et aq. eoꝝ sederunt nr mor de terre. hoc enim medio eas deferos ducit defendisse. Vera aut ecclesia pulchritudo in nullo hominu nisi incipi corpore qd in ꝑtat ecclia emulatoꝝ scoꝝ uirtutib; congregat. Unde ipse loquit ad sponsa; tota pulchra es ꝙxima mea et macula non est in te. finitimi tui querit edificauer. Impleuer. decore tuu; abiectib; desanis. extrixer. tecu omnib; tabulatis marmoris; cedru de libano tuler. ut faceret tibi malu. ꝙ quo nescio qd uolentes ha lxx transtuler. beelim filiu tui aru. dederu tibi; decore cedrus de sanis. edificata est tibi; tenuer tabulas eius pressinas; de libano tuler. ut faceret tibi malos. abiegnos. sermo est beelim. In hoc loco apud hebreos penitus non habet. sed ꝙ beelim scriptu est gabulahic. qd significet. in mos tuos. in eo quod; qd duxer. filiu tui. ambiguitate decepti sunt. et scripture similitudine. dup nuntiatione diuisa. eade littere eam alioꝝ. i filioꝝ banaich et benaich legunt. Igit tyre que dixisti ꝙ superbia ꝙ fecta decoris ego sum. siue ego decore mihi aru dedi cum sita in medio maris. a quo di quanta tibi di largitate collata sint; finitimum et conterminu tu qui non de longinquis seducanis. et regionib; ipsi impleuer. decore tuu; et rupinas tui est. qd alienu est. et loquit quasi ad nauem. Et portitecture urbis significans pulchritudine. et reru omnium abundantia. Ut post qua unius illius subpellectile describeret malu antenas remos. uela. proru. carinam. funes. op. et oria pellis. et cetera. quib; nauiu optime instructaru usus indiget. ait tempestate illi euentu autem qd fluctus maximi commouebit. uenire denuntiat. et ea subiacere naufragio ꝙ quae significat urbis tyri in ausione a rege nabuchodonosor. siue utinubi putant ab alexandro rege eedonu qui sex mib; ipsa urbe obsedisse et cepisse narratur. Post qua darius uicit in lycia; iuxta mysticos intellectus abiectib; siue cedris de sanis. nauem tyriae tabulata cedrina quibus texit atq; compingit et cedro siue cupressu de libano malus eius abiectib; ꝙ pter leuitate uncturaq; tabularu mollius

nuce & ſe rem mali aq; mordemū ſiue cedrū qua lignū inputri
bile ē, Deſanur aut dicantur qua imꝑat̄ uas lucerne aut uinos
uetus arbitramur deſungi uarū eo qđ omis nauis ſuſpectas can
tus ſtatio uenerit ex uero lumine; Sanyr aut̄ mons uxta litte
rā ipſe ē qui et hermon quem alii nostri ſanaor lege hiſtoriā
imꝑat̄ candor ſiue dealbatio qđ eripſū adgrima ꝓnūc aliunde
uenientē, Quercus debasan delauer inremos tuos transtra tua
fecer̄ ſibi ex ebore indico ẽptoriola demſulis malue. l. xx. Debasan
fecer̄ remos tuos ꝛēpla tua fecer̄ tibi ex ebore domos ſiluestri et de
inſulis cedrum; Quanta pulchritudo nguis eripellectibet eius mi
mos haberet cedrinos nonum de libet debasan et transfera eburnea
ẽptoriola ſiue cellaria inquib; merces ꝑciosiſſima ꝛēponunt̄ dem
ſulis cedrum qđ nos in talia uerum ex ea regione quae gentes ꝛēppin
quore amſ occidentalium insularū partes intelligentes, Dicam
ergo uxta ANATHEMA remos fieri nauis & tua debasan de quae
ipſa mus ſcribitur. Dix dns debasan conuertā conuitia dei fundo ma
tris; Basan in lingua nra imꝑat̄ ignominia. Eos igit̄ qui fuer̄ inp
fundo matris et ignominia per cauſas conuitia dns et conuitia inpe
mos uocā apoſtolus nauigantes poſſint adhuc et alibi ea puenire;
et ſtium transtra de ebore cū mortificauerint corpora ſua tuſū den
tū ad laudē dī comulerunt; ẽptoria ſiue cellaria demſulis ce
drum quae uxta hebraicū ſermonis ETYMOLOGIAN uertitur
imperuſta uxplagis diaboli nra infecta ſit quā pbata, poſſunt
ex ebore et siluestres domos dicere demſulis cedrum qua here ci
ū domo dī ſed innauibus ſtra fabricare conant̄ et ſi habeant eburneū
ſermonis et lingua ædificantes templa dī ꝛēpla contra ma
et domos ſiluestres habitacula beſtiarū. Scriptura dicat in domo
dī nemora et ſiluas ac lucos ne ꝛēplantando; byſſus uaria de egipto
xta ē tibi in uelū imponere inmalo. hiacinthus et purpura dem
ſulis eliſa facta ſt̄ operimentū tuū. l. xx. Byſſus cū uaria enim de egip
to facta ē tibi inſtrumentū ut uela dare et tibi gloriā imperiū re;
hiacinthus et purpura demſulis eliſa et facta ſunt ẽptoria tua;

qui dixerat tyrus pfecti decoris ego sum uel circūdedi mihi ipsā
pulchritudinē: ureguē quid a singulis acceperit regionib;. Secundū
illud scripturē. Quid habes qđ non acceperis. Si aūt accepisti quid glo
riaris quasi nō acceperis. Describit ergo quidnā queq; mittat p
uincia; Sicut illud uirgilianū; India mittit ebur molles sua tu
ra sabei. ar chalibes duri ferrū; uroseq; pontus castorea. et cete
ra. Byssus in egipto quammaxime nascit. & qua contra tū ē. tyrie
nauis; uelut qđ suspendit malo experimentū illius qđ in solis calore
atq; tranquillo nauis. aq; uectoribꝫ; pbet umbraculū de hyacin
to et purpura sua. quasi de insulis helisa. i. o. n. i. i. mar. sic appel
lant insulas. porro supra lxx. debrisio instrumentū et reliqui ty
rie nauis uel unita rexerunt. urbis sapta gloriosior sit. et circūdata
muricā habeat pulchriorē; Byssū aūt referri ad tūicā qua extra
uestis. et hyacinthum. ad aere purpurā admare. & quo confi
citur. Addit coccum bistinctū: quib; ponit sit suę tunica regum
Sepe admonuimꝰ qđ quatuor elementa significet; tyrigne. aere
et aquas: ex quib; constant oīa quę tibi adsumit tyrus uidelicet
aurū. aūt. argentū. sed dicat pfecti decoris ego sum uel deco
re mihi ipsa circūdedi; habitatores sidonis et arad fuere remi
ges tui; sapientes tui fuere facti sunt tibi gubernatores tui; Genesi bi
blii eruditores ei pfuere nautas. administrerū uarię supellec
tilis tuę; oīs nauis maris et earum. erant fuere in pplo negotiatio
nis tuę. lxx. Principes tui quib habitabant in sidone et arad fu
ere remiges tui; sapientes tui sor. qui erant inter ipsi gubernatores tui;
Genesi biblii eruditores ei erant inter ipsi consortabant cum filiis tu
is. et omnis nauis maris et remiges earū fuerunt tibi in occidente
occidentis. Dixerat supra finitimi tui quare adificauerūt impleue
runt decore tuo; ante quā uenirent adeos qualiter habitarent pri
mario nunciari describit auxilia; habitatores inquit tui sidonis et arad fu
ere remiges tui sapi
entes tui o tyre facti sunt gubernatores tui; adsapientes enim ipsius
tunc gubernatio scripturā dicente; quib; nō gubernatio;

cadunt quasi folia; seniores siue seniores biblii eprudentes eius pbu
er nautas adminsterii· siue conformauer consiliu tiri· et uagaria sup
pellectile pbuer omisq; maris naues et naute earu fuer inpplo ne
gotationis tirie· siue no occidente occidentis, hoc interim
sedm lrem· ceteru iuxta mistico intellectus, quasi domi
imptant uenatores et ad undu deponentes Dicem tiru glorio
sa et sup bissima cuitate queuento flante postea contieren
da e; habere caues siue primapes uenatores; Dequibus scriptu e am
ma nra quasi passer erepta e· de loqueo uenantiu· Ubi eni nos legim
uenantiu· in hebreo scriptu e sidonios; Isti uenant meritas animas
in sublimib; constitutas· ad tera deducunt· et efficiunt remiges·
inducunt eas ad naufragias; Sapientes aut tiri qui immala parte
accipiunt p qua sapientiores se filii tenebraru· a filius lucis ipsi gu
bnant tiru naufragio pparata, Seniores biblii eprudentes et
pbuer nautas tiro adminsterii· siue conformauer consiliu eius;
Sacra narrat historia seniores plurimos fuisse adno reprobatos et
iuniores electos· in tri pu synagoge et ecclesie· Senior cum abici
tur et abel iunior eligitur· Ismahel filius abrahe alienus apparte
e et isaac iunior hereditate accipit, filios quoq; isaac senior esau
uenator e et uagat in saltib, iunior iacob simplicit habitat domu·
Unde scriptu e et mmaladi iacob dilexi· esau aut odio habui;
et certe iuxta apostolu nihil immatris utero constituti boni
uel mali fecerant nec habebant meritu· nec offensa ut alter
eligeret et alte abiceret; Nisi inter po utcunq; in synagoge et ecclie se
nior repellit et adsumit iunior· Omes inquit naues maris
et naute earu fuer inpplo negotationis tiri siue no occidente
occidentis· Quomodo dr canticu canticos· et dm siloe· et opera
operu· Una manu maus alius amicus sit· et dm plenius· alius et dis·
opus q; ceteris operib; uallius· sic appellat· occidens occidentis·
ut magnitudine occidem alii partiu significet; et pulchre naues
maris et naute earu et remiges qui inter tiri naues aque illoti inp
gunt ad orientem nec ad occasu luminis ubi sol iustitie nascitur·

sed a occidente occidentis ubi lum occubit. et ubi tenebrarū exordiū
pse edidit. et ubi ea erunt. In exercitu tuo uiri bellatores tui. clipeū
et galeā suspendēr imte. p ornatu tuo siue pelta et galea suspen
dēr imte. Ipsi deder glām tuā; p fas fuisse fortissimos quos rex
cyrus esse uaticinio p dictatus subuerso astiage rege medoy babi
lone ceperit, et sacra et seculares narrat historia. Lidos quoq; illo
tēpore integeres robustissimas repugnatores; quoy rex croesus abe
odē cyro captus sit. xenophon scribit plenissime, et libias cum ro
godotis et ethiopib; uenisse contra hierlm. impaulipomenon uo
lumine legim; qui qua illis temporib; florentissimi erant. et
famosi adplia pugnatores. tyrie urbis defensores ee memorant.
eā dirrendos hostes scuta et galeas immuroy ppugnaculis suspen
disse. Spūalis aut intellegentia illud sonat. qd ps equi intrant
temptantes siue tēptari. edr. du quos gentes intellegim. et ubi
est qui hebraico sermone appellat. fuit. et uerum inos labore na
bossie. fiusum tyrū nequit defendere. cuī eptione superentur
et genetione. ac libidini seruiant. castaq; tamen uba multipli
cent. nō habentes galeā salutis. nec scutū fidei. sed glām tantū
spūalēq; sermonū prendant adornatū illius. filii aradii cū
exercitu suo erant sup muros tuos. In circuitu; sed et pigmei q
erant in turribus tuis pharetras suas suspendēr. In muris tuis p gi
rū ipsi ompleuer pulchritudinē tuā. Lxx. filii aradiorū et for
titudo tua sup muros tuos. in partibus custodes in Rib; tuis erant.
pharetras suas suspendēr sup ppugnacula tua p girū. ipsi pfe
cer decore tuū; Ubū gamadim. aquile prima et ultio pigmeos
simmachus medos. septuaginta custodes. theodotio gama
dim; Ipsū hebraicū intpratī ft; amanū insulā que tota sit cum
tas. et contra reposita oppidū amanū habeat uicinaq; sit
tyro extendat infenicas littore comanentes terre. usq; ho
die cernimus; Hinc in exercitu urbis tyrie custodes q; turrū
ei et suspendunt in pharetras suas p girū cōplentq; pulchritu
dine ei. ut sagittarios ee deceant, siue pigmeos. hoc est

bellatores et ad bella promptissima. ΑΠΟΤΗCΙΣΤΡΕΠΕC quae greco sermone in certum uertitur Sin aut andu deponentes sonant. Omis qui prendit falsi nominis scientia et habet implere ventris sui ignita diaboli iacula quib; decepto; corda uulnerent atq; succendat. Andius appellandus est. Cupit enim deponere eos qui nutum ad alta conscendere et complet pulchritudine tyri; De qua et in pubus scriptu est; nec decipiat pulchritudinis desiderium nec capiat te oculis tuis; Et enim sic mauris in marib; porcis sic mulieri male morate pulchritudo; Carthaginenses negotiatores tui; a multitudine cunctarum diuitiarum argento ferro stagno plumboq; rebleuerunt nundinas tuas; Insolum impij sentiloco sedimentaua ubi scriptu est ululate naues carthaginis; Cetera impietatis ubi hebraica transtulerunt tharsis quos colonia eius tyriorum nulli dubium est, Ipsi deo occidentis partib; argento ferro stanno et plumbo tyri mundinas compleuerunt tharsis in lingua nra sonat exploratio gaudii; Exploratores aut hic non imponam partem debemi intellere quales mos est mittere ad explorandam terram repromissionis sed magis contrariam quales et apostolus uitare se dicit, Pro subuertro ductos falsos fratres qui intrauerunt explorare libertatem nram quam habemus in xpo; et ad equib; ioseph loquit; exploratores estis consideratione uestigia regionis uenistis; Et si q; ei intellegentes crimen esse nimo dicit alienas insidias explorare Respondent; nos exploratores sertui tui Isti ergo mundinas tyri non auro nec lapide pretioso sed argento ferro stagno plumboq; mutabilibus habentes eloquii uenustate et arma ad expugnandum et in stagno eloquii similitudine quod mittit argentum et implebo impietate grauissima uxta Zacharia in quo mulier sedit sup talentum plumbi et egressu dimersit in profundum, sic plumbum; Longa singularum disputatio metallo; sed breuitati studendum est; gratia thubal et mosoch ipsi institores tui mancipia et uasa enea adduxerunt populo tuo de domo thogroma equos et equites et mulos adduxerunt ad forum tuum; Lxx. Grecia uniuersa et adiacentia ei ipsi negotiatores tui in animab; hominum et uasa enea dederunt mercatum de domo

thogroma æquos ẽrequites ẽmulos deder nundinas tuas; I oner
inquid qui hebraice appellant iauan ethubal Idẽ hiberi ori
entales et occidentis partib; hispani quia bhibero flumine hoc
uocabulo nuncupant. imosoch quos cappadoces intellem
quos metropolis quæ postea ab augusto cæsare cesarea ap
pellata ẽ usq; hodie lingua ipsos mazẽca dicit Isti ptios tirii
facere cõm mercatu ut mancipia ereas uasa ex corintho ad
ducerent tirum & de domo thogroma idẽ de frigia æquos ereq
tes ẽmulos quos quondã illa pumtia maxima habuit copiã;
aunt hebrei gretiã idẽ iauan imptari ẽ eã ẽ qd ppriæ refer
tur ad sapientiã secularẽ; Inquasi recte aliquit reperiunt ẽ
apellatu; si in contraria parte nẽ; multa enĩ nature bono
eupsi disserẽ de offitiis: de continentia de ꝓib; contemnendis
qd pripriæ sibi ftoici uindicant. uident animas hominũ quos
detepet lucri facere habentq; uasa ænea quib; mentiunt au
ri similitudinẽ quæ ingerẽ ꝓplis tirii ueros falsis doctrine opi
nione supplantent; De domo quoq; thogroma qd imptat pe
regrinus ereaduena ad fortũ mundinas ei æqui ad ducentẽ
erequites ẽmuli; De quib; scriptũ ẽ; Et allax æquus ad saluẽ
ẽ in alio loco; Dormier omis qui ascendẽ æquos ẽ in psalmis
Nolite fieri sic æquus ẽmulus quib; nẽ intellectus; Qua obrẽ
& dochi accusator ẽ in templo sacerdotũ ꝓfectus mulorũ fun
ebros ee de domo aduenæ atq; peregrini qui non comedunt
carnes agni. De qb; scriptũ ẽ aduene ẽmer centarius nõ
medũt ex eo. ut omis nundine tirii his mercimoniis cõple
antẽ; filii dadan negotiatores tui & quo nefario qd uolentes
Lxx filios rhodios imptant ẽ. nisi forte prima litterę
falsi similitudine. utp dadan legerent radan q; ex ipsa in
sula dadarũ maxima ẽ. ex unionio mari quondã urbs poten
tissima nauali q; certamine gloriosa. cui pr nauissimũ
portũ mercatus q; omniũ receptaculũ. et qua rhodii linguã
suã mutauerunt; Videntes iudæi deinde nunc tro

pologice dicitur qui cernunt uidui ueritatē, et ipsi infatuant dicen
te apostolo, ꝑ qđ inscribabilis es o homo omis qui iudicas; in quo
enī iudicas alium teipsū condemnas. Eadē enī facis qui iudicas sed me
lius dadan alterius loca nomā accipere, et tarsis hebraico aput cere
ros interpretes habet, insulae multae negotiatio manus tuae dentes ebur
neos et habeninos commutauerūt in pretio tuo; sirus negotiator tuus
ꝑ multitudinē operū tuorū in gutta purpura et scarlatta et byssū
et smaragdū et rhodochod ꝑposuerūt in mercatu tuo; lxx. Et insulis mul
tiplicauerūt negotiationē tuā dentes elephantinos et ebenū quam plu
ducebant et reddebas mercedes tuas homines negotiationē tuā
in multitudine mercatus tui. In aphec et thacten et polimita et byssum et
sisiram et moth et rhodochod dederūt in nundinas tuas. Multū adhebra
ico in presenti loco septuaginta editio discrepat. Ideo iuxta unumquemq;
pauca dicenda sunt. Nemini mercimoniis occupato ad reliquias ꝑphe
tas tardius transeam. Filii dadan negotiatores tui demultas
insulis multiplicauerūt negotiationē ei. Et iudentes elephantos
darent his qui ueniebant ad cōmercium ei. Et haberent homines in
nundinis ꝑ negotiationis multitudinē, haberent autem affec
qđ de theodotionis editionis in lxx additū est. Ꝑ quo sim machus
uertit polimita, thacten quoq; ꝑ quo omis aluipurpurum interpretatus
est quae hebraice dicit; aptaxan. Et uarietates exarsis ꝑ quo he
breo bis dicit quae ab omnib; in brisū translata est, et tharsis aut
in presenti loco penitus nihabet; et rhamoth inquiunt et rhodochod
dederūt in nundinis tuis. Quae et ha habet in hebreo nisi quia ꝑ rhamoth
aquila serica et tubalia interpretatus est. Chodchod uero omis
interpretes ita ut in hebreo positum est transtulerūt. Igit iuxta septua
ginta filii rhodiorum negotiatores tui demultis plurimis mul
tiplicauerūt negotiationē ei; iuxta hebraicū post filios dadan ne
gotiatores eius, insulae quoq; duisarum gentium auxerūt in mercatu
monum ei afferentes dentes eburneos et indui et lignum hebe
ninum quae nigri coloris pretiosissima sunt et mutauerūt cum aliis tyri
mercib; Syrus quoq; fuit negotiator tyri. Ꝑ quo in hebreo

postau ẽ mari. Inauus loco septuaginta homines interpati ſt. ſ amin
legentes adam. et tres. et alaleb. Lacteparu sicut supra decepti simulitu
dine; usq; hodie aũt pmanẽt. Inſtar ingentis negotationis ardor
quippotũ mundu lucri cupiditate discurrunt. et tanta mercandi
habent uesania. ut occupato nunc orbe romano inter gladios et mise
rorũ neces querant diuitias et pauptate periculis fugiant istius
modi homines negotiatores tyri ſt quipolimita purpurã et scu
tulata mercantur; byssu quoq; et sericu. et chod chod ſ ponunt in
mercatu ei; ſ purpura qua omis interpati ſt. stucten idẽ guttã lxx
transtulerũt chod chod aũt qd significet usq; Inpsentiarũ inuenire
nonpotui; Aiunt hebrei omis pciosissimas mercis hoc nomine sig
nificari. uel speciẽ quandã ẽ pciosarũ merciũ quã ronus sermo
n resonet. t cõmuni uocabulo scripta uendentiu; Demutas aũt
insulis ut transeam. AD ANATWTHN. que falsis ramaris huius scri
tum dantur fluctib; defer negotatores dadan dentes eburneos can
dore eloquentiae pollicentes. Dequib; scriptu ẽ; Adomib; eburneis
exquib; delectauerũt te filiae regũ in honore tuo; Sed nisi candidi nec
imutant sponsa dequa dicit; Quae est ista quae ascendit dealbata
innitens sup fratru delicias suas. Verũ hebenim nigri coloris quim pos
sunt sua mutare nigritudinẽ. hieremia dicente. Si mutabit ae
thiops pellẽ suã. et pardus uarietatẽ suã; Syrus quoq; idest aram
quinterpatat excelsus. et tumet supbia negotatores tyri ẽ. et inmul
titudine operũ tyri. et defectu falsi nominis scientia multas uarietates
et structen odoris optimi repmittens. et purpurã regiae dignitatis. et scu
tulata et arte dialectica ebrisiu. pquã lxx tharsis interpati ſt terrae
operib; dedit us et sericu. pquo in hebreo scriptu ẽ. Ramoth. qd int
erpatat usio mortis; Oma enim opera tyrena adimeritu. pperant. et
dod chod quicquid illud ẽ qd intellegi. ſ pmens inmundi tyri
dad; Dadan aũt exhis meribus, quae negotatoribus ei insulis quae diximus
afferri. uel indiae regio Intellegenda ẽ. uel idu eo. quod acuetes solu
titudinis utrimulti æstimant sonitu; cognatione. utrimilitudine
diuinor dogmatu. in hereticis cognoscam; Iuda et tyri. ysrl;

ipſi inſtatores ſui. mſrumto primo balſamū mel eroleū uasi
nā ꝓposuer̄ innundinis tuis. Lxx. Iudas ifilius ſit ifti negotiato
ris ſui. infrumta commertio eruṇ̄ gentis primū mel eroleū & re
ſina deder̄ innundinis tuis; Uerbū hebraicū phanas. aquila firmma
chus & theodotio ita inuenit apud hebreos positū ē transtuler̄ ꝓquo
septuaginta ungenta nos balſamū uertim̄; dicit̄ aut quib; ter
ra iudea que nunc apellat̄ paleſtina habunder cop; frumto balſamo.
mel. eroleo. et reſina que tanta exiſt adterri nundinas deferunt̄
Cumq; manifeſta ſit lucrea uox ſpiritalē ſensū dicem̄ nō debere tram
confeſſionis et ſensu cr̄mentis dm̄ qui refert̄ ad eccl̄am deferre
tritro primū tritici qđ cadens in terā multapli cat̄ et a capit̄ ꝓ ubo dī
nem̄ in pane ſolo uiuit homo ſi omnis ſermone dī; Dein balſamū
qđ naſcit̄ inuineis engaddi. ſiue ungentū. de quo ſcriptū ē, Sicut
unguentū in capite qđ deſcendit in barbā barbā aaron; et mel ſup
quo loquit̄. et ſalomon; mel inuenisti comede quantū tibi ſatis ē;
Si em̄ plus comederis. euomes illud. dum ſaturitate nimia meluer
tit̄ in abſinthiū; Oleū quoq; de quo in tabernaculo dī lucerna accen
ditur. ne aperet̄ illud no bis ꝓphetarū; Oleū in egipto uenundabas.
qđ ſi in egipto unctio fuerit uertet̄ in contrariū et educet̄ deeo;
Oleū aut peccatoris non impinguet caput meū; Sed et reſina lenis ē ap
ta corporib; et̄ mediana accipitur; Unde et in hieremia ſcriptū ē
Num quid reſina in galaad aut medicus nō ibi quare nō accendit
cumtio filie ꝓpli mei. Ita ante reſina habebat et iacob. quā mitte
bat filio ioſeph cū mel et terebintho nucib; et mamarte et ſtacte
lsma helute quoq; quiem̄ ioſeph detra uſſit & egiptū depor
tabant; et humiamata et reſina degalaad et ſic ten. et curmani
feſtius ſcire poſſim̄ quid ſit frumtū balſamū mel eroleū reſinaq;
almeratū ferri tibi. audiam̄ em̄ uba dicentes, nature dare ſon
canib; neq; margaritas uias mittatis ante porcos; Mulier quoq;
cananea quae filia ꝑabatur dicens. filia mea mala uexatur
a demonio; Respondit dns̄ nō oportet tollere panē filiorū et dare
eū canib; Sed quia exierat de imb; tibi et ſ. domus. et ꝓpinquabat

terra israhel Ideo ait qd rogauerat consecuta ē damascen negotiator tuus in multitudine operū tuoꝝ in copia diuiciarū opum an uino pinguj in lanis coloris optimi; lxx. Damascus negotiator tuus in multitudine operū tuoꝝ & multitudine omnis fortitudinis tue. in uinū de chelbon et lanas de mileto. Juno pingui qd interpretatus ē; symmachus. caput aquilā et theodotione et in prō hebraico habet in uinū de chelbon. Ubicunque ubi nos posiumꝰ lanis coloris optimi. Siue splendentib; aquila et theodotio transtulerūt in lanis soor; significat aut qd in cetera negotiationes tyri adnundinas ei. De damasco deferebat in uinū pinguissimū et lanā papue qd usq; hodie cernimus; Sin aut damascus interpretat sanguinē bibens. et hebraicꝰ uera traditio ē; cāpū in quo interfectus ē abel a patre suo cain fuisse in damasco; Unde et locus hoc in signitus uocabulo sit. Iuste et paulus post interfectionē stephani primi martyris pr̄ damascū uidens ne crederet se impō unctor duceret in hierm̄ dīq; misit ad eū qui fecit uidentē et recū oculos carnis amisit ut uīdēt ac aperet. cecideq; squame draconis & oculis ei quib; tam p̄ dicte ueritatis uirtute adiuti quappellat rectus et inuenirēt animā. quam lingua mea interpretatur oboediens; De hac igitur cui dictū ē, maledicta ira quia aperuit os suū & rabiē sanguinē fris tui. Tyrii mundane congregant. et uinū pingue siue lanes splendentes. p̄ qua chelbon interpretat lacteus ergo lanis coloris optimi lanes demilete siue soor; miletu, in hebraico nō habetur; Sed quia de lanis papue deferunt; p̄ soor sensēr mileti qui interpretatur; ex quo p̄ spicuum ē qd tyrius lacte uel cate infamat; et uestimenta nō habeat p̄pria: sed aliunde ex uarius cangeat puntus; Illud aut qd damascus interpretatur sanguis calicis et sanguis seculi. p̄sentia nō conuenit loco. frequenter enī hebraea nomina p diuersitate accentuū et mutatione literarū uocaliūq; et maxime que apud illos habēt p̄pria et ipsa uaria interpretant. Dan ergo pro eo quod mundum suis posuerūt ferrū fabre factū sancte et aliam in negotiatione tua; lxx: Dan tuam et mare et immundum tuis

quæ in medicione. eoy de hebedeo ione. addita ſt. ferrū factū
opere. et rota In cōmixcione tua. ē ḡ nomine patriarchæ dan
et trib; et locus in quo habitauit trib. nom accepit; Ubi hodie
paneas q; quondā cæsarea philippi uocabat; Unde et iordanis
fluuius ē. ſi ſortitus uocabulū; Iorrnus in delicet. dan qui fluit
de libano; Iauan aut̄ gretia ſonat. que imp̄ūt uidyci m ē etn ē;
primo e/ el aut̄ ſymachus transtulit de ferens. ut ſtr ſensus; dan
et gretia de tulēr̄ in nundinis tuis ferrū fabre factū et cetera
Aquila uero promo o e z el posiit deu z al. De quib; credendū ē
regionib; ferrū & stacten calamū adtrri nundinas deportata;
Diam quæ qd gretia idē iauan. ferrū habeat fabrē factū. et ad
bellā promptiſſimū. Dulectica quæ arce comstructū uctanſ ē cum
tu uidtio et ratione p ferre uocalē quæ ſonū qui imp̄tat̄ In calo
mo. et stacten odoris optimi repmittat. siue ferrū fabre factū
et rotā quæ uerborū compositione uoluat̄. et curriū habeat ornā
onis; Dadan institores tui in aperib; ad sedendū; l xx. De dan
negotiatores tui. cum uniuersis electis ad curſus. multū hebraicū
et ſeptuaginta impſenta loco dis crebant. p̄ nom regionis. qd u
cinū ē dedan et dadan; infinita quippe distantia In aperib. ad
sedendū; et uniuersis electis ad curſus. Nec dubiū quin quadriæ
curſus. et æqui in malā parte accipiant̄ sitt̄ reni sint; alioquin de
celestib; et heliæ curru rapit̄; apellat̄q; abelisæo pat̄ pat. aut
ga et curru ſyrt; et gr e z i aperiunt̄ oculi. ut curſus in monte
et equos uideat. sine ascensoribus; sessionem dni p̄ panuos; In aperib.
aut̄ sermonū pulchritudo monstrat̄ in quib; uehunt̄ et equi
et cunt institores dadan sessione cōposita uenientes ad nundi
nas tyri arabia et uniuersi principes cedar. ipsi negotiatores mani
tuæ. cū agnis et arietib; et hedis uenerūt̄ ad te. In agnis arietib; et
hedis septuaginta cameloſ. et arietes et agnos imp̄tati sunt;
Arabia aut̄ et principes cedar. que hodie sarracenorū regio
ē sic in hebraeæ sermone qui ad ūsū cedar scribit̄ plenissi
me demonstratū ē; Abundanthus animantib. agnis

udelice cameleb; et hedis et terri mundinas hac inlatione multi
plicat. sed et camelos fertilissima regio oppascuarū heremi la
etudme et siq; temperiē quib; hoc animal delectat; arabie aut
mēptat aspera et arida tenebre; D equa inpsalmis dicit; Habitauit
cum habitantib; et dar que regio est defert tyro camelos grauissi
mis peccatoz oneribz; pregrauatos siue agnos et arietes et hedos
quos immolant altaribz; sius. que demique rebelli corde simulant;
sed et in hoc eode pphete inuisione pastoz arietes aquas purissimas
contur bantes et impingentes lateribz; oues et coruis; dimicantes; Le
gim; hedos quoq; qui ad similitudinē stare consuer. et agnos qui mtuunt
agnū de quo scriptū e; Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi.
In bona pte camelos scribit esaias; D emadian qd imēptat dni
iudicium uenit hierlm. et gesa et aries et nabaioth et saba deferent
aurū & tus; quoz duo ultima et ea magis offerunt dno. Isti que
cameli deposito onere peccatoz possunt intrare artā et angustā
uiā que duc ad uitā; Vi endit ores saba et rema ipsi negotiatores
tui cū unguentis primis aromatib; et lapide pciosissimo. et auro qd
ypposuer in mercatu tuo; In psalmis ubi scriptū e; Reges arabū
et saba. munera offerent tibi. In hebreo habet reges saba et saba
munera offerent tibi; Quoz unū saba pcēn littera scribitur
alteru psamech que nīl littere similis e; qua igit saba mēptat
confusio. hoc dicendū e qd in presenti loco n conuersione significet
sed aduersione. de qua tyro numera deferunt cū unguentis aromatib;
et odoribz; optimis et lapide pciosō et auro. que oīa inter mundanos
ypponunt et ipsi eni nīl ment odore optimū lapide que pciosū quo
extruere puersitatis siue intuitū et ecclas. et auru qd pollicentur in
sensu oīa que puersa st nihil eni gratuito accipiunt nec gra
tis tribuunt sed unusquisq; mercant cū regib; arabū et saba gratis xpo
munera offerent. Hist qui oīa ē bis lucri causa faciunt. et ab eo
haec munera susceper; qui dic in euangelio; haec oīa tradita st
mihi que si ceteris dabo tibi; Rema siue uxta septuaginta
regma. in nullo alio scripturarū loco Inuenire potui. nec que

regio sit. qd ye significet. nisi qm manifestū ē. ex eo qd iungitur
saba ui cinā huic puntice ē regione. aran ethchenne eedē ne
gotiatores saba. assur ethelmad uendītores tui. ipsi negotiati
sunt tui multa farīa inuolucris hiacinthi et polimitā et gazarīq;
preciosarū. quæ obuoluta et adstricta erant funib. l. ex. Charan
et channa et eden isti negotiatores saba assur et chalmad in
structores tui. deferentes negotiationē in machalim et in gala
ma. hiacinthū et polimita thesauros electos funib. colligatos.
et fortes gentes diuisos locos nomina continentes. qd aut de
theodotione insep tuaginta additū ē in machalim. et in galaa
lima. simmachus interpretatus ē preciosis inuolucris. polimita quoq;
uaria interpretatē ē de aquila et sim macho addidim. tam preciosis
aut uestes negotiarū inuolucris ferebant. ut funib. hiacinthi
nis stringerent. aran siue ut septuaginta dicere charran
interpretatur lingua sonat foramina. chenne p̄ paratione. eden delica
tus. p quo aput septuaginta. edne. qd in hebraico nō habet. qd ideo
nec ignorandū erat in nomine. et τοῖς ἐδὰ ὁ τριαν. quærere nō
debem. In negatiuo ergo tertio pro aureos sensus quin
dicant. inforaminib; rotarū dei hominū p̄ paratio ē qui solas
diuinas putant si augeant terrenæ urbis cōmercia de saba
supra dictum. assur interpretatē dirigens. chelmad siue uan quib.
exemplaribus continetē chenna. transferuntur munera. ut quid
dubiū quin sodomorum qui uenium in mercatu terræ nō pro
dirigant. Immo arguant poenis et corrigant quæ fuerunt de
prauata. luxta illud qd in psalmis dr. ut destruas immicum
et ultorem. habent quæ multi farīa sub pellecteli ē et uncere
diuersi uarietate distincta. quæ inuolucris hiacinthi adstricta
ē. siue thesauri eorum funib. confirmantē. quos thesauri
zauer sibi mira. luxta illud qd scriptū ē. funib. peccatorum
suorum unusquisq; constringitē. neq habuer negotiationē li
berā. sed cuncta peccatorum uinculis nexā. inuolucra hiacin
thina p̄pter coloris similitudinē referā ad aereas potestates.

quę thesauros suos sęli nundinis largiunt; Cedros quoq; habebant
in negotiationib; tuis; Naues maris siue ut in hebraico continet
tharsis principes tui in negotiatione tua; p cedris septuaginta ci
prissos transtulęr; et quia supra dictum q; dixim sup fluui e lec
toris augere fastidiu et repleta es et glorificata sime adgnuata
nimis in corde maris nihil inquide defuit qd ad diuina pti
net insularu; Quę tam glorificatio fuit adgnuatio possi
dentis dinonporest mederente ferra diuitias quę aqua & pauper
sepe tpatio sit Unde et salomon necessaria tantu postulat
ecclesiastes aut paupte parte deprecat; ne altero superbia mal
tero subrepat impatientia atq; mdatiu; Inaquis multis addixęr
te remiges tui supra remiges terre cuncti sidonios legimus
tandios quoq; alteri uenetores altera inpta deponentes;
Uenant cu eox animas quos inti dli humus fluctus suo ducunt
arbitrio cu ex celsas subleuant sed in profunda dimergunt; nec
mutant eos quusq; ad mortua uigilia naugantes fregęr in
sonas maris fluctus. ecclesiastes saluatore su capere meruęr stim q;
tali uectore et omne pu enęr adportu quętis; D equo in euange
lio plenius scribit; Uentus auster cum mittit te in corde maris;
O mi diuitie tue in austro flante dispereunt q ui significamus
hebraica eadem greca carte WN mtpat quę nos inuentu u
rente transferre possum D equo dicebat ecclesiastes dauid p die sol
nun te nec luna p nocte; Hoc uento iacob ex ustus erat et
tam non comittus. Du loqt fuit p die ex ustus estu et gelu noc
tis. Illiquoq; qui ab hom prima conducti sunt ultimus diei calore
et estus tulęr et tam accipiunt denariu quia ex usti sunt cu con
tra. Unde et sponsa dicit in cantico; Nigra sum et formosa quia
despexę me siue ut melius in hebraico continet decolorauit me
sol; D iuuta tua et tharsis auri tui et mutatoriu instrumtu tuu
uterunt tyri diuitie omnis substantia in corde maris sit
posita et sibi fluctib; obstruatur nihil q; habeant stabile ha
bitatores sui atq; pp hoc uu impleto illo euangeliu; Stulte hac

nocte auferant animā tuā. atq; que aūt ꝑparata fuerunt
etillo apostolo. quinoluit dumtēs fieri. In die tēptationē.
etmuscipulas multas ecclesiabunt impfimdū; manifesta ē hīstoria
egpt̄ ea singulis pene uersiculis breuēs sententiolas coaptauimus;
Iam enū adfinē libri festinat oratio; Naute siue remiges tui et gu
bnatores tui: qui tenebant sūbpelle tale tuā. egpt̄o tuo p̄ erant
uriq; bellatores tui qui erant inte ea unūsa multitudine tua
que ē inmedio tui. cadent incorde maris in die ruine tue; re
miges siue nautas urbis trīrue sidonios legimꝰ et aradios deq̄b;
iā dictū ē; et iuxta editionē septuaginta consiliarios byblī
quae hebraice appellat gebal. Uiros quoq; bellatores ei. persas
lidos. et libias. qui oēs cadent. ecce nubes monstrabunt.
Cum ceciderit trīrus et unūsa gta ei finē habuerit ruinarū;
multitudinē aūt quā commixtionē septuaginta transtulerꝰ
& ceptus principib; uel gus significat. qui absque nomine dig
nitatū simili uidelicet conterent; mixtaq; p̄fecta ē int̄ urbē et
nauē. mixtum altero alterū intellegas. et tam utrūq; adconsūmata
one sēti p̄taneat. atq; innaufragiū. asonitu clamoris gurbna
torū tuorū conturbabunt classes. et descendent de nauib; suis qui
tenebant remū siue naute et unūsi gubnatores maris uector
resq; egrete in terrā tabūt. et ululabūt supte uoce magna et clama
bū amare. et iuiciabunt puluere capitib; suis. et cinere conspergent
se. siue cinere frementi sibi. q̄d aūt sequit. et radent sup te calutiū
et accingent cilicus et plorabūt te in amaritudine animę plo
ratu amarissimo; et assumū sup te cerimū lugubre. et plangent
te. In septuaginta nihabet sed de theodotionis editione ad
dimus quando trīrus ceciderit gubnatores illius turbabunt
descendentq; de classib; et remiges uectores q; hae p̄ter
siue naute et unūsi gubnatores maris. tactatu fluctib; sta
bili. aliquando consistent gradu et ululabūt sup ea uoce mag
na quā prius suis locupletabant merab; et imis amaritudi
nē clamore signabunt; Puluere quoq; sine trī iacient

sup capita sua pñtiens operibus agentes penitentiã etanere conspar
gunt tutaule uncta lege utpuri si centur tcere substernent cinere
sibi uncta illud qd dicit adhiertm, spargetram sup capud tuũ etu
nere substerne tibi erfac planctũ. Etm euangelio scriptũ. Sumiro
etsidone facta eent hec signa olim in sacco etanere egissent pe
nitentiã, Etpsal mista dic. Cinere quasi panẽ manducau. Rademq;
sup tirro capit etfaciem caluitiũ qd in luctu fieri solet eo tempore
qd magnitudo doloris omnẽ excluserit letitiã; Apostoloy uero ca
pilli numerati erant; qua crinẽ suũ in stamna tarenoy dño con
secrarant; Ersamson quamdiu crines habuit possedit fortitudi
nẽ oblata cessante. captus ẽ aballophilis; Quando aut dr. etac
cingent alicuis. Uetus luboy libido dãnat. utqui uxerunt inde
trus. post ea poenitentes uiuant in austeritate atq; duritia;
Ninuite habuerat sacos. Etrursũ adhiertin dr, Plange ad me
quasi sponsa accinto cilitio sup uirũ suũ uirginalẽ; Etplorabit
te inquit in amaritudine animæ planctu amarissimo; Melius
enĩ ingredi in domũ luctus: quã in domũ conuiu; ut plangant
tirrũ etcarnẽ lugubria congemiment. qd sequens scriptura sub
iungit aut sciamus pfectũ ẽ eoy qui plangunt ruentẽ equu
prius in mari uorde et in medio illius uersabant. P phete nos doce
at ꝯ exemplũ qui etipse plangere habet tirrũ ut explere tẽpore pe
nitentiæ restituant. in anti quũ statũ. et assumpta cythara dño
psonet lege etiã; quida ridiculæ sectam qd legim ẽ dicendũ
gubnatores episcopos hereticorũ consiliatores presbiteros; pretas
archi diaconos. remiges atq; atq; nautas diaconos interpretant;
Uectores uero ad cunctũ pplm referũ; si addidissent nauclerũ
diabolũ. implessent tragoediam. quomis heu labẽ pariter etfle
bẽ amarissimæ etagent pœnitentiã postqua naufragiũ sensẽ
runt. nauis siue et intra stetarint. omneq; decorẽ falsi nominis
scientiæ amiserint. et p gaudio atq; lætitia. in mordis amaritu
dine penitentiã merore significauer; Quæ ẽ iterrirus quæ
obmutuit. siue et in medio maris. qd in ẽ praeiuncta ñha

bec. que in ex tu negotiationu tuaru sine qua inuenisti mer te
de & demari implesti pplos multos Inmultitudine diuitiaru tu
aru & pplos dilatasti reges multos nunc contrita es a mari sine in
mari Infundis aquaru ope tue sine negotiatio tua; et omis
multitudo tua que erat Inmedio tui cecidet. unusq habitato
res insularu obstupuer sine commoti sut supte et reges earu omis
tep etate pculsi sine uersi manticia mutauer multus t fleuer &
negotiatores gentiu sine pplos sibi lauerunt supre admirabi
deducta es sine facta pdicio es. et neris ultra usq; in sempm sine
mp peruu Gubnatores remiges & pretq atq; uectores es implane
turis; Ista memorabit que alia cuncta tua comicuit ubi
quendifiducia nhabebat. & audiret illud euangelicu; nec
eos mutes de; Et qd epistalmis peccatoris aut dic ds. quare tu enar
ras iustitias meas testamtu meu pos tuu; Quantis mer
cib; o tire dicata es. et quidtamo labore quesisti undiq; ac
noctib; pertura naufragio congregares. Implesti quide
pplos multos: et opib; tuis locupletasti reges. Dequib; sciptu
e. Adstitet reges tre et principes conuenet in unu adiuuare
dnm et adiuuis xpm ei; Sed nunc contrita es in mari et in
aquaru profundis; Lectra illud qd pharaone scriptu e; Cur
rus pharaonis et fortitudine ei in mari. quidem si sit imp
fundu quasi lapis educere potera; Veni in profundu maris.
et tepestas dimersit me; Omes insule uel habitatores insu
laru quesieli huius fluctib, uerberant et stupebant supte
et reges earu tempestate pculsi sentient in ertu suu. in mutan
tes q; uoce colubri sibilabunt et dicent. admirabilia deducta es
sine facta pdicio es. ut in natura pdicionis habueris secuo
lum et eni eris; qd sibuo dixisset. magna questio nascebat
quomodo nec. qua nunc uidem extructa. Ut sciti temp;
ostendit. qd in ecta etate hominis annos septuaginta cir
culo subpuit; sine neris do. Dicente apostolo. qui uoca
uit ea que nec erunt, & esaia ppheta; Ecce confundet;

etherubescent omnes aduersarii tui. Erunt enim quasi non sit. Et hec est
uox septuaginta interpretes. Nec tradas sceptrum tuum his qui non sunt. Et
in psalmis. Dimitte mihi ut refrigerem priusquam abeam et amplius non
ero. Quae testimonia quo sensu accipienda sint supra diximus. Omnia
autem haec ad hereticos possumus referre personam qui in commotione ter
re atque naufragio sentient errorem suum. Et in medio maris posita sunt
liberare suas animas concupiscent plangentque male diuitias con
gregatas. quib; multos deuauere reges. Patriarchas aedicere suos
a communi ignobile. quos in medio apes corruent mari. Habitato
res quoque omnium insularum. Sicut uoluerimus ad bonam partem refer
re quae dicta sunt. Obstupescent super commotione terre. et reges insu
larum omnium uelipsi quasi repentate pulsi mutabunt uultus
t certe cordis merore fluctu lacrimis indicabit. stupore quae
magnitudine admiratione exhibilo tectabunt quomodo ni
hil facta sit experientie. quae salute multas gentib. p mare bat
cultura noneret. in equa qui certo tempore. ut alius via impe
mur in sedem perpetuum quia ide sermo utrumque significat.
EXPLICIT LIBER OCTAUUS INCIPIT LIBER NONUS HERO
NIMI IN EZECHIELEM PROPHETA.

Consequens erat filia [illegible] eustochium ut propheta tyri
et principes tyri uno uolumine comprehendere. et ea locas qua
uarietas materie coniunctos nequaquam libros ordine sepa
rare. Sed quia plura sint quae dicenda sunt. imodum plexatis ex ce
dunt. Ideo in nonum librum dilata est explanatio. quam oratione
tuus omnium que ad calcem credimus pertractare. ut contra pha
raonem quoque et omnem aegyptum quae in hezechiel scripta sunt
Disseramus. quae et ipsa nobis longitudine sua in libros diuidenda sunt. quo et uoluminum inter se mixta seruet. et eccle
sia dictantis scribentis que et legentis labor respiret in partib;
Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis. dic principi
tyri. haec dicit dominus deus. eo quod elatum est cor tuum. et locutus es deus ego
sum et in cathedra dei sedi in corde maris. cum sis homo et non deus.

et dedisti cor tuū quasi cor dī; ecce sapientior es tu daniele omē
secretū absconditū ate insipientia et prudentia tua fecisti tibi for
titudinē et ad quesisti aurū et argentū in thesauris tuis; in multi
tudine sapientiæ tue et in negotiatione tua multiplicasti tibi
fortitudinē et elevatū ē cor tuū in robore tuo; Ppē ea hæc
dicit dns ds; eo qđ elevatū ē cor tuū quasi cor dī; Id circo ecce ego
adducā sup te alienos rubustissimos gentiū et nudabūt gladios
suos sup pulchritudinē sapientiæ tue et polluent decorē tuū
et interficient et deponent te et morieris in interitu occisorū in cor
de maris; Numquid dicens loquerīs ds ego sum coram interficientib
te cūctis homo et non ds in manu occidentiū te mortē inferes eis
moriens in manu alienos quia ego locutus sū ait dns ds. Lxx.
Et factus ē sermo dni ad me dicens; et tu fili hominis die principi
tyri hæc dicit dns ds Peo qđ elevatū ē cor tuū et dixisti ds ego sū
habitationē dī habitavi in corde maris, Tu autē es homo et non ds et
dedisti cor tuū quasi cor dī; Numqđ sapientior es daniele sapienter
non erudiet te disciplina sua; Numqđ in eruditione tua aut pruden
tia tua fecisti tibi fortitudinē et fecisti aurū et argentū in thesau
ris tuis; aut in multa eruditione tua et negotiatione tua multi
plicasti fortitudinē tuā et elatū ē cor tuū in fortitudine tua; Ppē
ea hæc dicit dns ds; Quia dedisti cor tuū quasi cor dī; Propē hoc
ecce ego adducā sup te alienos pestilentes de gentib; et evaginā
bunt gladios suos in me sup pulchritudine doctrinæ tuæ et humili
abunt pulchritudinē tuā in perditione et educent te et deponent
te et morieris in mortibus interfectorum in corde maris; Numqđ loquens
dicens ds ego sū in conspectu interficientiū te Tu autē es homo
et non ds; in manu interficientium te; in certu eris in mortibus morieris in manu
alienos quia ego locutus sū dicit dominus dns; Ubi eūq; in terra sep
tuaginta sedo pones dns dns; primū nanq; terra significatu est qđ
prius additum primo et ineffabile dr; secdm communē qđ septem homi
nib; inuenit; quomodo aut terra urbis sub figura nauis primū
diximus; deinde ruina planctusq; descriptus ē sic ad principē tyri;

Primū sermo sit ꝙ pheta⁹ qđ erectus sit ꝑ sup̄biā nec bene abusus opib; quas habebat. deinluctus ⁊ lam̄tatio de quantis bonis ad mala quanta pueniret; Primū igit̄ prima dicenda sūt scripturē mes̄ata ad regē babylonis nabochodonosor qđ se dī potentia coequaret cantamā elatus sit & adrogantiā utaudiret dicere. Supra sidera celi exaltabo thronū meū similis altissimo; Preraptatusq; de sōlio meruit audire. quomodo cecidit lucifer qui mane oriebat. & de pharao in hoc eode ꝙpheta mea sūt flumina. ego fec̄ ea; & de principe tyri qđ elato corde dixerit arrogamer; D̄s ego sū. in cathedra dī sedi siue in habitaculo dī habitauī cū sit homo & nō dī; q̄ quā quā uideant̄ ures humane fragilitatis & cadere. & cūctā hominū uerba & quā insani eterni dēmonū tam̄ ꝓphetas debem̄ accipere. qđ intantū intumuerunt. & nescierint mēsurā suā. & delati felicitate scī & regni potentiā & dūp̄sentiā bona putant & ꝙ perpetua homines sē & nescierint & eternū sibi imperiū uindicarint. Licet subtrāpo principū regū quas & singularū urbiū & puinciarū potestates aduersarie demonstrarem̄ D & q̄b; scribit & apostolus paulus. N̄ & nob pugna aduersus carnē & sanguinē sed contra principes & potestates & rectores & tenebrarū istarū & spūalia nequitie in celestib; & in alio loco sapientiā loquimur inēp fectos; Sapientiā uero n̄ mundi huius neq; principū scī istius qui destruunt̄. & cetera de sapientia disputans aut. qđ nullus de principib; mundi huius cognouit; si enī cognouisset nūquā dnm glorie crucifixissent; Indambelis quoq; ꝓpheta ꝑspicue legitur princeps hus rahelitici ꝑpli. Michael & princeps grecie princepsq; ꝑsarū ⁊ mox ses apturus scribit. in de utero nomū carnico quando diu debat altissim' gentes dissem̄nabat filios adā. constituit t̄minos nationū uxta numerū angelo⁹ dī. Siue ut ronymus habet in hebraico uxta numerū filio⁹ israel; & factū ē pars dnī ꝑpls ei⁹ iacob funiculus hereditatis ei⁹ israel. Nec mirabim̄ in parte contraria pessimos reges inter po puariter̄q; p̄cepe principū. cū optimos reges dd & salomonē & iosiā & patriarchas & ꝓphetas in figura dn̄i saluatoris p̄cessisse doceam̄. Igit̄ uxta utriusq; intellegentiā

regū parte supbor et apostatarū principū que scripta fi
dissetam. Cum sis autem in medio maris et insule tenebris angustias
plus dicā cāsis homo humane carnis fragilitatis cartā datus
et more cordis et cus in solio dī moris te habitare arbitratus
es simulq; quia tactas sapientiā in tantū in regni tui hominē
salomone enigmatib; quo careret; Num quid sapientior es
daniele qui dī gratia uite omīs magos et ariolos et nunc inba
bilone sapientissim' es siue tua intellegendū et tā sapientior sis
daniele qui omnū confessione sapientissimus es et eruditarū ac
potentiar coequare tam capieris ab adūsarius et urbe p dita mul
tis confodieris uulneribus; et altera nūdices dī ego sū. deus in terra
homine te esse nēm. Sin aut uolum' principē tyri eandē dice
re posse tuē audo credita es ipsa cuncta siue p uncta illud ad
sumam' testimoniū. Ego dixi dii estis et filii excelsi omīs. Uos aut
sic omīs morieminī et sic unus de principib; cadetis; Tradite eni
illis te ad regendū p uncte quasi iudicib; ab imperatore quo
blim honore tuū et alterius iussione pendere qualis nup hera
dianus mala fabrica fuit erecta si nte tirannica contra regē et do
minū suū. Utinam toto orbe dissipsi sub nominib; idolatrie deor
sibi nomina adsumerent et inflati superbia inuidiam diaboli
inciderent et laqueū de quo eis saluator locū in euangelio et
Uidi sathanan quasi fulgur cadentē de celo; Et factus es sermo dñi
ad me dicens. fili hominis. leua planctū super regē tyri et dices ei hec
dicit dñs dñs. tu signaculū similitudinis plenus sapientie et perfectus
decore in deliciis paradisi dī fuisti; omīs lapis pciosus operimentū
tuū; sardius. topazius. et aspis. chrisolitus. et onix. et beryllus
saphirus et carbunculus et zmaragdus. aurū opus decoris tui
et foramina tua in die qua condita es p parata sit; tu cherub et
tectus et protegens. et posui te in monte sco dī in medio lapidū ignis
et ambulasti perfectus in uiis tuis ab die conditionis tue. donec
inuenta es iniquitas in te; In multitudine negotiationis tue
repleta sit interiora tua iniquitate, et peccasti et eiecta te de monte

dī et dicere; O cherub protegens de medio lapidū ignitos; et eleua
tū e cor tuū in decore tuo et dixisti sapientiā in pulchritudine
tua; in terrā proiecte ante faciē regū dedite ut cernerent te in mul
titudine iniquitatū tuarū et in iniquitate negotiationis tue pol
luisti sanctificationē tuā; et ducā ergo ignē de medio tui qui co
medat te et dabo te in cinerē super terrā in conspectu omniū uiden
tiū te; Omnes qui uiderint te in gentib; obstupescent super te in
chili factus es et ultra non eris in perpetuū Lxx. Et factus e sermo dni ad
me dicens: fili hominis: adsume planctū super principē tyri et
dices: hec dicit dns ds tues signaculū similitudinis plenus sapien
tie et corona decoris in deliciis paradisi dei fuisti; omnis lapide pre
tioso tectus es sardio et topazio et iaspide crisolito et onichino et berillo
et saphiro et carbunculo et smaragdo aurum repletū thesau
ris tuis et foramina tua in die ade qua conditus es; parauer cū
cherub unctō te et protexi te in monte sco
dei fuisti in medio lapidū ignitos fuisti immaculatus in diebus tuis
ade qua creatus es donec inuenta est iniquitas in te. a multitu di
ne negotiationis tue repleta sunt interiora tua iniquitate et peccasti
et uulneratus es a monte dei; et perdidit te cherub obumbrans de
medio lapidū ignitos; et elatum est cor tuum in decore tuo. corrupta es dis
ciplina tua circa decorem tuum et per multitudinem peccatorum tuorum; in terrā
proiecte in conspectu regum dedite ut honestarent te per multitudinem
peccatorum et iniquitatem negotiationis tue contaminasti sanctua
ria tua educam ignem de medio tui hic deuorabit te et dabo te in cinerem
super terrā in conspectu omnium uidentium te et omnes qui nouerunt te
in gentib; conturbabunt super te et pauor factus es et ultra non eris usque
in sempiternum quia dicit dns ds tyro princeps tyri et quia dixit de corde tuo
sapientia et decore tuo et fabricatus es thesauros tibi et congregasti
auri et argenti in thesauros tuos; per multitudinem sapientie tue et negotiationis
tue multiplicasti diuitias tuas et eleuatum est cor tuum in diuitiis tuis
propterea hec dicit dns ds quia dedisti cor tuum quasi cor dei; propterea
ecce ego adducam super te alienigenas fortissimos gentium et euaginabunt
gladios suos super pulchritudinem sapientie tue et polluent decorem tuum
detrahent te in interitum tuum et morieris in mortibus interfectorum
in medio maris; numquid dicendo dices deus ego sum coram interficiente
te; tu autem homo es et non deus in manu occidentis te; mortibus incircumcisorum
morieris in manu alienigenarum quia ego locutus sum dicit dns ds et factum est
verbum dni ad me dicens: fili hominis: sume lamentum super regem tyri et
dices ei: hec dicit dns ds tu signaculum similitudinis plenus sapientie et
perfectus decore in deliciis paradisi dei fuisti; omnis lapis pretiosus
operimentum tuum sardius topazius et iaspis crisolitus onichinus berillus
sapphirus carbunculus et smaragdus aurum opus decoris tui et pulchritudinis
tue in die qua conditus es preparata sunt; cherub extentus et protegens
ego dedi te et in monte sco dei fuisti in medio lapidū ignitos ambulasti perfectus
in uiis tuis a die conditionis tue donec inuenta est iniquitas in te. in multitudine
negotiationis tue repleta sunt interiora tua iniquitate et peccasti
et eiecisti te de monte dei

erdeh omnib; significauit quo dñs uerꝰ ē, & in psalmis signati
ē sup nos lumen uultus tui dñe; & in alio loco. Carissimi nunc fi
li dei sumus & nec dū apparuit qđ futuri simꝰ scimꝰ quo cū appa
ruerit similes ei erimꝰ; Unde & addm dr quis similis erit tibi
Aliud ē enī similitudo aliud equalitas. Unde simissima hereſis
ē quę impotentiā patris similitudinē confitet. auferte natu
rā nos aut in filio nō solū similitudinē dicimꝰ sed equalitatē; xpꝰ
ea enī ꝓsequebant iudei quia nō solū soluebat sabbati sed et
equalē se faciebat do; ubi aut aqualitas ē ibi & ē natura una eq;
substantia. hoc ē illud qđ de similitudine loquit & apostolus
Filioli mei quos iterū parturio donec xpꝰ formet in uobis. ut
recipiatis ui deliceꝰ similitudinē ei. quā uno p̄dicti ſ equa
lem mentis cordiab; ꝓ signaculo resignaculū legit. dū ΚΑΚΟΔΑΙΜΟ
νίου cibo exprimens quinq̄ partitus ē uncta septuaginta trans
lationē. ΑΠΟCΦΡΑΓΙC hęc resignaculū posuit unde quidā
sic intellegunt qđ signaculū dī effigiē. quę uelud in cera mol
lissima expressa sit. ut si resignauerit atq; ꝓdiderit ut signacu
lo fecerit resignaculū nequā aqua habens imaginē similitudi
nē dī. iuxta quā & primus homo conditꝰ ē dicente do. faciam
hominē ad imaginē & similitudinē nrām. & notandū qđ ima
go tunc facta sit tantū similitudo in cp̄i baptismate complet
& cons equenter ei dicta ē. au tu signaculū similitudinis. iungit
plenus sapientiae ꝓ fectus decore siue corona decoris. ubi enī simi
litudo dī ē. ibi & plenitudo sapientiae & ꝓfectus decor siue
quasi diuersis floribꝰ ornata atq; composita corona uirtutū. quā
ꝓpria studio auget diligens dñ naturę bonū nutrit induſtria.
& neglegens minuit iuxta illud qđ in pūbus sub figura mulieris
pulchre & male morantē pulchritudo. Sequit enī deliciꝰ
paradisi dī fluuius q̄ uo in hebraico habet & inde. qđ & genesis eos
narrat historia. & eden. aut iterū in deliciꝰ & pulchre addidit ne
cessario paradisū dī nominat. ut ostendat ee & contrarium paradi
sū ndī. ap aut eos qui uoluntarie mutant mandata & paradisum

habere seruatur quo sermone demonstrant nequaquã hominẽ
ee de quo scribit sed comitatiuã fortitudinẽ quæ quondã in di
paradiso commorata sit licet uidet deo hoc ΤΡΟΠΟΝ quappel
latus ΥΠΕΡΒΑΛΛΟΝ. deciti regem tyri asserunt pphetari cui
aut dr in deliciis paradisi dei fuisti siue factus es qui habuerit often
dit quidue p dixerit. Porro qd habitationi paradisi copulat. Omis
lapis pciosus operimentũ tuũ siue colligatio tua erit ei damo sar
dius topazius et iaspis chrisolitus et onyx berillus saphirus et car
bunculus et smaragdus. siue uiginti septuaginta duo sũ ordine no
minib; q; alius et lapides commemorat hoc obseruandũ e nomi
lapide pciosũ regẽ tyri arcũ dacũ fuisse siue opũ eius sima
dnus construxit uincũ atq; constructũ. sed omnẽ lapidẽ quẽ
habuit princeps tyri fuisse pciosũ. Alioquin multi sũt pciosi la
pides quos in psenti loco scriptura nominat calce domus
sardonyx crysoprasius hyacinthus cristallũ quoq; et pciosis
simũ margaritũ; sed aquila et sima dnus ac theodotio
in psenti loco multi et eiusdẽ et septuaginta interpres nisi ordi
ne hr numero discrepant atq; nominib; in apocalipsi quoq;
iohis ubi de uiuis lapidib; hierlm extructa memorat paulũ
in epistolis suis ordine cõmutato. Ide infundamenta et po
nunt lapides ista ut porte illius p cristalli lumine scribant ædi
ficante sed in pectore pontificis p quatuor ordines inestimabi
li ide lapides describunt et in humeris et dni lapides oni chimi
nalib; duodeci patriarchaꝝ scripta et nomina quos uerus
pontifex de quo scriptũ e tues sacerdos in etnũ secdm ordinẽ
melchi sedech; P orat in pectore portat in humeris. unu duo
deci lapidib; apostoloꝝ numerũ et unus ob; utriusq; testamti sa
cramenta demonstrẽ quos unus iohis euangelista recubuit in pec
tore et uaurire fluenta sapientiæ exposuit dicere. In principio
erat uerbũ et uerbũ erat apud dm. et deus erat uerbũ; hoc erat in primi
pio apud dm; et statim unu lapides deo; ædificat ecclam scribit
apostolus petrus. Si accedistis quia suauis dns. adque accedentes

lapide uuente abhominib; quide reprobatu· ado aut electu ho
nobile ecpti sic lapides uuentes edificamini dom spiritales
uctimas placentes do p ihm xpm; Cm dicat scriptura ecce pono
in sion lapide angulare electu pciosu· equi credit meo n con
fundet sup quo tuas electionis pari uoce consentit dicens·
Sup edificati in fundamto apostolo& expphetaru· ipso angu
lari lapide xpo ihu dno nro; In quo omis edificatio constructa
crescit in templu scm di· Huic lapides deq; etin alio loco legimus
Lapides sci uoluunt sup tra instar rotaru paulolu tangentes
humu etuolubilitate sua ad celestia festinantes; Aequib; est scrip
tura comemorat· Ecce ego ppparo carbunculu lapide tuu et
fundamta tua sapphiru ponu ppugnacula tua iaspim· et
portas tuas lapide crystallo muru tuu lapidib; electis· et omes
filios tuos doctos do in multa pace filios tuos et in iustitia e
dificaberis· Sup quo qd nob uideret meritus de pphetis ex
planationib; dixim debuim cenacli lapidib; etiu cesim psal
mi canit; Dne in uirtute tua letabit rex et sup salutare tuu
exultabit uchemt; Desideriu anime ei tribuisti ei et uolun
tate labior ei nfraudasti eu; qm puenisti eu in benedictionib;
dulcedinis posuisti in capite ei corona de lapide pciosio;
Istae sc margaritae pphetaru et apostolo& quae comparatu me
xpi omis uenundante in euangelio uremat pciosissimu mar
garitam ecclam de quo x a dnus sic scribit· qd septe habeat
oculos· i dones septe gratias spi sci· Lege esaiam· exponit p apostolu
paulu in fundamto ecclie sup quo edificente aurum argentu
lapides pcciosi quoru colores atq; naturas et efficacitates sig
gulo&· nec huius temporis disserere sed ppriu uolumen deri
derant tamen ezechiel et in exodo et in apocalipsi et in esaia sibi
omis lapides et lapidu ordines et coparatu magna edisserente
et disserenti faciant questione sup quib; iuxta sc epphani
us epi ppriu uolumen mihi psens tradidit· et ut cesim sep
timi lib plinii sedi naturalis historiae post multa plurima omniu

rerū scientiā degēmus ecclapidib; dispicat adquos non cui dili
gens nobis mutendus ē lector. Porro simachi mīptano isti
principē trri quasi p̄tiosissimū monile lapidib; scribit ee dis
tinctū; Deniq; auri tympanū uocat. inquo infixi sint lapi
des; Unde etiuxta hebraicū sequit; Aurū opus decoris tui
et formmina tua. in die qua conditus es p̄parata sit. et quo p̄sue
re septuaginta auri repleasti thesauros tuos et apothecas tuas
ad sensū mentē; referemus q̄ deo gratias ei diuinis patuerit
sacramentis congregauerit sibi diuinas spūales. de quib; dis
p̄cepit; Thesaurizate uob thesauros in celo ubi neq; tinea nec
ūmus demolitur nec fures effodiunt et furantur. Ubi ē enī
thesaurus tuus. ibi ē cor tuū. Iste ē thesaurus absconditus de
quo et in euangelio loquitur. Simile ē regnū celoy thesauro
abscondito in agro quē q̄ inuenerit absconditt et p̄ gaudio
suo uadit et uendit oīa quae habet et emit agrū illū. Apothe
ce aut sic sine horea de q̄b; in alio loco scriptū ē. Benedicte
apothece tue et reliquie tue. Post hec dr̄ iuxta hebraicū
tu cherub extentus et protegens subauidit archā dī et p̄ratta
tū uel iuxta septuaginta q̄ dipse cū cherub unctus sit et exce
at; ex quo ostendit ad hominē urbis trrie principē hoc pti
nere nō posse sed ad scam quondā et p̄tiā fortitudinē quetri
ue urbis principis posita sit. Et posuisse in quid in monte scō di.
Aud dubiū quin paradisū significet. adquē post celū tertiū
paulus apostolus raptū et se dicit. Cherub aut genere masculi
no numero singulari et plurali dicunt cherubim quum
p̄tant scientiae multitudo sup quib; requiescit et sedet dns et
hoc curru uehit. Dicente p̄pheta ad eū. qui sedes sup cherubim
manifestare. et in alio loco ascendit sup cherubim et uolauit
uolauit sup pennas uenti; Iste aut cherub sine extentus cū che
rub extentus et protegens sacramenta positus ē in monte scō dī de
quo crebro dixim̄ et paulus apostolus loquit. Si quis tam ad
hebreos epistolā sus cipit accessisti ad sion montē et ciuitatē

di uu entis hierusalē celeste ⁊ milia angelor ⁊ cetere mons ste
di paradisus undę in' intellegendū ē; ambulau quoq; in medio
ignitor ⁊ lapidū de quib; scriptū ē. Qui fac angelos suos spūs et mi
nistros suos ignē urentē; et solū dī quia uocat ignis consumens
fenū ligna stipulāq; consumat sed et angeli qui uocant ignis
lapides spūq; feruentes. Unde et dns: ignē inquit ueni mittere
sup terrā et quid uolo nisi ardeat. qd q; sequit. p fectus inuestis
adue conditionis tue. p quo posuere septuaginta duos. immacu
latus in dieb; tuis adue quaconditus es donec inuenta ē iniquitas
in te; ostendit omnē creaturā bonā ado conditā et p fectā
habuisse uirtutē. et p hoc principē quoq; tyri fuisse immacu
latū de cepit macula ñ natura; sit se d uoluntatis. donec inuenta
ē iniquitas in te. Inuenta ado qui thesauros pectoris tui p sup
biā erabusionē potestatis quā acceperas retinebat inclusa: immul
titudine quoq; negotiationis ei repleta st interiora illius sine
cellaria iniquitate. dū enī multa conquirit et ñ ē contentus scientiā
quā acceperat. nec potest forte tuu p positus erat repleuit cellaria
et interiora pectoris tui. insaturatus et in crassatus calcitrasti
contra creatorē tuū; manducau enī iacob ⁊ saturatus ē et recal
citrauit dilectus in crassatus et impinguatus ⁊ dilatatus et dereli
quit dm; qui fecerat eū et de corde p cedunt cogitationes pessimae
p p quas duc dī; peccasti et eiecasti de monte dī sine uulneratus
es a monte dī et te legentes timere compellim. sieni exterminans che
rub et p tegens positus in medio sco dī in medio ignitor lapidū
p fectus atq; immaculatus p p multitudinē negotiationis tue reple
uit interiora sua iniquitate & peccauit et eiectus ē de monte dī
hoc ē de habitatione paradisi sine uulnerate a monte dī et p sicuae
x p s intellegit aut certe in monte dī constitutus ⁊ habitans in se
metipso uulneratus ē et conscientiae compunctus malo dū se in
tellegit habitatione montis indignū et de nob et amandū ē
p p et te dr ei et p didicit. O cherub p tegens de medio lapidū ignitor
utinam quia inter ignitos lapides consistere sed periret; O ipse cherub

siue cherub quite pregebat educi de medio lapidū ignitoꝝ. hoc
illud qđ de eadē scriptū ē. Eiecit adam et constituit eū contra pa
radisū deliciarū; causasq; reddit cur eductus sit siue piectus de
medio ignitoꝝ lapidū. Eleuatū ē enī cor tuū in decore tuo du
tuū pictas ee qđ dicē. Unde et apostolus stimulū carnis et angelū
satane accepisse se dicē qui eū colaphiz-aret. ne reuelationū
multitudine supbiret et mundi tui caderet diaboli et ideirco
corrupta ē inquid doctrina tua cū decore tuo siue p̄ dedisti sa
pientiā tuā in decore tuo. uidū plus uis ee quā oportuit magis
sapere quā ad ō acceperas. et ideo deiecit qđ habebas expulchritu
dine atq; doctrina deformata ce et stultitia possideret. unde
in terrā piectus es quia me habitabas in monte dī. De quo et isaias scri
bit. quomodo cecidit lucifer qui mane oriebat. et saluator
in euangelio. Uidebam inquit satanan quasi fulgor de ce lo
candentē qđ et hieremias loquit. admirā quomodo obscura
ū dns in ira sua filiā sion. p̄iecit de celo in terrā gl̄am isr̄l. p̄iectus
aut in conspectu omniū regū ut uotrerent ex emplo uelbo
norū regū quoꝝ cor in manu dī ē uel malorū quoꝝ regna offen
dit diabolus saluatori qui occurrē regi babilonio dicentes.
Et tu captus es sic nos atq; in nos reputatus es qui ob re expolluit
sanctificationē suā qua habuerat quando habitabat in monte
et conuersabat in medio ignitoꝝ lapidū. Sed et p ducā ignē de me
dio tui qui deuorē te. Iste ignē in terrā regis corde succen de
rat ille cuius ignita fē macula; et de quo scriptū ē. Dns adulteram
et quasi dibamus corda eoꝝ de quo igne loquitur. Et isaias. ambu
late in lumine ignis uī et in flamma quā succendistis. ut foras
egrediens deuoret possidentē. iuxta illud qđ in eo dē et aua scrip
tū ē. Deuorauit sic fenū materiā. Indue illa extinguent mon
tes et colles et sicut cera deuorabit a anima usq; ad carnes. hunc
ignē qui alienus apellat ab ab et ab iud ad abare dni obtulerunt
et ideo a dño igne consumptus ē. Unde et moyses ait. hoc ē uer
bū qđ dixē dns. in his qui ad p̄inquant mihi sanctificabor et sanctificio

aut die pena peccatui. Post hec dr ecce dabo te manere uoma
que sup hedificasti male conscientie tue ignis absumat. qui cu de
bueras in requie ecce sabbato; Neq; aqua op; fecerat serule lignam
sabbato collegisti ut haberet qd in pectore tuo deuoraret incendii
Deest quoq; oma mala opera coiuga manere ut ignis noxius poe
nitus extinguat eos conspiciant ecce obstupescant perisse regem
eterii cu tribuli factu ee n immultus sdis sed in uno uel certe imp
petuu ut impleat illud qd scriptu e. Nparci tibi n immisereboi
solent hebrei in ceteras fabulas suas; et TEPHEAOTIAC. atq; in
terminabiles questiones hec contra chiru regem tiri dicta intel
legere cu salomone usq; ad hezechiele anni sint plurimi quos
eo tempore homines nupsisse reperiu e ecce pnuntiare quasi
hiroma pphetam adeu loquatur. Nuq d tues signa cului simili
tudinis di plenus sapientia & perfectus decore. tu cunctis ordi
natus lapidib; tu cherub et protexi cu cherub cu eo contrario pec
caueris in manere dissoluendus sis. ad duq; fabule siue mira
cula ueteru scripturaru Immo sine scripture auctoritate dicant
chiru mille uixisse annis; Uerum hec qua uolenda sit inperitio
abs q; nro iudicio prudens lector intelleget. Et factus e sermo
dni ad me dices; fili hominis pone faciem tua contra
sidone et pphetabis de ea et dices; hec dic dns ds. ecce ego ad te sidon
et glorificabor in te siue in medio tui. et scient quia ego dns. cu fe
cero in ea siue in ee iudicia et sanctificatus fuero in te siue in ea;. Et
mittam in ea siue in te pestilentia et sanguem in platheis eius siue in tui
et corruent in te feriti siue uulnerati in medio ei in gladio siue
in gladius p circuitu eius et scient quia ego dns. et non erit ultra dom
us israhel offendiculu amaritudinis uspiam dolore inferens undiq;
p circuitu earu qui adusant eos siue qui fetere in contumelia eius
ent quia ego dns ds. hec dic dns ds. quando congregauero domu israhel
de populis siue de gentib; in q̄b; dispsi e et sanctificor in eis coram gentib; et
habitabunt in terra sua qua dedi seruo meo iacob. et habitabunt in
ea securi siue in spe. et edificabunt domos et plantabunt uineas

ethabitabit confidenter siue inspe cum fecero uidua momnb; q
adusanter parcuna siue fecerint eis; qd q; sedet lxta septuaginta
eccl patru eor inhebraico nh abet. Consequit aut post captu ser
mo sit adsidone unus eni utraq; urbs puinae e. Ceneuangelio ty
rus & sidon pars nominantur. Sunt ro isidone facte eent
urtutes quefuerint. Unde echananea cuius filia demonia
uexabat, que egressa e finib; tri isidonis qd postulauerat
impetrauit. Predic aut sermo diuinus qd ab abilo nis ea ipsa
capienda sit ernalor cognoscat pondere qd ipse sit dns cui iudi
cauerit ea & si fortius fuerit milla etfame ea ac pestilentia gla
dioq; consumpserit ita uocetur implatet illius ernequaqua
ultra sint moffendicula pplo di nec eos frequenter impugnent
Cum aut hoc factu fuerit reuertit pplsisit quos indiuisas dispse
rat nationes inmi sua ecclsiis ceet ineis. Nequaqua insidiose in
mala parte sed in bona cuius misertus fuerit ethabitauerit intra
qua dedit patri eor iacob. ethabitauerunt securi eandro con
fidentes & redificauerunt domos explantauerunt uineas cum
suag; missa repleuerit. et tunc cognoscunt qd ipse sit dns cu
ius promissa formissima fr qd multi adtrep; refer Zorobabel ae
dificare ecclesiam quando reuisus e pplsisit. ethabitauit intra
den. Aluuero nuptimo tpore et mille annis sperunt ee com
plendu. Porro sedm intellegentia spirale hic nobsensus inde
sidonii interpretant uenatores. Deq; in psalmis scriptu e. Ani
ma nra sic passer erepta e de laqueo uenantiu eruibo aspero;
Cum rubis oculus meretricis laqueus e peccatoris. Sunt aut et
in bona parte hi commutu uenatores. Deq; scribit hieremias.
Ecce ego mitto pscatores uenatores q uenent uos de om
colle et de omne quos ecclia mittit adpiscandu & fac eos de
piscatoribz piscu piscatores hominu. unde et cum alis petri
et andreae hoc apellat euangelio. Bethsaida aut in lingua nra
interpretat domi uenatoru. Adusu hos igit pessimos uenatores
di sermo dirigit. et cum eos ad fidem & pbitate reposuit siue obfirmet

faciesiu amarasidone ecnequaqua fluctuet omni uento doctrine
sedmuertiate consistens inficiat uenatores quaestergo quaesi
dom dns comminat; Ecce ego adte ipse uenia eglorificabor
inte cire inficero erituent omis quiderunt qd ego sii dns citibi
reddidero quamereris Mittaq; pestilentia isanguine inplate
asaias rectaeq; platee ac dicamt sidonis lata eni espatiosa una
e quaeducit admorte ecorruent intfecti qui male steterant
gladio pcaruiu illo gladio quee uenit dns mittere supira ut
male uncta dissocie eritient qremanserint qd ipse sit dns
Cuq; illi cessauerint nequaqua ultra erit offendiculu amarit
udmis crispina doloris compugens eaulneranis pplm di;
O ma aut haec diamt contra aduisarias potestates qd inextre
mo tepore deleamt eritis aetna securitas Quando congrega
uerit dns domu isrl eos quisensu cernent dm eritificatus
fuerit meis etopplebit illud qd scriptu e. Sci estote qm ego
sis ii ethabitauerint intra sua dequa alibi legim; Credo
uidere uidere bona dni intra uiuentiu qua dederat iacob
qui priore subplantauerat fratrem exprimitiua et meruerat ac
cipere ethabitabit inea secuti siue in spe redificabit domos plan
tabitq; uineas ethabitabit sedo inspe luxta illud qd legit inas ua
quaniblactum estis alactee qabstracti ububere tribulatione
sup tribulatione exspecta spe sup spe; aedificabit aut domos
quas exeuangelio aedificat quinsup harena sedsup petra
firmdamenta constituit dequib; scriptu e. Nisi dns aedificaue
rit domu inuanu laborauer qui aedificant ea; Et in exodo uix
ta septuaginta qa timebant obstetrices dom fecer y sibi domos
& multa huius cemodi Cui aut fecerit dns iudiciu contra eos
qui aduisant siue contum eius adficuntist meireunt u tuno
omis creatura cognosce; qd ipse sit dns cuius uera iudicia sit
eiustificata in semetipsis. In anno decimo siue uxta septua
ginta duo decimo m decimo mse siue uxta hebraicu du
decimo Inprima siue una mssis diei; Et actu e ubu dni ad me

dicens: fili hominis pone faciē tuā contra pha
raonē regē aegypti et prophetabis de eo et de aegypto uniuersa lo
qui: et dices; haec dicit dns ds. Post sidonē quae cum ipsa impleta
mari littore constituta ē sermo fiat ad prophetā decimo anno
captiuitatis regis ioachim et duodecimo mēse et una die mēsis
ut ponat faciē suā siue obfirmet contra pharaonē regē ae
gipti et loquat ad eum et universa siue ad omnē aegyptū et loca
partē iudee in eo dē littore constituta aegypti puncia de
scribat et quae illi uentura sint prophetet. Sin aut oportet
denumeris aliquit dicere qua loca habet in dece dies una
unde et in principio geneseos nē dicti; factū ē uespere et
mane dies prima una ut eande die reuoluat sēp eodem ordo
eunde ordinē in dece decadas hoc ē denarii numeri
dece numerus possidebit qd aduectima agnus adsumitur: ut
immolet die quarta decima atq; hoc modo usq; ad mille et de
ce milia et centū milia et infra p decadas suas numeros ordo
procedit. Post decimū aut annū mēsis duodecimi ponit: ut per
tus duodecim apostolos aegyptiarū equinumo uolumine con
tinent numerus demonstrent. Porro nocta septuaginta
decim mēsis quhebraice appellat thebeth et apud aegyptios tibi
apud romanos ianuarius dr eo qd apud illos annus sit ianua
omni calore sublato hiber nis frigoris contineat principatū
hoc denumeris dixisse sufficiat. ceterū illud t maxime requi
rendū ē utrū ipse sit pharao qui ieconio do iuuasa et hieremia et hie
zechiel multisq; alius in locis ē nomine nominatur: equi
dem uno meo iudicio pharao ad sima uterq; ima mea: an alius
atq; alius iudicetq; mihi nō ē unus sed apud aegyptios hoc uocabu
lo demonstrari regia dignitatē. sic apud romanos caesares
et augusti reges et appellant. a primo gaio caesare et eodo ad
octauiano qui postea augustus ē nominatus et apud
syros antiochi apud persas arsacidē apud philistiim abimelech
et post alexandrū in aegypto ptolomei usq; ad cleopatram

quauicta apud actiū egiptus romana ē facta puincia; Ergo
inp̄sentiarū aduersū unū quēlibet regū egipti sermo fit dnī qui
manifestatur; MALE ENARRET mter fector mdelicet edarera
tor egladio cuncta comadens si diuidens; qd iuncta mfirmos
melleccus; referendū ē adeā potestatē cui subiecta ē egiptus;
nūquā enī homo auderet dicere mea sī flumina ergo feci illa
nec draco appellaret magnus; et sedens in medio fluminū suoꝝ;
egiptus aut hebraice appellat mestraim eam lingua nrām ver
tit; et ecce ATBOICA coangustians mdelicet tribulans eos qui
sibi subditi st̄ eā dimittens oculos adcelū leuare; seduncta euan
gelii a exemplū illius mulieris quā decē ecclo annis diabo
lus mfirmauerat sēp adūrena demergens; Videam⁹ igit̄ que
sit cōminatio contra pharaonē eiusmodi egiptū; Ecce ego adu
pharao rex egipti draco magne qui cubas sine sedes in medio flu
minū tuoꝝ ecdicas mea ē fluuius ergo feci meipsū sine eos expo
nā freniū sine laqueū in maxillis tuis; et adglutinabo pisces flu
minū tuoꝝ squamis sine pennis tuis; et extrahā te demedio
fluminū tuoꝝ et omnes pisces tui squamis tuis adherebūt expicā
sine deponā te uelocē sine indeserti et omnes pisces fluminis tui
supfaciē tue sine capi tui; Cades non colligeris neq; congregaberis
bestiis terre et volatilib; celi dedite addeuorandū Et sciēt habi
tores egipti quia ego sūdns; p eo qd factus es sine fuisti baculus
sine uirga harundinea domui isr̄l quando adp̄hendisti sine
adp̄hendit te manu sua et confractus es et lacerasti omnē ume
rū eoꝝ et innitentib; eis supte cōminutus es et dissoluisti sine con
fregisti omnes renes eoꝝ Studio breuitatis editionē utriq; miscem⁹
ubi nimiū mise discrepant; Alioquin ubi magna diuersitas
ē utriq; pponim⁹ Dic aut contra pharaonē principē egipti et
suffigara el admagnā loquit̄ potestatē cui egiptus tradita ē
adregendū et nili commus superbit contra creatorē suū sibi
dominationē tire undi cans et se colendā egiptus gemb;
tradens loquit̄ que iuncta sinu pumice quasi adregē qdimili

inundatione confidant. eq fluuias decado nimagnopere desi
dere autor ē q; sui sepsiu putet t fluuios hoc ē ΔIWPITAC
equos mlti asē factos iacatet nimquit angelū mitta sedo
droo magne qui cubas ereti des immedio fluminū tuoy
ipse adte uenia puniendū. Ausius eni dicere mse nilus fluu
ius ergo mei conditor sū uel ipse feci flum quo omis aegipt
irrigatur; Cuiq; uenerā pona frenū inmaxillis tuis siue con
stringā laqueis ois tuū quo magnifice loquebaris. et omis
socios ac duces tuos quos pisces uocat adherere faciā poenis
t squamis tuis. utextractus eflumine picaris siue deponaris
numiū. Teeni ecruleris indeserto. ercades sup faciē campit
tre tue. eo qd aegiptus campestris puntualit nec colligēt ca
dauer tuū nec congregaberis idē nequaquā sepelieris. sedbestijs
eruolatilib; celi dabote deuorandū. Utcūlhec uiderint inte
eo uidtio ppetrata habitatores aegipti cognoscant qd ipse sim
dns. haec aūt euenient quo pplum meū ūsit tuo auxilio decoe
pistu ucnequaquā indo creatore suo sedinte considerent. fiusti
eis baculus harundineus. uncta esaiā uel urga uatua ercalam
fragilissim cui innitentes casū deplendere; Presidiū ta autem
cubentib; frangeretis erlacerare sumerū etmanū quetenebaris.
erdū intes securi sit cōmuerent omis lumbi eoy cadentiū mira
& pauxilio accipientiū uulnera; hoc aūt p δεετα φοραν. dicam
quasi adregē aegipti eo qd eripsa puncta nequaquā adūsariafu
erit israhel. sed dū magna p mittit ado eos auxilio separaret;
† ANATWHN Draconē aūt uncta ΔΔΕΤΕΕΔΑΕΤΗΕ. continuā potestatē sepe legi
mi. unde ephamo dicit, ΔΔCKEMACTHC. qd ado separet aq; seum
gat et egiptus ideo. δεεραιδε. intribulantes eradfligentes uer
tit eos indelicet quos sibi potuerit subiugare. Iste draco ē puari
cator dequo iob plenissime loquit. Et psalmis scriptū ē. tu con
fregisti capita draconis dedisti eum escā pplis aethiopib; et draco
magnus adcomparationē minoy draconū dr; Dequib; dicitur
Tu confregisti capita draconū inaquis. et malio loco. hoc mare

magnū et spatiosū illic reptilia quoꝝ nē numerus. Animalia pusilla 49
cū magnis illic naues pertransibunt. Draco iste quē formasti ad illu
dendū ei. Dequo etenim loco dr. Ipse ē rex omniū qui maquis sit
eprimapiū figuationis dñi. qui factus ē ut illuderet et abange
lis eius. sedet aut siue erubat in medio fluminū suoꝝ rimantis
fluminis. sed multoꝝ que induxit hereticis. accipim' p quas fluꝝ
setis magipiū. qui istaus et inrigauit animas seductoꝝ ipluuius de ce
lo uenientib' de terra aquis turbidis quas bibere nos p'hibe herem
as dicens. qui de tubi terre aegipti urbibas aquā geon. p quo inebria
tos or scripturē ē qd tibus maquas ē bidas trans fertur atq; cerno
sas. Ut aut intellegam' quaesint aegipti draconis flumina ex
contrariis scire poterim'. Dns loquit de fluminib' suis. Qui cre
dit inme flumina deuenire ei fluent aque uiue. et ad sama
ritana. qui biberit de aqua quā ego dedero ei non sitiet in eternū sed
fiet in eo fons aque salientis in uitā eternā. Istas ē flumina de
celo uenientia. De quib' dauid cant. Fluminis impetus letificat
ciuitate dei. and dubus qui in ecclam significat. Consideremus ergo
que draconis poena qd duo sub plurū sit seqt. exponā. Frenū tu
queū in maxillis tuis. Cui simile ē illud iob. Adducet aut draco
ne in hamo. exponet tapistrū carta nares ei confidet qd in ore
iordanis in os ei in maxilo suo sus tapiet illū. p forabit aut nares ei
armilla labiū illius. Ponit aut dns in maxillis draconis istius
frenū. et exfodiat labia ei atq; constringit armille articulo quan
do p ecclesiasticos uiros qui scripturis sacris eruditi sē. Inponent
ei silentiū. et inanes sapientiae dogmata dissoluunt. adglutinatq;
pisces fluminū eius pennis ipsius et squamis quib' heretica p superbā
adalta se extimant. ut ecce unitas cū draconem unū cū eo corporis effi
ciant. et copulant se it in errores consortio t inponens similitudine
quomodo qua adhereat dno unus est spūs neq; uero unū habet flum
draco aegiptius diuersa flumina q'b; inrigat aegiptū humilē
atq; de terra semibilem se habentē montiū nec aquas sed loca que
uadunt cū silentio sedet bidas et eremosas. Unde et extrahit eū

dñs de medio fluminū suoꝝ ut ne equa quā ers inaber nec
sedeat inels et omīs pisces squamis illius adhereat pqualitate
utriꝰ ptrū corp; draconis uel capti uel uenti et audae extre
mis partib; adherent ut extracto draconе pisces quoq; quadherent
ei parti extrahant. et pria te inquit inde sertū ut nequa quā rep
peria quos de capiast certe deponā te de culmine suplia tua
et deponā uelocit uxta illud apostoli dñs aut pacis conteret sub
pedib; uris uelocit ut draconе contrito atq; depresso. Pisces quoq;
fluminis illius deponant et eradit auctor criminū qui prius
stare se arbitrabat et toto orbe discurrere. Cadat aut sup
faciē tre suae adquā de celo prinapatus ē ut nequa quā ultra
inheretꝰ ecclis colligat neq; congreget siue sepeliat inis qui
credider ei. Cum abeo fuerint liberati sed det addeuorandū
bestiis tre etuolatilib: celi. Bestiis de quib; scriptū ē ne tradas
bestijs animā confitentē tibi. etuolatilib: celi que uxta uia
sementē comedunt & asaluatore inter pellant ee diabolus. Nolū
eni princeps malitiae sed & discipuli ei diaboli nominantur
uxta illud qd de uida dr. Nne ego uos elegi duodeca et unus de
uob diabolus est. Celi aut uocant uolatilia quasi sublimia
repmittam. Utp est quā dnico cū piscib; suis depositus fuerit atq;
pectus et radit addeuorandū bestiis tre. quae nihil inse habent
mansuetudinis; et nis qui ea cū ferunt omi uento doctrine: tne
intellegant habitatores istius scli qd ipse sit dns; Omis aut causa
pnarū ē. qd frustra domui sit, Dmisit auxiliū. et fuit et iurga
t baculus harundineus uacuus et nanam; nihil q; inse habens plen
tudinis qua ñpoterat dicere; Nos aut omis deplentudine ei ac
cipimus. ut scriptura pcepert ñ apparebis inconspectu dñi di
tui manus. aut uacuus. Qd aut ñ debeam abegypto auxiliū pos
tulare; et alibi scriptura refert ue eis qui descendunt in egyptū
ad auxiliū de fortis modi baculo harundineo et rap sacet frustū
expbrat e. Hechie regi iudae dicens. Ecce confidis in iurga harun
dinea atq; confracta ista sup egipto. cui qui innisus fuerit. ingre

dñe inmanu ei sicē pharao rex egipti: et omnes qui confidunt in ea;
et illi quidē deuicto rege minebatur ista cōmemorans: qui inter
multos poculo; inebriatus eni erat de uue calicē babylonis
et ideirco quesita erat ingerebat populo dnm confitentē. hic uero
exprbat pharaoni quis fuerit dominus sit uirga siue baculus harun
dineus uana ei et fragile et ad
comminuendū auxilium repmit
tens; Ut aut scire ualeam quis
sit baculus harundineus sup quo
dom' sit confidere nō debeat et contrario baculo et uirga dñi in
telligere possim; Dequa addnm dr. Uirga tua et baculus tuus ipsa
me consolata sū; hanc uirgā habuit et aaron quā dum comes egip
tios deuorauit et quando pcussit aggeres nili et sci nusquā
ta egipto generare sunt. Moyses quoq; uirgā septuaginta &
eandē hanc eleuauit in mare lui et dnm induxit uentū auster sup ter
ram illo die et tota nocte et mane leuauit uentus et adduxit lo
custas sup omnē terrā egipti; De hac pro uirga scribi et in
meroy libri qd floruerit et in nuce siue amygdala germina
rit hanc habebat. et a postolus dicens; Quid uultis in uirgā
ueniā ad uos: et quipascha celebrabant. baculos tenebant in ma
nib; sine quib; in infirmitate humani corporis sustentari nō
carnes agni comedere nō poterant; hanc et uirga dem dicere esse
sup qua sepē ipse requieuerit sed in alis pharao nec baculus egip
ti et uirga arundinea quā decepit adphendentes se ad lacerati
eos et ideo fortitudinē et quin aliq; sup ea fuerit innixus dissol
uit et sibi et stare nō potest nec actingentes manib; pascha cele
brare qdhis congruit quoy scriptū corda et rene scrutans; Pter ea
haec dicit dns. ecce ego adducā sup te gladiū et interficiā
de te hominē et iumentū et erit terra egipti in desertū
siue putrido et solitudo. et scient quia ego sū dns
eo qd dixerit siue dixerit fluuius mihi et
et ego feci eū siue fluuii mei sunt et
ego feci illos. Ideirco ecce ego ad
te et ad flumina tua. dabo q;

tra egipti insolitudines gladio dissipata siue disp dita atures
oennes siue amagdalo eosoenne usq; adtimnos aethiopie; nitri
sibit peampes hominus neq; pes iuuenti gradiet mea eam habitabit
quadraginta annis daboq; tra egipti desertam immedio trarum de-
sertarum· et ciuitates ei immedio urbium subiusarum· erunt desolate
quadraginta annis et dispga siue dissemnabo egiptios immat.
ones et ciuem labo eos intras· qua haec dio dns dr· post fine qua
draginta annoy congregabo egiptii siue egiptios de ppli
t gentib; in quib; dispsi fuerunt et reducam captiuitate egipti et col
locabo eos in tra phatures· in tra natiuitatis siue sue in tra de qua
scripti sū· Et erunt ibi in regnū siue principatū humile inter reg
na cetera et humillima et non eleuabit ultra sup nationes et min
nuam eos ne imperent gentib; siue ne plures sint in gentes neq;
erunt ultra domui israt in confidentia siue inspe docentes iniq
tate ut fugiant et sequant eos siue reducentes eos immemori· in
iquitatis ut sequant illos· et sciant quia ego sū dns dr· longe prio
rib; quae est enim quia fuisti baculus harundineus domui srt·
et tri solū confractus es immanu ei seducta es aua pforasti manū
ei et rumpe lacerasti humerū eorum et conminatus es et commouisti sup
re dissolutis lumbos; l deirco ergo mduca sup te hostiū gladiū
et cū hominib; iumenta nas tabo· et rediget tra egipti in solitudi
nem· et scedo scient egipti q ego sū dns· nec hoc ero sine conten
sed quia intanta pruptt blas phemia ut tuos ee dicere fluuios·
et omne abundantia egipti· l deo eripiū auferā· quise dicerat cre
atore· et flumina quae ase creata iactauerat· et redigā tra egipti
in longissima solitudine et gladio dissipata aturre soenne usq;
adtimnos aethiopie pte· quae hebraice magdal
dr· Septuaginta loca nom posuer ut magdalū
scriberent· Turri aut soenne usq; hodie
pmanet castrū romane ditioni sub
dita ubi fe nili cataractae etusq;
adquelo cū denuo mari· milas

nauigabilis ē. Tota igit̄ ægipt̄ dic̄ ēe ꝑplanda̅ usq; ad̄ mnos
a ethiopiæ quibus extrema ægipti regi regio iungit̄. Ita nec pes
homis in ægipto nō transeat nec nūma reperiant̄ mea enīm ha
bent̄ ꝑ quadrāginta annos. Parat̄ enī ægiptus ecqua hos ꝑtes
quōnda̅ fuere israhel breuior tēporis condēnatio ē. Tr̄ius sab
bati z aunt sabbata sua ꝑ annos septuaginta. et sic nam quū statū
restituta ē. Captiuitas quoq; uidet̄ replicꝫ subūsio usq; ad tr̄ū re
gē psarū septuaginta cōpleū annos. Potentes enī potent̄ torm̄ta
patient̄; q̄d aut̄ dic̄ dabo tr̄a ægipti desert̄ i medio tr̄arū de
sertarū. Palestinos significat. idumeos et moabitas omsq; alias re
giones aduersū quas supra ꝓphetæ uaticinū ē. Tuno dispget sine
dissemmabit ægiptios in nationes et uentilabit eos in tr̄as. et qua
dem̄ miserit ē dns patiens et multū miserationū post
quadrāginta annos ægipti restitutio ē et reducet̄ in nam quū
solū unūsa captiuitas et collocabit̄ in urbe metropoli quæ
appellat̄ phatures. ubi orta ē et inde ꝓfecta ē. Ita dū tendat ut
ꝓ ualitate sua amittat antiquā supbiā et sit in regnū humile
immo humillima omnū nationū. Et enī eleuet̄ ultra contra gen
tes nec in eis habeat potestatē sed reducta in paucitatē; Ne qua
quā decipiat domūs israhel sua confidentia nec doceat eos iniqui
tatē sine redigat eos in memoriā iniquitatis q̄d desero auxilio
dī ægipti. quæsier̄ admīculū et hæc oīa fient ut ītio cognos
cat ægiptus q̄d ipse sit dns. Hæc breui sermone ꝑstrinximus
historiæ fundamēta facientes nunc allogoriæ nubilū disse
rendū ē. Et ut breuitate utare conabimur. et hui us exempla
tionis longitudinē. ad draconē sermo ē quid fecerat. mea
ē flumina et ego feci ea. q̄d inducat sup eū ipse dns gladiū. De
quo ihesaia scriptū ē. Inebriatus ē gladius m̄s in cælo nē descendet
in terrā utꝫ dat ex eo hominē et dum tū t quicq̄d t̄restris uidet̄
habere uel simplicitatis et ꝓdat nō absolute sed draconē. ut dum
conpereant et uiuant dō. et fiat ægipti trā ditio secdm superio
rē sensū quo draco pereat et post ꝓ dationē redigat in solitudinē.

pessimū hospitē habere desistens. et tunc cognoscent homines et
unūsquisq; dispdita q̄ ipse sit dns. illo sensu quum septuagesimo
septimo psalmo scriptum ē, cū interficeret eos. tunc quærebant
eum. Omnes enī quoq; rati inuenit. diq; mutata est ut mundi huius
pereat habundantia et egypti fluenta siccent. Immo tm eo fit
insolitudines et sententia dnī dissipēt. atq; sic omne quæ interpat
terrus ut nihil in se recti habeat usq; ad tirā archiopū qui humiles
appellant ut undelicet omis superbia quæ se contra dī scientiā erexit
erat destruat. et humiliet in salute sua nec pes hominus hoc ē ratio
nale quippiā transeat per egiptū neq; iumēta pes gradiat mea ut
simplices quosq; teneat. quos dimisit hominib; pharo in egip
to tenere cupiebat mos se contra dicente. et uolente. luna quo
q; decaptiuitate egipti libenter ē. nā inquit habitabit quadra
ginta annis. qui numerus sep adflictionis expoenae ē. Unde et
mos se et helias et ipse saluator quadraginta dieb; ieunauer
et noctib; p quadraginta annos ppls erat insolitudine. ut post
ea tertū casus Ingal galis. obpprio et gnomina egipti liberet
in anus numeri sacramto. et se ide pphēta pribus iuda quadra
ginta dieb; dormit in dextro latere. et quadringentis annis ppls
seruitutis in egipto numeratur qui ficiunt xl. decadas siue inor
ecatonta das pluuia quoq; diluuii quadraginta dieb; infer
orbi naufragiū. lustū enī erat. utriq; quatuor elemta mundi
quib; oīa constare dicunt. dū ea diligit et fouet dns. Offende
ret in ipso numero puniret. et sit qui precauerat in sabbatū sep
tē decadarū hoc ē septuaginta annos. sub pluū sustineret. et dein
tra egipti deserta et uastitates ei in medio trarū et rubū subusa
rū que nisi exstructe de lapidib; sed latere et palgis disp̄gat aegip
tus qui male sibi fuerat copulata et uentilet intras quos eligit et
frumtū a palea separet. et quadraginta annos fine completo sit
restitutio egipti. et reducat captiuitas ei. et collocet in tra pha
rei qui interpat panis conculcat. ubi panis ille qui dixerat. ego
panis qui de celo descendi p traditore hereticā conculcat ē.

Utq̃ uenerint ad eccl̃am habitent inpane & calcato
etneq̃ quã eleuent̃ insup̃bã sed sint inregnũ humile,
erit eis ã cũ restauta fuerint inprist̃inũ statũ semp humili
tate deleant q̃d in egipto uiderint et laetent̃ur & triũphent
cauntates. et mũlta regna eccl̃ae sũt humiles et sciant inquẽ pec
cauer̃. et ubi ira n̄ eleuet̃ egiptus sup eccl̃as in toto orbe diuisas sed
redigat̃ in pauciatẽ. et pauci mei remanent intergentes. lucrail
lud q̃d scriptũ ẽ; Dailli⁹ dnẽ q̃d dabis? "dailli⁹ uulua sterilẽ et ubere
ra arenta uneq̃ quã gaudeant et exsultant sẽ immutatu dme-
deceptos sed redigant̃ in pauc⁹. multi enĩ uocati pauci electi; et
ultra n̄ decipiant domũ isr̃l idẽ eccl̃am nec uana nec spẽ confiden
tia repromittant docentes iniquitatẽ ut fugiant eccl̃esiã et eã discipli
nã et sequant̃ egiptias uoluptates. haec aũt fient ut cognos
cant egipti q̃d ipse sit dn⁹. Quid mihi p̃pt̃ ea uidet̃ dicit ut magn
tio prima egiptios incarne sit secla inanima tua in spũ. primo
sup tĩã secto mundi huius conuersatione finita tuo post resurrec
tionẽ. et factũ ẽ mucesimo et septimo anno in primo et una die
mẽsis. factũ ẽ ũbũ dn̄i ad me dicens; fili hominis nabochodonosor
rex babilonis seruire fec̃ exercitũ suũ seruitute magna adu sũtri
ru omẽ capite decaluatũ et omis humerus depilatus et merces nẽ
reddita ei neq; exercitu ei sup tiro p seruitute qua seruiuit mihi
adu sũ eã; p̃ter ea haec dicit dn⁹ dr̃. Ecce ego dabo nabochodonosor
regẽ babilonis in̄ egipti et auferet multitudinẽ ei⁹ et diripiet spolia ei⁹. et erit mercedẽ exercitui illi⁹
et operi p quo seruiunt adu sũ eã dedi ei tĩã egipti p eo q̃d laborauer̃
mihi. ait dn⁹ dr̃. In die illo pullulabit cornu domui isr̃l et tibi da
bo aptũ os in medio eor̃ et sciãt quia ego dn⁹; Quarto quo mo
do post decimũ annũ superioris sermonis statũ uicesimus &
septimi ponat̃ annus et consequentib⁹ decim' duo decim' q; et nec
trema descriptione tẽpli uicesim' quint'. sed facilis solutio est,
qua enĩ de egipto et superior. et haec quae nũc dr̃ pphecia con
texit̃ lucr̃ diuisis sit. facta tẽporib⁹. tam quia de una p una

ꝑphetat iuncta sibiꝫ qđ ezechiel hieremia crebro legim'
uꝫ posterio ordine tempora describant. Prius eñ sed ecclia
ꝛ inquibus dā gesta referuntur. ezechiel ioachim qui
ante eū fuit. In psalmis aūt quia carmē ē. In tertia historie
ordo inquirit. Dicam' ego prius iuxta litterā nabuchodonosor cū obpugnaret tyrū et arietes machinas uineasq;
eo. qđ ciuitas mari cēt murisq; nō posset adiungere infinita ex
ercitꝰ multitudine ussit saxa et aggere cōpostare. et ex pleno
medio mari. immo freto angustissimo. uastū insule
fec̄ continuū. qđ cū uiderent tyrii lam iāq; ꝑfectū ex cassione
arietū murorū fundamenta quererent. quic quid pciosi in auro
argento uestib; q; uaria supellectili nobilitas habuit in
positū naub; ad insulas asportabant. Ita uacuata urbe nihil
digni labare suo inuenirēt nabuchodonosor. ex ea di in hac
parte obtemperauit uoluntati; Post aliq uod annos captiuitatis
tyrie dat ei egiptus multoq; seuior tyro. Illa eū
obpugnabat hierlim hāc uanā pollicebat auxiliū. Aliut ē
aut spē imbecillitate decipere. aliud adūsū di pplm dimicare.
Hoc ē ergo qđ dic̄ nabuchodonosor rex babilonis in obpugna
tione tyri suū mihi seruire fecit exercitū in implere uolun
tatē meā. Omē capit decaluatū. et omis humerus depilat
gestantiū. ethiopinos tyre. lapides cēt; raduntur humeri. ede
caluat capit tyrū nec ipse nec exercitꝰ ei aliud dignū inue
nit introire. et hoc cū mihi seruierit et mea contra tyrū im
pleuerit uoluntatē. Id circo dabo ei terrā egipti qđ quidā di
cunt sub nabuchodonosor ē cōpletū alii sub cambyse filio
ciri qui egiptū usq; ad cathipia uastauit ita ut ibi nō fi
ceret ecclām. et ydola deleret qua ob causā putant eū
ussū mamanta casu ex proprio pugione confossū. Plenissi
me hanc istoriā narrauerō dorus. ubi et omis egiptus ꝑa
gos iuncos et cetera tellā describit. et mili origo gentis q; et ꝑpli et
mensura terre ꝑ cursus suos usq; ad desertū ethiopie et horā

magni mariſ libi equr etarabiæ confina demonſtrant;
Cauſa aut ire dñi contra ægptū illa ē qđ pplm di ſuo deceperit
auxilio neſperaret in dñm ecclīā adiacentiā puocaret. In
illo inquit die quo ægptus capta fuerit pullulabit cornu dom'
iſrl aud dubiū quin regū genus ſignificet qđ quida ad zoro
bab̄el filiū ſalathiel quip ioachā dedā ſtirpe genitus ē
alii adulterinū tēp; referr quando putant echelia ee uenturū;
Nos aut cornu dñi ſup xpo intellegimus p̄ſentē cappim' hiſtoriā;
Cuiq; aut ó ppheta hoc prius fuerit expletū tunc aperiet oſtiu
ū etiatici mū tuū nequaquā dubia p̄miſſione pendebit
ſed cernet opere ppetratū ut ſciant quia audierint me ee dnm
cuius dixiſſe feciſſe ē; haec ecclīa litterā immo ut ſta uerba
tē dicta ſint ppheta ceteru ex eo qđ nabuchodonoſor merce
dē acceptū boni operis intellegim' etiā in ecclīa ſiq'd bonū
fecerint naſq; mercede dī iudicio p̄teriri. Unde ephieremi
ā nabuchodonoſor columba dī appellat eo qđ ad uſū pplm
peccatorē diſeruierit uoluntati. Et addūcā inquit ſeruū
meū nabuchodonoſor ex quo ſpiritu ē condēnari nos cō
pactione gentiliū ſuilli lege faciant naturali. que nos exti
ſcripta neglegim' De quo plenissime adromanos paulus
apoſtolus diſputat. ne aliquid p̄terire uideam' ſedm
intellegentiā ſpiritalē querim' ubi hunc numerū hoc ē un
ceſimū ſeptimū legerim' In geneſeos libro ſcriptura dei
dicit ex centeſimo anno uitæ noe ſcdo miſe uicesima ſepti
ma die miſſis ſcdi ſup facē terre aquas inductas ee diluuii;
Et poſtea ſeptimo miſe eiuſdē anni quinicanus ē ſabbato
et uicesima ſeptima die eiuſdē miſis ſeptimi aquas ceſſaſſe
diluuii et ſediſſe arcā noe monte ararat; qui in p̄tē ar
meniæ ex quo intellegim' modicū ee numerū et aduerſus;
poſſe conferri quando in hoc etiā dī incipit adiluuio eccle
ſia ei ſeptimo miſe. In eode dierū numero demonſtrat
et quia apud hebreos miſis qui apud nos kalendis et nonis

idib; q; duoluit secm lunæ cursu supputat. Unde egreto uo
cabulo ennnn. idē luna amense nom accepit. hoc dictū ē inu
cesimo septimo lunæ die partū quid luminis remansisset ne
pænē in ea absq; misera sit. Quando aūt totus lunæ orbis
implet tunc pascha celebrāt eorum maxime solemnitates
qd strictim possum' uisum in hoc numero bona malaq pa
rē ammeri. bona nabuchodonosor tuus labori mercedē red
dit mala ægyptus quos natu cæsi numerat. Et factū ē ubū dñi
ad me dicens. fili hominis pphetā et die. hæc dic dns ds. ula
late uæ uæ diei qa iuxta ē dies et adpinquat dies dñi dies nu
bis tēp; gentiū erit. et ueniet gladius in ægyptū. et erit pauor
in æthiopia cū ceciderint uulnerati in ægypto. et ablata fu
erit multitudo illius. et destructa fundamēta ei. æthiopia
et libya et lidi et omnis reliquus mulgus. et chub et filii terre foede
ris cū eis gladio cadent. Hæc dic dns ds. et corruent fulcien
tes ægyptū et destruet superbia imperii ei. a turre syenes gladio
cadent in ea ait dns exercituū; et dissipabunt in medio terrarū
desolatarū. et urbes ei in medio ciuitatū desertarū erūt. et scient
quia ego dns. cū dedero ignē in ægyptū et adiuti fuerint omnes
auxiliatores ei. in die illo egredient nuntii a facie mea in nauī
bus; ad conterrendā æthiopiæ confidentiā et erit pauor in eis
in die ægypti. quia absq; dubio uenient. hæc dic dns ds. et cessare
faciā multitudinē ægypti in manu nabuchodonosor regis
babilonis ipse et populus ei cū eo fortissimi gentiū adduc
entur ad disperdendā terrā. et euaginabūt gladios suos super ægyptū
et implebūt terrā interfectis. et siccabo riuos fluminū eius et ue
dā terrā in manu pessimorū et dissipabo terram et plenitudinē
ei in manu alienorū ego dns locutus sū. hæc dic dns ds. et disper
dā simulacra et cessare faciā idola de memphis et dux de terra ægypti
non erit amplius. et dabo timorē in terra ægypti. et dispergā terrā pha
tures et dabo ignē in taphnis. et faciā iudicia in alexandria
et effundā indignationē meā super pelusium robur ægypti.

cum fica multitudine alexandriæ et dabo ignē in egypto
quasi parturiens delebit pelusiū et alexandria erit dissipata
et in memphis angustiæ cotidianæ. Iuuenes heliopoleos et bubasti
gladio cadent et ipsæ captiuæ ducent. et in tafnis nigrescet dies
cū contriuero ibi sceptra egypti et defecerit mea superbia potentiæ
et ipsā nubes operiet filiæ aut eius in captiuitatē ducentur;
et faciā iudicia in egypto. et scient quia ego dns. Lxx. Et fac
tū ē sermo dni ad me dicens fili hominis. uaticinare et dic
hæc dicit adonai dns. O dies quo iusta ē dies et iusta iua dni
dies nubis finis gentiū erit et ueniet gladius super egyptios et
erit conturbatio in ethiopia. et cadent uulnerati in egypto et au
ferent multitudinē eius et cadent fundamenta illius. pse et
et tenentes sibi de tribus nomis cōiuncti et de filius testamenti mei
gladio cadent; hæc dicit adonai dns. et non cadent sustentacula
egypti et descendet contumelia fortitudinis eius. a magdolo ad so
enen gladio cadent in ea dicit adonai dns; et desolabit in medio
regionū desolatarū et ciuitates eius in medio urbiū desertarū erūt
et scient quo ego sum dns. quando dedero ignē super egyptū et con
triti fuerint omnes qui auxiliant ei. In illa die egredient nun
tii a facie mea super festinantes dissipare ethiopiæ spē et erit con
turbatio in eis in die egypti qua ecce uenit. hæc dicit dns. dis et de
per manū multitudinē egyptioꝝ per manū nabuchodonosor regis ba
bilonis ipsius et populi eius. ipse pestilentes qui de gentibus missi sunt ad
perdendā terrā et euaginabit omnes gladios suos super egyptū et repe
plebit terrā uulneratis. et dabo flumina eius deserta et uendā terrā
in manū pessimorū. et dissipabo terrā et plenitudinē eius in manu alieni
gentis ego dns locutus sum quia hæc dicit dns dis et delebo simulacra
et auferam optimates de memphi et principes de terra egypti et non erunt
ultra et dabo timorē in terra egypti. et dispergam phatures et dabo ignē
super tanim et faciā iudicia in diospoli et effundā furorē meum super
sin robur egypti et dissipabo multitudinē memphitū et dabo ig
nē super egyptū et conturbatione conturbabit sin. et in diospoli erunt

sossura & diffundentur aque Iuuenes heliopoleos ibubas
et gladio cadent mulieres capte ducentur etantasmi tene
bresce dies quando contriuero ibi sceptra egipti peribit
ibi cornua fortitudinis ei ipsa nubes operiet et filie ei cap
tiue ducentur et fricia malitia in egipto esaent qua ego
sum dns. Post uicesimu ecc septimu annu capiuitatis
regis ioachim sireuisitabo adpresens tempus quando con
tra egiptu ceperat pphecare idē adannu decimu ecdecimu
mensem undecima missa die. et dicet sipr̄ egipti adnō uerbo
quatur adomes nationes. et cuomnib; specialē ad egiptū;
Quesum ergo quare loquit̄ ululate: ue ue die qua haec dns
et dispiciat dies dni in claro solerum lam sed operta nubibus
in babilonia adferens temptatione. Cuiq; coeperit gladius uasta
re egiptu pauor erit in ethiopia que uicina egipto ne
adse usq; babilonius mucro puenat. Cadent enī in egipto
uulnerati et auferet multitudo illius et usq; adfundamenta oīa
destruent; et auri fiqui in egipto reperiat de ethiopia
et libia et commune de uariis pplis et trab qđ simmachus
uertit marabia et de filiis tue foederis hoc ē de pplo nr de eo
cum illis gladio cadat; p quib; gentib; septuaginta posuer
pīe ecclesienses et libi et libies et omis commixti et filii terre mei
cum ipsis gladio cadent et tui carem hi oīs gentes fuisse
mauxilio egipti sequens sermo demonstrat et corruent
fulcientes egiptu siue sustentacula egipti idē socii et omis
superbia imperii sue contumelia fortitudinis illius destruet
ac deponet a turre syene usq; quā in extremis finib; egipti
finem dixim sue a magdolo usq; syenen sic lxx transtu
lere. Omis et uastabit egipti deserta erunt in cognosce eam
dnm quando ignis chaldeos unus sa uastauerit et omnes
ei fuerint auxiliatores et expulerint numii lucem aqui
lam & theodotionem sim quos simmachus transtulit festi
nantes nos imitari erit uerum. hi enī ad hebreos accepim

uromis ethiopie fiduma contenat. et quando fuerunt uicina
puinia desolata puios teneat pxima. Uerearem aut qui
esset iste gladius qui uastaret egiptu et iret a ethiopia
sequit manifestius excessare facia multitudine egipti
Immana nabuchodonosor regis babilonis quinonsolu
uenit sed uenit cum multis comitatus nationib; ita uromis
egiptus infector sanguine completa. Tamaq; erit ua
dni infiecent aluei flumini hoc e nili ΔIWPITEC usq;
adsolu immanu pestilentiu siue hominu pessimor plen
tudo egipti desolet mea eni uba impia ee npossunt; Illuq;
pfecta indignatio ut simulacra egipti disp damur excessent
idola dememphis que usq; hodie metropolis e sup statu omes
egipte siue ebumanes. et princip es dem emphis eudem egip
ti; Tamus aut tor cuncta egiptu possidebit ut ita pbatur es
omis perent et cum is uaster tatus siue ut septuaginta trans
tulerit tamen facaq; ait ludina in alexandria que hodie
sic uocat ceteru pristinu nomi habit no qd aquila summa
dns ezechiele sic imhebreo positu e tumulerum p quo
nescio quidnolentes septuaginta dixere diospolim que egip
ti patria cuitas e; Nos aut pno alexandriu possumi p anti
cipatione que egrece ΠΡΟΛΗΜΙC appellat iuxta illud
uirgilianu laurui aq; uenit ltom. niquo eo tempore
quando uenit eneas in latinu laurua nuncupata si ut
manifestior locus fierit lectoris intelligentia. Et ef
fundat inquid indignatione mea sup sam quianos impe
riu uestrum arobur appellat egipti eo qd portu habent
tutissimu et negotiationis maris sibi uel maxime ex
erceant. Unde et poeta peluisiacu appellat leme. niquo
ibi gen legumini gignatur tmaxime sed quod dethe
baide comm egipto ppter riuu nili illuc plurimu de
fert; et mficia aut multitudine alexandrie que
rursu in hebreo posita e no; p qua nequaqua diospolim

ualupm sed memphim septuaginta transtulerȳ & eu ostendi populosa tamillo tempore fuisse urbē. Perdū ut mul
tudine nō dabo igne hoc ē rege babilonis. In egipto q̄
instar ignis cuncta pplēt quasi parturiens dolebit iam
idē pelusiū sive turbatione turbabit. et in alexandria
idē immo. et ruit sistrum et diffundent aq; p quas ursū septu
aginta de ospolim transtulerunt. Moris aut egiptios
ē ppt inundationē nili excelsos aggeres construere
ac ripas nili qui sicut modū neglegentia tunc aquary
ie magnitudine rupti fuerunt. subiacentes campos nequa
quā rigant. aque hoppressum. aq; pp lam̄ p̄q̄d signi ficant
sic chaldeos ad terrā occupandā egiptū. quomodo hun
dantib; nili aquis usq; modū crescentib; operiri solet aq;
corrupi plurimarū aquarū irruptione. aq; scissura
aggeru in hebreo positū ē. et terrā immemplis angustiae
cor tuā in aquis nili diuidetur & ubi apis templū ē &
consulta respondent omicula ibi cor tuā angustiae fiant;
Iuuenes quoq; heliopoleos quē hebraice appellat on ibunt
ur alterius cultūs gladio corruent. ita urbes hoc
ē habitatores sive mulieres eorū ducent in captiuitatē quisq;
murie subiacet. Murus uero quē erigia cuncta comerent
septa egipti. Idē omne regū genus cuiq; portenta ei infecerit
principib; defecerunt. Tunc in crescet caligines ac tene
brarū oma complebunt. ita urbis operiat nubē eroris
ac luctus. ifilius ei. Idē opida reliqua ducent in captiuitate
unpost quā facto iudicio in egipto iene cunctis iudice deum
struuero tunc sciant egiptii. qd ego sū dns. hec quasi paruu
lis climatis descripsim̄ impleuerat si illabas nomina uerboq;
omes tū possim. ad lectionē ipse t carminis p̄uenire nunc
adgrediam̄ topologia latissimū dispectionis pelagus
breui quasi pectune tabula demonstrem̄ sermo dni qui
erat sep̄ impatre factus ē adpphetā euocat eū nequa qua

nemine suo sed filiu hominis q̄ dinscripturus sit in bona parte
semp accipitur· duraq; at numero singulari· Vnhoc eode ppha
tra indamele cm euangelio· Alioquin plurali numero in eon
trariu legit· uel filiu hominu· demes eoꝝ arma et signa
lingua eoꝝ gladius eorum· Et ursu filiu hominu usq; quo gra
uor de; Leo ens rugiet· & quis non timebit· Dns locutus e· & quis
non phetabit· Ululate inquid ue ue diei qua iuxta e dies iudy
pinquat dicebs dies nubis temp; siue finis gentiu erit; Duplex
consumatio e aut generalis omniu quando finis mundi ad
uenerit aut specialis singularis quando temp; mortis insti
tuit; Iuxta aut dr qua omnium comparatu omne tep; breue e;
Vnde et amos cenu irrigua amos quib; uxe erat pauci inquit
& pessimi sut dies mei; Et psal mista demuti generis humani
fragilitate disputans ait; Dies nri quasi umbra pterunt qd
reparantes nec potentia erigem nec diuitis incubabimus nec
felicitate letabim cuo oia auferenda nos cernes· Pulcreq; dies
dr dni· quando omis sceli consumatio desinet· errore sublato una
ueritas apparebit dies q; nubis inebule· Nullus eni intrepidus
Inde trusq; de clemencia absq; pauore iudicē prestolatur· et temp;
siue finis gentiu erit· Nunus gentis egiptie humanis atu uma
nis estru fiat· decimus gentib; pphetat· Sequit uenet gladius
in egiptu· gladius uersatilis· flammeus sermo dauid qui bonos
amalis diuidet· pessimos suo igne consumat· In egiptu aut
huius sceli· hn utpiam sit inebriopia quintans egiptu in nocte
erroris tenebris commemnt· i quoꝝ mente do in cando et aut dis
ficulter aut nequaqua conuertat· Cadentq; in egipto uulnerati
qui male steterant· inuectiua rauserent multitudo egipti· Lan
eni ispinosa uisa e quedue ad mortē & fundamta illius destru
ent· ubi in egipto pristine residet firmitatis si deserti sun
damis pessimis penatur· fundamtu xpi sup quo edificet eccla·
Omis quippe plantatio qua nō plantauit celestis pat eradicabitur·
Vnde et hieremias destruere uberius que destructa erant uredificet

meliora: Peribunt quoq; in egypto ethiopes & libies & libi & libies & chub id est ambes nomen reliqui uulgus quos barbaros atq; mixticios lxx transtulere quos omes p diuisitate uocis & impetratione nominu que inuasione terri possium diuisas possium intellegere nationes. Unde & apostolus uos inquid gentes in carne qui dicimini ppitii Nuquid enim dixisset in carne gentes nisi essent aliae inspiritu unaquoq loco uidelicet spiritalem carne unde magnopere puidendu est ne cordeat nos in egypti dequa semel exhibuimus & inter ceteras gentes inueniamur exeremur gladio dequo inconsequenter dr; luuenes heliopoleos chubasti gladio cadent maxime conuugia & filiae eae foederis siue testamenti mei simul mucrone ferientur. Deesb; septue; Uae qui desciscunt in egypti adiuuandi causa & curribus confidentes sinaut ceteraq; gentiu homines trucidant in egypto quanto magis filii foederis testamenti dei qui cepimentes angelos panem egypti peponi & ceparepe allios & cucumeres recordantes. Tunc corruent sustentacula chulcia egypti quae ea in nequitia sustentabant dialectico & argumentatiuos & philosophos strophe. Commeliosiu quoq; ac superbu imperiu destruetur quia oma locum parrogantia & ecclesiastica simplicitate diuam pnihile. Aetae enim soennes cadent linea quae nexeremus timimus. egypti ethiopiae blemmiaruq; confines. ubi nilus innauigabilis & cataractaru fragor. et oma inuia plenaq; serpentiu & uenenatoq; animantiu. Similiter ut supra diximus magdolus magnificentia & soenne gitu sonat p spicuu est qd egyptiae opes & commu meliola formudo magnificentia idest & actantia & exaltationes ui pereat usq; quae adgiru egypti ubi nihil stabile est sed incerto uolutat lapsu & quent ad ruina. Tunc dissipabunt egyptiae cuntae & uita deserta erit nulla egritudo remanebit habens aliquit firmitatis. uterq; fine cognoscant qd ipse sit dns. quando miserit igne in egypto quae dns ardere desiderat. uterq; enim ligni stipula quae supra fundamentu xpi aedificata sit comprehendit. & oms auxiliatores & pusey. dogmatu contra

ramur & quo intelligendu falsi nominis scientia ereos de quib.
scriptu ē dissipat omis gentes quibella uolut sotios & auxiliatores
egipti nuncupari Indie inquit illa egredient numi infanie di;
De quibus euangelio scriptu ē, Angeli eoy semp uident faciē
patris mei quē in celis, inserit parabola messores angeli
idē qui nunciis mittunt ut eruant a regno scandala congregent eos
tant ea incaminu ignis ubi fletus oculoy & stridor dentiu;
festinabtq; implere preceptu unde timent sine contemnant ad nos
pie confidentiā quia ad summū malitie ire puenerit. Etim
eusione egipti ethiopia comouet expauet eo qd dies dni sit
ultionis nq; iudicie quafugent tenebre peccatoy. Hinc iustu
tiu remanent cessare inquid facia multitudine egipti imma
nu nabuchodonosor regis babilonis cui tradita ē adpumen
du; Ipse ē enī Immanis iundeq; qui ea mercede accepta eo
qd seruierit in expugnatione tiri egipti multitudine ut mul
ti magi pro ea ē desinunt quisemp mea ē, sint aut aliquis ob
posuerit quomodo illut dicat. inde uero nemo inseptuagin
ta animab. descenderit patres nri in egiptu, Nunc aut infel
lē celi Immultitudine facile solut, neq; enī exemplū trene
multitudinis posuit si celestis que in turribus fulget explenasit
luminū sup qua multitudine egipti adducant fortissimi gen
tiu indisperdam tiri, Qb; hec pestilentes imprauit. qd nescio
quomodo conueniat his qd adductum adno. Missorte in medio
lud exemplū Immissione p angelos pessimos que uagina ibi gla
dios suos sup egiptu implebit tm mesectus sine uulnerans. unde
casos uulnerat esse se sentiat. Immanu egiptu ē destructa
nichil fuisse ut roma flumina eloquentie qb; errores
egiptu uinctus scalam negabat are fluit. mundant Immanu
pessimos quos torquent aplenitudo tiri egiptu que male ere
uerit delent Immanus alienos, adō neq; enī boni sinali ange
li tormentis ppositi sit. Hec necessaria ē uis cum qua locutus ē dns
qd frequenter adsimile uis cum qui audiunt ipplet. & uba ē

t̄ in hebraicū in memphis erȝ angustiæ cotidiane in pomi
ubo ocioso reddant rationē intellegant nihil dicaȝ suoȝ
dnī iudiciū pereūte luuenes quoq; heliopoleos ibubasti gladio
cadent heliopoleos hebraice ōn dr̄ q̄ impiū dolor bubastus
aut in ore lingua hegyptiaca oris experimētū. Omnes isti quido
lore scī ferre nō poterunt. Hi delitiæ diospoleos sectabant nec
fidebant sibi inuolubilitate sermonū tradūsti certa dogma
ta disputantes habuerant experimēta uicturiæ gladio sermo
nis dnī cadent. Iquinequaquā luuenes hinbecillitate mētis
mulieres appellant captiuū ducent suiæ ipse urbes dolore
roris tractantia ducent in captiuitatē. Et in mafnis inquit migrēt
et dies t affniæ impiam cedentes ori subaudit diaboli. Et qui
cesserint amittent lum ueritatis. Idiē nocte mutabit & septim
egypti atq; omē imperiū sentiam in mafnis ee contritū. In ipsa
finiat in ea contumeliosa fortitudo siue superbia potentiæ ei. Iso
lis iustitiæ tradi nube cedent et ne quaquā mulieres filiæ du
cent in captiuitatē fuga atq; dnī nūmi iudiciū simulter iudicia
in egypto. Sic enī bonoȝ apiat patrē. Et diuise mansiones. Ite
rū egypti supplicioȝ diuisa iudicia. Vtrū haec oīa facta fuerint
cognoscant egyptii q̄ ipse sit dnī cuius iudicia uera iustifica
ta in semetipsis. Et factū ē in undecimo anno in primo in sept
ma mīsis. Factū ē ubū dnī ad me dicens. Fili hominis brachiū
pharaonis regis egypti confregi. Ecce nē obuolutū ut restitueret
et sanitas ut ligaret pannis ut faciret linteolis siue ut reciperet
malagma et accepto robore posset tenere gladiū. Propterea haec dic
dnī dī. Ecce ego ad pharaonē regē egypti et comminuā brachia
ei forte sed confracta siue brachia fortia et disposita et dimit
gladiū de manu ei et dispgā siue disseminabo egyptiū in gen
tib; et ventilabo eos in terras et confortabo brachia regis babi lonis
daboq; gladiū meū in manu ei et confringā brachia pharaonis
& gemet gemitib; interfecti coram facie ei siue ut in lxx con
tinet et ducē gladiū sup egyptiū et populabit

predas et ispoliabit spolia illius, et erit habitatio exercitui
gis babilonis in machia pharaonis eadem ratione scient quia ego dns
cum dedero gladium meum in manu regis babilonis et accendent
eum super terram egipti et dispgam egipti in nationes et eruentur labo
eos in terras scient quia ego dns. Et factum est ad me sermonem pph dicens
Post uicesimum enim et septimum annum nume ponit undecimum quae
questio tua in superioribus continet. Cum enim sermo dni contra
ri factus sit in anno undecimo quippiam positum est in superio
ribus, loquitur ad pharaonem anno decimo rursusq; ponit uicesimum
septimum undecimi nunc undecimum uicesimum primum multa que
in psalmo ordine continent quomodo ordinauit psalmus. his psal
mis inquit, mutauit faciem suam dum coram abimelech et dedolue eum
eo. et quando inuenit in spelunca iquinquagesimum primum
uacuus timore demonstrat quod inuenerit adhersabe uxore
uriae priores sint psalmi dicit in quo fugere notat a facie filii
sui absalon sed in psalmis facilis responsio est cum et in titulis in
luuus cum ecclesiae opere nequeat ordine historiae sed facto carmi
na singulos in historia uero illud dicendum est eaque deunare
diuisis et dicta temporibus non debere oratione diuidi si unius loci
narratione concludi ubi gratia. Utique de aegypto dictum et alio
atq; alio tempore una lectionis ordine cognoscimus. Cum haec dix
erim manet nihilominus quaestio. Cur in hoc eodem loco primum
factus sit sermo dni ad pharaonem anno undecimo post ean
dem uicesimo septimo eidem cepsamo decimo omniq; uacua ordine
Primum decimum sedo undecimo tercio uicesimo septimi anni singulis
pphetis debuerunt pronuntiari atque illud possumus respondere,
profundum diuinarum sapientiae scientiae dei quam inscrutabilia iudicia
et inuestigabiles uiae eius malo loco abyssum et sapientiam appellat inuestigabi
Possimus aut hoc dicere quod temporibus nequaquam historiae ordo seruet
tur distinctis nimirum his quibus data locis neq; enim narrandi materia
sed rerum promendarum paululum mutatis spiritu fuerit, In historia uero ut
moris si quis libri thesu uidetur uolumina ruth

quoq; hester samuhel & malachim paulupome ñ liber: Ezechiel
unctio sibi partē neemia ꝓpheta narrationē nequaquā reppe
rit. Haec dominos ordine dixisse sufficiat. Nunc uideamus
quae contra pharaonē siue de pharaone ꝓphetae sit brachiū ei⁹ cōfre
gisse sedē & nēē obuoluti neq; ligati nec fasciis umeolis nec ac
cepisse malagma: licet illud qđ scriptū ē nē malagma inponere
nec oleū nec alligaturas qđ sic factū fuisset uulneri: recepta fortitu
dine posset⁹ nere gladiū ad bella procedere: Jdcirco dominus om
nipotens dicit rursū communit brachiū ei⁹ siue brachia utpotens ca
dat gladius de manu ei⁹ ingemens. egiptus dispergā⁹ enumeletur
mīns: in brachio aut robur accipiet fortitudine. Dicente scriptura
Comminue brachiū peccatoris & malignī. Qđ contrit⁹ ad uisarius nisi
quando nos ꝓsecutī quidē sic opprimere nequeunt. & psalmus iuxta
di⁹ adiutus pharaone rex babilonis sepe consurgit inponens oppri
mat potentior: malis mandat peioribus ꝛ fortitudo brachia pec
simos: uis ciat quod liberatus ē qđ ipse sit dns. Vel certū aut ē utrum
sciat qđ ipse sit dns e contrario possim⁹ dicere. Filii heli filii pesti
lentiae nescientes dm. imbecillā partē de regib⁹ qđ recte fecerūt in mon
ꝓsectu di scriptū ē qđ noverunt dm. Illud aut qđ in septuaginta
dr. tamen brachia ei⁹ fortia & disposita qđ greece dr. te tagmena
scripturaꝝ utriq; deprauatū ē. Illi enī imperiti ſ non tetagmena
sed tecta mena hoc ē indisposita ſ exercita ꝓ quo uncta consuetu
dine sua alii imperiti & excelsa posuerūt.

Explic explanatio. num. in hiezechiel. lib. viiii. incip
liber decimus.

Vellē utrumq; dicta ꝓphetae contra una ꝓuincia aut unū regē
huiusce explanare libris: nequaquā sensu lectoris diuidere. ſ qđ factū
longitudini quaenisi diuidat⁹ inparcs modū uoluminis egredietur
infinita cgeries tam dicentis qua legentē molestē. Itaq; post
sermone contra egiptū ꝓplanctu ei⁹ regiq; egiptii decimus lib
dno nequaquā obuoluto neq; restituto pristine sanitati. Inultimo
parte noni libri dixim⁹ transim⁹ ad primipiū decimi libri contra eundē

pharaonē regē aegypti qui cōparat regi assirio exposte bon
gissimā ꝓphetia lamentatio sup eodē assumit. Eadem cepit com
ra omnē aegyptū in quib: disserendis O virgo xpi custodiū
eleua cāmosi manus utra victoria tuarū omniū fructus
sit. Nē enim uolemus neq; curremus si miseremur dī; Quologē
ad ꝓphetā aperi os tuū implebo illud. Ꝙ phēta ad enim respondente
aperui os meū ad hoc ispm qubi uult spirat. ubi aut ipse dñs ibi
libertas qua libertate dominū nos dī qua fiducia se uidet habere intra
bant dicentes. Ecce habma sum. nemini umquā seruiuim. mul
tas uicius peccatisq; subiecti ignorantes illa sententia aquo quisq
cū ei⁹ ꝙ seruus e. Et factū e undecimo anno ccio una mis. factū e
ubi dñi ad me dicens. fili hominis dic regi pharaonis egyptū et pplo
ei⁹ cui similis factus es in magnitudine tua. Ecce assur ciuasi quasi
cedrus siue ci⁹ pariss⁹ in libano pulcherrimus. et frondib: nemo
rosus et celsisq; altitudine. et inter condensas fronde siue in medio
nubiū eleuatus e cacumē ei⁹ aq; nutrierūt illū abyssus eleuabāt eum
flumina ei⁹ manebant in circuitu radicū ei⁹ riuos suos emisit ad u
niuersa ligna regionis. Ꝙ pter ea eleuata e altitudo ei⁹ sup oīa ligna re
gionis siue ciuis. multiplicata sit arbusta siue rami ei⁹ pa quisimilis
Cui⁹q; extenderet umbra sua in manus ei⁹ fecerūt nidos etiā uolatilia
celi. et sub frondib: eius genuerūt oīs bestie salt⁹ et sub umbra illius
habitabat coetus gentiū uniuersarū etiā; pulcherrimus in magni
tudine sua. in dilatatione siue multitudine arbustorū et ramorū suorū.
Erant enim radices illius iuxta aquas cedri siue ci⁹ pariss⁹ nō fuerūt al
tiores illo in paradiso dī et habitū et siue pini nō ad equauerūt summi
tate ei⁹ platani et habitū et nō fuerūt aq; uel similes frondib: siue ra
mis illius. omne lignū paradisi dī siue in paradiso dī nē adsimilatū
illi in pulchritudine ei⁹ quo speciosa feci ea. et emulatus sum eā in multis
condensis q; frondib: et emulata sit ea oma ligna uoluptatis siue deliciarū que erant
in paradiso dī. Ꝙ pter ea hec dicit dns dūs. pro eo qđ sublimata e in altitudine et
dedit summitatē suā inter condensa siue in medio nubiū eleua
tus e cor ei⁹ in altitudine sua in medio eius siue in manu fortissimi

sive principis gentis faciens faciet ei sive in fortia p̄ dextram eius
in ira impietatis eius et ecce ei in succidentem illa aliena in crudelissimi
nationis sive pestilentes gentis ipsi aperient ea super montes in cunctis
conualli bus corruent rami ei in confringentur arbusta ei in numerosissimis
pibus sive capistrate exterminabunt de umbraculo ei omissi pluribus in relinquent
ea in ima ei habitauerit sive requieuerit oma volatilia celi in
ramis ei fuerunt universe bestie regionis qua obre nidificabunt in altitu
dine sua oma ligna aquarum neq; ponent sublimitatem suam in memorosa
atq; profunda sive immobilis nec stabit in sublimitate sua oma
que irrigant aquis Quia omnes traditi sunt in mortem ad terram ultimam
in medio filiorum hominum ad eos qui descendunt in lacum Haec dicit dns dns
In die quando descendit ad inferos mitigi luctum sive luxit operuit eum
abyssum et in ibus flumina ei in cohercui aquas multas et commutus sive
contenebratus est super eum libani oma ligna agri concussa est sive defecerunt
a sonitu ruine ei commoui sive commota est gentes cum deducerentur eum
sive ea ad infernum cum his qui descendebant sive descendunt in lacum
et consolata est in terra infirma oma ligna voluptatis sive delectabilia
egregia atq; probata in libano universa que irrigabant aquis Nam ipsi
si cum eis sive eo descendent sive descenderunt ad infernum ad inferos
sive uulnerati gladio sive semen unus cuiusq; habitantium subumbra
culo ei in medio nationum sive uere subuere sua sive penetrant Cui ad
similatus es o inclite atq; sublimis in ligna voluptatis ecce deduc
tus es cum ligno voluptatis ad terram ultimam in medio incircumcisorum dor
mies cum his quibus quum feriti gladio sic pharao et omnis multitudo ei dicit dns
dns Ytrinq; eductione et more commixtum ubertim plurimum discrepabant
neduplex propositio augeri libros magnitudine ac primum faciendum qd q; cuiq; dicant de rege assiriorum futuro tempore inseptuagin
ta annis acta memorantur sic et ad arborem et ad principem loquitur assi
riorum utrum masculino quam femmino genere de una persona intelle
gunt dum arbor refertur ad assirium assirius in arbore nominatur
nec de rege babilonis in presenti sermone ulla sit mentio nec ideo
etiam captum propositum in chaldeorum domino atq; regnantem tractandum

uerit assiriū np̄ priæ fortitudīs sed dum æ imelle
gat potestatis luxta impietatē inquit ei erecti ea uoc
cultor babilonii moneat nō debere ee crudelē nec oppri
mere pplm dī qui sibi tradit' sit nēsimilia patiat assirio
qui crudelis ūmpius fuit. ūsuccidentilla alieni ūcrudelis
simi nationū siue uxta septuaginta pestilentes qā nuquā
ducere positus in chaldea nec illū aduersū gentē suā cōmouere &
licet quoq; sup montes uncam cui conualles corruunt rami eius
ūconfringunt murupib. ūacuntur de lineā pplis hoc ē uolati
lib; aeli ūbestiis capi. ūintantā p uenit & p dictionē ūcomis arbores
quæ putabant & celse comparatione assiriæ arboris siue & ēplo
eleuari ūsublime erigi ultra desistant nec stent maxīmudine
sua filia succisa omīs simūl & ex parte succidant qdq; p̄ translationē
dictū erat fit manifestius. Omīs arbor tradit' ē subaudit' rex sin
morte adām ultimā hoc ē adinferni. Inmedio filiō hominū ne
quaquā inter arbores adeos quidescendunt inlacu haud dubiū
quin inferna significet. Post successionē arboris assiriæ siue indie
quando descendunt adinferos assirius ūindex dns luctū ūrursus p
translationē deeo loquit qd opt̄ sit abyssō. luxta illud qd scriptū
e uenu impfundū maris ūtempestas demersit me ūoma flumi
na omīs undelicet nationes eū ultra rigare cessauerint ūcontristā
tus sit siue contenebratus sup eū de arbore t eū de assiriū liban'
le neputarem' de arbore ee sermone sept. a sonitu ruinæ ei com
moui gentes quæ ex tanta ruinæ ee unius arboris potest ūtadsō
nitu ei unius a gentes comoueant. Cū deduxerī inquit ea adinfer
nū. luxta litterā arbor adinferos deduci nō potest cū aliis quūlacū
de adinferos descendebant ūconsolata sit intra infimæ ūncorde
undelicet tre omā ligna uoluptatis siue deliciarū qd in hebraice ap
pellat eden unemorosus saltus siluasq; significet egregias atq;
p̄claras quæ fuer' in libano ūrrigabant aquis. Nā ut ipse arbores
cū ea hoc ē cū assirio descendent adinfernū ad mīfectos siue uul
neratos gladio ligna gladii nūuulnerant' sed cedunt nec descendent

adinferni ibimachu inquit siue sem quo apud he
breos sermo ara utrq; significat requiescat unus
baculo ei Immedio nationu nequaquas siluarum sedes
tu adextremus sit apostropha adipsu assirium siue ad
phamone cui adsimilat est Ondute atq; sublimis inter lig
na uoluptatis. nullus tibi inquit par fuit sedomi reges
potentia superasti tamen cuncteris regibus qui erant In omnibus
tuo adtritus ultimas. ide adinferos deductus est dicente scrip
tura: Ingredientes adextrema tute tendent inmani gladii par
tes uulpium erunt Immedio autem Inarcuatis dormient qui quin
trecenti gladio. Ostendit quae eent ligna quae cedrus siue caeteri
sius gladiis uulnerata et acensi cuimar cui assit unexterna ante
rioribus ungeret quae supra dixerat. Cuisimilis factus est immag
nitudine tua ecce assur quasi cedrus inlibano pulcherrimis &
frondibus. ait. nec infert. sicut pharao ramis multitudo ei dicit dns:
Quomodo inquit assirius cedrus caeteris babilonio succidente
deerecta et sicut pharao ipsis ei hoc est ipse arbor immillius aba
bribilonio succidendus. haec inquit interim hactenus historia dicta sint
quae plenius in consummatione mundi finium intellegum rege
pharao hoc est ea potestate qua egi prius sublecta sit copatriarchi regi
assirio potentissimo. ide antichristo qui stulte corruent utiq;
ualuri eatores tenebrarum istarum principes mundi facilius cor
ruant. Dicam ergo desingulis breuiter ama pstringeme. utinam
dissertam explanem obscura quae explanare cupiendo; materiem
dedisse uideam. Primusq; discutiendum cur undecimo anno tuo
mse una die missi facti est uerbum dni ad ezechielem dicens filio
minis dic pharaoni regi egipti inultitudini ei. Loquere ad
pharaone undecimo anno sermo factus dni nec diem uenerit
adduo decimum quinumerus plenae est summa teq; utrumis est.
Unde et duodecim iacob filii et aquib; post ea duodecim nomina
pphar uno uolumine comment et apostoli duodecim et quos
qua unus iudas pditor fuit in locum ei matthias electus et ardui

synagogi filia annos xii adhuc suscitatur et mortua quoq; anno
duodecimo recepit sanitatem si qua corripit pharao ipostea plan
gunt ppt eam cum missi nunus dies undecim annos numero copu
lant Unde in canticis ppt duodecimo anno mise cum ymna
nisi fuerit sermo dni ad ezechiel dicens fili hominis adsume planc
tu super pharaonem regem egipti et dices ad eum Quem enim plangis ideo plan
gis ut intelligat quanta bona perdiderit iam quia pharao emit
brachium ei nec dum fuerit colligatum nec pristinam recepera
sanitudinem Propter ea in anno undecimo in mense duodecimo in quinto
die die adhuc remanente in xii annos numerus impletur Vnde
igit nisi die sermo fit dni ipse capit ei loquat regi egipti
multitudini ei in quo miranda qd quatuor interpretes in pplm
dicerent si multitudinem multi enim vocati pauci electi unlege
scripture enim cum ultitudine in malo dicunq; ad regem egipti
eum simulat est In magnitudine sive altitudine tua qd ipse se
extulerit et subiacebit illi semenia Omnes quasi et alter hum
habuit framinem sit ei altitudo simul quemadmodum cedrus sive capa
rissus in libano fuerit pulcher ramis et frondibus nemorosius ex
celsus q; altitudine nubes usq; erexerit caput adquas fecim
dd uenias di puenit ipsis mandatum ne pluant super eum imbre
Pulchritudo quoq; illius pdidit quae in turpitudine prava no
uitate mutata est hanc inuicem deco confringet dns cedrum
libani et excelsus ipse matutino mentum libano conturbatus
quanto sublimior fuerit tanto fortior caderet, Cunus scripturam
sua uolens altitudine demonstrare appellat eum sensum magnum
que nutrierit aque nanq; filiae quae uadum silentio sed aqua
rum ait; egipti deos, scriptum e quibus inibat aqua
geon sine sior qd aquas turbabat sonat Altissus quoq; et altum
eum sup qui in principio mundi tenebre fuerabantur ad quam
menangelus dimanes nemutant rogant flumina eius de
abissi marinum medium ei enim Deos dr quibus nunc as
sirios inibat aquas fluminum in malo loco Cui dns in duos

dlerpaldr̃audum el nequaquã em̃ erectæ ſt ꝓpũ ſed ſacerꝝ hu
militæ ſuã neq; ſimilitudinẽ dĩ ſacrilegio ſibi animo uendica
re conatæ ſt qđq; ſequit̃ emulata ſt ea oĩa lignã delicatũ que
erant impudiſo ſic edifcrum. Emulata ſt ligna ꝑadiſi multitu
dinẽ ramoꝝ eius multi em̃ uocãt expauit electi ſtatim iſpiratio
ua quæ duc̃ admoret̃. Cupit em̃ tantus habere in ſaluitẽ quan
tus aſſur habuit in perditionẽ. Unde quia aſſur ſublimatus eſt
multitudine ꝓdidit ſublimitatẽ ſua uiremq; atq; condenſa
ſine uſq; adnubes caeum erexit eleuauit cor el inducere ero ſi
milis altiſſimo. Ꝑ ea tradit̃ ē inmanu fortiſſimi gentiũ quã
mellegam̃ alũ deſerabilẽ poteſtatẽ cui tradit̃ adpunendũ
ꝑſe ē em̃ Inimicus ultior uraſſur mellegatur amicis ſuis &
fortiſſimi gentiũ cui traditus ē ſatanas. Iuxta illud apoſtoli
quos tradidi ſatanæ ut diſcant nblaſphemare quiſ facient facio
ei quecũq; ei adnõ fuerint imperata. Iſta aũt exparriſſus erecta
eſt de paradiſo dĩ ꝓpt impietatẽ ſua ſuccadent illã alienigenæ
deſ ſiue peſtilentes ingenib; impleant illud qđ ſcriptũ ē peſtilentia
flagellum ſtultus aſſurior fiet. Enerui raſcauit adnudicet arbo
ris poſita ē qui paadent ea ſuq; montes uncor ruat in ſuperba ſua
Iam ſtus aũt omia lib; corruent pinnei uadſtar rarũ deducant
omes qui mel fuere cam̃ata & recedant de umbraculo illius unt
unquant ea uario latia celi ibeſſe erant quæ prius ſubtilia fue
rant illius umbraculo regebant. Poſtea poenæ ei parcit quel
ſint cũq; uiderint certa ligna ſiluarũ ſiue paradiſi aſſur expa
ruſſi ſementia dñi coruſſi nelens burnt in ſuperbiã neq; ſe ali
quid eſtimabit nec in pinguitudinẽ aquarũ ſuarũ pluriat arbuſcabit
duntaxat. Eo qđ omes rami uolatilia celi ibeſſe erant quæ erant
ſub imperio aſſur deducam̃ Immortẽ adrem ultimã deſb; ſcrip
tũ ē. In aſpectu ei cadent omes qui deſcendunt in̄ra. In alio
loco ingredient adexcremata ire eterum nequaquã cũ angelis
ſed cũ filiis hominũ qui deſcendunt in lacu ſiue in foueã ſempi
ternã. Cũ aũt ille deſcendent in̄ extremo ire ipſi nul pñ

fuerit aquib; lacerandu ē. Tunc luctus erit omniū sociorū ei⁹ et ceterā
formidinū quā illū dolebunt. adinferos descendisse unde dic̄ dns
operū eū abyssio cuius aquis fuerat inundatus & plubus flumini
ei⁹ idē abyssi ruerūt aquas multas. neeū rigarent simulq; obprime
rent. Contristatus ē sup eū Libanus in quo fuerat & arbatus eius
agri ligna concussa ē succisione simlē formidanda. a sonitu ru
ine ei⁹ commota gentes. ut nullus pdmone illius ignorare & deduc
cione adinferos cū sociis ei⁹ aspexerit: consolatione oīa ligna uo
luptatis idē paradisū inden. mala malis. bona bonis restitui
hæc aut ligna libani ē aquis irrigata fluminū dni quib; illa ar
bor fuerat inrigua que terrarum siue oīa ligna que quondā fu
erūt bona. inrigabant aquis. in libani altitudine mombant. acci
pient consolatione quando principe suū simulia uiderint sustine
re tormenta. ē ipsa eni descendent adinferni. adinferos gladio
dni & omnis fortitudo ligni⁹ habitabit subumbraculo ei⁹ idē impe
na in medio omniū nationū que claustris inferi tenebit. Post
hæc adipsū pharaonē sermo conuertitur cui dictū fuerat inprin
cipio cui similis factus es magnitudine. idē adeū. cui adsimilatus
es. O inden atq; sublimis in ligna uoluptatis. nepe assirio quicor
ruit eruens. inde rus atq; sublimis in ligna eden. hoc ē delitiarū
i paradisi erece deductus es. sic assirius cū omnib; lignis quæ quon
dā fuerant in delmar. adim ultima. adinfero. dormies. in medio
sedinpoenis. in medio incircūcisoꝝ. hoc ē immundoꝝ. cū his q
in gladio dni conciderūt. ē ruina. quis talle cui dicerit. O inde
re atq; sublimis in ligna uoluptatis. ponit manifestus ipse ē
pharao. et omis multitudo ei⁹ sue in ogma septuaginta. sic ē pharao
et omis multitudo ei⁹ eiusmodi supra assirius succisus ē. in terram
sic. et egiptus subtus. ē factū ē duo decimo anno immense duo
decimo siue decimo in una die mensis. factū ē ubū dni. ad me dicens
fili hominis. ad sume lamentū sup pharaonē regē egipti. et duces ei⁹
eū leonū gentiū adsimilatus es. et tu quasi draco qui es in mari. et
salabas cornu in fluminib. ei⁹. et conturbabas aquas pedib; tuis

ꝛmanalcabas flumina eius siue tua; & pretuber dic dns dꝫ. Expandā
supꝛe rete meū in multitudine ꝓpl eoꝝ multoꝝ eorū & hēmet re m
sagena mea siue extrahā te in [illegible] hamo ipsius siue extrahā te in ꝛ
sup faciē agri abiciā te siue omnē pleblium tuū ebabitare faciā siue se
dere faciā supꝛe oma uolatilia celi ꝛ saturabo de te bestias uniuse
rre ꝛ dabo carnes tuas sup montes ꝛ implebo calles siue ualles de sanie
tua & sanguine tuo irrigabo siue irrigabitur tre pedore sangui
nis tui siluester corp tuus sup montes ꝛ ualles implebitur. Extre ego
periā cū extinctus fueris celū ꝛ integrescere faciā stellas eius sole nube
rega ꝛ luna non dabit lumen suū. Omia luminaria celi merere faciā
tenebras sup tra tua dic dns dꝫ. Irritabo cor ꝓplos multos & conturbare
re consternatione siue captiuitate tua in gentib; supra tas siue in tra
quas nescis. Et stupescere faciā siue contristabuntur supꝛe ꝓpli t gentes
multe ꝛ reges eoꝝ orrore nimio formidabit supꝛe te uolare cepe
rit gladius meus sup facies eoꝝ & obstupescere repente singuli ꝓ ani
ma sua in die ruine siue siue & pertimescet ruinā sua in die ruine tue.
Quia hec dic dns dꝫ. Gladius regis babilonis ueniet tibi in gladius for
tis siue gigantis de ciuitatib; multitudine siue fortitudine tua in ex
pugnabiles gentes orū siue pestilentes de gentib; eorum & ostendet
siue perdent superbiā tuā in terra egipti ꝛ dissipabit multitudo eius siue
omis formido illius ꝓ de oma lumina eius que erunt sup aquas plu
rimas siue ab aquis multis ꝛ in conturbabit eas pes hominis & ubrie
net; ungula iumentoꝝ turbabit siue calcabit eas. Tunc purissimas
reddā aquas eoꝝ siue in aliquando quiescent aq; eoꝝ ꝛ flumina
eoꝝ quasi oleū adducā siue in olei fluent in dns dꝫ. Cū dederit t
ra egipti desolatā siue ꝓ dita deseret ea tra ab plenitudine sua
siue complentudine sua quando percussero siue dissemmauero eos
habitatores eius ut sciant quia ego sū dns. Planctus ē siue plangent eū
ait dns dꝫ. Ē ditione unaq; muscem inbus. Dum ꝛ ac inquib; differe
bant alii quidem ubi unus sensus ē hebraicus sequit. Immutabit eum
& exemplaribꝰ uetera septuaginta duo decim annos nisi. decim
ponunt. Iuxta ceteros uero inpetet decim annos et duodecim nisi

mentis uel ut capta sit hucusq; gaudium pharaonis malis sibi
mmentib: auferet certe capienda ipsius magnus misericors doleat
qua alios capturum ne lector errorem breuit quedā historie fun
damenta iacentes quid hebrei super hoc loco intelligant paucorum
Leoni cōparat pharaonem nominans gentis finitimarū gentiū siue dra
conum in mari utrum aquasq: possidentem qui in irrigatione flumini eru
gabat insuper in superbia queruntur uocat multitudine exercitus sui omi
aquas turbantem potentia turbare ldeuoco expandere sedi cornua
sua super multitudine ei trahere eum sagenas suas uel amo iacere
re siue extendere eum super ripam quasi colubr mutas spiritus fuerint
inuolutas: ut cum reliquis celi uolatilib: deuoret eū cuncq: nisi tū aues
siue homines bestie ire eum lacerauerint reliq: carnes ei monies uallesq;
complesq: cū plebium tu ut cum ista unum sciatis hec autē loquitur
propheta sub forma ut post quā uolatilia celi et bestie carnibus eius fue
rint saturate ldē exercitus ei tanquam multitudo reliqua pars
inermes et sine armis cū eruerit, tunc in quid celi tenebris obuolu
entur sol luna et cetera luminaria non dabunt lumen suum sed super te
cuncta nigrescent nihilq; tibi letum erit tuum interitu omnis popu
lus tuus regis et horrore nimio formidabit conspiciens mei gla
dium meum huc illucq; uolitare nulli parcere et innumeros uirorum
nā simile premescunt Ut autē scias quis iste sit gladius audi ma
nifestius gladius regis babilonis ueniet tibi in gladium fortium
siue gigantum deiciā omnē multitudinē tuā quia gigantes inex
pugnabiles gentes sunt quē babilonis regis frenebantur exercitu
ipsius uastabit siue dissipabit superbiā egipti tocius multitudinis ei
nihilq; in egipto remanebit sed cū omnib: iumenta bestiaq: ani
malia parui auferentur Et rursus erit solitudo in egipto ut nec
pedis hominis nec ungula iumenti aq; illuc turbent pisces eius et aues
omnes aq; flumini ei quasi oleum fluent purissime ac mirabiles
nullo pacto transeunte nec earum fluenta turbante hoc autē pro
egipti solitudine quae redigetur in desertum abomi multitudine
sua quando habitatores ei dns pauperet ut intelligant dum remanserint

qd ipse sit dns. Ideirco plancta ē pharaonis. iplangent eū filiæ gentiū
marcantu nsolū aut sup illo. sī sup multitudine ei. que dno uas
tante delata ē. hæc sup simplici littera cursim dixisse sufficiat
ueniam' admitt egemū spīalē nec puto magnopere laborem
dū nūc dīc sit pharao rex ægypti. cū sup̄a plenius dixerim'. ea unde
ei' potestatē cui ægyptus credidit una p̄uincia t ægyptus totus
mundi quæ nē oleo dita sippio uno ad simulata leoni gen.
tili homo ens cū honore et nō intellec̄ cū paratus ē iumentis insi
entib; assimilat factus ē illis. D eboc leone & pcrus loc̄t' admōnr
nr diabolus quasi leo rugiens circuit. unomono psalmo scriptū ē.
Insidiatur. in abscondito quasi leo in spelunca sua. Insidiat' ut rapiat pau
perē. Ihieremias eo spū aut leo desilua p̄cussit eos. draconē aut
dicit diabolū. ad la mēpīat' Leuiathan. nom draconis exponens
ugēra superiorē explanationē multis testimoniis docui. qui dix
erat mea flumina. ego feci ea. Iste igit' dnō flumnib; suis quasi
cornib; uentilabat plurimas nationes. quæ sup̄ marchione ualen
tino arrio. eleunomio. ceterisq; haereseon principib; intelligere
possum' qui minant' ecclesiasticos uiros. dicentes. ad dom saluatorē
ire. immunes suos uentilabim' cornu. inuenti lant ad salutē inde
tim. adeat lū leuem sine impfundū abiciam'. denicq; sect' ei' turba
bas aquas pedib; suis. Ingera illud apostoli. qui aiūt. cont'bat uos por
tabit uentus. nunc enī aquas siloæ bibere. quæ uadunt cū silen
tio. aquas ægypti turbidas atq; arenosas. quæ ante quā pedib; con
culcarent' draconis pure erant. suo fluentes ordine. post quā aut
pedib; illius. cont'bate ī. cursus sui ordinē p̄didere. neq; enī utrum'
hereticis testimonijs scripturarū sibi cohærentib; ho conturbare om̄a
et equa ipse ē. inimicus. iultor nsolū aquas alienas draco ægyp
tius. cont'bat pedib; suis. sī conculcat flumina sua n̄ paratus eis
quos semel in sua redigere potestatē. qđ deuitare cupiens iustus
p̄cat'; Nō ueniat mihi pes superbiæ. et. in malo loco conculcauit pe
dis nemerū conculcet'. miserere mei dnē quo conculcabit mē
homo. Inimicus aut homo diabolus ē. de quo rat' psalmus loc̄t'.

magnificet ultra homo super ra. Propterea hec dicit dns ds Ap an
da sup terre rete meu In multitudine ppl multoz rete dni ue
ctis meu testamt primane contexu mittit sup dmonē qui
habitat in ppl multitudine semp thu multitudine de
lectat uex trahat eu in sagena sua siue in hamo suo. Ista ē
sagena que in mare huius seli mittit & gregabit pisces multos
alios eli gendos alios abiciendos siue iste unus de quo
mos scriptum ē. adducet aut dmonē in hamo tercu dabit
capistru arca nares ei pque un pcat ē aquila extraens leu
than in hamo ra fumb; colligabit lingua ei. & trahet aut
dmo siue leuiathan de mari hamo t sagene dn impiabatur
siue excendat super tm, & tromis spūs ei quib; suas insidias
occultabat aperiebant ut ferantur in publicu unū ab
eam iacerat qui in celo posuerat ossuu esse altissimu simi
le ee iactabat. Unde sequit habitare siue sedere faciā sup
te amā uolatilia celi ra arumbo dete bestias uniuse tre
secdm illu qd scriptu ē. Dedisti eu esce ppls ethiopu quit
uolatilia uocant t bestie tre unius efferate qd adhereruos
utq; gemul es referri potest. qd aut sequit ra dabo carnes tuas
sup montes ra implebo colles tuos sanie tua siue implebo
ualle sanguine tuo. Hunc habet sensu uolatilia celi erbes
tras tre decepto ppls intellegam. crudelitate gentiu
montes aut ad primapes referam hereon qualis fuit ualen
nus ra martion colles q; successores eoz quis arum sanie dni
tomis siue uallis que implent dnatoni sanguine inferiores
quos credentiu aut certe montes ad uarias potestates que in
aere discurrunt ualles que infera penetrant ra etiis sub
plicii manipatet. Porro qd dr inrigabo tra poedore san
guinis tui sup montes siue inrigabit tra defertorib; tuis sup
montes ualles implebunt & re illud significat qd omis superba
adrogans hereticoz rumor nomi unitati rpuro quā plurido
utq; fletem sanguine coplent. Hoc rillud qd scriptu ē

p me eos sic fieri ait. De quo sci adno lib. primo
quis sanat de tri operē ecclesiarie erigit pauperē. ut collocet eū
cum principib; cū principib; ppli sui. Valles aūt omnia deprec
sas ut supra dixim; aut infernā significat aut humilē here
ticoq; sensū ppt uoluptatē terrenas opes cuncta facientiū;
Q d aūt iungit. et operta cū sanctus fuerit celū & congregerit fa
cā stellas ei sole nube tegā luna nō dabit lumē suū. Omā lu
minaria celi merere & tenebrescere facā sup te & dabo te
nebras sup terrā tuā dic dns ds. Sic equidē litterā p omnia mel
legi nō potest. Quando enī mīsterio pharaone siue draconē
sol luna et stelle nō dederūt lumē suū et celū opertū e tenebris
lux tra illud posterū impia quaq; anima tenuerit sdā nocte. ergo
hoc dicendū e qd extincto pharaone qui omnis figurabat se
mangelū lucas. de quo alio loco scriptū e lux impios ex
tinguet celū siue celi operient tenebris. Deq; ipaulus
loq; Et spūalia nequitie in celestib; et in gregescere fec dns
stellas ei t draconis uel celi sup quos iudas apostolus scribit
sidera errantia quib; caligo tenebraru in eternū reseruat. Sol
quoq; nube tegetur. solimq; tantis qui comparatus e sole iustitie.
Nubem uel ipso dno saluatore qui descendit in egyptū sup
nube leue nullo peccatoq; pondere pgrauata. t pphetis
postolis. de quib; legim; mandabo nubib; ne pluant super
illā imbrē. et in psalmis. uernas tua usq; ad nubes. Cū aūt sol
in quartus fuerit obscurat luna. qua hereticoq; semina
ecclam. q; ue sole iustitie lumē putabat accipere nō dabit
lumē suū. nec decipi a credentes falsi nōnnulli sciemus;
Omā quoq; luminaria eq; ue quid inde in hereticis ecclor
trine & extincto draconē cecidit siue merebim principe p
dic tra impse dns. hereticoq; ire operiat tenebris. q; no in
tra salicē uernans inter eos duxim. in fouea ethabitatio
rest ra mittam in tenebras exteriores ubi e fletus & stridor
dentiū. Post hec dr. Implebo cor ppli mei et cū dixero

contractionē sine captiuitatē tuā ingemuit sup
ra quā nescias utprius pharaoni seruientem iam scam con
tra eū uidemus captiuitatē et adalia tra quā draconē sequebat
ee ꝓducta. Nec debem ambigere bonas ee tras quas pharao
re sequit scilicet quando captiuitas pharaonis alia captiuitate
mutatur dequa dr adsaluatorē. ascendens in altū captiuā duxit
captiuitatē accepit sine uncta apostolū dedit dona in hominib
erstupescere inquit facia sup tē pplos multos iquibus pha
raonis admirabant potentia post ea eū admirent desuo cul
mine ceca disse. Regem quoq; pplos numio horrore formida
bē sup eū quos regna dno diabolus ostendit. Et de eo; in psal
mo dr. Adstiterūt reges tre et principes cuenerūt in unū. hoc
aut fiet cū uolare cepent gladius dni sup faciem eos sub
audit regū sine pplos. gladius aut dni intellegendus e
uerus sermo dei et efficax. iacutus sup omnē gladiū ex u
traq; parte acutū quuolat atq; discurrit. et stringit cer
nentiū oculos uultusq; deterret et obstupefacit cernes sup ru
ina pharaonis similia uidemus ee derectos. Et dm quidē gla
dius de quo scriptū e. Ecce hic positus e in ruinā et resurrectionē
multos iacentes eleuat et male erectos humiliare cōminat
gladius aut regis babilonis uenit sup dracone. egyptū utiq
gladius fortis siue gigantis dicat dns multitudinē et qui
regē egypti sequebatur. Inexpugnabiles inquit siue pestilen
tes degentib; omisisti ut malis adquiescendū tradant peiorib
de quib scriptū e. Immissionē per angelos pessimos. et apostolus
quos tradidi inquit satanae ut discant nblasphemare uel in
teritū carnis ut spūs saluus fiat. Cū aut plurimus cernodi mi
nistros deiecta fuerit superbia egypti et multitudo illius dissi
pata pdeat omā unda illius quae erant sup aquas plurimas
nō ambulabāt eas per hominis ultra sicut beatus qui seminat
sup aquas ubi bos et asinus calcat. Et contrario infelix quisim
plices qui de suo ultra potent errore retinere ut in per hominis

ñ calcentibꝰ quone signū quidē sapientiæ atq; nationis
aquæ ægyptiæ inse habere uidentur ungula quoq; iu
mentoꝝ nturbabit eas uidelimpidissimas atq; intentab; faciat
ẽ ibidas icoenosas tunc reddent ñabalio hab ipso dño aquæ
purissime quedraconis fuerunt dominatione ẽ baue. Iauit
flumina earū labant quasi oleū ut sint ueri luminis nutri
mentū hæc aut fiant dū dederit dñs terrā ægypti desolatā ꝙ
dederit multitudinē ei ꝙ cassi fuerint oms habitatores il
lius uisto p fecto scire possint quia ipse sit dñs. Q. d aut nun
cū planctus ē ꝙ plangent eū filiæ gentiū sup ægyptū ꝛ sup
multitudinē ei plangent eū aut dñs dr. Ꝑ spiciū ē animas
omniū gentiū quæprius oppressæ fuerant siue earū gentiū
quæ nequaquā in egipto mombant. si in regione uiuentiū
mīfectū draconē plangere ꝛ omnē multitudinē ei ñ spes
luit si q̄d de tanta potentia suo uitio ꝛ sup bia deiectus sit
in terna subplitia. Et factū ē in duodecimo anno in quinta
decima mēsis. factū ē ūbū dñi ad me dicens. fili hominis
cane lugubre sup multitudine ægypti et detrahe eā ipsā
ꝛ filias gentiū robustarū ad terā ultimā cū his q̄ descendunt
in lacū quo pulchriores descende ꝛ dormi cū incircūcisis in
medio mīfectoꝝ gladiū cadent. gladius dat ẽ ad mactandum
eā ꝛ omis ppls ei. loquent ei potentissimi robustarū de medio
inferni cū auxiliatorib ei descender ꝛ dormier incircūcisi
cassi mīfectiq; gladio ibi assur ꝛ omis multitudo ei in circuitu
illius sepulchra eoꝝ oms mīfecti ꝛ qui ceciderē gladio quoꝝ
data ſ sepulchra in extremis lacus. Et factus ē multitudo ei
ꝑ girū sepulchri ei unus si mīfecti cadentes q; gladio; dede
runt quondā formidinē in terra uiuentiū ibi ait ꝛ omis mul
titudo ei ꝑ girū sepulchri illius. Oms hi mīfecti ruentes q;
gladio qui descender incircūcisi cassi ad terā ultimā qui posuerūt
timorē suū in terra uiuentiū ꝛ portauer ignominiā suā cū his q̄
descendunt in lacū in medio mīfectoꝝ. Posuer cubile eius

uniuersis populis ei Inarcatu ei sepulchrū illius Omis hi mar
ti cū cisi īfecti q gladio dederunt eis terrore īmēsa uuentu
ti portauer ignominiā suā cunctis qui descendunt in lacū In
ti medio īfecti q posita sī Ibi mosoch tubal tomis multitudo
ti ei inarcatu illius sepulchra ei Omis hi marti cisi īfecti q
ti cadentes gladio qui dederī formidinē suā īmēsa uuentu
ti in dormierunt cū his qui descenderunt in lacū infernī cū armis suis expositi sunt gladios suos sub ca
pitib; suis ti fuerī iniquitates eos in ossib; eos qua terror fortiū
fuit sī īmēsa uuentu Et ruerunt in medio inarcatu cisi q com
missi ti dormierī cū his qui descenderunt in lacū ibi idumea ti reges ei omis du
ces ei qui data sī cū exercitu suo cū īfecti gladio ti q cū inarcatu
cisi dormierī cū his q descenderunt in lacū ibi principes aqui
lonis omis ti uniuersi sidonii siue uenerunt qui deducti sī
cū īfecti pauentes ti in sua fortitudine confusi qua dormi
erunt inarcatu cisi cū īfecti gladio ti portauerī confusionē suā
cū his qui descendunt in lacū Uidit eos pharao ti consolatus est
super uniuersa multitudine sua quae īfecta ē gladio pharao ti
omis exercitus ar dns ds q dedit terrore ei īmēsa uuentu ti dor
mitu in medio inarcatu cisi q cū īfecti gladio pharao ti omis
multitudo ei ar dns ds Multū in hoc loco lxx īpatu admo
dum ordine ti translatione dus ordat ti quedā in ea de theodotio
ne addita sī unde necesse habuim ipsa ponere neq; aqua
parcentes longitudini studiosi lectoris duligentia seruentes
lxx Et factū ē in duodecimo anno in mēsa decima mīsis factus
ē sermo dn̄ ad me dicens Fili hominis plange super multitudine
egipti et deducent filia ei gentes mortuas in pfundū terre ad
eos qui descendunt in fouea Porro sub adsertis additū ē de qua
pulcherrima descende ti dormi cū inarcatu cisi Rursū ordo
sequit In medio ulneruntq; gladio cadent cū eo ti dormiet
omis fortitudo ei ti dicent tibi gigantes in pfundo fouee des
cende quo meliores descende ti dormi cū inarcatu cisi Immedi

uulnerator gladio ibi assur · romis congregatio fuit · et dat
ungit · omis uulnerati ibi dati · sepulchrū ei impfundo
fouee · facta ē congregatio ei · In hebraico non habet hasep
tuaginta additū ē · Rursū dr̄ marcuatu sepulchri ei omis
uulnerati qui ceciderant gladio · interū de editione theodo
tionis sub asteriscis additū ē · quidedet sepulchra ei in later
bus lata · et facta ē congregatio In marcuatu sepulchri ei omis
isti uulnerati cadentes q; gladio post q; posuere septuaginta
quidedet timore suū In mīra unte ibi ælam · romis fortitudo
ei In marcuatu sepulchri ei omis uulnerati et cadentes gladio
et qui descendū In marcū casi In mīra p̄fundū quidedet terro
rē suū In mīra unte et acceperūt tormētū suū cū his quidescen
dunt in fouea In medio uulneratoꝝ ibi dati sunt mosoch tibu
bel · romis fortitudo eoꝝ In marcuatu sepulchri ei omis uulnerati
ei unūsi in marcū casi · uulnerati gladio quidedet trorē suū
supra unte · et dormuerūt cū gigantib; q; ceciderant ab æ
terno quidescendet infernū cū armis suis; unebant adbel
la · posuerūt gladios suos sub capitib; suis · et facte in quitates eoꝝ
mossib; eoꝝ da trueranr gigantes In murta sua · et In medio In
marcū casoꝝ · contereruntur et dormiet cū uulneratis gladio Ibi edō re
ges ei · romis princapes assur quidedet fortitudinē ei in uulnere
gladii isti cū uulneratis dormiet cū his quidescendet in fouea
ibi princapes aquilonis omis unūsi magistrate assur ·
quidescendet uulnerati cū terrore suo · in fortitu
dine sua confusi dormiet In marcū casi cū uulne
ratis gladio · abstulerūt tormētū suū cū descen
dentib; in fouea; Uidebit eos pharao · et con
solatione accipiet sup omni fortitudine
eoꝝ uulnerati gladio pharao · romis
fortitudo ei dic dns · ds; quia dedi
formidinē ei in terra unte · et dor
miet in medio In marcū casoꝝ

aum uulneratus gladio pharaonis multitudo ei dicendus
Ignoro fastidiosa fore delicato lectori tantum induas editionem
discrepantia si quis facia calumniatoribus meis quasi aliquid de
septuaginta interpretum translatione subtraxero mea sacri legis zelo
timore dei uos feramur maxime qui cui infidei uertitate discor
dent & manichei sequantur errores meos imperatoris animas
commoueri scaldeueteri quippia monstrare potuerint mutati
consuetudine libenter errare cupientes qua aliquid abaremo
ueri discere uniuersum iuxta historia manifestius esensus me
ode eni anno duodecimo euangelii expurgamus nisi sin una
ut supra missi ueri in qd adecima die nequaqua sup pharaonem
f sup pharaonem fortitudine siue multitudine egypti planitus
adsumitur quidem habet desuper sua cum uniuersis filiabus suis siue
gentium robustarum a diua ultima ide infundum inferni dra
ad rege egypti quo meliores ut morte mereatis euadere cuius
nas sunt & recta ide ipse thamosoch quum ceptrum cappadocis tribu
bet quos alii liberos alii malos intelligi uolunt idumaei quorum
principes aquilonis ac sidonii cum uniuersis gentibus suis quos qui
lio horroris cum eis gentibus pluerit mortuis interfecti gladio
iposuer gladios suos sub capitibus suis qd dictum e ecce pathe
we te pon accipidum e tu solus poteris in eade sustinere quippe
tuus eu uideris tanta terrarum apud inferos multitudine dormi
entium sepulchrum tuum fortissimos quonda principum ar
cu dari memorius habebis consolatione leuiora tor
menta estimans comitatio plurimos. haec merito
iuxta simplice sensu stricti dixisse sufficiat
ne eade breuitate quamu explanationis
patitur difficultas spiritalis intelligentie
summa quoq; carpam. Supra una missi
die factus e sermo adpphera hic
quinta decima in prima aut die
hoc e in kalendis missa est ordiu

é inquinta decima quando totuluma orbis impletur: et siqui
de primi missi fuerit ad mare é pruina dies sint aut septimi:
scenophagiarū quando figuntur tabernacula que solleṁ
tatis apud hebreos t maxime sē. fit autē planctus sup fortitu
dine egipti ut fortis inmalo ee desistat et recapiat infirmita
tē. et quando infirmior fuerit tunc fortior sit p fortitudine
egipti in hebraico habet multitudine. Lacu enī ispaniola ua
que duc admortē multi ingrediuntur pereā sic econtrario
dr adisse. Vos aut estis pauci inter omnes gentes. Semp enī iustus
para ē. Et arta via angusta ua que duc aduitā ipauci sē q ingredi
untur p eā. Qd aut egiptus plangit mortuae filiae ei in ceta sep
tuagintā siue gentiū robustarū deducunt. adirī ultimā in
lacū siue in fouea profundissimā significat. unde in egipto
huius sēli commorantes quep didicerunt eū qdiu ego sū uita ipse
catus mortuae pondere eos adinferos detrahunt dicente pecca
tore. quo inquietes meae sup gressē sē. et quid mei sic onus gra
ue grauare sē sup me. Iste sē de sb. semptū e malo loco ingre
dienti in inferiora ire. tradentes inmani gladi partes ultri
ci. Quem fodit fouea in cade mea. Unde et egim lacu ape
ruit et effodit eū in cade in fouea qua fec. et ad q. sedet qui pul
chre. descende idormi cū incircūcisis p prias adpharaonē re
gē egipti sermo dirigit siue in septuagintā. de theo deducere
additū e adipsā egiptū. Deaqua pulcherrima descende idor
mi cū incircūcisis qui sepeliti ad eū primi qui in baptismate
xpi renati laudent ecclesiā. quae e ista quae ascendit de albatu
inniteni sup fratruele suū post eā. t ipsa uisione t alius unus
sordat et ruit de cetu ihc ad eū. De aqua pulcherrima. descē
de idormi cū incircūcisis id e cū immundis nec et illū
sensū quē ponit apostolus. Nos sum circūcisio qui spū deo ser
uientes et gloriantes in dno nō in carne confidentes. in medio
immedio uulneratos siue interfectos cadere cū pharaone
illo gladio quē uenit mittere dns sup eū. Sic enī xpi gladius

bonos amalas sepeñat dicens. Nuem pace mittere super ra sed
gladiū sic hereticos gladius oms trucat pplos vulnerando ad
inferna detrudit Istius gigantes potentissimi rebelles ponen
tes in celū os suū aequarat p superbia se adeccelsa sustollun
tantū adp fundū fouee d inferni nouissima detrahunt
qui oms interfecit gladio eius caret t pharao tot egipti
formudo quae adinferna detracta ē quos haberet impaenis
socios sequēs sermo demonstrat Ibi assur oms multitudo
t synagoga ei princeps eius hereticos diabolus Cuius uero c
gregatio ē synagoga de qua apocalipsi dr quia synagoga
satane Sequentes aut uersiculos obelo notant prere
undos puto dicendū qđ abet in hebraico marcum illius
sepulchra eoz indelicet deceptoz dico q oms vulnerati tum
feri gladio ideo corruer quoz sepulchra dantur Imo
ultimus lacus. qđ aut lacus uocet infernus ps̄picue psalm̄ ille
demonstrat in quo poeta loquit adsimilat sua cū his qui de
cendunt in lacū Quē neq̄quā debem uocta latini sermo
nis ppria erant cū intellegere qui grece λιμνη dr inde
lacus rabenas de lacus larus rabenas multiq; alii sed quas
nos solem apellare cisternas quos lacus quia quas infrigerā
nomē abet celare ipse auferet peccatores cunctos hereticos
fodiunt quantū mea memoriae nullus eoz lacū ide
cisternā fodisse scriptura refert Oms peccatores quoz fun
dat recidiuus quoq; superbia sua eorum de quo scribit qđ homo
fuerit cū operibus incubans inmutat superbe aures reddi
caret in angulis lacus fodere et contrario adunata dr bibe
aquas de rus uasis et de puteoz suoz fontib. Et rursus Oms aq;
ruens ppriis Unde loqt admone derelinquer fonte aq;
uae ut fodes tuae sibi lacus ide cisternas quae aquas contine
re nō possunt Sequit Et facta ē multitudo ei pgrui sepul
chri ei hi oms cruenti affirmat se eoz plurima multitudo
qui inuisi uulnerati sic & interfecti et cadentes gladio.

nemo enī eor stare potest ā mosi nec audire q̄ stat⁹ indo
mo dn̄i. Sedom⁹ uulnerati mīfectiq; sī cadere⁹ q̄ quon
dā dederant formidinē īnīra uuentū formidinē aut⁹
qui eram ecclīs p̄positi nemīra uuentū facerent p̄plos
mortuos simplices quosq; decaperent. Unde ip̄ aulus ae
bat timeo aut ne forte sicut serpens deceptā eua īmalitia sua
corrūpant sensus uri p̄simplicitatē quae ē in x̄po. sed nec
mor spe dn̄i mitigatur dicente ecclesiastico turo dn̄s in
luminatio mea et salus mea quē timebo; Dn̄s protector mee
a quo trepidabo. Post hec dr̄ ibi elā romē multitudo eius
p̄gri sepulchri ei aud dubiū quin assirii elā in lingua
nrām uertit. Ascensus enī eor omis enī qui x̄pi humilitatē con
tempta diaboli ascendere superbia ise infalsi nominis scientia
ē aliquid estimari. elamita et nuncupandi qui assirii regis
sepulchrū ambiunt mīfecti et uulnerati gladio ili cet
nec celso posuer ossa sua tam descender immundi in carnū esi
ad ima ultima unquam sublimi fuerant elevati mirro fortiu
cadent. Isti posuer terrore suū in semel sed secundo īnīra
uuentū. qui enī eccles astic⁹ abhinc a cemodi elamitas
terrore securus ē. Ren aliquē sui p̄dic gregis pulchreq; ecclā
x̄pi apellat ira uuentū in eor in rio hereticorū cui talibo
la mortuos ire ē credant. iportauer. in quit ignominia
sue torporis sui cui hi quos secu deriser in lacu impfun
di inferni quos cubile immedio mīfectos ē eor in delicet
quos suo mucrone iugular iacui cidam humi cemodi ppli
impli assirii regis ppli si ili cet caruū esos ē se iacent tam
in carnū esi mīfectiq; si gladio. ritio deder terrore atq; fo
rmidine in īnīra uuentū. Unde portauer torporis sui atq;
supplicii immedio eor quos sibi fraudib. decepe ibi quoq;
ē. idē ipeta assirii mosoch. ithubal. romē multitudo ei
uentuum sepulchri ei. Omis in carnū esi mīfectiq; cadent
et gladio qui dederam formidine sua īnīra uuentū

pmoloch rabbal simmachus ethcadotio impiam fa
bile eos ostenderent cubilia hereticos immo foueas se
pimas assirureges ee subplica moloch impiu infamat bu
bal cuersio nimborum amalo sed debono mmalu sine mu
sia ostendat omis hereticos infame ip studio ad
peem comta nec maru simlamenes eos aceruat imma
lubabent multitudine cu egiptu regis occidit gsau
dee multitudine Omis hi mfecti gladio qui dedecum
formidine sua nsemel nec secto sitio mtm uuentu
D. eqb supm plenus dnm. sept. indormient cu fortib
sine gigantib eademb; q; monarchu cis quidescendet
adinfernu cu armis suis posuer gladios suos sub capitib
suis. fuer inequitates eos inossib; eos quia trop fortiu
facti sr mtm uuentu hi mquit quhereticos primapes
gentium adiuta malitie quem cultu. atq; cru cia
tu utnec cu fortib; atq; gigantib; qua principio corruc
runt simulia mereamur terre subplica quinequaqua
erroris sui acta penitentia descender adinferos cu armis
suis rebelles contra dn. ecclam ei seu animos deferen
tes dequib scriptu e filii hominu dentes eos armatis
gentes exposuer aut gladios suos subcapitib suis requies
centes minimo p duelli ip sima victoria sementiaru
suaru tacula co placamentes Inanitu utinequitates eos fue
rint mossib; eos hoc fortissima figmta terroris sui dog
mata possidentes quia trop fortiu facti sr inuita sua sine
mtm uuentu. Cl d quarto dr unfortissimos quoq; habent
tes scientia scripturaru qdam dereligione uuentu suap
usitate timerent dudescendunt adinfernu cu armis suis
ponunt gladios suos subcapitib suis inequitas eos usq;
adosia puenit. Post hec scriptu e. stru ergo immedio inter
ru ascos ctereru qdt adhortatione t adformidine sine
mutitudinem egipti de. qdt ipia comentatur inata

illud qd scriptū ē. Dñs autē pacis conteret satanan sub pedib; uris
uelocit. Et dormiet inquit cū interfectis gladio sempiterno.
Ibi cū assyrio et cū egiptia erit multitudine idumea et reges
eius oēs qui terrenis operib; seruiēt siue sanguine delectati sūt
et eni idumea et terena et sanguinaria sonat oēs reges iuni
uersi principes. De quib; crebro et apostolus loquit terrenis operib;
inhiantes et effundentes corrupticæ sanguinē eoꝝ quos sua fraus
de deceperunt et cū maxime cū sibi sunt mundi dormierint. Et ubi
quidescendet in lacū. De qb. supra dixim. In ipso comitatu erit
princeps aquilonis aquo exardescunt mala super eū et aquot
inhierema uel in hoc eo dē p phēta olla illa plena carnū assu
quæ succendit nisi solū principes aq lonis uerū oēs magistra
tus assur p quo in hebraico positū ē unus sidonii quos nos
mueniatores uertim' lingua illud qd scriptū ē. Anima nra sic
passer erepta ē de laqueo uenantiū. P quo in hebraico positū
ē sidonios qui sidonii siue uenatores deducent admferos
pauentes in sua quondā cōfisi fortitudine et dormient in
mundi. portabit confusionē siue tormentū sui habentes con
scientiæ pœnitudinē sempiternā. Ita ut nec extinguat
et uermis eoꝝ nec moriat quos oēs cū uiderit pharao consolabit
uel habens adhuc malitiā pristinā. et multos pene sue soci
os habere se cernens uel certe consolatē uidens illos confun
di in subplicus et terroribus; sicut sup unusa multitudine sue quæ
interfecta ē gladio. Pharaonis scilicet uel omniū sociorū ei
principue quæ assyriæ regis. et moloch et tubal. et idumeoꝝ. et prin
cipū aq lonis. et sidoniorū. Hi enī dederunt terrorē sui intra u
niuersū. Qd quanto dr. unusquisq; istius modi nationes cauere et
fugere debeam' quæ cunctis nos sensib; deceptionis et care et hor
ribiles nec facere posse unaq; nisi omni custodia seruauerim'
Cornua dormiunt inquit ipse pharao cū sotiis suis interfec
tus gladio quisotii multitudo ei fit plata et spatiosa uia pgen
tis ad supplicia sempiterna. Et factū ē uerbū dñi ad medicensi

fili hominis loquere ad filios populi tui et dices ad eos. Terram cum
induxero super eam gladium et tulerint populi terre unum de nouis
simis suis siue hominem unum de suis et constituerint eum super
se speculatorem. Ille uiderit gladium uenientem super terram et
canerit buccina et adnuntiauerit populo audiens autem quis
quis ille sonitum buccine non se obseruauerit. Uenerit que gladius
tulerit siue comprehenderit eum sanguis ipsius erit in caput eius erit
sonitum uocem buccine audiuit et non se seruauit sanguis eius in ipso
erit. Sin autem custodierit animam suam saluabit quia si specu
lator uiderit gladium uenientem et non insonuerit buccina et populus
non se custodierit et uenerit que gladius tulerit de eis animam
illius quidem in iniquitate sua captus est sanguinem autem eius de manu
speculatoris requiram. Et tu fili hominis speculatorem dedi te
domui israel. Audiens ergo ex ore meo sermonem adnuntiabis
eis ex me sine dicente impio impie morte morieris si non
fueris locutus ut se custodiat impius anima sua ipse in ipsius ini
quitate sua morietur sanguinem autem de manu tua requiram.
Sin autem adnuntiante te impio ut a uiis suis conuertatur et non
fuerit conuersus a uia sua ipse in iniquitate sua morietur porro
tu animam tuam liberabis. Rursum ad ppheta sermo sit dni qui
aliquando siluerat tempore eo quia non posset ppheta nec humana
fragilitas iuge ad se atque continuum sustinere uaticinium ideo que
eadem superioribus commentatur. Fili hominis speculatorem
dedi te domui israel. & audies ex ore meo uerbum et commonebis
eos ex me quia dicente impio morte morieris non adnuntiante
ei nec locutus est ut adnuntiaret impio ut conuerteretur a uia sua
impia et ille impius in iniquitate sua morietur sanguinem
eius de manu tua requiram. Et tu si adnuntiaueris impio ut con
uersus fuerit ab iniquitate sua et a uia sua impia ipse in iniqui
tate sua morietur. tu animam tuam liberabis. Que si diligenter
inspicas intelleges similia quidem ea sectum eadem cumplerisque
discordant. et hoc omnibus scripturis sanctis obseruare debemus

ubi uid. erat aliqua similitudo ee sententie. si inomnib; eade dica
sed subtrahi plenaq; t addi singulos inte ubos discrepantia
habere ratione uerum priusqua adalium ueniam breuis
e explicanda sententia. Speculator fuerit constitutus. pplis
uidenti gladiu dni ironq; ueniente tadmunitante eo
pplo audire noluerit speculator liberetur & ille qui oppressus
e gladio ipse sanguinis sui sustinebit reatu. qd si audierit salua
bit animam suam. Sin aut speculator nimsonuerit buccina. pplis
ignorans uenturu gladiu nequaqua obseruauerit pplis. q de
ipsius morte inquirate. ipsum sanguine morientis despe
culatoris requiri manu. ecursurus ppheta hezechiel generale disputationem adsepotissimu ponere. Ettu inqt fili hominis nia tra tapplo tuo ut supra dixi. sic ame constitui es speculator domui isrl. Si ergo me dicente adimpiu impia morte
morieris nisi fueris locutus ad eu ut se custodiat. ipse quidem in sua iniquitate morietur. ipse autem sanguine tuo requiram. Quod si tu admunitaueris impiu atq; p operis ut se ab
uiis suis pessimis. ipse ille hoc facere noluerit. ille quidem in sua
iniquitate morietur. tu autem liberasti animam tuam. Ex qb; discimus posse hominem qua uis iniquu. tam
piu sima gisti uerba audierit. egerit penitentia. sua iam
pie. ne saluari. nec minus magistrum subire discrimen si do
cere noluerit tamare discrimini t dispensatione peccantis
duret. e sanguinis ei q liberam potuit. ipse mortem erui nisi
magistri silentio concidisset. uniuscuiq; liberu seruari arbi
trii. Du unius magistri uoluntate e t tacere t loqui. t audi
re uel arbitrio t audire. t facere atq; saluari t contemnere &
ppio perire creptu. nec fati sequit. ergo quia ppheta p die. uenit
qd p dixi. non em p die uenerat sed uenerat. nec qua dis loquit
necesse e fieri qd minat. sed ideo cōminatur. ut admonitu. ad
penitentia eum minat. cui fiat qd futuru e si uba dni ēdemnat;

possim aut triplicat locu istu disserere. una qua sibi speculatore constituunt. altera litera tm unde sint tres species mellegemu ecclia que se denouissimis ppli sui speculatore elegit illu unde licet que apostolus scribens admonuit nos adsumat iudicet. et certe anima credentis que mte atq; ratione ppone pplo. acturbe cogitationu incertus suscipiat. iudicet atq; discernat quae sectanda quae uefugienda sint. Speculator tm unde et trexpositi mellegi. et pphetat. Speculator aut eccle. et epi. et prbi. qe pplo electu. scripturaru lectione cognoscens. ipuidens quae futura sint ad nutu. et pplo corrigat deliquente. Unde magnopere formidandu e ne adhoc offitiu accedam indignus. et adsupbu pplo neglegentie nos dem. atq; desidiae qd hispenus e delicias uentriq; torpo seruientes honore nos accepisse. putem. ministeriu sedq de filius hominis nuenit ministrum si ministrare. ipedes discipulo. et laute. uostendere. ami sordes. tuma. Amagis tro indiscipulis debere dilui atq; purgari nec statu respondem. qd pde dicere simulat auditor facere qd doceris. Unusq; isq; em ex suo animo atq; offitio iudicat. tu si locutus fueris ille si audire condespexerit de magistris negligentib; salomon loquit. sapientia abscondita thesaurus occultus que utilitas in utroq; tale qd significat. et euangelio qd qd scandalizauerit unu de minis. ecclie expediat ut alligetur ad collu ei mola asinaria. et abiciat in profundu qui inspecula estimantur plurimis nocent. tu ergo fili hominis dic ad domu israhel sic locuti estis dicentes. Iniquitates nre. et peccata nra sup nos sunt. et tabescimus. quomodo ergo uiuere poterimus dic ad eos. Uiuo ego dicit dns. dns. nolo mortem impii. sed ut conuertatur impius a uia sua. et uiuat. Convertimini a uiis uestris pessimis. et quare moriemini domus israhel. Tu ergo fili hominis dic ad filios populi tui. iustitia iusti non liberabit eu in quacuq; die peccauerit. et impietas impii non nocebit ei in quacunq; die conuersus fuerit ab

impietate sua; et iustus nō potuit uiuere in iustitia sua in qua
cūq; die peccauerit. Et si dixero iusto q̄ uita uiuat confisus
in iustitia sua fecerit iniquitatē. Omnes iustitiæ eius oblionis
tradentur in iniquitate sua quā operatus ē impia morietur. Si
dixero impio morte morieris et egerit penitentiā a peccato
suo fecerit q; iudicium et iustitiā pignus restituerit rapinā q; red
diderit in mandatis uitæ ambulauerit nec fecerit quicquā
in iustū. uita uiuet nō morietur. Oīa peccata quæ peccauit
nō imputabunt ei. iudicium et iustitiā fecit uita uiuet. Et dixerunt
filii populi nō ē equa ponderis uia dnī. ipsorū uia iniquæ.
Cū enim recesserit iustus a iustitia sua fecerit q; iniquitatem mori
etur in eis. Et cū recesserit impius ab impietate sua fecerit q; iu
dicium et iustitiā uiuet in eis. iudicetis nō recta uia dnī. unū quoq;
iuxta uias suas iudicabo de uobis dom' isr̄l. Si neglexerit le
gem' uidet nobis eadē pphētia ee quæ supra in qua dr̄. Nū
quid uolens cupio mortē impī dic dns. Nisi cum eo animam
la uiuere. et non finē eius de pphetia. Conuertimini et redite
ab omnibus iniquitatib; uris. nec erit uob in ruinā iniquitatis.
Libi enim adeo sermo sit q uolunt egere pœnitentiā iustitia
peccata delere uitā fiducialiter conuertuntur in pleno animo agant
pœnitentiā hic aut adeo loqt̄ qui magnitudine peccatoy
nimio impietatū suarū desperant salutē. dicam in q̄tum
nec peccata nra sup nos sunt in quib tabescam' quomodo
ergo uiuere poterim'. ee sensus. cū semel nob mors pposita
in ulneribus nris nulla medicina possit restituere sanitatē
quid necesse ē laborare et frustra cessum in p̄senti uita nec dis
peratione immigere in altū hac fruam' q̄ futura p̄ dubium'
quib respondet dns nuelle se mortē ipius sed ut reuertat et uiuat
et apostrophā facit ad impios desperantes. Conuertimini ad
uris pessimus atq; ut sciam' qui sint ipi ad quos loqt̄ sequens
sermo demonstrat. quare morieminī dom' isr̄l uita aut
mors in hoc loco nihil significat̄ qua omnes cōmuni cū

bestiu lege nature uel unum uel morte dissolutum sicilla de
quo scriptu e. Placebo dno in regione uiuentiu animia que
peccauerit ipsa morietur, aspiciali comunione quaisit domui
loquebat adgeneraliter transit disputatione qd iustu peccare
non saluent iustitiae sinous scelerib. fuerit occupatus in pecca
tis et impiu antiqua peccata nigdu inoperib. iustitiae uere
resendarit erroris dmq; nipterita inutroq; iudicare sedp
sentia. Si dixero inquit iusto uita uiuet is et ipse in iustitiae
pollicit fuero confisusq; ille peccauerit. omis iustitiae ei
pristine obliuioni tradet ipse in impietate morietur. nec
mea emutata sententia cui nipossim ineo de homine peccatori
reddere qd iusto pmisera ecuario si peccatori impio fuero
commat. & dixero adhuc tres dies inuiue subsistet. et ille ege
rit penitentia bonisq; operib. uetere emendarit errore. ita ut
iudiciu faciat et iustitia pigni restituat rapinaq. reddat em
datis uitae ambulet nec faciat quicquam inustu ni ne debeat uita
dixpse uiuere inequaqua mori cui comminatio peccatori iustu
punire ni debeat. Tale qd locuta sermo dnus adhieremia quan
do descendit indomu figuli audiret pmissa comminatione
di ideagere ut homines suo cent ad salute et deterrent ape
cato. Unde qui dicunt ne aequa uia dni arguunt qd ipsoru sit
sententia iniqua habentiu oculu pessimu inequa qua noua
siue tera iudicantiu dlb; omnib: demonstrat. Nec peccatore
salutis dispensare debere si agat penitentia nec iustu confide
re iustitiae si pdiderit negligent qd magno labore quesierit
manifesta tenis carnim uanobsquioribus, Immorem inqlb; aut
psens pphia discrepat apterita unquib; loquat similia colla
tio utriusq; poterit indicare. Porro quid sit iudiciu facere iu
stitia pignus restituere rapina reddere in mandatis uitae a
bulare cetera in hoc eode pphia supra diximus. Et factu e in
duo decimo anno in decimo mse quinta mssi transmigratio
nis sive captiuitatis nre. Uenit ad me q figurat sive qui saluat

fuerat dehierlm dicens. uastata siue capta ē ciuitas mari autē
autē dni facta fuerat admē uespere ante quā ueniret qui fu
gerat. aperuitq; os meū donec ueniret admemane. et aperto
ore meo nō silui amplius. Undecimo anno regni sedecie. qnto
mēse capta ē ciuitas hierlm. hec autē pphēcia duo decimo anno
decimo mēse quinta mēsis captiuitatis siue transmigrationis
quando captus ē ādhiechonia. ex quo ostendit post unū anū
et quatuor mēses. ixx quinq; dies capta hierlm uenisse. babilo
nē unū ciuē hierlm qui nunciaret capta urbē atq; uastata
ante unū autē diē quā ueniret qui ista narraret. uespere fac
ta ē magnus dni. ad hiezechiel pphetā que aperuit os ei
qđ diu clausū fuerat. et quicquid erat ille dicturus hoc factū ante
replicauit. nec siluit amplius. uidens pphetia sua opere cōple
tā. ne quaquā dubitare pplm qui erant in babylone de eos
qui capti erant de uaticinio pphetali. tunc enī aperte os pphē
quando qđ prius nunciauerat opere monstrarit effectu re
ta libertate p damat. q nec quā futura sit presentia transi
ta demonstrat. hoc secūm litteram ceterū uacua ANATOLIUS
sibi hiezechiel meditat. fortitudo dni xpi autē et diuine sapi
entia hoc intellegendū qđ capta et subacta hierlm deinceps. p fidē
potuerit iudeos euadere quales fuere apostoli. et relinq; et que
salue facte sit. Ipse xpo nunciat amissa cerimonias. iudeos esse sub
iugales quas quidā usq; hodie obseruandas putant. nā dicentes
illud apostoli agnitia. et additus q̄ in lege iustificamini muroq;
hominū pfanatia id uelle sermone defendere qđ opere im
plere nō audeant nisi forte sub pelle ouina de xpiano. et lupice
lam iudaici qđ defensor synagoge in xpi ecclesia ponat capta
ergo hierlm atq; subacta aperit os dni p apostolos. et apostoli
os uiros qui posuit dicere os meū aptū ē aduos. et corruptu
et aptū ē mihi ostiū magnū et efficax. illud os meū aperu
it dns xpi spūs qđ nullā quā tacere posset nec audire cū uult
audire uult et tace. et deinceps orbe resonabit xpi euangeliū

pandergeimab; Unde uocta hunc sensū ꝛduodecim annus
adduocē refertur trib; ꝛdecim mīsis adtemp; ꝓpnationis iu
daice quaegrece dr ασε, ꝛcoc ꝛquinta die mīsis adsensus
carnelq; omā capta hirlm ꝛeuangelio succedente delecta
ee ꝛmanssisse monstmuum ꝛuespere hoc ē meonsūmatio
ne mundi facta manū dni aduerū he ꝛ ecclel quastu
ras ruinas urbis ceemeat ꝓphetas ꝛmane impleras ee mon
stmuum. Et factū ē ubū dni adme dicens fili hominis qui
habitant inrumosis his supbumū isrl loqntes auum uī
erat abraham ꝛpossedit tra nos aut mutu sum nob data
: ser ē tra impossione; Id circo dices adeos hec dic dns ds. Cum
sanguine comedtis ꝛoculos suos leuatis ad immundi
as uras ꝛsanguine fanditis numqd tm hereditate possi de
bitis stetistis ingladiis uris. fecistis abominationes ꝛuī quisq;
uxore pximi su polluistis. ꝛtra hereditate possidebitis hec dices
adeos sic dic dns ds. Uuo ego quimrumosis habitant gladio
cadent ꝛqui magro ē befus ꝛmdet. ad deuorandū qui aut
mpsidus ꝛinspelunas sum pestemorient ꝛdabo tm insoli
tudine ꝛdesertū ꝛdefitus supbia fortitudo ei edesolabū
bunt montes isrl. Eo qd nullus sit qui eos ꝛmansat. Ysaiet ca
ego su dns cū dedero tra eos desolata edesertā ꝓpt unūsas
abominationes suas quas operati s. Et tu fili hominis filii pplī
tui loquunt dete uxta muros ꝛdomos ꝛdicunt uī
ad alterū ꝛuir adpximū suū loqntes uenite ꝛaudiam qs sit
sermo egrediens a dno ꝛuenerunt adte quasi siegrediat ppls
t quomodo ppls congregari solet ꝛsedent corāte ppls mis
ꝛaudiunt sermones tuos ꝛnfaciunt eos qa in canticū oris su
uertunt illos ꝛauaritia sua sequt cor eos sine utinseptuaginta
comnet qm mdatiū more eos ipsi faciunt ꝛpost abomina
tiones suas cor eos gradit. Secst ecce eis quasi carmē musi
cū qt suauis dulcis sono cantē ꝛaudient uba tua ꝛnfacient
ea ꝛcū uenerit qt pdictū ē ecce eni uenit tnc scient qt ꝙ

phca sit immedio eos. Primū sciendū qd octo plus minus
ūsus abeo loco quē posuim quim sanguine comederit iocu
los uros leuauit ad immundicias uim usq; ad eū locū ubi scrip
tū ē. hæc dicet ad eos sic dicē dns dē. inseptuaginta n habent
qui cū multis aliis hæc pt miser siue impiata abeis scripto
paulati sublata sit uitio ilatini nri immo mundi xpiani
uitiatus dicā grunniana factionis heredes adūsii nostra
runt. Cur uxta hebraicū dissentam quasi nolentib; ingredi
sint ibi in his apulæ pparent quia eas cū gratiarū actione
susceperunt certe si nō habent fidē legant alias editiones
aquilæ symmachi theodotionis imo genus hebreos nūnus
loci nec os redemptos ame iactitent si diuersarū piarum ar
rori meo timperiæ cunctos uiderint consonare tē. se mel
legant numū ē prudentes magis cupere dormire quā dis
cere habentq; inseptuaginta cellulis alexandrini phari ne uelle
pandant denaub; si fumū deorsum sustinent hæc contra mundos
nunc qd ppositum dissertam capta urbe rmi. hierlm ēploq; sub
uso paupere est tm decib; scribit hieremias soli relicta fuerant
in hierlm quingentas ruinas colerent unum ut incensæ urbis
habitarent. cuiq; deberent agere pœnitentiā sup his ppt quæ
captiuitas uenerat seipsos cassa spe decipientes. loquebantur
un fuit pat nr abraha tenē ane tra hereditate possedit in quo
ipse possederit sed qa sem ei tra repmissionis acceperit. sugē
ille un incantas multiplicat ē. pplos nos multa plures quire lic
tisum intra uidea habitam murbib; deserti acrumosis. ultiq;
multo amplius multiplicabit ut possideam plures qd un
ille possedit. Quib; respondit dns abraha unū fide possedisse
tra repmissionis. Credidit enī abraha i repmatu mei actu
stica. ipsos aut incredulitate & sceleribus occupat ua si plures
sint possidere ut posse simulq; enumerat qd faciendis offen
dant dm. & ex uidelicet genera peccatoq; quim sanguine co
medentis oculos uros leuatis ad immundicias. hoc ē ad idola

ura ⁊ sanguine fundatis hoc e homicidiu ppr̃e mtis. nũquid
ista facient̃es poteritis tra hereditate retinere nec hoc estis sic
teriu fine contenti si statutis ingladiu uris cottidie parati adoe
idendu ummanter esau q̃ steterit uxe ingladio suo factis abo
minationes incredibiles iudelicẽ libidinu turpitudines
uinusquisq; uxorẽ pximi sui polluit uti eo sit sceleratior
q̃d amica ipximi polluerit uxore; Et uidebat inq̃d faciatis
arbitramini uostra hereditate tenturos. Respondit̃ur
igit̃ eis o pphta hanc sup eos ex meo sermone pme sententia
luro p̃mem̃et ipsu q̃d q̃ habitant inrumosis ⁊ pariẽtinis ⁊ gla
dio cadent ⁊ q̃ magris fr̃ sine mcapo debent deuorent̃ur
⁊ q̃ immunitis sine mp̃sidiis ac spelunc̃s di ura uitare ñ possint
p̃ fame moriant̃ ⁊ pestilentia ⁊ dabo inquit tra iudea insolu
tudine ⁊ deficiet̃ superba fortitudo ei quae quonda fuerit for
titudo sup̃bis aut̃ resistit dns ihesus inimicis; dat gratia: mon
tes quoq; rama deferent̃ umana uenient̃ solitudine ut nullus
p eos trans̃eat. Et tunc nequaqua confidant inmultitudine
sua: pauci q̃ remanserint ⁊ cognoscant solitudines magni
tudine q̃d ego sim dns q̃ dedit tra in desertu ppr̃ amis abo
minationes quas operati s̃t. haec dicta sunt adu eos qui
captabirtu omnia; ut eos regione uastata pauci habitant
inrumosis ⁊ inde serti urbib; ullulisq; nec uenam̃ ad tropo
logia uncta c̃ suetudine unam latã disputationẽ stringam̃
potius qua disseram̃. Omis haereticus inpariẽtinis habitat
⁊ deserti ⁊ possidere ⁊ putat tam ut sit dictu sibi abraham
fide sua unus homo in manu uenit̃ beatitudine ut sem ei
multiplicet̃ sic arena maris ut̃ astra caeli quamo magis
nos plures tra sit hoc̃ cernentiu dñi iudea confessionis
dominor possidebim̃ quib; respondit dns ille possedit tra
fidei merito ura aut̃ infidelitas immo blaphemia tra sit
idẽ eccl̃e possidere ñ poterit. Primu eni comedit̃ insangui
ne effundentes eos sanguine quos scandali ⁊ ait deoculis

uris leuatis adimmundi[ci]as et abominationes uras quas deuo animo
confixistis cū debuerīs imitari ecclesiastica uirū dicere ad
te leuaui oculos meos q habitas in celo; tuo fundus sangui
ne. nunquid ficarnes eos quos seduxisti sedimt fica entes nec uob
suffic tria ista fecisse sed furatus ingladius uris hoc e pseuerantis
in prauitate sententiae ipanti estis adcaedē ifecistis abomina
tiones ea agentes in cubilib; quae turpe e loqui uxore pximi
uri polluistis ecclesiastica uidelicet conuersatione cotidie dei
plebe xpi deceptos rapere festinantes ita haec fecerunt pctis
nostris usit hereditate tenentes quib; loquit dns qd qui cū q in
ruinosis hereticor habitauerit conciliabulis gladio cadat
ecclesiastico de quo scriptū e; Gladius impietes immanib; eor. et
in euangelio nūquid pate mittere in gladiū seruus qui se iuxta
tradit tuo dum det idē mucrone feriet pars el ponetur cum
fidelib; aquinagro siue incapo e bestus tradetur addeuoran
dū quas pphea uita desiderans deprecatur Neradas bestus ani
mā confitentē tibi quauit impsidus inmunitis e. De quib;
scriptū e auntates firmas ascendit iustus ecclestrice Inmunitio
nes earū me; confidebant impii uisat inspeluncas. De q;
dr scriptū e dom patris mei dom orationis uocabitur; Uos
aut fecistis ea spelunca latronū. Iste fame sermonis dni & pa
ne morietur. et dabit omis tua heretico insolitudine ita ut fran
gat eor superbia. et redigant montes insolitudine qui sibi altitu
dine scientiae p mittebant. Quumontes uocant ista qa sub xpi no
mine decepti quos q; subplantant nullus q; p eos transibit nec
dicere poterit qd moriens transiens uidebo uisione hanc mag
na habitatores eni st p uisor montiū in peregrinū. et accolae uicū
haec passi fuerint tunc cognoscant qd ipse sit dns q dederit tua
eor insolitudine ppt abominationes quas operati st. Secst. Et ad
qui die. et de tempore hoc e xii. anno decimo mense. Inquinto
mensis ueniit quando uenit qui fugerat de hierlm. et quando locut
e pphea ad eos qui erant in ea iudea. et a ne possessionis spe

sibi pollicebant & lubet pphetæ uaticinari pplo q̃ in babilone uersaturꝫ habitat cũ eo ꝫ arguat eos sup insidijs blandientibus quippheticæ ũba audire desiderant ñ ad animæ salutẽ sed ad auriũ uoluptatẽ Sti iuxta muros sedebant ꝫ nostis domos nequaquã insensiũ pphetæ intrare cupientes sibi mutuo se hortant̃ ꝫ dicunt. uenite ꝫ audiam̃ quid sit sermo egrediens a dñõ ꝫ sic ueniunt quasi ppls q̃ ingrediat̃ ecclã di ꝫ sedent coram te pplsmꝰ q̃ mꝰ ee se diũ molum facere qd audierunt Sti uꝰ modi mihi uident̃ eoꝝ simules quin theatralib; ludum̃ carminib; ꝫ tragœdos audiunt & comœdos ubi cũ uoluptate palpant̃ ita cũ egressi fuerint atq; relicent eis ꝫ decamentꝫ idulcisono sedeq; piant ꝫ audient inquit ũba tua ñ facient ea; tales sit usq; hodie multi ecclesiꝰ q̃ quum uenit audiam illũ illum eloq̃tia p̃dicationis suæ ũba uoluent̃ plausuq; cõmouent & uoce ferant̃ ñ agunt manu atq; operib; neglexerant post qui aduenisse cognouerint necesse e eni uenire qd pphetæ di sermone p̃nuntiat. tñc incipient adp̃bare & nosse qd cuncta que audierant ñ fuerint homines ũba fidni qd pphetæ ꝫ uerũ ecclesiasticũ locutus est; Explic. ezechiel. lib decimus.

Incipit liber undecimus.

Undecim̃ lib ezechielis explanatione lib mesti prema sui parte contra gog ꝫ magog uaticiniũ contiñebit ꝫ usq; ad ecce dui cuncti s immonte posita templi mei sit uenet in hierlm quæ si adiuuante dño ꝫ sua mysteria disserente potuero ad calcẽ usq; p ducere diu mihi erit multũq; dubitandũ utrũ ad spitale templũ debere mittere man̄. an apte ignorantiã confiteri p̃serum cũ apud uideos ꝫ apud nos sup unt̃ p̃fessione ei grande silentiũ sit alius in futuro tẽpore extruendũ ee. sentientib; alius bono quidẽ animo sed imperito scientib; spitalia ee. quæ dicuntur ꝫ tam ipsa spitalia quomodo dissentire debeant nescientib; ꝫ interim utp̃ sentis operis cum nos teneat ꝫ cura soluitur go xpi eustochiũ orandũ tibi ee p̃nob; in pphetia

difficillima · illud breuit admonebo qđ uir nře · etatis · aut igno
bilis · ad imperatorē scribens · sup hac natione dixerit gog · iste go
dus ē · cui quarationē possint oīa que mea scripta sūt coaptari
nē meū sed eos · q̄ hoc putant dissererē · et factū ē ūbū dñi · adme
dicens · fili hominis · pphēta · de pastoribus · siue · ad pastores · isrl · p
phēta · et dices pastoribus · hec dic dñs · dñs · uae pastoribus · isrl · qui pas
cebant semetipsos · siue ō pastores · isrl · nūq̄d pascunt pastores ·
semetipsos · nōne greges · pascuntur · a pastoribus · siue · nōne oues ·
pascunt pastores · lac comedebatis · et lanis operiebamini · & q̄d
crassū erat occidebatis · gregē · aut meū · nō pascebatis · q̄d infir
mū · fuit · non sol(i)dastis · siue · ē fortastis · q̄d fractū · nō alligastis ·
et q̄d abiectū · erat · siue · errabat · nō reduxistis · q̄d perierat · nō quę
sistis · sed cū austeritate · imperabatis · eis · et · cū potentia · siue · q̄d fo
rte · erat · ad fluxistis · labore · et · dispse oues · meę · eo · q̄d nō · ēēt · pasto
re · siue · pastores · et · facte · sūt · in deuorationē · omniū · bestiarū · agri
et · dispse · sūt · errauer · greges · mei · siue · oues · mee · in · montib; · in
uniū · so · colle · excelsō · et · sup · omnē · faciē · tre · dispsi · sūt · greges · mei
sic · oues · mee · nō · erat · q̄ · requireret · nēc · inquā · q̄ · requireret · siue
qui reduceret · · p̄ · ea · ō · pastores · audite · ūbū · dñi · uiuo · ego · dic
dñs · dñs · quia · pro · eo · q̄d · facti · sūt · greges · mei · sic · oues · in · rapīnā · et · oues
mee · in · deuorationē · omniū · bestiarū · agri · eo · q̄d · nō · ēēt · pasto
re · siue · pastores · neq; · enī · quesierūt · pastores · gregē · meū · et · pas
cebant · pastores · semetipsos · et · greges · meos · nō · pascebant · · p̄
ea · pastores · audite · ūbū · dñi · · hec · dic · dñs · dñs · · ecce · ego · ipse · sup
pastores · requirā · gregē · meū · de · manu · eoꝝ · et · cessare · eos · faciā
ut · ultra · nō · pascant · gregē · meū · nec · pascant · amplius · pasto
res · semetipsos · siue · oues · et · liberabo · gregē · meū · siue · oues
de ore · eoꝝ · nec · erit · ultra · in · escis · meis · · quia · hec · dic · dñs · dñs ·
ecce · ego · ipse · requirā · oues · meas · et · inuisitabo · eas · sic · inuisitat
pastor · gregē · suū · in · die · quando · fuerit · in · medio
ouium · suarū · dissipatarū · siue · quando · fuerit · cel
go · et · nubes · in · medio · ouiū · suarū · separatarum ·

sic uisitabo oues meas ⁊ liberabo eas de omnib⁹ locis in quos
dispse fuerant in die nubis ⁊ caliginis et reducā eas siue eos de
pplis siue gentib⁹ ⁊ congregabo eas siue eos de terris siue regio
nib⁹ inducā eas siue eos in terrā suā ⁊ pascā eas siue eos in mon
tib⁹ ⁊ in riuis ⁊ in cunctis sedib⁹ terre in pascuis uberrimis
pascā eas siue eos in montib⁹ excelsis israel erit pascuū eaꝝ
siue ouilia eoꝝ ibi requiescent in herbis uirentib⁹ in pas
cuis pinguib⁹ pascentur super montes israel ego pascā oues meas
& ego eas accubare faciā siue requiescere dicit dns ds. qd pe
rierat requiram ⁊ qd abiectū erit siue errauerat reducā ⁊ qd
confractū fuerat alligabo. & qd infirmū fuerat consolida
bo siue confortabo ⁊ qd pingue et forte custodiā ⁊ pascā illas
in iudicio siue cū iudicio. Uos aut greges mei siue oues
mee hec dicit dns ds. Ecce ego iudico inter pecus et pecus arietū
⁊ hircoꝝ nūne satis uob erat pascua bona de pasci insup ⁊ reli
quas pascuarū uarū conculcabatis pedib⁹ uris fuerunt ⁊ cū
purissimā aquā bibere tis reliquā pedib⁹ uris turbabatis
et oues mee his qui conculcata pedib⁹ uris fuerant pascebant
⁊ quipedes uri turbauerant hec bibebant. Pp̄ea hec dicit
dns ds. ad eos ecce ipse ego iudico inter pecus pingue ⁊ macri
lentū siue inter pecus forte ⁊ infirmū eo qd latera ⁊ humeru
ris uris impingebatis ⁊ cornib⁹ uris uentilabatis oīa infir
ma pecora donec dispergerent foras saluabo gregē meū
nō erit ultra in rapinā ⁊ iudicabo inter pecus ⁊ pecus siue inter
arietē ⁊ arietē ⁊ suscitabo sup eas siue eos pastorē unū qui
pascat eas siue eos seruū meū dd ipse pascet eas siue eos ⁊ ipse
erit eis in pastorē ego aut dns ero eis in deū ⁊ seruus meus dd
princeps eoꝝ in medio eoꝝ ego dns locut⁹ sū & faciā cū eis pac
tū siue testamentū pacis ⁊ cessare faciā bestias pessimas
de terra ⁊ habitabunt in deserto secure ⁊ dormient
in saltib⁹ & ponā eos in circuitu colliū meoꝝ benedic
tionē et reducā siue dabo imbrē in tempore suo

pluuie benedictionis erunt & dabit lignū agri fructū suū & terra dabit germē suū sine formidi
ne eterē sine habitabunt in terra sua absq; timore sine inspe pacis
sciem quia ego dns cū contriuero catenas iugi eoꝝ
& eruero eos de manu imperantiū sibi sine seruire eos faciēt
cui nec ultra in rapinā gentib; neq; bestie terre deuorabūt
eos. sed habitabit confidenter sine inspe absq; ullo terrore visus
erabo eis germē nominatū sine plantatione pacis nec ultra
inmmuti sine p eum et fame in terra neq; portabit amplius ob
prbria gentiū sicut et quia ego sū dns dns eoꝝ cū eis ipsi pplm meū
& uos aut greges mei greges pascue mee
sine oues homines istis et ego dns dns ur dic dns dns. Sepe cō
motus ecclesione me utrū quę miscere utilbroꝝ utre mag
nitudinē inhis duraꝝ at quę in multū a se in tranquillatione dis
cordant posit capta hierlm postquā adnuntiatū est in babylo
ne quifugerat lo cui e. dens quihabitabam in munitis hierlm.
& ecce inde adeos qui in captiuitate positi nihil omnino pcipere
bant in rectitudia pphete uba audire nolentes nec ad pastores
ide adprincipes sermonē dirigit quoꝝ ultro oues ide ppli dis
sipati sūt hoc notandū qđ adduo decimo anno decimo mēse
quinta missi trans migrationis sine captiuitatis hierhonia
et qui cū eo capti fuerant usq; ad ultimū et quintū annū
quando sup nomē urbis edificatq; templū & scripta et mere
dibilia ecclē sacramēta pandunt nullus in medio annus nul
lūq; temp; e positū si simplicit dr fact e sermo ad me dicens
loquere ad illas et ad illos ut intellegere debeant omā quę
legunt credere annus diuisis dicta reporib; et tam certa in tre
spacia de porū habere. Ipastores autē sit sermo dirigit
qđ reges et principes scribas et pharisęos ac magistro iudaici
ppli debeant accipere et certe meuangelio pplo episcopus p
sbiteros et diaconos aut uasa mistica eos intellectus angelus
singularū ecclesiarū ad quos scribit iohannis in apocalipsi

sua ꝙq; angeli coridie uident faciē di. Primū q; dr uē
pastorib; ist qui cū grege dni pascere debent ꝙ salutē illi
us studere p sua festinant luxuria unde magnopere ca
uendū ē ꝙ obseruanda illa p̄cepta nequeant̄ ne ꝙ fieri
ne forte ē impossit auferre iniquitates ē etiā quanto maio
res tanto magis te humilia ꝙ conspectu dni inueniet gratiā
Iterū duce te constituere neglexerit. ecto in eos quasi unus
& illis, unde ꝙ apostolus quasi parulis ait, lactame in duca
pulos ee. sedic qd quasi sequit lac comedebatis ꝙ lanis operie
bamini. ꝓ METAΦORAN. pastorū ad principes loqt. Dicēs; in
alio loco scriptū ē qd deuorent plebē meā sic escā panis; in
lacte omis opes intellege ꝙ lanis multiplicē uestiū uarietā
tē. qd aut dr ꝙd amissū erat accedebatis dicentib. ꝑ ꝑphā loqt
quinimo p̄ncipes in medesiis ingulare narrant. dū eos p̄di
cant ꝙ uita eoꝝ increpare nō audent. Dicēs; ꝑphēta dicēt
ꝑ̄ls mis quibus uos ducunt se ducunt uos ꝙ semitā pedū
uoꝝ subplantant. Dicēs; Jacob; loquit̄ qd cū ingressi
fuerint ad eos p̄tiosis circūdati uestib; ꝙ nullo aureo hono
rum abeis ꝙ sis pauperib; dr tuero sede mscabillo siue
mitra aucta ifi qd infirmū ē nō fortant siue consolidant
unde ꝙ paulus loquit̄ sus capite infirmos ꝙ infirmū infide
adsumite ꝙ multi int uos infirmi & egrotant̄ ad quos int
itur sermo diuī de quo scriptū ē mpsalmis misit ūbū
suū ꝙ sanauit eos ꝙ eripuit eos de corruptionib; eoꝝ ꝙd fir
mū ē. ait nō alligant neq; aquā mortalia mpplis consider
ant̄ ꝙ uulnera qualis ē adulti homicida sacrilegus &
qd abiectū ē siue qd errare uident nō reducunt p̄ mit
tentes eos ad hereticis decapi. ꝙd perierit nō requirit nō tā
ꝑ dnos saluare cupientes ꝙ ea eos qsi ē mendesiis deuorare
sed cū auctoritate imperantes eis ꝙ ꝓpositos qd ꝑ̄ ad
sup alios episcopos ꝑ̄ tinet eoꝝ uidelicet quos ꝓ cēb; decō
rant nominis dignitatē ꝙ humilitate adsumunt

10

superbiā uehementē se putent consecutos nō oī; quos quīq; merita
uiderint p̄ potentes sedi habere sermonē opprimere nitunt
unde nōxta septuaginta scripturē. eo qđ forte erat ad fugiendā
tis labore ⁊ dispersis ē ppls dī uel utriusq; errore hereticō
eo qđ nēcē pastor boni qui ponet aīam suā p ouib: si omis
mercennarii qui lucra tantū de gregib: considerant ⁊ cū
lupū uiderint fugiunt. quoꝝ negligentia gregē dnī deuo
ratur abesus agri de q̄b: scriptū ē. Posuisti tenebras ⁊ facta
ē nox: in ipsa pertransibūt oēs bestiæ silue. Catuli leonū rugi
entes ut rapiant ⁊ quærant adō escā sibi. Et dispergunt̄ terrā
montes mōtib: qđ eleuant̄ contra scientiā dī ⁊ unus colle
x̄ celso qui p hereticā superbiā ecclesiasticā despiciunt sim
plicitatē ⁊ sup omnē faciē terre dispergunt̄ terrena ñ celestia
requirentes ⁊ non erat q̄ requireret. nec qui reduceret qua de
licens occupati gregis dominici dāna ñ curant. unde ad
malos pastores sermo fit dnī. q̄ ista ⁊ ista fecisti. quæ
supra exposui ⁊ quiescēdo innumerat. Ecce ego ipse adp̄abo
res uenā ⁊ requiā gregē meū de manu eoꝝ. quib: expedit
ut mola asinaria alligēt ad collū. quā ut minuant scan
dalizent de populo meo ⁊ hæc erit eoꝝ pena t maximā
ut uetera nō pascant gregē meū ne sub occasione omnes sep
sos pascant et opes congregent. ⁊ liberabo ppl̄m meū
de ore eoꝝ ne q̄ā inquit de manu ⁊ liberabo de ore q̄ā
undis fauces deuorāt. Cū aut̄ requisierit oues uisitat
eas quasi egrotantes aq; malentas ⁊ pastorū negligen
tia dissipatas ⁊ liberabit de omnib: locis in die nubis ⁊ ca
ligin: de qua loq̄t ⁊ hiob. adē dies dnī ppe ē dies tene
brarū ⁊ caliginis dies nubis ⁊ nebule. nec educunt de tris
ut reducantur in terrā suā quæ ē terra uuentū ⁊ pe eas pas
cat in montib: isrl de q̄b loq̄t dauid leuauī oculos meos
in montes unde ueniet auxiliū mihi. Et risolū in montib
sumus ⁊ in cauernis sedib: ē impascuis uberrimis ⁊ in monte

ex celso de quo asaias · micheas plenius uaticinant · siue · in montib;
ex celsis ipt ibi requescent · in herbis uiremb; · dicent dns pasc̃
me · nihil mihi deerit · in loco pascue ibi me collocauit · sup aquas
refectionis · educauit me; · pascent in pascuis pinguissimis · sup
montes isrl · infinita promissio spes q; beatitudinis · quando ipse
dns pollicet dicens · ego pasc̃ oues meas · meq; aquã eas · cõmit
tã malis pastorib; · ego eas accubare faciã dic̃ dns · de · intrec̃
escam m̃sinu abrahã · isaac · et iacob · tc̃ · qd̃ perierat · ingremiũ
pplis reqret · erq; errauerat · in hereticos p̃suasione reducet ·
et qd̃ contractũ fuerat alligabiliu · et qd̃ comminutũ · atq; infirmũ
consolidabim · ut impleatur qd̃ scriptũ ẽ · q̃ sanat infirma
tes eor · et alligat contritiones eor · cor eni cõtritũ · et humiliatũ
dns nõ spernit · unde · isaias loq̃t · sane me dne · qm̃ conturbata ẽ
ossa mea · in tricesimo septimo psalmo penitens · nẽ · inq̃t
pax ossib; meis · a facie peccatoꝝ meoꝝ · · erq; pinguis aut em
eforte custodiã · ne uorẽt · abestis · · et pascet oues meas · in
iudicio · scies cui oui · que pascua debeant · diuise eni sc̃ man
siones · apud patrẽ · mũdicat pat̃ que · quã · sic nẽ · iudicii
dedit filio · hinc adũsũ pastoꝝ · est locand̃ ẽ · nẽ loquitur · ad oues
idẽ · ad pplm · ad utrumq; · petrum · gregẽ · idẽ · ouũ · et apmarũ
nõ solũ · ad oues · et capras si ad arietes · uberrimos · q̃ sũ · in gregib;
primapes · q̃b; · aut · nõne · uob · satis erat · qd̃ bonũ · scriptum · rum
pascuis uestr̃ cebamini · sim sup · reliquas · pascuarũ · uarij
et · ulcerabatis · pedib; · et · aquã · eloquor · dei purissima · bibere
reliquas · aquas · pedib; · turbabatis · ut · pplis · mis · conculcatas · aut
pascuas · turbidas · aquas · manducaret · ibiberet · ut · uno
qd̃ · se · bonũ · erat · corruptũ · uolatuq; · susciperem · qd̃ · nonn
q̃dã · hereticis · faciunt · ut · cappam · eloqa · scripturarũ · et quan
tũ · in se · ẽ · maculent · si · et · ecclesiastica · uri · q̃ dogmatũ · nõ
custodiunt · ueritatẽ · sed · desino · corde · confingunt · magis
tuq; · habent · p̃sumptionẽ · sua · simili · errore · retinentur
qui · cũ · pplo · p̃suasernt · uera · ee · que · fingunt · inuehentur · ẽ

modū plausus concrepuerunt ꝛ clamores immenores fiunt im
pernæ siue ꝛ ad ductu sup̄ dilio libentissq; sermonib; atq; tru
culentis magistrorū sibi adsumunt auctoritatē. Videam igit̄
qd̄ sit iudiciū int̄ pecus ꝛ pecus ꝛ quo iudicio iudicet eos bonus
pastor ꝛ uerus q̄ accepit omē iudiciū a patre ecce ingt ipse ego
iudico int̄ pecus pingue ꝛ macilentū siue int̄ forte ꝛ infirmū
fortes eoꝝ lateribꝫ ꝛ humeris suis impingunt atq; conliduntꝫ
infirma pecora ꝛ cornib; uetulam nescientes in lege tauru
corrupta debere puniri impinguebant aut lateribꝫ ꝛ cornib;
uetulabant donec dispgeret ꝛ eiceret oues foras superbia enim
eoꝝ ꝛ ppositoꝝ iniquitate frequent̄ pellunt̄ ecclam undispgam̄
adno quos ipse saluauit si dimittet eos ultra dns immunitā uu
dicabit int̄ pecus ꝛ pecus nunc nomina dignitatū quib; tum̄ ppo
situ sunt hominē ꝛ hominē uocata id qd̄ utiq; seruus e dni; te
stis erit pastorē unū qui dicit̄ in euangelio. ego sū pastor bon
seruū suū dd̄ secundū id qd̄ forma seruu dignat̄ e adsume
re q̄ dd̄ int̄ptat̄ fortis manu ipse pasceret eos et dns erit eis in dn
t filius ipat̄ uel certe pastor uocata adsumptu carnē dns aut
ꝛ dns uocata ubū qd̄ erat in principio apud dm̄ q̄ dd̄ pficientib;
pecudib; irrationabile animal nequa quā pastor uocabit
si primceps in medio eoꝝ de quo scriptū e. medius uri in strat
que uos ignoratis te ponet cū eis pactū pacis ne quaqua belloꝝ
atq; discordie qua fact̄ e in pace locus ei. si p. cas xpi que ex
superent omē sensū q̄ dic̄ pacē meā da uob̄. pacē re linquo
nob. ꝛ cessare facit bestias pessimas de tra mitū t turba
tiones q̄b animæ uexant̄ humane t aduersarie potestates
aq̄b impugnant̄ ꝛ q̄b habitant in deserto securi dormient in
saltib. dñi seni reuelabit condensa siluaꝝ ꝛ in templo ei omis
dicent gloriā. Et ecce aut bestiæ et redacta tm̄ in solitudi
nē. ab istius modi animantib; securi dormient ꝛ dicent.
Dns illuminatio mea ꝛ salus mea que timebo. Et ponet eos
qui securi dormient in arcuatu montis t collis sui eternum

benedictio tē dabit imbrē intēpore suo ꝑpluuiæ benedictionuſ
ēr quaſ indarrero nomu benedictionib; pollicet̄ dabit inquit
lignū uirē dequo ingeneſi ſcriptū ē lignūq; ſapientiæ dequo
dr̄ lignū uitæ ē omnib; qui adſumunt eā dabit aut̄ fructū
ſuū quando tra dederit fructū ſuū ſiue ligna regionū ſeq;
plurima multitudo tra dabit germ̄ ſuū uerras enī dētm
orta ē terunt intra ſua abſq; timore ſiue inſpe pacis inhabi
uentū tra manſuetoꝝ dequa ſcriptū ē Beati mites qm̄ ipſi
poſſidebunt tra ubertū omnū felicitate cognoſcent qd ipſe
ſit dnſ quando contriuerit catenaſ t curuliū ferreū iugi eoꝝ
quo quaſi grauiſſimo p̄mabant imperio teruerit eoſ de manu
imperantū ſiue ſeruitute affligentū eoſ ſeruuſ ē enī uni
quiſq; ei aqua unctē & nequaqua ēr ultra inrapina demo
niaſ gemib; nec beſtiæ tīre deuorabunt eoſ deqb; dixim̄ ſi
habitabunt confidenter abſq; ullo tēore uxta ſiue priore expo
ſitione uſuſcitabo inquit eiſ germ̄ nominatū ſiue plantatione
pacis quę loquitur meuangelio ego ſū uitaſ uera inēr ultra inmu
nita fame tīre ergo fameſ intrenuſ ē fameſ aut̄ audiendi ſer
mone dī queſub paſtore bono germine nominato atq; omnū
ſermone celebrato ꝑplantatione pacis nequaquā erit intra neq;
amplius obꝓbrius gentū ſubiacebit iudicant ubiē dī eorū
eſca erit poſt hæc omā qd̄ſolū ipſe ſit dnſ qd ſupra quoq;
dr̄ erat ſi cui addita nīta qd dnſ omnū ꝓphar dī eoꝝ ſit cui
eiſ quidē meuangelio adapoſtoloſ ecce ego uob cū ſū cunc
tis diebus uſq; adē ſūmationē ſdī; Cū aut̄ fuerit ipſe dnſ dī
eoꝝ tē ipſi er̄ ꝑpli ei ñqlibet ſecdq meruerint appellari do
muſ iſrl ac ne putarem unuſāq; dicta ſt adp paſtoreſ iouiſ
hircoſ quę eranteſ ꝓnere ſolut enigma immo META
ꝓPAN ꝓponit manifeſtius uoſ aut̄ oueſ meæ iouiſ paſcuæ
meæ hominesſtis omū igit̄ ſermo de hominib; ē atq; uoſ
dicē ego dnſ dī uī dicē dnſ dī; Et ꝓfectuſ ē ſermo dnī ad me
dicens. fili hominiſ pone ſiue cōte faciē tuā adūſu montē

seir. ⁊ pphetabis deco siue adeū ⁊ dices illi hec dic̄ dn̄s ds. ecce ego
adte mons seir. ⁊ extendā manū meā sup te ⁊ dabo te desōlatū
atq; desertū urbes tuas demoliar siue murbib; tuis facia solitu
dinē ⁊ tu deser̄ eris ⁊ scias qc ego sim dn̄s eo qd fueris inimicus se
pnus ⁊ cōduseris filios isr̄ in manus gladu siue ⁊ ad sederis clo
mur isr̄ fraudē leui manu gladij in tēpore adfluctionis
eoꝝ in tēpore iniquitatis extremae ꝓpt̄ ea uiuo ego dic̄ dn̄s ds.
quō sanguinū tradā te siue qm̄ in sanguine peccastis ⁊ san
guis te psequetur ⁊ cū sanguine oderis sanguis psequet̄ te ⁊ dabo
monte seir. desōlatū ⁊ desertū ⁊ auferā deco eunte ⁊ redeunte
siue homines ⁊ iumenta ⁊ implebo montes ei occisoꝝ suoꝝ siue
ulneratoꝝ in collib; tuis & in uallib; tuis atq; torrentib; in
fectis gladio cadent in solitudines sempt̄nas tradam te ⁊ ci
uitates tuae nō habitabuntur ⁊ scietis siue scies qm̄ ego sū dn̄s eo qd
dixerim duae gentes ⁊ due terre siue regiones meae erūt in
hereditate possidebo eas cū dn̄s ibi ert ibi; ꝓpt̄ ea uiuo ego dic̄
dn̄s ds. qc facia ira tua ⁊ secdm zelu tuū
quē fecisti odio habens eos notꝰ efficiar tibi cū iudicauero te
⁊ scias qc ego sū dn̄s audiui uniuersa obprbria tua siue uoce blas phe
miarū tuarū quae locut̄ es siue quae locut̄ es de montib; isr̄ dese
tis nob datis ad deuorandū ⁊ insurrexisti sup me ore uro siue
magnifice locut̄ es sup me ore tuo ego audiui gaitis adūsū me siue uo
ce tenui tuo ego audiui haec dic̄ dn̄s ds; lae
tare unuersa terra insolitudine te rediga sicut gauisus es sup here
ditate isr̄ eo qd fuerit dissipata sic faciā tibi dissipat̄ siue deser
tus eris mons seir. ⁊ omnis idumea ⁊ scietis qc ego sū dn̄s. illud
aut̄ qd in septuaginta addidit ē ⁊ cessauit nō habebimus nō habe
bis sis emp impphetes ert. sermo dī iuuge in pectore eoꝝ habere et
hospitiū nūquā crebro hie ezechiel ponere et erfatt ē ser
mo dn̄i ad me dicens. ꝑ q̄a ob humanā fragilitatē iuuē
huius necessitatis intuitū recedebat ab eis ꝓpt̄ ea iohannes
baptistā loqtur qui misit me baptizare ipse dix̄ mihi sup

quē uidere ſpm ſcm miſſ̄ce columbæ deſcendentē ⁊ manentē
meo ipe ē nūquā eni ꝑfectū eē inxpo qđ addit ⁊ manentē in eo
niſi a baliſ nū quia recederet aliquo ⁊ admoꝛ ſen loqt̄ dñs au
ferā deſpū ejus te ē quē unc̄ꝙ n habere niſi adeū adnō deſcendiſ
ſet. omiſ aut iſtius capituli ꝓphetia ē contra monte ſeir filioꝝ
uidelicet eſau ⁊ eccl̄o q̄ greca intā lingua apellat idumeā eo
qđ intēpore ne ceſſitatis ⁊ anguſtiæ quando . uidas capiebat
ab abrlonitis inſultauerunt eis ⁊ electo ꝓpło iudeoꝝ ſibi puta
uerunt trā tradita adpoſſidendū inſolitā ſuſceperunt ſuoſq̄ fi
lios uidelicet iacob fraſſiu ſp̄ſecuti ſt ⁊ cē duſerunt Inmanigla
diu . undemanuſeſtius intp̄rat ē. ſr̄ emmadnus ſanguinē
tuū odiſti ⁊ ſanguis ꝑſequet̄ te ꝓphetat aut qđ ipſe capiend
ſit redigendus adſolitudinē ſempit̄nas ⁊ rerū fine cognoſ
cat eē iudicē dñm eo qđ dixerit due gentes ⁊ due regiones meæ
ſt idumeoꝝ iudeoꝝ t certe iudæ ⁊ ſit duar uidelicet idē
tribuū & locatus ē demontib; ſrt dicens deſerti nob datis
ad deuorandū nō conſideranſ qđ hæc ctra dñm blaſphemia re
dundaret unde ſeqt̄. Letamini unuſa tra inſolitudinē re re
digā ⁊ ē ſenſus cuomiſ tra iudea receperit p̄ſtinū ſtatū tu
p manebis inſolitudine ſempit̄na q̄ q; inferē ſicuti gau
ſus eſt ſup hereditate dom̄ ſrt eo qđ fuerit diſſipata ſic faciā
tibi inſeptuaginta nō habē ſed ſubatteriſcas de theodotionis
editione additū ē. Omiſ aut ira dñi illuc ꝑfīt contra monte
ſeir ⁊ cū fuerit diſſipatus ipſe ⁊ unuſa idumea cognoſcam
quia ipſe ſit dñs. Hæc ꝓpta hiſtoriā ⁊ ſenſū magis quā ūba
curſim dixerī tranſibo. ad ANATWLNN ⁊ ſtudio breuitatis
pauca ꝑſtringā pone inquit ſiue cūtē faciē tuā aduſū mon
tē ſeir ⁊ ſignificabit aut. cūtē alia ꝓphetia a alia ꝓphe
cia faciē aut n̄ corporis ſ animi de qua dic ⁊ apoſtolus noſ
aut omiſ reuelata facie gl̄am dñi cōtemplantes mons aut ſeir
qui intp̄rat hiſpidus ⁊ pilo ſus ctraria fortitudo accipien
da ē. quæ p̄ſidebat genti filioꝝ eſau ⁊ ſe ctra pplm iuda

idē confessionis uere fidei exceat qđ siprudens lector ob po
suerit quomodo iusto loco seir hoc ē hispidus ipilosus intel
legit̄ inmalā partē cū helias quoq; uir pilosus dict̄ sit breuit̄
respondebo de esau scriptū ē. qđ rufus fuerit ꝛ quasi pelli
hispidus. De helia uero qđ uir tantū pilosus in esau quis angu
narius ꝛ cruentēs pelli hispidæ comparatur mortaliū operū
& ipsius mortis iudicū ē in helia uirilitatis augmentū quā obr̄
habitatio ei insolitudine ꝛ conuersationis austeritas insolū uiri
fruiru fortissimū demonstrabat porro iacob qui subplanta
uerit esau & primogenita ei acceperat. qui simpliciter
habitabat domū et non erat uenator sicut gigans nobro
did circo lenis appellatur & nitidus ut de am ergo
quid dicit precipiat dr ad montem siue contra montem
seir ecce ego adtremonis seir non mittam angelum nec
alius utar ministris ipse adueniā ꝛ extendā manū meā sup
te ut habitū p cuncta ēt adsimā ꝛ dabo te desolatū atq; desertū
utquam male habitabaris plurimos abebas impietatis tuæ socios
in mantū ut et urbes extruēs imperiūq; tibi ppetuū uindicaris
nē desolat̄ cū urbib; tuis quas ibi eremas destruere iubetur
atq; suffodere urbonas ꝑ eis extruat cuncta ēt meo p ficias qđ
ego sim dns quē ante solitudinē tui nosse nō poteras; Omis
aut causa peccati qđ fueris inimicus sempit̄nus unde dic
ps̄alm̄ iras cimini ꝛ nolite peccare utrito cū tuo cū inimi
cis ꝛ odia cartare mutem̄ finitalis mons seir qui sup inimi
cicias sempit̄nas cōclusit siue obsēdit filios israt dolo immanu
gladi & quo intellegim̄ q cūq; gladiū arripuerit cōtra fi
lios dī idolosæ aliqđ egerit ꝛ obsederit eos habere immanu
gladi monte seir intēpore iniquitatis extremae quan
do dies pessimi s. mundus in maligno posit̄ ē. inultipli
cata iniquitatis refrigescit caritas multoꝝ ē fluit ꝛ aliud pec
catū montis seir utquo oderat sanguinē iusti quē sin
gulis ꝑsecutionib; cupiebat effundi ab ipso sanguine

sustenent psecutionē unde subatam scē anime damnant
& ultionē adnō sui sanguinis depcant rauferunt demonte
seir euntes redeuntes idē amis habitator siue homines uuntia
que saluant merda descb; scriptū ē homines uuntia saluos fa
cies dne qdmmonte seir utrūq; delet uteth quidem aliquid
habere rationis illi qui simplici fide contenti sūt dō iubente de
spereant implent montes ei uulnerantes ro cassē insolū mon
tes qd admittamus uerūtamē puenēt si colles quoq; hocē inferiores
discipli montis seir ualles que imma depisse sunt siue torren
tes qui turbidas habent aquas ilme unde collectas uementes quae
desuphia tuncta septa agmina cāpos qumedii int colles ual
les sūt hi omnes infecti cadent gladio dni rectente man atq; p
cutientis ut redigant insolitu dni sempitnas ersi quae emit
curatet hocē conciliabola male habitationis ipse dispere
ant desinant immalā partē habere ē sensu redundant lin
guae ecē neturrē blasphemiae cum dn possint extruere
redacta insolitudinē atq; desertū cognoscant qdipse sit
dns. Nec sufficē monte seir tanta dixisse que prem sermo
nantur sed hoc quoq; psuphia locut: duae gentes reuertae
siue regiones meae rudimea undeli cet uudeu heretico rec
desiatico pārtē possidebo hoc inquit dixisti cū dns ecē tibi qui
suo pplo plidebat; spē ea unquit dns rdiē uuo ego dic dns ds
qd uncta ira tua quasēuebas mpplūdi rx elū tuū quopseq;
bant xpi familia hodio habens eos quos possidere cupiebas
cūte p cussero iudicauero tē tibi not efficaret scies qd ob p
bria tua atq; blasphemias iā alio referente cognouerim
sedipse audieri quelocut es contm montes isr dicens de
serti nob dati sūt addenorandū montes isr moriens pphe
tas apostolos debem accipere quos heresia heretico rū
† sibi princeps diabolus pirtat rendtos addenorandū quando
aut raptus aut nullus merda reppertur qpossit pugnare
p montib dni recē lacertionibe sua uoce defendere un

surrexistis mḗt sup me ore uro sue magnifice locuti estis ñurpu
tauis contra montes sup colles aduersū me rogastis sue clamastis
aduersū me Omis enī pces uīe ō mon ser ꝛ sonu montis ser
deṫb; supra dictū ē implebo montes ei ꝛ colles ꝛ ualles ꝛ capos
sue torrentes fuer ꝛ aduersū me nequaquā pces ꝛ ionationes ñpu
tauis addm ꝛ clamores uoci tenationis atq; blasphemie unde
rdns cōmouetur rdic siccati gauisus es sup hereditate dom̄i sit
quando p̄ secutionib; dissipata ē atq; lacerata uniuerso orbe dispe
sa sic faciā tibi letante enī uniuersa tra uuentu tra quescēt ꝛ
tonitib; cōsis adsecutuite dī tu dissipasti eris mons hispide
mons pinos ꝛ tonis rdumea opera uidelicet terrena ꝛ cruen
tu sanguinū dedita uite cognoscas qd ipse sim dns qs libusū lo
quar ego sū dns uir; Tuaut fili hominis pphetā sup montes isr
rdices montes isr audite ubū dni hec dic dns eo qd dixerit
inimicus de uob ege aetuudines sue solitudines sempit̄ne
possione data ē nob p̄ ea uticinare ꝛ dic hec dic dns dī
p eo qd deiolati estis ꝛ circuli p̄ circuitū sue p eo qd despi estis
ab hīs quinc circuitu uro ē ꝛ facti in hereditate sue possessio
ne reliquis gentib; p̄ ea montes isr audite ubū dni dī hec
dic dns dī montib; rollib; torrentib; uallibusq; ꝛ desertis;
parentibus sue dissipatis ꝛ urbib; derelictis que deppdate ē
ꝛ subsannate sue contumelie are liqs gentib; p circuitū p̄ ea
hec dic dns dī qm inimici ꝛ hereditate mea sibi in hereditate cū
gaudio toto corde ꝛ animo ꝛ ulcisci ea uastarent sue
cū odio despicientes animas ꝛ subtraherent eas in uastatione
idcirco uticinare sup tram isr ꝛ dices montib; rollib;
uigis uallib; hec dic dns dī ecce ego in zelo meo ꝛ in furore
meo locuti sū eo qd confusione sue obprbria gentiū sustinu
eritis idcirco hec dic dns dī sue ad manu dns ego leuaui sue
leuabo manu mea ut gentes que circuitu uro ē ipse con
fusione sue ignominiā suā portent uos aut montes isr

ramos ut̄r̄ sue uuas ut̄is germinetis ⁊ fructū ut̄m ad fenestras ꝓpl
meo ut sit ꝓpe ē enī ut ueniat q̄ nec te ego aduos ⁊ nō ut̄r aduos sue
respicā uos & ambimini ⁊ accipietis semīē ⁊ multiplicabo in uobis
homines omnēq; domū ut sit ⁊ habitabunt ciuitates ⁊ ruinosa
instaurabunt sue deserta ædificabīt ⁊ replebo uos hominib;
⁊ iumentis ⁊ multiplicabunt ⁊ crescent ⁊ habitari uos faciā sic
a principio bonis q; donabo maioribꝫ quā habuistis ab initio
⁊ scietis q̄ ego sū dn̄s ⁊ adducā sue generabo sup uos homines
ꝓpl̄m meū ut sit et hereditate possidebunt te sine uos ⁊ ultra
sine ultra ei⁹ in possessione nō addes ultra ut abs q; liberis uos
faciam. hec dic dn̄s ds: ꝓ eo q̄ dic̄t de uob; sine tibi de
uo; ultra homini ē ⁊ suffocans gentē tuā ꝓpt ea homines
n̄ comedes amplius ⁊ gentē tuā nō inuetab ultra ait dn̄s ds nec
audita faciā in te sine in uob amplius confusione t ignomi
niā gentiū ⁊ ob̄bria ꝓpl̄oꝝ nequaquā portabis sine porta
bis ⁊ gentē tuā nō amittes amplius sine gens tua abs q; libe
ris ultra nō erit ait dn̄s ds: Supra pont ꝓphetā faciēs sine ē
ut ad usū montē seir hic filius hominis loquitur admon
tes sine sup montes ut sit qui ubent dī audire sermonē ut
parū ꝑ differēt tropologiā totius admontes ut sit ꝓphetie
breuit hic sensus ē quia insultauit nob inimicus hoc ē
mons seir ⁊ putauit qd in ꝑpetuū ipse uos possideret ⁊ al
titudines quondā dn̄i nunc desertas cessisset sibi in hereditā
tē ⁊ nō solū dic̄t sed ⁊ aliquanto temp uos possidet manu
ut sup̄be loq; ret̄ contra uos ⁊ ob̄brii essetis cunctis gentib;
ꝓpt ea hec dic dn̄s ds nō solū mons seir sed ⁊ montib; et ⁊ col
lib; torrentib; uallib; ⁊ desertis atq; uastatis urbib; dere
lictis q̄m irrisi ⁊ deli sunt ⁊ ad usū oms q̄ de gentes sūt q̄ que
contra idumeā loquit sit qui cū cecidit in q̄t gentib; te
nuit terrā meā in possessione ⁊ possedit gladio uniuerso eo
de possedit ut eicerent habitatores deā terrā q; uastaret ꝓpt
ea loquere ait ꝓphetā sup montē ut sit ⁊ duces montib; ⁊ collib;

uiuus p quib; septuaginta NAM dc mpta sc quae nos nemo
posa intellegim loco mallib; haec dic dns ds mx elo unfu
rore meo obpbrii uri ultor exisci vleuabo manu meam ut
gentes quae mercantur uro sint ignominia & confusione
sua portent uos aut omontes isrl sicdm pristinu statu germu
netis ur gulta ramosq; mittatis siue uxta septuaginta adfe
ratis uuas qb; pplis ms saturet isrl qdnpiteris p longu tep;
futuru ppe e instat uenier tep; ac neuob uideat hoc ee diffi
cile ipse ego uenia aduos iqua uob recesserit cutar aduos ut
pristina cultura recipiatis isentie oia copleant tra ut multi
plicati sint homines habitentur ciuitates quae prius destructe
fuerant insolu homines multiplicabo fruumta aeque multi
plicabunt ecrescent habitari uos faciam sic aprincipio quan
do mor se duce transiordane duae semis tribus acceper pos
sessione isubihu filio naue aliae naue isemis tribus etiamnu
dei possider bonis q; uos donabo multo maiorib; qua fuistis
abinitio priusqua captiuitates uarias sentiretis iam hoc uob
fecero te cognoscetis qd ego si dns impleueris inquit otransiit
pplo meo qte hereditate tenturus e ueru eis possessio & nn ad
des ultra utabisq; filius sis cui aut multiplicati fuerint ur habita
tor. O montes isrl te nequaqua dicent inimicuin ctra uos
qd homines devoretis ababsq; liberis sit ura possessio frecontra
ro multiplicetis homines largissima ple ura posteritas
germinet nec audies inquit amplius nec sustinebis confusi
one gentiu finec amittes gente tua utaliquando sustineas
captiuitate quo dns locuti e haec ita pactu e we more u
dauta dicerim quae illi expectant humille annoq regno quan
do ciuitate hierlm adsei extruenda templu qdinfine huius
uoluminis descripti ureru omniu felicitate quoq nnulli arbi
trant sub zorobabel haec fuisse cpleta si quomodo stare po
tuerit hoc qd dr habitari uos faciam sic aprincipio bonis q; do
nabo maiorib; qua habuistis abinitio sub zorobabel enu ezra

&neemia pauci deppło sunt reducti ipsi oboedientes medis ac
persis ideinceps macedonib; egiptiis atq; romanis usq; ac
titi uespasiani diuersarȝ gentiu regib; seruierȝ iusq; hi
diae seruiunt utstare ommino npossit hoc qđ in extrema
dr̄ pphcia iobprbriu pploqȝ nequaquiu portabis igente
tuam namittes amplius iqua longu e nc adiusio dogma
iudaicu ibeatrudine uentri iguerturi iudaico seruientes
qui ama terrena desiderant iditum manducem ibibam
dequibus iapostolus loqt esca uentri uenter esui dr̄ aut ibi
& illa destruet mbreui explanatione dicere nc adspitale in
tellegentia transeam iuxta qua iesaie extremas partes idaim in
ptati sum neq; enu iuxta iudaicas fabulas quas illa aertes
puceic appellam gemmata laurea decelo expectam hurst
nec rursu passuri circu cisionis murua nec oblaturi tauroru
tarietu uictimas nec sabbata ocio dormiem qđ imultis nr
epi capuae truliam lib qinscribitur despe fideliu lactantu
instructionu uolumen septamu pollicet iuuorinpitabionensis
episcopi crebre expositiones inp seuerus nr indialogo cui gal
lo nom inposuit iungrecos nomine iprimu extremuq; con
iungit hiereneus iapollinaris. Nos ergo montes isti pphetas
& apostolos ee dicem qauduunt ubu di iqb; diabolus insul
tauit inmicus dicens euge & celsi quonda montes deqb; scriptu
tu e montes marcuttu ei idns marcuttu pplisuu dan sinpos
sessione quando psecutionis anguistius desolatu s iconculcatu
parcuttu ifacti inhereditate reliquis gentib; ab hominib;
blasphemat ppt ea loqt dns conculcatis montib; idesolatis
insolu montib; si inferioribus, acp singulos gradus mera lu
dea hoc e Inmonte eccle constituis dequa scriptu e nporest
cuitas abscondi sup monte posita icollib; atq; torrentib; quo
hieme psecutionu itempestate p suos auget fidei uallib; quoq;
his qhumilitate depssi st idesertis ecclesiis iparietinis atq;
toto orbe ecclesiarȝ ecaliabulis derelictis qualis subdio

dianno ⁊ maximiano in toto orbe p̄secutio fuit p̄ quā p̄scrip
ta ē ecclā atq; uastate quando subsannauer ecclam omis
gentiū ⁊ hereticor gentes parcentiū q̄ digne z eli furoris sui
cat sit ypocrite aduersū ideoq; quaerens operib; uolebat
omis deposita imagine celestis portare imaginē tremi illi eni
dederūt dī sibi inhereditatē ⁊ toto corde atq; ex animo ex
dessi dnī p̄secuti sūt ⁊ eiecer eū desedib; suis ⁊ uastauer ⁊ sic d
p̄fuit nationib; q̄ diuuit hereticor gentes insultasse ire dnī
ad dns loquat adeā montib; illuis collib; q; ac uigis siue nemo
ros loc̄s que amoenitate urebant paradisi ⁊ collib; deq̄b;
supra dr̄im in z elo in furore re suo locut sit ⁊ opobrio gen
tiū leuet manū suā ira aduersarios q̄ ecclam p̄secuti sunt ut
portent confusionē ⁊ ignominiā suā tē p̄secutorib; in̄fectus
in pace ecclē reddita montes ist apostoli u delicet ⁊ apostо
lica uirī germinabt arb ores suas ⁊ extendant ramos suos;
adferant calcandas in pelo dnī deq̄b; multa fundunt
quae inhebrient credentiū pplos ⁊ exprimt unū q̄ letificat
cor hominis uo mis fructus montiū deq̄b; efficit panis dece
lo descendens comedat applo dī ist ne forsitan despere
mus in p̄secutionib; addit ppe ē cēp; ut ueniat uenies eni ue
ner in tardabit unde sui admontes ⁊ ad eos q̄ in tribulatio
nib; p̄ diuinā pollicet aduentū atq; p̄mittit ist q̄ post p̄secu
tiones ardore ē exercent ira prius decerpta xpi uomere io
ne iurgiū se mē recapit dequa nascunt ⁊ multiplicent
homines ⁊ omis domi ist aūq; montes hoc ē eccle credēn
tiū fuerint inhabitare redeuntib; ē bis tē nequa quā solū
homines q̄ pollebt scientiā scripturarū sed uniuersa simpli
ces q̄q; credentiū multiplicabunt atq; sic ēt crescent ⁊ habita
bunt ecclē sic a principio hoc ē prius quā ēt p̄secutio bonus q;
florebt maioribus quā habuer ab initio martirū uicto
rus coronate tē scient q̄ ipse sit dns q̄ restituit plebē suā
pristino statū q; possidat ecclās ipsa sit ecclār hereditas ine

quaq; ubiq; ubiq; libens sit quos ipse cautione p̄dident unde ul-
tur pphēa ut loquat ad eā mansui & oēs terrāq; uniuersi siue
admonens sit & dicat p̄secutor ultra n̄ paueris obprobriū nec mul-
tabit ingulatū pplm tuū sic ouis occisionis pacē eni reddita ob-
bria uniuersa cessabit nec sustinebis effusione ignominiā inter
diuisas inter gentes tua habebis ipplm qz uer-
tas p̄missionis dno loquente firmata ē Et factū ē uerbū dn̄
adme dicens fili hominis dom̄ isr̄l habitauer̄ sine habitaun
inter sua & polluer̄ ea mundus suus instudius sine idolis suis uxa
immundicia n̄stituate facta ē ua eoz coram me & effudi indig
nationē meā sine furorē meū sup eos p̄ sanguine quē fuderē
sup terrā in idolis suis polluer̄ ea & dispsi eos in gentes & uentila
ti sine uentilabo eos in terras sine regiones iuxta uias eoz & adi
uentiones sine peccata eoz iudicabo eos & ingressi fr adgentes
ad quas introierūt & polluer̄ nom̄ sem meū cū dicerēt de eis pplis
dn̄i istor ē & de terra ei egressi s̄t p̄pter ea nomen meū sco sine pepe
ci eis p̄pter nom̄ meū sem̄ qd polluerat dom̄ isr̄l in gentib; ad qua
ingressi fr id circo dices domui isr̄l haec dic dns ds n̄ p̄pter uos ego
faciā dom̄ isr̄l sed p̄pter nom̄ sem meū qd polluistis in gentib;
ad quas intrastis & sci ficabo nom̄ meū magnū qd pollutū ē
in gentes qd polluistis in medio earū ut sciant gentes ego sū dns
dic dns & ostendā in eis sanctificat̄ fuero in uob coram eis tollā q̄ppe uos
de gentib; & congregabo de uniuersis terris & adducā uos in terrā uram
& effundā sine aspergā sup uos aquā mundā & mundabimini
ab oīb; inquinamentis uris & ab uniuersis idolis uris mundā
bo uos & dabo uob cor nouū & spm̄ nouū ponā in medio uri
sine dabo uobis & auferā cor lapideū de carne ura & dabo uob
cor carneū & spm̄ meū ponā in medio uri sine dabo uob & fa
ciā ut in p̄ceptis meis sine iustificationib; ambuletis & iudicia
mea custodiatis & operemini sine faciatis et habitabitis in
terra quā dedi patrib; uris & eritis mihi in ppl̄m & ego ero
uob in d̄m & saluos uos faciā & ab uniuersis inquinamentis sine

immundicijs uijs & uocabo fructū ⁊ multiplicabo illū ⁊ nō ponā
fame dabo uob famē ⁊ multiplicabo fructū ligni ⁊ gemmina
agri ut nō porteris ultra obprobriū famis in gentib; ⁊ recordabimini
uiarū uarū pessimarū ⁊ studioꝝ q; non bonoꝝ ⁊ displicebit uobis
in facies ure ⁊ sceleru uris ppt uos facia ait dns ds notū sit uob
confundimini ⁊ erubescite sup uijs uis dom israhel hec dic dns ds
in die qua mundauero uos ex omnib; iniquitatib; uris ⁊ habitare fe
ciam urbes ⁊ instaurauero ruinosa ⁊ ita deserta fuerint & culta que
quondā erant desolata in oculis omnis uiatoris dicent ⁊ ita illa ter
ra culta siue deserta facta e ut hortus uoluptatis ⁊ ciuitates deserte
habitante atq; suffossē munite sedeā ⁊ scient gentes que dere
licte fuerint in circuitu uro q; ego dns edificaui dissipata ⁊ plan
tauim mulpa ego dns locut sū & feciam hec dic dns ds adhuc
in hoc inueniā eum me dom israhel siue quemar domui israhel ut faciā ei
multiplicabo eos sic gregē hominū siue ut oues sce sic in grege siue
uos hostiā in sollemnitatib; ei sic erunt ciuitates deserte ple
ne gregib; siue omib; hominū et scient quia ego dns Prophetica
sū que dicam ⁊ omis sensus mortuū israhel q prius deserti fuerant
in posterā refinuā nē manifestauis ponā reddiq; causas ds qua
re ppls israhel captiuitati tradiderit ppt̄ sua delicta pollicē
reducturū se eos in terrā suā deinā pollicē
reducturū se eos in terrā suā deinā multo ampliora tributurū qua
abstulerat q d q da uidelicet referē ad Zorobabel tēpora quan
do rege persarū Darie ante captiuitatē eoꝝ de tribu uida ⁊ beni
amin plurimi reducti sū in uida alii uero a mille annoꝝ reg
ni istius quando sub xpō que putant ee uenturū ciuitates
extruat hostiā ⁊ edificet tēplū de quo in ultima parte huius
prophetie dicturi sumꝰ in ter im uanas fabulas relinquam
interminabiles genealogias iuxta consuetudinē nram bre
uit epitomen NN huius capituli p currim ecclīa nob uideat
iuxta ecclīasticā intellegentiā dissertari dom israhel hoc ē ppls
uidelicet habitauit quondā in terra sua hoc ē in terra uidelicet quan
do eductus de egipto si polluerā ea in suis institutis siue idolis

mur fam̃ nfam̃ panis usitã aq; si famen audiendi sermonis
di quã passus é ille qui a patre ꝙ fecus omne quã acceperat sub
stãtiã dissipauit quando famis necessitate cogente porcos
pastus é siliqs ꝛc multiplicabit fruct ligni hoc é sapientie de
quo scriptũ é lignũ uite é omnib; quicquid erat eã igenimina
agri in similitudine iacob cuius odor erat quasi odor agri
pleni cui benedx dns nec ultra portabit obprbriũ famis ingen
tib; qd hodie que iudeoꝝ patitur incredulitas si ꝑ quã benedi
cte fuerint consecuta imitabunt apostolũ quidic nisi digni
uocari apostolus qcꝙ secut sũ eccl̃am di recordabit uarii
uarũ pessimarũ studioꝝ nbonoꝝ quib; offenderant dm̃ ndis
plicebunt eis iniquitatis suae ecclesiam suam qb; prius erruer hec
aut omã tributurus é. dns nr̃ ꝑ eos qui ꝑ prio errore per
erꝛ nom̃ sem̃ suũ unde ꝙ uocat domũ usrl ut confundat
et erubescat sup priorib; uicis suũ intellegat creatore ꝑ quẽ
aut mundauerit credentiũ ex iudeis ꝑplm abiectatib; suis
habitatoꝛ fecerit urbes eccl̃e instauauerit ruinosa que
in synagogis conciderant ara confessionis fuerit ex cultu ce
rimonis di quecunq̃ fuit usa é desolata omnib; seis q̃t
rene conuersationis opera ꝑtereunt ꝛc omis dicent quomo
do ara iudea que quondã fuerat inculta nc habet simili
tudinẽ paradisi di ac uastates iudee quas deserta fuerant
destruxe sua incredulitate suffosse nc erectas munitat
et in confessione nomine dn̄i saluatoris sui ara uitis creatu
ra cognoscat in multitudinẽ angeloꝝ que terã ambiunt usrl
qd dns dissipatas edificauerit uastates inculcas plantauit
ut regiones iq̃ d pollicit fuerit ꝓphetas opere compleuit
et nec hoc erit liberalitatis sue implm que saluauerit
dicent munera simul to maiora prestabit inuenie enim
adomo usrl q̃ multo tempore quesit fuerat ut inuenius
ipsa quã inuenerit eũ multiplicabit eos sic oues nbruntoꝝ
animantiũ si oues hominũ q̃ rationis confessionis que sit

plenu sic oues scis egregeſ hierlm inquappriæ dī cultus ꝛu
paasē insollemnitatib; ei quando comedim̄ azima sinceꝛ
tatis ꝛuertatis ꝛagni carnib; uescimur ꝛcruore potimur
vii ebdomadib; & intabnaculis huiusſedi dnī festa celebram;
utaumentes quondā desertæ plenæ fiant gregib; hominū ꝛ
nitione cognoscant qd ipsē sit dns qui cuncta presistenti
uncta historiæ ueritatē immo uncta appheæ fidē quomodo
ꝑplisset restituatur immegrū statū ꝛeliquæ ꝑplī uideꝫ
apostolo paulo docente saluæ sint inapostolis ꝛnomnib;
ꝙ uidelis inprincipio credidē ꝛusq; hodiæ redeunt adecclā
breuit dixisse sufficiat nē tropologiæ eadē breuitate aperi
dus ē sensus q̄ caiq; dedomo ē isrl ꝛcernit pacē xpī qui ꝙsupe
rat omnē sensū habitat mētia sua ecclā uel magnus hō spi
qd ei adō tradit ē sin aut polluerit utraq; tūi munus sius pol
simus immunditiæ mulieris infirmitate fuerit cōpam̄ effun
dit dns indignationē suā sup eū ꝑsanguine t suo teꝙ dsian
dali ꝛauerit ꝛeffuderit supēm ꝛpuersis cogitationib;
qb; pollut eā tē dispgentur ingentes utincredulis coæquetur
uemalabit mēm instar paleaꝝ utafrumento ecclæ separet
ꝛudicet scdm uassius qd sinec sicsenserit peccatū suū ꝛpol
luerit nom scm ei dicent omis mē quos habituerit ecce
ꝑplis dī ecce qui egressius ē dētra ei immo pieꝫ Sin aut ei
rit penitentiā ꝛsificat fuero immedio eoꝙ tē omis gen
turba cognoscent qd ego eos tollā detris inquas dispsi eā
ꝛreducā intrā ecclā ecteffudā sup illos nequa quā aquas bap
tismi salutaris ꝛ aquas doctrinæ et sermonis dī mundabo illos
ab omnib; mquinamentis suis ꝛabnumisis idolis atq; erroꝛib; quæ
in suo corde simulauerant ꝛdabo mētem cor nouū qd ꝑ peccatū
ꝑ dideram et spm rectū innouabo in cordib; eoꝙ ꝛauferā cor la
pideū cor mendicer incredulū ꝛdabo cor carneū nouū molle
et teneruū qd dī ꝑcepta suscipiat ꝛ ut ambulent in ꝑceptis me
& faciant iudicia quæ prius neglexerant et habitent in tra

quā dederā patrib; eor magistri ut delicer atq; doctorib; eorū
sūsit pplis dī ꝛ dns eis uertatur in dīm quē prius offendentes
ē saluabunt abunuisis inquinamus sius ut multiplicabit eis
fructū de quo efficiat celestis panis in pascent ultra fami ser
monis dī ꝛ multiplicabit in eis lignū sapientie ꝛ genuminam
eor pectore complebuntur nec erit ultra obpbriū in gentib; sed
ꝑ quā misertus eor fuerit dns recordabunt uiarū suarū pessima
rū ꝛ scient ubi fuerint ꝛ displicebit sibi in quitatib; suis qđ dic dns
ihs pr illos sic ꝑ suā se facere clementē unde ꝛ cohortat ergamur
non confundant ne erubescant in uus suis ꝛ festinent murbe recte
que sursū habitet abes ione que in eis corruerant ædificent
ad pristinas redeant cerimonias tūc quonda deserta que ac
colis ꝛ peregrinis ꝛ mundi huius cōuersatione ornamentis; uisa
fuerint desolata reintrant in pristinū statū omsq; murent ꝛ dicent
ista illa in culta tūc deserta in qua omis quondā periere uirtu
tes ne facta ē quasi ortus uoluptatis ipa deus dns ꝛ cautes quon
dā deserte quedā hospitē nō habebant ꝛ destructe erunt assyrii
sed ꝛ suffosse ꝛ incredulitate munite erunt fide xpi ut sciant omis
martirū qđ dns ædificauerit animas dissipatas ꝛ plantaue
rit in eis atq; conseuerit amicitiā uirtutū arbores ipse rebus
prefuerit q̄ sermone p̄misit rursūq; cohortat sermo ꝑ pheta
cas pœnitentes urbia cū egressi fuerint ecclas sēp requirant
dm̄ inuenian eū ut multiplicent redeuntiū turbis gregis
dni numerosq; ubertatq; animarū sed greges hominū qui fideles
monisq; sint pleni greges sc̄a gregis urbis hierlm ꝛ cantus
sollemnitatib; quas dī clementia recepit ut ꝑ quā cautates dni
huius cenobii gregū multitudo cōpleuerit te sciant omis qđ
ipse sit dns; Facta ē sup me manus dni ꝛ eduxit me in spū dni & di
uisit me in medio campi q̄ erat plen ossib; ꝛ circū duxit me ꝑ cir
gyrū erant aut multa ualde sup faciē campi sic aq; uehe
mēter ꝛ dixit ad me fili hominis putasne uiuent ossa ista ꝛ dixi
dne dns tu nosti ꝛ dixit ad me uaticinare de ossib; istis ꝛ dices eis

ossa arida audite uerbum dñi hæc dicit dñs dñs ossib; his ecce ego intro
mittam in uos spm & uiuetis & dabo super uos neruos & succrescere faciam
super uos carnes & superextendam in uob cutem & dabo uob spm & uiuetis
& scietis quia ego dñs & prophetaui sicut præceperat mihi factus est; & ecce sonit
prophetante me & ecce cōmotio & accesserūt ossa ad ossa unū quodq;
ad iunctura sua & uidi & ecce super ea nerui & carnes ascenderunt
& extenta est in eis cutis desuper & spm non habebant & dixit ad me ua
ticinare ad spm uaticinare fili hominis hæc dicit ad spm hæc
dicit dñs dñs a quatuor uentis ueni spūs & insuffla super interfectos istos
& reuiuescant & prophetaui sicut præceperat mihi & ingressus est in eos spūs
uixerūt steteruntq; super pedes suos exercitus grandis nimis ualde
& dixit ad me fili hominis ossa hæc uniuersa domus israhel hi dicunt
aruerunt ossa nra & periit spes nra & abscisi sumus propter ea uaticinare
& dices ad eos hæc dicit dñs dñs ecce ego aperiam tumulos uros & edu
cam uos de sepulchris uris populus meus & inducam uos in terram israhel & scietis
quia ego dñs cum aperuero sepulchra ura & eduxero uos de tumu
lis uris populus meus & dedero spm meum in uob & uixeritis & requiescere
uos faciam super humum uram & scietis quia ego dñs locutus sum & feci ait
dñs dñs & factum est super me manus dni & eduxit me in spū dni & po
suit me in medio campi qui erat plenus ossibus hominum & circumduxit
me super ea per gyrum multa nimis super faciem campi
arida uehementer & dixit ad me fili hominis reuiuescent ossa hæc & dixi
unde dne dne tu nosti & dixit ad me fili hominis prophetа super
ossa ista & dices eis ossa arida audite uerbum dni hæc dicit dñs dñs ossi
bus istis ecce ego adducam super uos spm ut uiuatis & dabo super uos neruos
& inducam super uos carnes & extendam super uos pellem & dabo uob spm
meum & uiuetis & cognoscetis quia ego sum dñs & prophetaui sicut præce
pit mihi & factum est uox cum ego prophetarem & ecce commotio & accede
bant ossa ad ossa adiunctura sua & uidi & ecce super ea nerui &
carnes ascendebant & accedebant super ea pelles desuper ipse nequaquam in
eis & dixit ad me prophetа super spm prophetа fili hominis & dices spui
hæc dicit dñs dñs a quatuor spūbus ueni spūs & insuffla super mortuos

istis uiuant ipplebatur sic p̄ceperat mihi ingressu ⁊ meos spi
ritu ⁊ fieret impedib; suis congregatio multa uehementer
mis locatus ē dns ad me dicens fili hominis ossa hec omis do
mꝰ isrl ē ipsi dicunt arida facta sūt ossa nr̄a perijt spes nr̄a de
spenauimꝰ ꝓpt̄ea uaticinare ⁊ dic ad eos hec dic̄ dns di ecce ego
aperia memorias uas ⁊ reducā uos de sepulchris uris ꝓpls mis
in terrā ducā uos ⁊ scietis quia ego sū dns cū aperuero sepul
chra uā ⁊ reducā uos de sepulchris uis ꝓpls mis ⁊ dabo spm̄ meū in uob
uiuetis ⁊ ponā uos sup̄ terrā uā ⁊ cognoscetis q̄t ego sū dns locutus
sū ⁊ fac̄ dic̄ dns dñs; famosa ē uisio ⁊ omnū ecclesiarū xp̄i lectio
ne celebrata ob quā uel maxime causā utriq; admonē ⁊ integre
posiū ne qua uob ad hebreū calumnia fieret si salum in ubis aliquā
diseparent solent eū ridere de nob ⁊ attollere sup̄ alū ⁊ flatus
bucas ructare scientiā scripturarū sinodicā sensū diserepantiā
que si fuerit nunc rep̄hendit sed ub oꝝ dissonantiā mnostris co
diab; potuerint demonstrare qui ergo putant de resurrectione
que ab omnib; iudeis expians creditur di ē sermone hec solent
dicere facta ē sup̄ ꝓphetā mar dni hoc ē dns arq; saluator ꝓ quē
pat cuncta operatꝰ ē omā eū ab eo facta sūt ⁊ sine ipso factū ē
nihil q̄d factū ē. Credidi me inquit inspū dni subaudit mar
dni eding aut eū inspū in corpore ih̄u xp̄i corp; ꝓposuit illū
siue dimisit in medio campi q̄ plen erat humanis ossib; nec eū
ē passā requiescere sed circa ossa oma circuire quari enim opti
humo sed sup̄ campū iacentia nec solū multa sed multa nimis
ꝓpt̄ temporis uetustate arida sicca que uehemēt nihil inse
humoris habentia cui q; intro gressi eū sermo diuinus uerū
estimaret hec ossa posse uiuere respondit dne dñs tu nosti
q̄ plena habes scientiā futuruq; dix̄q; ad eū dns uaticinare de
ossib; siue sup̄ ossa hec ⁊ dices ad ea ossa arida audite uba
dni inquo mirandū quomodo ad ossa arida sit locutus quar
ante neruos carnes ⁊ tande ⁊ spm̄ uiuificante dñs possent audire
sermone primūq; ossa cū alius ossib; neruoq; uinculis colligant

deinde implent̃ carnib; ꝛ desup obpul chrmudine̅ extendit̃ cutis
quæ nudar̃ carniũ operat foeditat̃ ꝛ tunc accepũt spm
quumuere eã fatiat ꝛ posteaquã uixerint t̃ cognoscunt qđ ipse sit
dñs dicente ista quæ ppheta qđ di fuerat impetrauit factũ ẽ facta
cõmotio ossa quæ insua se adplicata cõpage adstructa nerui ple
na carniũ pella cooperta iacebantq; humana corpora spm ñ habe
tia idcirco ppheta uaticinat̃ ad spm uat hæc dicit dñs ds a quatuor
uentis ueni sps aquatuor undelicet mundi plagis unquomodo impr
ma conditione hominis insufflauit dñs in faciẽ eius ꝛ fact̃ ẽ in animã
uiuentẽ sic ꝛ scdã ẽdem ideꝝ resurrectio mortuoꝝ insufflante spũ
uiuificat̃ qui ingressus ẽ humana corpora stantq; uxor stetere q; sup
pedes suos unde ꝛ resurrectio dr̃ mortuoꝝ congregatio siue ecclã
multa ꝛ ut in hebreo habet grandis exercit̃ eoq; complet̃ cõpore
emittere spm tuũ ꝛ creabuntur ꝛ renouabis faciẽ t̃rã qđ aut sequit̃
ꝛ dixit̃ ad me fili hominis ossa hæc uniuersa domꝰ ist uidet̃ facere
questionẽ eo qđ ñ degenerali resurrectione sed ppria de resurrec
tione dicat̃ domꝰ ist quæ dicat aruerũt ossa mea ꝛ perit spes mea
rabscisi sumꝰ etiã mea siue omnino desperatum quib; ista dicenda
ẽ ecce ego aperiã tumulos uros inquo queritis si aperit tumu
los quomodo supra dixerit etiam aut multa ualde sup facie eius
sicaq; uehemẽt ꝛ educã inquit uos de sepulchris uris populus meus
secdm illud qđ scriptũ ẽ in euangelio uenit hora quando omnes qui in
sepulchris sũt audient uocẽ filii dei et excibit q bona egerũt in resur
rectionẽ uitæ ꝛ uero q audierint uiuent ꝛ si uti ñ nulli arbitrent
degenerali resurrectione dicẽ sermo duum qđ necesse fuit spe
cialiter dicat ꝛ induca uos in terã ist ei in omnẽ orbe t̃rarũ resurge
re debeant mortui ex omnibus locis in q̃b; sepulti sũt eiusq; aut educ
uos de tumulis uris ꝛ dedero spm meum in uob ꝛ uixeritis t̃ requi
escere uos faciã sup humum unum ꝛ posteaquã resederitis in terra ist
t̃ cognoscatis qđ ipse sum dñs qui pmisi et feci dicit dñs
q ergo degenerali resurrectione hæc dicta intelleguer illud

qd uidet facere questionē hossa hæc unusa dom etas iuit adsco
resurrectionē refer dequa apostalus iohannes inapocalipsi lo
quitur beat usq; habet parte inresurrectione prima sup eis
scda mors nihabet potestatē qd uidelicet alias scor alia peccator
sic resurrectio; Unde etpsalmo primo dicatur nresurgunt im
pi inuidicio neq; peccatores inconsilio iustor tm aut iuit qua
resurgentib; dns pollicet illa ee confirmant dequa scriptū e; Beati
mites qm ipsi possidebūt tm ipsi placebo dno inregione uiuentiū.
hæc locutē qd degenerali uidelicet inresurrectione hier echi helē
sempsisse autumant quiaut aliter intēptant ista memorabilium
ndebet nob facere inuidia qdistud locū aliter exponentes resur
rectionē negare uideam scim eni multa robustiora testimo
nia inquib; nulla sit dubitatio inscriptuis si sat reperiri uelit
illud iob sup cinabis pellē meā quecunsta sustinet undanihel mul
ti qdormiunt intra puluere resurgent isti in uitā ētnā isti
in obprobriū ic confusionē ētnā in euangelio nolite timere eos
qui corp; interficiunt animā npossunt occidere. timete aut
eū magis quipotest animā corp; pdere ingehenna apos
tolo paulo qmortificauit mortalia uim corpora ppī inhabitantē
spm ei in uob in multis alia ex quo ppicium e nos resurrectionē
negare sed hæc cōscripta deresurrectio contendere inresurrectio
nis parabolā dereformatione; ista ppheta qeo tempore cap
tiuus erat inbabilone necstatū hereticis occasionē dabim sihæc
deresurrectione cōmuni intellege denegem nūquā ponere
similitudo resurrectionis adrestitutionē istahebraici pp usq
nuscandā nisi staret ipsa resurrectio isuturā crederet qnemo
dereb; ex tamb incerta confirma nota quicunq illo tendit
tendit adsertio qd quomodo uidet incredulū qd ossib; aridis
multa uestustate e fetus futura resurrectio promittatur
tam futurū e qd promittit sic eresurrectio ppli usit qui
ductus in captiuitatē inmoto orbe dispsus uidet quide mere
dibilis hoi qdi nnor potentiā sed tam futura e qr ego hoc d

dñs locutus sū ⁊ facta sic pollutus sū. Deneq; ⁊ ammonis ꝓphetice inqui
mortab; ist antiquus reprimit̄ stat' ⁊ dic adeos dñs ⁊ conurtar aduos
⁊ ambimini ⁊ accipietis semīt̄ ⁊ multiplicabo inuob homines om
neq; domū ist ⁊ iursū qd dom' ist habitatura sic ūtra sua que
quondā in cultu p; ea futura sit quasi ort' uoluptatis ⁊ auertet̄ deser
te ecclesiute munianť ⁊ multiplicet̄ meis dom' ist sic grex omū
& cetera quae secum adeundū sensū trahere q̄ ne subtropologia ꝓpa
rabola dr̄ aridor̄ os siū ⁊ penit̄ nullū humore ut̄e habeatū im
pleto illo qd in euangelio scriptū ÷ quae apud homines impossibi
lia iudent̄ apud dm̄ possibilia sī erectis aut̄ desepulchris siue dese
pulchris captiuitatis ⁊ tumulis q̄bus seruiutę babilonia tenebant̄
adfirmat si haec oīa iudicit subzorobabel ut prius dixi & pleta
confirmant quando magna ē facta cōmotio ⁊ regnū caldeoꝝ
immedios ꝓsas q; translatū uel impsēntia xp̄i siue quę putant ee
uenturū nos aut̄ spīualit̄ p̄ crucē dñi saluatoris ēpleta memorant
⁊ cotidie fieri intīs uel maxime quemstar lazar peccatoꝝ suoꝝ
fascem colligatū aduocē dñi suscitant̄ uereſ dom' ist arens quondā
⁊ mullā spē habens salutis sinitrame inseſpū grate ⁊ porrigente
dñō manū de pfundo infern liberent̄ ⁊ q̄ prius dixerant dñe dñs
tunosti haec postea audiant liberum modice fidei quare dubi
tasti. Et factus ē sermo dñi ad me dicens ⁊ tu fili hominis sume
tibi lignū unū ⁊ scribe sup illud iuda ⁊ filios ist socius ei ⁊ tolle
lignū alterū ⁊ scribe sup illud ioseph lignū effraim ⁊ domus ist
socios q; ei ⁊ adiunge illa unū ad alterū tibi in lignū unū ⁊ erūt in uno
ne in manu tua cū aut̄ dixerint ad te filii ꝓpli tui loquentes ne
indicas nob q̄ tibi hoc tibi uelis loq; ris ad eos haec dic dñs dñs ecce ego
ad sumā lignū ioseph q̄ ē in manu effraī ⁊ trib; ist quib; ē
ei ⁊ dabo eos pariť cū ligno iuda ⁊ faciā eos lignū unū ⁊ erunt
in manu mea ⁊ erūt aut̄ ligna sup quę scripseris in manu tua in oculis
eoꝝ & dices ad eos haec dic dñs dñs ecce ego ad sumā filios ist de me
dio nationū ad quas abierūt ⁊ congregabo eos undiq; ⁊ adducā eos
ad humū suā ⁊ faciā eos gentē unā in terra in montib; ist ⁊ rex unus

ẽrr omnib; impetam⁹ ĩnẽr ultra duæ gentes nec diuident⁹ amplius
in duo regna neq; polluent⁹ ultra in idolis suis ⁊ abominationib;
⁊ in cunctis iniquitatib; suis ⁊ saluos eos faciã de uniuersis sedib; suis in q̃
bus peccauer̃ ⁊ mundabo eos ⁊ erũt mihi ꝑpl⁹ ⁊ ego ero eis dñs ⁊ seruus
meus dauid rex sup eos ⁊ pastor unus erit omniũ eorũ ⁊ in iudiciis meis am
bulabunt ⁊ mandata mea custodient ⁊ facient ea ⁊ habitabũt sup
terã quã dedi seruo meo iacob in qua habitauer̃ patres uri ⁊ habitabũt
sup eã ipsi ⁊ filii eorũ usq; in sempit̃nũ ⁊ dd seruus meus princeps eorũ in
ꝑpetuũ & pactã illis fœdus pacis pactũ sempit̃nũ erit eis ⁊ fundabo
eos ⁊ multiplicabo ⁊ dabo sanctificationẽ meã in medio eorũ in ꝑpetuũ
erit tabnaculũ meũ in eis ⁊ ero eis deus ipsi ⁊ populus eorũ
& sanctificabit israel in medio eorũ in ꝑpetuũ lxx. factũ ẽ sermo
dñi ad me dicens ⁊ tu fili hominis adsume tibi uirgã unã ⁊ scribe sup
eã iuda ⁊ filios israel q̃ adpositi sũt ei ⁊ uirgã secundam adsume tibi ⁊ in scri
bes eã ioseph uirgã ephraim ⁊ omnis filios israel q̃ adpositi sũt ei ⁊ con
iunges eas in uirgã tibi in uirgã unã ⁊ erũt copulatæ eas ⁊ erũt in manu tua
erit quando dixerint tibi filii populi tui loq; nonne indicabis nob q̃d sint
ista tibi ⁊ dices ad eos hæc dicit dñs ecce ego adsumã in tribũ ioseph
q̃ in manu ephraim et tribus israel que adiunctæ sũt ei ⁊ dabo omnes eos sup tri
bũ iuda ⁊ erũt in uirgã unã ⁊ erũt una in manu mea iuda ⁊ erũt uirgæ
quas inscripsisti tu sic in manu tua coram eis ⁊ dices eis hæc dicit dñs
ecce ego adsumã omnẽ domũ israel de medio gentium ad quas in
gressi sũt ⁊ congregabo eos ex omnib; q̃ in circuitu ei sunt ⁊ inducã eos in
terã suã ⁊ dabo eos in gentẽ unã in terra mea in montib; israel ⁊ prin
ceps unus erit omniũ istorũ in regẽ nullus erit ultra in duas gentes nequa
quam dentur ultra in duo regna neq; polluent ultra in idolis suis ⁊ in ab
fenchiculis suis ⁊ in omnib; impietatib; suis ⁊ seruabo eos ex omnib;
iniquitatib; eorũ in q̃b; peccauer̃ ⁊ mundabo eos et erũt mihi in ꝑpl⁹ et
ego ero eis in deum ⁊ seruus meus dd princeps in medio eorũ ⁊ pastor
unus erit omniũ istorũ et in iudiciis meis ambulabit ⁊ iudicia mea
custodient ⁊ facient ea ⁊ habitabũt in terra sua quã dedi seruo meo
iacob ubi habitauer̃ patres eorũ ⁊ habitabũt in ea ipsi ⁊ filii eorũ

[illegible] filioꝝ eoꝝ usq; in sempiternū. Addidi seruus mis princeps eoꝝ erit
in sempiternū et dispona eis testamentū pacis testamentū sempiternū erit
cū eis. Et dabo eos et multiplicabo eos et ponā sanctificationē meā in medio eoꝝ in
sempiternū et erit tabernaculū meū inter eos et ero eis deus ipsi erunt mihi populus
et scient gentes quia ego sum dns qui sanctifico eos cū fuerit sanctificatio mea in
medio eoꝝ in sempiternū. Regē narrat historia sub roboā filio salo
monis. X tribus fuisse duas sc. Iudā et beniamin cū leuitis
ac sacerdotib; seruatas esse roboā qui regnauit in hierlm in regnū et ap
pellatū est iuda alias uero x tribus, quarū ex eis nec nobilis pars inde nec he
reditas in filio iesse hieroboā filio nabad de tribu effraim qui fuit fi
lius iosephat sicut missis cernuus et seruisse ei appellatasq; ex magna
parte populi antiquo nomine israhel multo tempore regnū iuda
israhel adūsū se habuisse certamina ppetuaq; paruisse regib; primas
x tribus; captas abassiriis post aliquantū temporis easq; appellabant
iuda et chaldeis in babylonē ductas esse captiuas. In tribū iuda per an
nos. lxx. antiq; tyre reddita x. aut tribus; que uocabant israhel usq;
hodie in montib; urbib;q; medoꝝ seruire captiuas presentialiter
phecia hec exore dni pollicet quātumq; sibi uindicat imperiū hoc
est regnū iuda et regnū israhel tollat et que uirga effraim q. de ioseph
stirpe genera est cū reliquis tribubus que ei sociate sunt iungatur
uirge iude utrequaq; uocet iuda. Sub figura ppheta que
precedit uerbo dni saluatoris. Nequaquā duab; manib; sed una
xpi teneant manu dic enim se assumere filios israhel de medio nati
onū adquas captiui ducti sunt reducturū eos in terrā ipsorum. Et non erit israhel
de cetero; supra legimi. Appellandā una gente unusq; regis re
gendā imperio. Ut ultra non polluant idolis. Et abominationib;
suis. Si cū fuerint de captiuitatis sedib; libenter inquib; peccauer
ont omnib; utinā esset mundandos futuros ppli dī ita utilis sit dns
eoꝝ et seruus meus mis. Dauid rex super eos. Et quo angelus locutus est in euan
gelio quia regnaturus sit super domū iacob. Et regni eius non sit finis tan
tum; erit clementie ut non solū rex sed pastor appellet quia super bū
nom imperii pastoris uocabulū mitiget. Et post quā fuerint

f fe

ingentē unā unītā ifit ac mōtib; habitauerūt ambulā
mōnib; iudicijs dñi ip̄cepta illius custoditurī habitaturī aut
ñaliatīa finiba quā dedit seruo suo iacob inqua habitauer pa
tres eox abrahā ysaac iacob reliqui scā īsolū ipsi habitaturi sint
frifilii eox ac nepotes iuxta illud uirgiliani inatiatox iqnas
centur abillis abitentq; ñabbreue temp; sedinp̄petuū uulgus aut
arscare qsit ifte rex ipastor ipse ē dequo supra dix seruus mis dd
xm aut formā seruū accipiens ifactus ē obediens patri usq; admo
tē mortē aut crucis eiq; subtali rege fuerūt p̄ cuctā illius foedus
pacis nequaquā utmuteri testamēto certamminū atq; bellox sed
pactū pacis quex supernt omnē sensū dequa saluator loquit ad
apostolos pacē meā do uob pacē meā relinquo uob ipphetā dō fac
tus ē inpace locus ei quos cū ecclā fundauerit ifabilē erit tā ut
possinducere stamus supra petrā pedes meos tē multiplicabunt
t credentiū numero t multiplicatione uirtutū idabo inest sessi
onē meā siue scūarū inmedio eox inp̄petuū qd iudei dere
plo inp̄tam qd sub zorobabel exructū ē si quomodo stare potest
hoc qd dr inp̄petuū cū templū illud qd a zorobabel exructū ē sp
ea amultis instaurātū romano igne succensū sit quē oīa referen
das adecclām & adtēpora saluatoris quando tabnacuit ei positū
ē inecclā ubi factus ē dñs nr nos pplis ei p̄fectusq; omnīū ē uirtutē
qd ipse sit dñs ipse sācificet sit mixta carnē sua xta spm quando
sācrificio ei inmedio credentiū facta ē inp̄petuū qd aut dñs ab
iecerit tribū effraī relegerit tribū iuda inpsalmis legim in
quib; scriptū ē irepulit tabnaculū ioseph tribu ephrē ñelegit
relegit tribū iuda dequa scriptū ē ñdeficiet princeps ex iuda
neq; dux defemoribus ei donec ueniat cui repositū ē. ipse erit
xpectatio gentiū uere enī inaduentu dñi saluatoris duę uirgę
uirnihebraico positū ē duo ligna inunū iuncta sceptrū in
baptismate xpi dudū sepārata sociant unfiant inunū nouū
hominē unamā gentē neq; polluant ultra imdolis iabominationib;

fe

scimandituacqo sint ppli di impereret eisqꝫ habuerit luxtriā trāq;
muerunt qui dederat seruo suo iacob quipopulū isst immatrisure
ro subplantauit Sint aūt uoluerim uxta pphetā oseę quepene
omīs adę trib; dirigit idē adioseph reffraim samariā & isst
intellegere falsi nominis scientiā iduusat turbas hereticoꝝ hoc
dicem qdmutamo tempore quando subintrauerit plenitudo
gentiū tomus isst saluus fuerit tę ecclā adūsarii ppli qui ctm domū
udē confessionē ecclę pugnauer tradant se ecclesiasticę fidei
unuūsis erroīb; derelictis ip primapib; mundi istius qui destruunt
& patri archi suus qeos inblasphemariū banariū deducer consur
gant irelinquant idola sua tabominationes suas quas dilio cor
de cēpcerunt idetunctis sedib; suis inqb; peccauerunt transeant
adecclesiasticā fidē tmundent tsint ppli xpi ipse sit dī eorꝝ
quaeplenius inoseę pphęta dicta sit me nou qdsi iudaei xpi
am iudai tamen hęc admille annoꝝ uoluerint referre regnū ne
cessitate cogunt tisus capiunt amis quisalu fuerint habituros in
tm isst edificandā hierlm & cruendū templū cunctas legis carimo
nias & exercendas observandū sabbatū accipiendā carnū cationis
munerā manducandū ibibendū idumentaꝝ habundantia pssima
bentiudme tcunctis opīb; estimandā cū apostolus dicit esca uen
tri uentī esca dī aūt hunc utrasq; destruet quomodo aūt intipo
resurrectionis superior sermo pphetaus restitutione iudaicā ppli
demonstrauit ñ carnalē sisspitalē sic ista pphęta nequaquā adeor
nis sed adanimę pfectā felicitatē tadxpi fidē quumundam imbap
tismate cuius regnū impetuū ē uenī expectem uentum quę tpis
tia tcotidie tmtigi noum; Et fiet ē sipmo dñi adme dicens
fili hominis pone faciē tuā contra gog & terā magog principē
capitis sive rosmosoch tubi tuaticinare deo idicens adeos hęc
dicit dñs ds ecce ego adte gog principē capitis sive rosmosoch tu
bal et circuiagā te tponā frenū immaxillis tuis treducā sive congre
gabote tomne exercitū tuū equos taquites uestitos loricas unū
sos multitudinē magnā hastā tclipeū arripientiū tgladiū sive

petas 7 gales 7 gladios ꝑ se ⁊ et thopes 7 libes cū eis omīs scarā galeati
gomer 7 omīa agmina ei domꝰ tho gorma latera aquilonis tota
robur ei ꝑplīq; siue gentes multe tecū ꝑparā 7 instruere 7 omne mul
titudinē tuā que cōgregata ÷ adte 7 erit o cū ceperit siue cogita
bis mala cogitationē ꝑ dies multos visitaberis in nouissimis annoꝝ ue
nies ad terrā quā reuersa siue ꝓsa ē a gladio 7 cōgregata ē de ꝑplīs mul
tis ad montes siue terras israel qui fuer deserti iugiter hec de ꝑplīs edu
cta ē 7 habitabunt confidenter uniuersi ascendens aut quasi tempes
tas uenies 7 quasi nubes ⁊ operies terrā tu 7 oma agmina tua ⁊ ꝑplī
siue gentes multe tecū hec dicit dns dns in die illa ascendent sermones
super cor tuū 7 cogitabis cogitationē pessimā & dices Ascendā ad
terrā siue sup terrā absq; muro siue abiectā uectes 7 portas
eis uectibus pias spolia 7 uuadas ꝑdā ut auferas manū tuā sup eos qui de
serti fuerant 7 ꝑ ea restituta 7 sup ꝑplm de congregatus ex gentib; dspo
sidere cepit ⁊ habitator umbilici terre saba 7 dedā negotiatores
tharsis siue carthaginenses 7 oms leones siue ulle ei dicent tibi;
Nūquid ad sumēda spolia tu uenis ecce ad diripiendā ꝑdā congregasti
multitudinē tuā ut tollas argentū 7 aurū auferas supellectilē acq;
substantiā 7 diripias manubias infinitas ꝓpter ea uaticinare fili homi
nis 7 dices ad gog hec dicit dns dns nūqd in die illo cū habitauerit ꝑplus
meus israel confidenter siue in pace scies siue consurges 7 uenies de loco tuo
a latere b siue a nouissimis aquilonis tu 7 ꝑplus multi tecū ascensores
equoꝝ unus si cetus magnus 7 exercitus uehemens et ascendes super ꝑplm
meum israel quasi nubes ut operias terrā in nouissimis diebus erit siue erit
adducā te sup terrā meā ut sciant oms gentes me cū sanctificatus fuero in
te coram eis o gog hec dicit dns dns Tuergo ille es de quo locutus
sum in diebus antiquis in manu seruoꝝ meoꝝ ꝓphetarum israel qui ꝓphe
tauer in diebus illis 7 anno rum ut reducerē te sup eos ⁊ erit
in die illa in die aduentus gog sup terrā israel ait dns dns ascendet furor
meus in naribus meis 7 in furore meo in zelo meo in igne ire mee loquar
sum si in die illa erit cōmotio magna sup terrā israel 7 cōmouebunt

piscēs maris ⁊ uolucres cæli ⁊ bestiæ agri siue omne reptile quod mouetur super humum ⁊ omnes homines qui sunt super faciem terræ ad uultum meum contremiscent siue tremebunt montes et cadent rupes siue uallis ⁊ omnis murus in terram corruet ⁊ conuocabo aduersum eum in omnibus montibus meis gladium siue omnem formidinem gladii dicit dominus deus gladius uniuscuiusque siue hominis in fratrem suum dirigetur ⁊ iudicabo eum pestem siue mortem ⁊ sanguinem ⁊ imbrem uehementem ⁊ lapidibus grandinis ignem et sulphur pluam super eum ⁊ super exercitum eius siue super omnes populos multos qui sunt cum eo et magnificabor ⁊ sanctificabor ⁊ notus ero in conspectu gentium multarum ⁊ scient quia ego sum dominus. Primum in historia fundamenta uidenda sunt sciendumque quod ad me extitit propheta iste extremi temporis sermo sit domini. Neque enim plane simile quod possimus inuenire per illud quod undecimo quinto anno scriptum est transmigrationis huius coniuratæ facta est super me manus domini ⁊ addixit me illuc hoc est mihi ostium fuit quando ædificatio templi describitur ⁊ cæremoniarum et ordo narratur. Deinde obseruandum quod ponit siue obfirmat faciem propheticam gog terram siue terræ magog. obfirmatione enim multa considerationis uultus operæ utique dicamus nosse possimus secundum illud apostolicum. Nos autem omnes reuelata facie gloriam domini contemplantes in eadem imaginem reformamur a gloria in gloriam quasi a domini spiritu. Igitur iudei in terra iudæa putant gog gentem esse scythicas immanes innumerabiles quæ trans caucasum montem in meotin paludem ipsum caspium mare adiacentem usque tendant. Thas per mille annos regnum esse diabolo commendat quæ uenient in terram israhel impugnent contra sanctos multas secum gentibus congregatis primum mosoch quos iosephus interpretatur cappadoces dein tubal quos item hiberos et his paros hebræi malos suspicantur habentes secum in exercitu persas æthiopas libyas gomer quoque et thorgama quos galatas et frigas interpretantur saba eos quoque et cardagini ensis siue charsis. hoc est quod iohannes quoque in sua ponit apocalypsi cum finiti fuerint mille anni soluet satanas de custodia sua egredietur et seducat gentes in quatuor angulis terræ gog et magog ut congreget eos ad bellum quorum numerus est sicut arena

marū ⁊ ascendēt p altitudinē cīrē ⁊ arcū dēi cū[illegible] dilectā ⁊ descendit ignis ā dō de celo ⁊ deuorauit eos ⁊ [illegible] qui se ducebant eas missus ē in stagnū ignis ⁊ sul pluris ubi ⁊ [illegible] & pseudo ppheta ⁊ cruciabunt diebus 7 noctib; in sēcula seculorū Nunc ille gentes totū uolumē iohannis q̄ reuelationis titulo p̄notat ē mysti cā reuelatione nos indigere ut possimi cā ppheta dicere, Reuela oculos meos ⁊ considerabo mirabilia de lege tua; Aluero ⁊ remissem sū relinq; gentes nudas ⁊ aq; anles fabulas que noxie sūt ⁊ ad quas certatim sibi detrahunt in fundū numū ad alta cōscendunt ⁊ mul to peiores fingunt nenias ⁊ ut noceāt ita ut ipm diabulū nomis & erūt ei bella describ̄ ⁊ sub ET NOVO seu e gentiū singularū int̄ p cent̄ spūalia nec ut ne noceāt ibi; que nos omia lectoris arbitrio con cedentes int̄ alienā dānare quā ecclesiastica explanatione ad firmare conabim̄. Gog greco sermone ΑΨΧΑ latino tectū dr̄ Porro magog int̄prat̄ de tecto Omis igit̄ superbia ⁊ falsi nominis scientia querit se ēt̄a nostrā ueritatis his nominib; demon strat̄ ista se tecta deos; usuas loc̄ t̄ inuisione contra uallē sion quicūq; ibi factū ē. Hunc quo ascendit sus omis intecta uana tec tūq; int̄prabim̄ hereticos & primapes ecclesie eos q̄ illoz sus apere doctrinas ⁊ pulchre p̄ multas imitat̄ as in hoc uoluminē ppheta ⁊ extremū uaticinū ē contra gog ⁊ magog. Sieni cēp ludam̄ ⁊ uxta petrū utimapiat ad omo dī ⁊ uxta hunc eundē hierēchi ē qui ait ⁊ ascis meis mapite ⁊ nouissimis inimicis destruetur mors hesaia quoq; primi sermo sit contra iudeā in quo cōfessio dn̄i ē ⁊ extremi contra quadrupedes que in deserto sūt. Recte & hie nouissim̄ sermo sit cōtra gog ⁊ magog q̄ obpugnant cunctā dī quā fluminis impet̄ letificat et q̄ ne hesaia dic̄. ego cunctas fir ma que obpugnat̄ et de qua me uangelio scriptū ē. Nō p̄ualebit ultas abscondi sup montē posita ⁊ plenus in psalmo. hierūm que edificat̄ ut cuncta cuius partic apatio ei in dipsū Montes in cir cuitu ei ⁊ dns in circuitu populi sui Porro q̄ in extremis gog siue magog q̄ uxta lxx symmachū et theodotionē princeps ē ⁊ mosoch

[illegible] rex aquila interpr̃ apud quē [illegible]
[illegible] princip̃ capitis mosoch ⁊ thubal ⁊ [illegible]
[illegible] nec in alio scriptura eloco nemo sepho quidē quom
[illegible] hebraicarū gentiū in primo antiquitatū libro exponit
nomina hanc gentē potuisse inuenire Et quo manifestū ē ros
nō gentē significare si apud illud quoq; breuit admonendū
q̄d in ezechiel gog princeps t̄re magog ee dicit Apocalipsis
uero gog ⁊ magog nationes ee cōmemoret quę egrediunt
de quattuor angulis t̄re Et quomodo abia cob q̄p ea apellat
e ist omis ppls hebreor ⁊ ist sortitus e nom̄ habrahā sīne
ames traum egiptus quoq; ingemisi scripta st̄ nomina sic ip̄m
capo gog omis q̄ei sub dit̄ st̄ magog appellant mosoch aut in
t̄pr̄ā amnia ⁊ thubal tota t amā princeps ign̄ ⁊ apud superbien
tis amnia ⁊ omnū malor uecta illud q̄d scriptū e mundus
in maligno positus e gog ⁊ magog appellant Quę gentes
inimicę adūsarię egrediuntur seor ab angulis t̄re recta li
nea relinquentes dispositionū castror dī quenarrit innumeris
illud testimoniū nescientes multi decorente occidente sep
tentrione ⁊ meridie uenient discūbent cū habrahā isaac ⁊
cob in regno dī Et in alio loco dicā aquilonī affer ⁊ affrica noli
phibere Adduc filios meos de tra longinqua ⁊ filias meas ab
extremo t̄re omis quocūq; st̄ nomine meo; Sed in medio angulis t̄re
dest̄; egrediunt gog magog uecta quos angulos tant mere
trix in p̄ubis quę p̄tereuntes stultos iuuenes ⁊ plateas ⁊ plate
as deliciet spatiosa uia quę duc ad mortē decipere festinat
Scribe quoq; pharisei orum in angulis plateaꝝ ut abominib;
uideant quę recepet mercede sua; Quę est ign̄ contra gog co
minatio carnū agāte siue contra ponā frenū in maxillis tuis
primū a sententia tua fluctuare te faciā atq; contra ponā fre
nū in maxillis tuis de quo scriptū e in freno ⁊ camo maxillas
eor̄ constringe qui n̄ adpximant ad te Vt indomitus aquus atq;
lasciuiens ⁊ torrens ⁊ pre aptia freno dn̄i subiuget ad quę

[illegible] ascende sup equos tuos et equites [illegible]
[illegible] turbine dr tui carru dedisti aqua [illegible]
equi et equites quoq; multitudine roboris tui dicit mihi [illegible]
ad gog educa siue congregabo te ut omne exercitus tuus [illegible]
ne tua qui educit ecclesie dispersione congregat et [illegible]
te uocata illud qd in lege p mittitur Si fuerit dispersio tua [illegible]
mittat celi usq; ad summitatem eius inde congregabo te; Equos quoq;
et equites uestitos loricis qui mittant armaturam apostoli dicit
eos ut sitis uestre habere se iactant multitudo numera e omnes que ar
mantur contra ecclam de pecu gladii istegentes seuissime un
mucrisit pse archopes ilibet quoq; aduersu pplm dei inscripturis
suis bella narrat Gomer quoq; id est thorgoma quia uenum
de uentib; aquilonis de uent frigidissim' nomine dicit uocat
totuq; robor magog nomis qui subiecti sit ei ppli uenient cui illo
adplius cui dr ipm NIAN p pamie & mistice nomine multitudine
tua qua uult pareat imperiis coacerua adte Et dicit qd post mul
tos dies ultra ueris ut ca illud qd scriptu ē ultra bo murga im
quitates eoz in nubertib; peccata eoz In nouissimo inquit annoz
uenies unde et ihs loquit filioli mei nouissima hora e ipsi
genu undecima adoperanda educit uema Adequoz tra
ide tra mutu tmq; scoz que adfert centenos et sexagenos
tricenos fructus uenit gog expugnanda quereusa ē siue
adusa agladio scit emi scriptu Dissipa dne gentes que bella
uolunt in pace consistit Et congregata e de pplis gentib; multis
ut nationu errore contepto ueniret admones sit patri archas
ut delicet ep phetas qui fuer quonda deserti ingit sine elege
p ceptis dei cui p ea dr plures filii deserte magis qua ei queha
bet uru ista sit deserta in aquosa in quib; diabolus locu mue
nire inporerauit qe uo ctri fuerunt ad salute Et p ea adsumptas
alius septe demonib; nequiorib; se reuisus e in domu sua adgen
te ut delicet sit hec nequid de pplis educta e subaudit tra;
Siue hic de gentib; educetur e ut intelligat credentiu ppls qui

[illegible] contidit mdno; Ascendens aut gog [illegible]
[illegible] tempestas uenit quasi nubes inuoluat mun
[illegible] hereticos quos princeps diabolus ē quasi tēpes
[illegible] ecclam nube uerbos suos simplices quosq; cre
[illegible] opprimere operire festinat. unde dr ad eū quantū in
re ē cuncta operies tu roma agmina tua ppli multa tecū pul
chra que ascendens gog nūbabit pluuia uoluntariā nimbre
tēporaneū iserotinū quarentia arua letificet. ne tēpestate ra
ginē uccuncta tenebris errore confundat; ppt ea hec ei loqui
mr dns ds. In illo tēpore hoc ē in die; nouissimis ascendent ser mo
nes sue cor tuū cogitabis cogitatione pessimā. Scriptura dicen
te sisps potestate habentis ascendere uoluerit supre loca tua nede
linq; ris. e contrario aut insti cor ascendit ds de quo scriptū ē ascen
siones in corde suo disposuit. Dicq; gog ascendā adtrā absq; muro
siue pietate hoc ē quadi auxilio defensa ē. nec dialectice argu
mentatione munita. Uenā adquiescentes habitantes secure sine
impace; Rex eni nr pacificus ē in pace locus ei. Oms inquit habitant
sine muro uectes nec portē nec seras. hoc diabolus princeps hereticos
loquit qd nulla habeat munimina ecclā nec sapientia secularē
que apud dm stultitia ē unde rapiat spolia unuadat pdā ecclē
et infert manu sua sup eos quide serui fuerant quando di notitia
nō habebant. post ea restituti pxpm ueniant adpatē eu loqtur
meuangelio pat reuelasti nomen tuū hominib. Et tui cauī pplm
qui de serui fuerat et post ea restitutus significari pplm xpiano
sequit; Et sup pplm que congregat' ex gentib; qui ppls possidere
cepit hereditate xpi nec habitacula umbilici tre de qua scriptū ē;
Operat' ē salute in medio tre; Uertex eni de terra orta ē; qui de
meuangelio. Ego sū uia uita uertex. hec illo cogitante aq
dicente in possessione ecclē rapere festinante; gentes qui aber
rore pristino confuse fuerant. ad salute saba. i. dedan negotia
tores tarsis. carthaginis sine maris qui int scti huius fluctus bo
nis operib: quasi merchimonia. i. eonū in hebraico continet

[illegible] Utrum p catulus leonis
[illegible] dolphus hoc erbreo ergo ponerent nullas erras
[illegible] latera cribus appellat catulus leonis sm aut
[illegible] coph ager appellat nulla Unde caphar nau ager
[illegible] dr. Dicente ergo saba et dedan negotiatores tharsis cum
[illegible] leonu catuli appellant uel certe ille habitationes q credentu
O gog nu quit ideirco uenis ut spolia rapias erde rideo multitudine
congregasti unxpi possessio tua fiat hereditas. Aut putas te ar
gentu et auru qd meloquio sensuq; intellegitur eccle possessiue
ut auferas supellectile omne que substantia et diripias manubias
infinitas xpi uictoris congregatas. Sper ea opphēa hez exhibet
qui unus po xpi appellatus filius hominis loquere ad gog et dic ei
hec die dns ds. Quando totus mundi errore sublato pplus mus sit
quumne cernit dm habitauerit ne ecta confidenter siue in pace tr sa
es siue consurgere uenies de loco tuo. Qui sit aut locus hereticae pm
utatus sequens sermo demonstrat. Ab aquilone qui omne
calore credentu refrigerare conat. Uementq; cu eo ppli multi
omis ascensores equos dequib; scriptu e equu ascensorem p ecta
mmare. Coetus magnus et ex erat uehemens cuiquib; ascendes
aut sup pplm meu ut sit quasi nubes et caligo uoperias tra mea
dequa supius dictu e. Immouissimus diebus erit quando euangelica
p dicatio reducetur te sup tra mea. Oportet eni hereses ee ut
pbati quiq; manifestati sint in uoluntate ANATWNICTNC diabolus
romu pusillanimes dogmata dereliqua sc. Ut sciant omis gentes un
tellegant me cu sanctificatus fuero inter nos oculis eoz o gog. hoc e
cu poenis tuis me intellexerint iudice. Et ait apostolus phi idipsu
gog nomine tu ille es de quo locutus su in diebus antiquis in ma
nib; seruoz meoz pphetaz ut sit mortis ut delicet quam innumeroz
librodu taxet uacca l xx. Et gredietur homo de semine ei et domu
minabit gentu plurimoz et eleuabit gog regnu ei et crescet regnu
illius; cateru uacca hebraicu transcriptu reppert. Tollet ppter ea gog
rex ei auferetur regnu illius. Eo qd regnu ut sit insanie ppter. ogs.

[illegible] regē malebr destruc[illegible] inulio
[illegible] el quoq; mualle[illegible]
[illegible] congregando[illegible] isaias omis qui ppha[illegible] inquis mūb
[illegible] sermo fit dñi. Cum igit ueneris sup tra isrl ascen
[illegible] ingnatio mea in furore meo contra te in zelo meo p popu
lo meo ingne in me me locutus sū qui oma utiq; tuoq; ligna ē
sumat. Illo inquit tempore erit magna cōmotio sup tra isrl
Immittente enī diabolo crebro contra eccl̄am p̄ceptio fiet
Quę quando sopita fuerit rdi uera p̄sidio te cōmouebunt afa
cie ei pisces maris r uolucres celi r bestie agri r omne reptile
qd mouet sup tra. Cunctq; homines q̄ st sup faciē tre. qd ma
nifeste de habitatorib eccl̄e demonstrat quoq; alii ut pisces
maris alii ut uolucres celi alii ut bestie agri. r oma reptilia que
mouent sup tra. alii ut retinentes hominis dignitate habitant
sup faciē tre. qd aut maxime diuisitas uarias signet nomib; u
postolus scribit ad corinthios qui alia corpora post resurrec
tionē dic ee celestia alia terrena. Aliud corp; piscis. aliud
uolucris. aliud bestiarū. aliud reptiliū. r aliud hominū qui
nom pristinū seruauer. In actib; quoq; apostoloq; linteū illud
quod quattuor principiis eo petro apostolo demonstrat. Ua
rietate credentiū significat quę maxia quoq; diluuio contra
ctur. Te aut a facie dñi r a conspectu maiestatis ei subtrahentur
montes quos se ei euabant contra scientia di r cadent sepes siue ual
les quę uel humilitate sensus a dima demerse st uel certe muni
tionis aliquit polliceant. Ymittent eccl̄am di de cauis sepib; dr qui
destruit sepē sepē mordebit eū colubr. et omis muros inimici corru
ent. Cui enī ecclesiastici sermonis aparuerit fortitudo amuniti
oq; corruent munimēta; Et uocabo inquit eū aduersū illū hoc ē
hereticoq; principē gog in montib; ei gladiū. ei principes
ex ercitus ei gladio dñi conficiantur. te heresis dum cabit adu
sū heresim. quoq; imisē compugnatio nra uictoria ē; Et iudica
bit inquit eū morte uel pestie r sanguine r imbre uehemēti

[illegible] arcu sive gmaculis q̄ calo ē illus [illegible] refrigera[illegible]
adulemmes quasi dibanus corda eoꝝ igne inquit sup[illegible]
pluā sup eū q̄ que demonstrat pena indum sempiterni mons
lū sup eū qui auctor pusinarū fuit. sisup omne xpianū multi
tudine ei sup pplos multos quos ait eo; Plures enī habent he
retici socios immo diabolus princeps eoꝝ infinita multitudine
arcū dicitur Omniq; errore sublato & punitis atq; destructis he
reticoꝝ principib magnificatur dns si ti fiant ingredientib. imo
ē fit mocabilis gentū multarū q̄ ei lluis fidei crediderūt; etiā
xpianitudine sin quā & aduersarioꝝ poenis scient atq; cognoscent
q̄ ipse sit dns; Haec inportunū mēptatū sumi obœdientes illi
cepto neq; addextrā neq; adsinistrā declinabis sua regia ingre
dieris; Siquis aut mā reprehendit aut meliora pferat quaesumus
aut similia uoluerit dicere pfectā dō scientiā derelinquat. Dicta
mea sint nequaquā inmobiles sed animā iudicandū tuam fili
hominis uaticinare adu su gog & dices haec dic dns ds: ecce ego
sup te gog principē capitis sive rosmosoch ethubal uaticinā agā
sive congregabo te; etreducā sive deducā te ascendere faciam
delateribus sive denouissimis aquilonis; etadducā te sup montes
isrl ipsamā sive pcussā arcu tuū inmanu sive demanu sinistra
tua, etdeiciā te sup montes isrl caedes tu toma agmina tua
ipplusive gentes quae tecū te. ferus amb. ommiq; uolatili ibestiis
terre dedi te devorandū; Sup faciē agri sive campi cades q̄ ego
locutus sū dic dns ds. Iemittā igne inmagog. uinbus qui habi
tant inmsulis confidenter sive habitabunt insule in pace. isti
entq; ego dns. etnomen sem meū notū faciā inmedio pplimei
isrl. inpolluā sive inpolluet nomen sanctū meū amplius. ut sciant
gentes quō ego sim dns sanctus isrl. ecce uenit. ifactū est. sive ut sciet quō
erit die dns. haec ē die de quo locutus sū. etegrediunt habitatores

[illegible] signu sepe [illegible] inpone[illegible] [illegible]
[illegible] siue de campis neq; succendent de sagittis quo
[illegible] succendent ignu; Et depdabunt eos quib; pde fuerant
[illegible] capient uastores suos ait dns ds; Et erit in die illa dabo gog
ei nominatu sepulchru in isr uallé uiatoq; adorientē maris
que obstupescere faciet pretereuntes. Siue ΠΟΑΥΑΝΑΡΙΟΝ eoq;
uenient admare Et edificabunt p caruca os uallis et sepelient ibi
gog tomne multitudine ei uocabit uallis siue ge multitudinis
gog. Et sepelient eos domi isr ut mundent tra. siue ut mundet
tra vii mses; Et sepelient aut eos omis ppls tre. Et erit eis nomina
ta dies in qua glorificabr & su ait dns ds; Et uiros iugit constitu
ent lustrantes siue circueuntes tra qui sepelient. Et requirant eos
qui remanserint sup facie tre ut emundent ea; P mses aut septe
querere incipient. Et circuibunt peagrantes tra. Cumq; uiderint
os hominis. statuent uxta illud titulu ut sepeliant illud pollinc
tores in valle siue ge multitudinis gog. Nomen aut ciuitatis amoa
siue ΠΟΑΥΑΝΑΡΟΝ. Et mundabit tra siue mundabit tra. Et hec sum
dare tradito nis heredes discipuli int mirabilia fabulari p
mille annos regnu futura contendunt; In tficiendu que gog
principe rosmosoch et thubal in simb; isr et gabonnib; ualatlib
et bestiis de uomendu. Et habitatores ciuitatu isr vii annis ligno
usu nequaquam habituros de succisione siluarum fide armis gog
et curis et delicet et hastis et sagittis et baculis siue comis. Ipsu aut
gog sepeliendu in valle quae hebraice dr ge. Et nomen sepulchri
illius appellandu ΠΟΑΥΑΝΑΡΙΟΝ ubi scilicet multitudo homi
nu sit sepulta. Et septe aut mses; ei sepeliendu adhuc isr ut tra
mundet undiq; futura die quando int fectus sit gog; Constitu
endos q; qui ossa diligenter inquirant isepeliant quo scilicet
nihil inhu remaneat insepultu. Post mses aut siue in mses;
septe peagranda tra. Et sic ubi os hominis uidere prospexerint tumulo

[illegible] hoc e mul[illegible]
ē munda ⁊ocilli dxerint; nos aut corpe[illegible]
su tenentes singula quaq; posuim' disserim', ⁊ dicit gog ad
ūmitatē suā ros ⁊ mosoch ⁊ thubal capud uidelicet unsanu
& unusa. Ut nullū sit uitiū qd nūc gog possessione consistat,
Iste educet siue circū ageť ⁊ palpabitur atq; lacerabit uesperam
uictoriā occidendus ducitur ad plui; Et ascendet de laterib;
siue de nouissimis aquilonis; ex quo exardescunt mala sup om
nē trā; Et adducet ipse adducet sup montes isrl quos apostolos
apostolicos atq; ecclesiasticos uiros intellegere debem; Ut post
quā adductus fuerit admontes isrl cū ꝓcinctū arcus q; ⁊ immanu
sinistra ei ⁊ sagittē que manu tenent dextera; Et ipse enī imu
tatur admīficiendos eos quos dereperit habere arma a sinistris
⁊ dextris ꝓbona ⁊ mala fama; Iste sagittē sē ⁊ hae uacula de qui
bꝰ ipsalmista loquitur; Ecce enī peccatores intenderūt arcū pa
rauerūt sagittas suas in pharetra ut sagittent obscuro rectos
corde; que ignita diaboli iacula ⁊ sancto fidei restinguenda sint;
Deinde aut siue cadet gog qui ascenderat sup montes isrl impiis
montib; cū omni exercitu suo cunctisq; agminib; et cum mesa
tis sanis; omniq; uolatili ⁊ bestiis cū. aduersarius uidelicet
potestatib; que ut ita uā comedere semē ⁊ sanguinarius bestijs;
quomodo enī scriptū ē de draconē. dedisti eū escā populis ethi
opib; sic decepti quiq; abhereticis doemoniū cibi sē; Cadet aut
gog t in campi latitudine t magni qui cultur ē adī agricolis, neq;
enī fieri potest. uadnī uba sint uitia te mittet ignis in magog
meos uidelicet qui gog susapere doctrinā. Et in eos qui ad similī
tudinē insularū sedi fluctib; uberant. ⁊ putant se debere ee se
curos. Ille ignis de quo dns loquitur. ignē uenī mittere sup terrā
⁊ quā uolo ut ardeat; Ut sciant omēs intellegant qd ego sim dns
nom sem meū, Notū fiat in medio ppli mei; Qui nec quaquā

[illegible] ripiā ē dies p̄ enarū atq; [illegible] de
[illegible] cauit ē dñs. Et egredient habitores urbiū isrl
credemus ꝓphetie. aut isrl intellegim ecclā recte fidei. Et succen
dent ⁊ comburent arma de quib; ⁊ in alio loco scriptū ē. Arcū conte
ret ⁊ confringet arma ⁊ scuta comburet igni; Clupeas ⁊ hastas. arcū
⁊ sagittas. baculos manus in quib; p̄ usū pascha celebrant; lanceas
siue contos quib; lata ⁊ insanabilia inferebant vulnera doctri
narū dr̄ per q̄. arcus ⁊ sagittas. de quib; supra dictū ē; Q. dq; se
quit ⁊ succendent ea igni septē annis. de exodo ⁊ leuitico ponen
dū ē in quib; lege p̄ capitur; ⁊ a septimo anno remissionis quando
seruus hebreus libat sed dr̄ reddr̄ ecclesiastica cuncta soluuntur
⁊ ad dominos redituntq; a; possessio q̄ues ⁊ ne tribuū ⁊ om̄is fru
ges pauperib; condanand̄; Quo scilicet. ⁊ mvii annis numero sa
cauo atq; p̄ fecto hereticor armatura disperet. ⁊ ecclesiastica um
ne quaq; ligna succidant de campis ⁊ regionib; siluisq; ⁊ alterib;
gentiū quos magis saluare cupiunt quam p̄ dere; Sed de hereticor
quos uerum. dr̄ per is hastis. sagittis baculis contisq; ⁊ lanceis; habent
enī ipsi ad impugnandā ecclesiā x̄pi tela diuisa quae ab heredum
hominib; igne sā ipsi succendenda ſt̄ sermone indelicet ecclesiasti
co; Quē quib; habuerit potuerit dicere; Nonne cor nrm̄ erat ardens
in nob; cū aperiret nobis scripturas. nec possum̄ plena habere pacē
⁊ habitationis confidentiā; Nisi cuncta aduersarior suppellectile
dep̄ dep̄ dēt̄. utpereant omā ⁊ maneret consumentur; Et dep̄ dem
eos qui nos fuerunt ante p̄datā ⁊ uastem illos qui uastauer prius
eccl̄iam; In die illa in dabo p̄dationis lumine dabo inquit gog
loco nominatū sepulchrū in isrl; huc ta hebreū cū uallē uiatoꝝ
ad orientē maris. quae obstupescere facit p̄tereuntes. Cuius
sermonis hic sensus ē. Sepulchrū gog nē in nominib; sed in
de pressis uallib; in confragosis locis quae hebraice appellant

[illegible]
[illegible] ; Et dixerẽ quippiã beneditꝰ [illegible] ꝓ uob
mirãt obstupescãt cũ uallẽ uidẽt tuãtꝰ quãtorib uallis
habitatorib mons iudeꝫ hoc uꝰ ta hebraicũ ceteꝝ hoc tam
tulerꝫ ΠΟΑΥΝΑΡΙΟΝ eoꝝ quuenerint admare redificabẽ in
artatu introitu uallis Laboreñ eoꝝ qui egrediunt de urbi
b; ut ꝺ ꝺ ꝺ introitu ꝺ ꝺ herence plã̃ tantꝰ quuenerint
admire admarritudine illius delebitꝫ undariq; molib ꝫ
crudelitate naufragu claudant carcaꝫ redificentꝫ uuora gimb;
tꝫ sepeliant neultra ꝺ ꝺ ualeant aliquos sua fraude decapere
ibi ergo sepeliant gog tomnẽ multitudinẽ eꝰ qua semp heretici
delentur Et uocabitꝫ nom uallis illius inqua gog sepultus e
multitudinis gẽ siue ΠΟΑΥΑΝΑΡΙΟ hoc ẽ sepul chrũ plurime mul
titudinis, Et quomodo supm dixim ꝑ vii annos adũsarios ar
ma succendi sic ꝑ septẽ mẽses sordib hereticoꝝ tra mundabitur
a primo enĩ mẽse quando pascha dni celebrãt et ꝺ ꝺ ꝺ
ꝺ ꝺ ꝺ

[illegible] omne [illegible] uſrt: aut dns dr. Hoc
os congregabo ea ſup tm ſua [illegible]
inſeptuaginta nhabet; Rurſuq; qd ueta hebre; habent no
ne nultimo ponunt eo qd effuderim ſpm meu. hoc tantude
ꝛ furore qd adim ꝓtinet; Preſertim cu hebreo ueritu poſitu ſit
qd ꝓprie ſonat ſpm meu oma aut uſq; adeu locu in quo ſuccre
dit tepli edificatio hi quo ſupra dixim' iudeos intos iudaizan
tes adultimu temp; refer. Cd carnib; gog cunctq; ei exercitus
quaſi pinguſſimos hoſtias uolucres beſtiaeq; ſaginande ſint. ne
ſtituatur uſrt inpriſtinu ſtatu inequa qua ultra agendo &
pugnet; Sed effundat ſpm ſuu ſup eos dr. ut habitent in tra ſua;
Non oms gentes ſi ꝓprie dom' uſrt; Nos aut coepta apologia
ſequentes hoc dicem' qd oms uolucres tunu ſas beſtias conuocet
dns ut tradat eis hereticos ꝓtipes quaſi pinguſſimas hoſti
as deuorandos; Uolucres aut ibeſtiae ꝓpt celeritate moma dis
currendi ꝓpt feritate ꝛ crudelitate appellant. quib; tradunt
aduſarii inmiſericordi carnis ut ſpſi ſaluii fiat; ꝛ diſcant nplaſphe
mare; Comedent aut grande ꝛ pinguſſima uictima; Nalibi
ſed ſup montes uſrt. quos ꝓphetas ꝛ apoſtolos uſq; os uiros intelle
gere debem'; Inillis em contrarios dogmatu magiſtri corru
unt. ꝛ abipſis ſperunt uulnerati; Sup quos edificat ecclia &ait
uenus dicit ſup montiu montem de quo eſaias loquit' in diebus
Uenite ascendem' in montem dni domu dei iacob. ꝛ adnuntiabit nob
uia ſua; Ifte aut ſunt uere beſtiae celeres atq; crudeles comedent
carnes ꝛ bibent ſanguem. que regnu dei poſſidere nꝓſſunt;
Carnes fortiu ſiue gigantiu qui contra dei ſcientia repellabant.
ſanguem principu nceli ſedere bibent qui cuncta terrena ſapuer.
Sanguem arietu agnoꝝ ꝛ hirco coꝝ ſiue uitulaꝝ arietu uituloꝝ;

100

[illegible] ibunt san[illegible] deter-
ant uictimā dī immola[illegible] ecclesias
[illegible] deceptoꝝ sanuent comunae pessimi
[illegible] tristi[illegible]dinem crebrescunt; Quando uidemus sios uaros
arripuerit dominus crudelos truncare equos hereticoꝝ, ascendo
rei dequib scriptū e aequū ascensores pietē immare uoms repel
lesligi gantes suo mucrone concidere uanitoꝝ bellatoꝝ falsimo
nium saeuitiae sanguinē fundere. tē scia missa dni ppanta ur
ponat glām suā Inuinctis gembs quecullus credunt nomini
intellegant eccle sicꝝ uidentu illus qd fecerit sup aduersarios
manu forte quoꝝ pcussert. Et scient domus isrl. atq; cognos
cant qd ipse sit dns dꝰ eoꝝ qui locutus e ego su dns dꝰ ur. adiu
uatoriae dni nri; imppetuū. recognoscent id certo captū ee quon
dā adhereticas domū isrl. uimoto puersoꝝ dogmatū orbe dispe
sā. qd reliquerit eū quparū pabscondit sine aūtt facie suā aberi
Et tradidit eos immanu hereticoꝝ. et cecidert illoꝝ mucrone consos
sē ppt immundicias uiuq; quitates suas. qua causa exterminatos ab sem
dere uoluerit faciē suā aberi. Ex positis aūt rationib; secdm illud
qd scriptū e. Oportet ethereses ee imbam quoq; manifesti fiant
captiuantis isrl. uidelicet eccle inqua habitant carnales dni ne
pollicē qd reducā inecclam captiuitatē iacob qui uidaicū pplm
subplantauerut. ipostea hereticoꝝ fructib; subplantat e; miserē
atur omis domus isrl. nuptā carne seductā spū; Et adsumā mihi
te eū meū pnomine sco meo qd plas phemabatur ingemb; ppt
hereticos. utpostquā eos liberauerit erubescant non fundam
quare fide ecclesiastica derelicta pteuaricati sū mihe, Confun
dant aūt erubescant ualde uelociter cū habitauerit Imēm sua im
mutū trāq; sicꝝ habitauerint confidenter sine impace. nequa
quā hereticoꝝ insidias formidantes; Te reducente depplus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Jeronym in Ezechiel lib. VI.

D. 1.

restauriert, Dez. 1910 R. Kr.

3/87 Schlippen

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

restauriert, 012.1970 R. Kr.

3/87 Schlagen
Ri

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg